ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014 - 2020

ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

Έκδοση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρησης Περιφέρειας
Νοτίου Αιγαίου
Σάκη Καράγιωργα 22, 84100 Ερμούπολη
notioaigaio@mou.gr
www.pepna.gr

ISBN 978-960-98659-2-0

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.Στρατηγική για τη συμβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος στη στρατηγική της ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς αναπτυξη και την επίτευξη οικονομικης, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής 8

2. Άξονες Προτεραιότητας: 36

Άξονας Προτεραιότητας: 1- Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Καινοτομίας 36

Άξονας Προτεραιότητας: 2- Αειφορική Ανάπτυξη και Διαχείριση των Πόρων 60

Άξονας Προτεραιότητας: 3 - Βελτίωση Βασικών Υποδομών 84

Άξονας Προτεραιότητας: 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 100

Άξονας Προτεραιότητας: 5 - Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής 131

Άξονας Προτεραιότητας: 6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 151

Άξονας Προτεραιότητας: 7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ 153

4. Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη 160

5. Ειδικές ανάγκες γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή στοχευομένων ομάδων που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού (κατά περίπτωση) 162

6. Ειδικές ανάγκες των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα (κατά περίπτωση) 167

7. Αρχές και φορείς για τη διαχείριση, τον έλεγχο και τον λογιστικό έλεγχο και ο ρόλος των σχετικών εταίρων 167

8. Συντονισμός μεταξύ των ταμείων, του ΕΓΤΑΑ, του ΕΤΘΑ και άλλων ενωσιακών και εθνικών χρηματοδοτικών μέσων, καθώς και με την ΕΤΕπ 170

9. Εκ των προτέρων Αιρεσιμότητες 172

10. Μείωση διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους 281

11. Οριζόντιες αρχές 282

12. Επιμέρους στοιχεία 283

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ»

CCI	2014GR16M2OP013
Τίτλος	Νότιο Αιγαίο
Έκδοση	1.4
Πρώτο έτος	2014
Τελευταίο έτος	2020
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2014
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2023
Αριθμός απόφασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής	C(2014)10179
Ημερομηνία απόφασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής	18 Δεκ 2014
Αριθμός απόφασης τροποποίησης ΚΜ	
Ημερομηνία απόφασης τροποποίησης ΚΜ	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος απόφασης τροποποίησης ΚΜ	
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα	EL42 - Νότιο Αιγαίο (Notio Aigaio) EL421 - Δωδεκάνησος (Dodekanisos) EL422 - Κυκλάδες (Kyklades)

1. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΕΞΥΠΝΗ, ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

1.1 Στρατηγική για τη συμβολή του Επιχειρησιακού Προγράμματος στη στρατηγική της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής

1.1.1 Περιγραφή της στρατηγικής του Προγράμματος σε σχέση με τη συμβολή του στην υλοποίηση της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑ) έχοντας μια δυναμική εξωστρεφή οικονομία, χαρακτηρίζεται ως μια από τις «περισσότερο αναπτυγμένες» Περιφέρειες της χώρας, με κατά κεφαλή ΑΕΠ που αντιστοιχούσε το 2011 στο 112% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας και στο 89% του μέσου ευρωπαϊκού κατά κεφαλήν ΑΕΠ των 28 (σε ΜΑΔ). Ο οικονομικός δυναμισμός της οφείλεται στον τουρισμό και εντοπίζεται σε περιορισμένο αριθμό επώνυμων νησιών που είναι τουριστικοί προορισμοί διεθνούς εμβέλειας.

Η κρίση χρέους και η δημοσιονομική προσαρμογή που ακολούθησε μετά το 2009, επηρέασε αρνητικά την περιφερειακή οικονομία, τα εισοδήματα και την απασχόληση. Ειδικότερα, η σχετική θέση της ΠΝΑ στην ΕΕ, υποχώρησε κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες {από το 109% του κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΜΑΔ) της ΕΕ των 27 το 2009 στο 89% το 2011} ενώ συνολικά το ΑΕΠ υποχώρησε κατά 10,4% σε τρέχουσες τιμές. Το χαρακτηριστικό της εξωστρέφειας αποτελεί μεν έναν αντισταθμιστικό παράγοντα, αλλά οι θετικές επιπτώσεις της περιορίζονται στα νησιά που έχουν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη τουριστική δραστηριότητα. Επισημαίνεται ότι μεταξύ των δύο νησιωτικών συμπλεγμάτων, που συγκροτούν τη διοικητική Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδες και Δωδεκάνησα) παρατηρείται μεγάλη διαφοροποίηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ενώ σημαντικές ανισότητες εμφανίζονται και μεταξύ των επιμέρους νησιών. Το υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΠΝΑ οφείλεται κυρίως σε πέντε (5) νησιά, από τα σαράντα οκτώ (48) που διαθέτουν έστω και στοιχειώδη οικονομική δραστηριότητα.

Η οικονομική δραστηριότητα κυριαρχείται απόλυτα από τον τουρισμό και το εμπόριο σε ποσοστό 51,4% της Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής. Άλλοι σημαντικοί κλάδοι δραστηριότητας είναι η δημόσια διοίκηση συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της υγείας (15,7%) και η διαχείριση ακινήτων (11,4%). Ο πρωτογενής (2,5%) όσο και ο δευτερογενής τομέας (9,2% συμπεριλαμβανομένων των κατασκευών) συμμετέχουν με μικρά ποσοστά (στοιχεία έτους 2011-ΕΛΣΤΑΤ). Το υπόλοιπο 9,8% σχεδόν ισοκατανέμεται σε ενημέρωση –επικοινωνία, πολιτισμό – ψυχαγωγία, χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες.

Η διαχρονική κυριαρχία του τουρισμού συμπαρέσυρε και όλες τις σχετικές μ' αυτόν δραστηριότητες του τριτογενή τομέα και κυρίως του εμπορίου, καθώς και τις κατασκευές από τον δευτερογενή τομέα, ενώ η άνθηση των εισοδημάτων δημιούργησε συνθήκες ραγδαίας αύξησης της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας. Όλες οι άλλες οικονομικές δραστηριότητες, με εξαίρεση τις δημόσιες υπηρεσίες, συρρικνώθηκαν. Έτσι το σύνολο της οικονομίας της ΠΝΑ, τόσο στις Κυκλάδες, όσο και στα Δωδεκάνησα εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες, στον κύριο όγκο της από τις διεθνείς τουριστικές αγορές και μόνο ο δημόσιος τομέας επηρεάζεται άμεσα από το δημοσιονομικό και οικονομικό γίγνεσθαι της Χώρας.

Πέρα από τον τουρισμό, η Περιφέρεια εξειδικεύεται στην αλιεία, στις υδατοκαλλιέργειες και στις πλωτές μεταφορές. Σε όλους αυτούς τους τομείς διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία, με τις κατάλληλες πολιτικές, μπορούν να διαμορφωθούν σε ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Σημαντική αδυναμία που επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα της ΠΝΑ είναι η περιορισμένη ροπή προς την καινοτομία. Σύμφωνα με τον σύνθετο δείκτη καινοτομίας, η Περιφέρεια κατέχει τη 12η θέση μεταξύ των δεκατριών (13) Ελληνικών Περιφερειών με τιμή δείκτη 0,01, όταν ο μέσος όρος του δείκτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 0,55, καταλαμβάνοντας έτσι την 203η θέση στις 207 Ευρωπαϊκές Περιφέρειες.

Η ΠΝΑ εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο δαπανών σε Ε&Α σε σχέση με τον μέσο όρο της χώρας, καθώς και της Ε.Ε. Ειδικότερα, η ΠΝΑ εμφανίζει τη 2η χειρότερη επίδοση μεταξύ των Περιφερειών της χώρας σε δαπάνες για Ε&Α ως ποσοστό του ΑΕΠ. Η Περιφέρεια δαπάνησε το 2011 μόλις το 0,15% ή 11,8 εκ. € του Περιφερειακού ΑΕΠ, ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο του εθνικού μέσου όρου που ανέρχεται σε 0,67% ή 1,4 δις €, όταν ο μέσος κοινοτικός όρος είναι 2,05%. Η διάρθρωση της οικονομίας και η επιχειρηματική δομή από τη μια πλευρά και ο αδύναμος ερευνητικός ιστός από την άλλη, δεν ενθαρρύνουν τη σύζευξη της ερευνητικής δραστηριότητας με την παραγωγή, με αποτέλεσμα η προστιθέμενη αξία των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών να είναι μικρή. Ειδικότερα, στην ΠΝΑ λειτουργούν μόνο τέσσερα τμήματα ΑΕΙ καθώς και δύο παραρτήματα ερευνητικών κέντρων, ενώ το ποσοστό ερευνητών στο σύνολο της απασχόλησης είναι μόλις 0,27% (2011). Επίσης, το ποσοστό των εργαζομένων με τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι 16,6% (2013) του συνόλου που είναι το χαμηλότερο στην Ελλάδα. Ειδικότερα, το 92% της ερευνητικής δραστηριότητας διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου και το ΕΛΚΕΘΕ (2011). Ο επιχειρηματικός τομέας διεξήγαγε μόνο το 6% της έρευνας το 2011, παρουσιάζοντας μείωση σε σχέση με το 2005 που ήταν 9,6%.

Η αγορά εργασίας εμφανίζει σημαντικές ιδιαιτερότητες λόγω της εποχικότητας της απασχόλησης και του ιδιαίτερα μεγάλου ποσοστού απασχολούμενων στις τουριστικές δραστηριότητες. Μετά την έναρξη της κρίσης το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια είχε αυξητική τάση, αλλά μετά το 2011 παραμένει σταθερά χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Χώρας. Συγκεκριμένα, μέχρι το 2010 η ανεργία είχε μια τάση αύξησης ταχύτερη από τον μέσο όρο της χώρας και λόγω εποχικότητας ήταν υψηλότερη από τον μέσο όρο της χώρας κάθε

τέταρτο τρίμηνο. Από το 2011 που η ΠΝΑ είχε ανεργία 15% (έναντι 18% στο σύνολο της χώρας) εμφανίζει μια τάση απόκλισης από τον μέσο όρο της χώρας για να καταλήξει στο 20,7% το 2013 (έναντι 27,5% στο σύνολο της χώρας). Η ανεργία των γυναικών είναι σημαντικά υψηλότερη 26,1% έναντι 17,3% των ανδρών. Από την ανάλυση κατά νομό προκύπτει ότι η ανεργία στο Νομό Δωδεκανήσου μετά το 2011 υποχωρεί, ενώ στο Νομό Κυκλάδων συνεχίζει την αυξητική της πορεία. Το ποσοστό απασχόλησης είναι 54% και είναι ιδιαίτερα χαμηλό στις γυναίκες (40,7%) σε σχέση με τους άνδρες (66,4%).

Στην ΠΝΑ καταγράφεται μικρότερη ένταση συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρώπης. Συγκεκριμένα το μερίδιο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στον συνολικό πληθυσμό της Περιφέρειας ηλικίας 15 έως 64 ετών ανέρχεται στο 71,91% (Eurostat 2012), επίπεδο οριακά χαμηλότερο σε σχέση με την Ελλάδα (72,82%), αλλά αρκετά χαμηλότερο σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. 27 (76,2%), ενώ οι γυναίκες εμφανίζουν σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής σε σχέση με τους άνδρες (56,66% έναντι 86,25% των ανδρών). Η ΠΝΑ απέχει σημαντικά (61,2%), αλλά λιγότερο σε σχέση με τη χώρα (55,3%), από τον στόχο της απασχόλησης που έχει τεθεί στο ΕΠΜ για το 2020 (70%).

Πέραν των ιδιαιτεροτήτων της ΠΝΑ που αφορούν στα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της, ο πολυ-νησιωτικός χαρακτήρας της και οι μεγάλες αποστάσεις μεταξύ των νησιών, καθώς και από το μητροπολιτικό κέντρο της χώρας σε συνδυασμό με τα άλλα μειονεκτήματα της ασυνέχειας του χώρου, αδυνατίζουν τη χωρική, οικονομική και κοινωνική συνοχή, και οδηγούν σε έντονες ενδοπεριφερειακές χωρικές ανισότητες. Το 2003 με την έγκριση του «Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου» (που βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης), αποτυπώθηκαν και θεσμικά, οι ενδοπεριφερειακές χωρικές ανισότητες με μια προσέγγιση βασιζόμενη στη χρήση πολλαπλών κριτηρίων και παραμέτρων όπως:

- Μέγεθος νησιών (έκταση)
- Μέγεθος πληθυσμού
- Ακτίνα επιρροής νησιού
- Περιοχές εξάρτησης νησιού
- Επικρατούσες οικονομικές δραστηριότητες
- Βαθμός εξάρτησης για φυσικούς πόρους, ενέργεια κ.λπ.
- Βαθμός προσπελασιμότητας, κόστος μεταφοράς και χρονοαπόσταση από κέντρο ή περιοχές εξάρτησης και συχνότητα εξυπηρέτησης από μεταφορικά μέσα
- Πληθώρα άλλων λιγότερο σημαντικών παραμέτρων.

Η θεώρηση αυτή οδήγησε στην κατάταξη των νησιών στις ακόλουθες ομάδες:

α. Ομάδα Ι: νησιά μικρής γεωγραφικής έκτασης και με σοβαρά προβλήματα ανάπτυξης, όπως συνεχής μείωση πληθυσμού, σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές, ελάχιστος βαθμός αξιοποίησης των πόρων τους (ποσοτικά και ποιοτικά) και αισθητή γεωγραφική απομόνωση (Αγαθονήσι, Ανάφη, Αντίπαρος, Αρκοί, Δονούσα, Ηρακλειά, Θηρασιά, Κίμωλος, Κίναρος, Κουφονήσια, Λειψοί, Μάραθος, Μεγίστη, Νίσυρος, Σίκινος, Σχοινούσα, Τέλενδος, Τήλος, Φολέγανδρος, Χάλκη)

β. Ομάδα ΙΙ: νησιά που αναπτύσσονται τουριστικά, ενώ παράλληλα διαθέτουν και άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και εκμεταλλεύσιμους πόρους. Σ΄ αυτά η έμφαση πρέπει να δοθεί σε δράσεις που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των συγκρούσεων μεταξύ των δραστηριοτήτων και την αποτροπή της εξάρτησής τους από τη μονόπλευρη τουριστική ανάπτυξη (Αμοργός, Άνδρος, Αστυπάλαια, Ίος, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Κάσος, Κέα, Κύθνος, Λέρος, Μήλος, Νάξος, Πάτμος, Σέριφος, Σίφνος, Σύμη, Τήνος)

γ. Ομάδα ΙΙΙ: νησιά με σημαντική τουριστική δραστηριότητα σε Περιφερειακό, Εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο, με αυξανόμενες περιβαλλοντικές πιέσεις, πληθυσμιακή αύξηση και συγκέντρωση, με άμεση ανάγκη ελέγχου του είδους της ανάπτυξής τους (Θήρα, Κως, Μύκονος, Πάρος, Ρόδος, Σύρος)

Πέραν των προαναφερόμενων διαφοροποιήσεων και με δεδομένο ότι βασικοί τομείς της οικονομίας της ΠΝΑ, είναι ο τουρισμός και το εμπόριο, η αγροδιατροφή, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, θα πρέπει, στο πλαίσιο της αναπτυξιακής στρατηγικής, να ληφθούν υπόψη και οι προβλέψεις των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό και τις Υδατοκαλλιέργειες που θεσμοθετήθηκαν το 2013 και το 2011 αντίστοιχα. Οι προβλέψεις των προαναφερόμενων ΕΠΧΣΑΑ, επηρεάζουν διττά την προσέγγιση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, αναφορικά με τους επιλεγμένους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης (τουρισμός, αγροδιατροφή, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες),

- αφενός, ως προς τον υπάρχοντα βαθμό ανάπτυξης
- και αφετέρου, ως προς τις δυνατότητες ανάπτυξης και τις κατηγορίες παρεμβάσεων ανά τομέα.

Από τη συνδυαστική προσέγγιση των προβλέψεων των δυο προαναφερόμενων ΕΠΧΣΑΑ, τα νησιά ομαδοποιούνται σε 4 ενότητες.

Πρώτη ενότητα: Περιλαμβάνονται 157 ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες με επιφάνεια μικρότερη των 300 στρ. Για ένα νησί, τον Γλάρο Λέρου, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών, ενώ στα νησιά αυτής της ενότητας δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης

Δεύτερη ενότητα: Περιλαμβάνονται 70 ακατοίκητα νησιά με επιφάνεια μεγαλύτερη των 300 στρ. στα οποία επιτρέπεται (υπό προϋποθέσεις) η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης.

Τρίτη ενότητα: Περιλαμβάνονται 27 νησιά για τα οποία προβλέπεται ότι

- 1 νησί, το Αγαθονήσι, είναι δυσπρόσιτη περιοχή με δυνατότητες ανάπτυξης των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών

- σε 2 νησιά (Χάλκη και Ψέριμος) υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών
- 1 νησί, οι Λειψοί, είναι περιοχή ιδιαίτερα ανεπτυγμένη ως προς την υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα και χρήζει παρεμβάσεων βελτίωσης, εκσυγχρονισμού των μονάδων και των υποδομών, καθώς και προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος

Τα νησιά αυτής της ενότητας, προσφέρονται για την ανάπτυξη ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού (με εξαίρεση τη Σαρία που χαρακτηρίζεται αναπτυσσόμενη τουριστικά και το Άνω Κουφονήσι που χαρακτηρίζεται ανεπτυγμένο τουριστικά). Κύρια κατεύθυνση είναι η βελτίωση της προσβασιμότητας και η προστασία και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος για την ανάπτυξη ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού, θαλάσσιου, κ.α.). Βασική επίσης κατεύθυνση είναι ο εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρων) η επέκτασή τους και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, καθώς και ο περιορισμός της κατασκευής νέων καταλυμάτων σε κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων, μέγιστης δυναμικότητας 100 κλινών. Επίσης προβλέπονται πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης και η χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων.

Τέταρτη ενότητα: Περιλαμβάνονται 25 νησιά για τα οποία προβλέπεται ότι

- σε 2 νησιά (Ρόδος και Κάλυμνος) υπάρχουν σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών
- Ένα νησί, η Λέρος, είναι περιοχή ιδιαίτερα ανεπτυγμένη ως προς την υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα και χρήζει παρεμβάσεων βελτίωσης, εκσυγχρονισμού των μονάδων και των υποδομών, καθώς και προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος

Τα νησιά αυτής της ενότητας, χαρακτηρίζονται ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα τουριστικά, με εξαίρεση την Κύθνο και την Φολέγανδρο, που προσφέρονται για την ανάπτυξη ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Για τα ανεπτυγμένα και αναπτυσσόμενα νησιά, κύρια κατεύθυνση είναι ο έλεγχος των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης, καθώς και η προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων. Η ανάπτυξη ειδικών εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο προσφερόμενο προϊόν, με μέριμνα για την προστασία των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων και πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης. Επίσης σημειώνεται η ανάγκη χαρακτηρισμού τμημάτων των νησιών, ως Περιοχών Ενεργητικής Παρέμβασης και Ανάπλασης με τον προσδιορισμό μέτρων για την αναβάθμιση ή και την ανάπτυξη του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος.

Σημαντικές επίσης χωρικές διαφοροποιήσεις προκύπτουν λόγω της ύπαρξης προστατευόμενων περιοχών φυσικού περιβάλλοντος. Καταγράφονται 62 ζώνες NATURA 2000 (30 στα Δωδεκάνησα και 32 στις Κυκλάδες) με συνολική έκταση 357 χιλ. εκτάρια. Από το σύνολο των 279 νησιών και νησίδων του Νοτίου Αιγαίου, τα 162 καλύπτονται στο σύνολο της έκτασής τους από ζώνες NATURA 2000 και άλλα 22 σε μέρος της έκτασής τους. Επίσης σε 26 από αυτά καταγράφονται και 95 υγροβιότοποι. Οι 62 ζώνες NATURA 2000, ισομοιράζονται ως προς τον χαρακτηρισμό τους (Ν.3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις») σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ). Για την προστασία και ανάδειξη των περιοχών NATURA 2000, απαιτούνται Ολοκληρωμένα Σχέδια Διαχείρισης και επισημαίνεται ότι, μέχρι την έγκρισή τους, υπάρχει περιορισμένη δυνατότητα παρέμβασης. Σημειώνεται ότι στην ΠΝΑ έχει συσταθεί μόνο ένας Φορέας Διαχείρισης (Καρπάθου-Σαρίας), ο οποίος προβλέπεται να συγχωνευθεί με αυτόν του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς, και συνιστούν πλέον τον «Φορέα Διαχείρισης Οικοσυστημάτων Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης».

Με βάση το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον τουρισμό στις περιοχές (ολόκληρα νησιά ή τμήματά τους), που εμπίπτουν σε ζώνες NATURA 2000, επιτρέπονται μόνο δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουρισμού, περιηγητικού, πεζοπορικού, πολιτιστικού τουρισμού, κ.ά.), δράσεις ανάδειξης και προστασίας του περιβάλλοντος και του τοπίου (προστασία φυσικού περιβάλλοντος, αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργία μουσείων, κ.α.) και η δημιουργία δικτύων μονοπατιών και διαδρομών, περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης. Επίσης, προβλέπεται προώθηση προγραμμάτων στήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον. Οι περιοχές NATURA 2000, μπορούν επίσης να συμπεριλαμβάνονται σε προγράμματα ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων, υπό την προϋπόθεση ειδικών διαδικασιών αδειοδότησης.

Συνεκτιμώντας όλες τις προαναφερόμενες χωρικές ανισότητες, τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου, μπορούν να ομαδοποιηθούν σε 3 βασικές ομάδες:

1. 327 ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες και 9 νησιά με ελάχιστους μόνιμους κατοίκους που στην πλειοψηφία τους καλύπτονται από χερσαίες ζώνες NATURA 2000 και συγκεντρώνουν 10 υγροβιότοπους. Στη λογική αυτή προσφέρονται για θαλάσσιες διαδρομές, οικοτουριστικο-πολιτιστικές, ενώ μόνο στα Γλαρονήσια της Λέρου, εντοπίζονται σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών.

2. 19 νησιά (Αγαθονήσι, Ανάφη, Αρκοί, Δονούσα, Ηρακλειά, Θηρασιά, Κίμωλος, Κύθνος, Λειψοί, Μεγίστη, Νίσυρος, Σίκινος, Σχοινούσα, Τέλενδος, Τήλος, Φαρμακονήσι, Φολέγανδρος, Χάλκη, Ψέριμος) τα οποία σύμφωνα με το ΕΠΧΣΑΑ του Τουρισμού προσφέρονται κατ' εξοχήν, για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Στην ίδια ομάδα εντάσσονται άλλα 10 αναπτυσσόμενα τουριστικά νησιά, με πληθυσμό κάτω από 3.000 κατοίκους (Αμοργός, Αντίπαρος, Αστυπάλαια, Ίος, Κάσος, Κέα, Πάτμος,

Σέριφος, Σίφνος, Σύμη) και ένα ανεπτυγμένο τουριστικά νησί (Άνω Κουφονήσι) με πληθυσμό επίσης κάτω από 3.000 κατοίκους. Στα νησιά αυτής της ομάδας, εντοπίζονται ελλείψεις σε υποδομές, μικρός βαθμός αξιοποίησης των πόρων τους και σε αρκετά συνύπαρξη του τουρισμού και με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες.

3. 13 νησιά με πληθυσμό πάνω από 3.000 κατοίκους εκ των οποίων αναπτυσσόμενα τουριστικά είναι τα 7 (Άνδρος, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Λέρος, Μήλος, Νάξος, Τήνος) και τα 6 ανεπτυγμένα τουριστικά (Θήρα, Κως, Μύκονος, Πάρος, Ρόδος, Σύρος). Στα νησιά αυτής της ομάδας που αποτελούν και τον βασικό πυρήνα των παραγωγικών δραστηριοτήτων της Περιφέρειας, η προτεραιότητα είναι διττή. Πρέπει αφενός να εντοπιστούν οι πιέσεις από την ανάπτυξη του τουρισμού, τόσο στο περιβάλλον όσο και στη δομή της απασχόλησης και αφετέρου να ενισχυθεί η ελκυστικότητα τους, με εμπλουτισμό και διαφοροποίηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, στο πλαίσιο της εφαρμογής της έξυπνης εξειδίκευσης, για τη σύνδεση του τουρισμού με την εμπειρία, την αγροδιατροφή, την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες.

Συμπερασματικά, με βάση τα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα, φαίνεται ότι η οικονομική κρίση έχει διαφοροποιήσει σημαντικά τις αναπτυξιακές παραμέτρους, επηρεάζοντας το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων και την απασχόληση, οδηγώντας σε αναστροφή τις τάσεις σύγκλισης και συνοχής, στο εσωτερικό της Περιφέρειας. Είναι απόλυτα διακριτές δύο διαφοροποιημένες ομάδες νησιών σε ό,τι αφορά τον βαθμό ανάπτυξης και μια τρίτη ομάδα νησιών ακατοίκητων ή με ελάχιστους κατοίκους.

Οι πλούσιοι πολιτιστικοί πόροι και το ελκυστικό φυσικό και δομημένο περιβάλλον, σε κάποιες περιπτώσεις παραμένει αναξιοποίητο, ενώ σε κάποιες άλλες δέχεται μεγάλες περιβαλλοντικές πιέσεις.

Σημαντικό χρόνιο πρόβλημα, είναι αυτό της ενεργειακής ανεπάρκειας και η αδυναμία εκμετάλλευσης του πλούσιου δυναμικού ηλιακής, αιολικής και γεωθερμικής ενέργειας, λόγω της καθυστέρησης στη διασύνδεση με το εθνικό δίκτυο διανομής ενέργειας και των προβλημάτων ευστάθειας του απομονωμένου ηλεκτρικού συστήματος των νησιών. Παράλληλα το μεγάλης ηλικίας και αξιόλογης αρχιτεκτονικής κτιριακό απόθεμα στα περισσότερα μεγάλα νησιά της Περιφέρειας, κυρίως δημόσιας χρήσης, συμβάλλει σ' ένα βαθμό στην υπερκατανάλωση συμβατικής ενέργειας, με αρνητικές επιπτώσεις στις εκπομπές ρύπων. Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της αναπτυξιακής διαδικασίας και την όξυνση των προβλημάτων απομόνωσης των νησιών.

Οι σημαντικότερες αδυναμίες της Περιφέρειας είναι αυτές που συνδέονται άμεσα με την πολυνησιωτικότητα (διασύνδεση των νησιών, υψηλό κόστος μεταφορών, μικρή τοπική αγορά, αδυναμία εκμετάλλευσης οικονομιών κλίμακας), αλλά και τη χρονική και χωρική υπερσυγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας, την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, τη χαμηλή αξιοποίηση των δυνατοτήτων της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών.

Παράλληλα ευκαιρίες αποτελούν η αξιοποίηση της διεθνούς ζήτησης για εναλλακτικές μορφές τουρισμού, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η αξιοποίηση της ζήτησης προϊόντων με ονομασία προέλευσης και βιολογικής παραγωγής, καθώς και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι ανάγκες, δυνατότητες και ευκαιρίες της ΠΝΑ, που αποτελούν και τη συνολική στρατηγική της, προσεγγίζονται στη συνέχεια ανά θεματικό Στόχο.

- ***Θ.Σ. 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας***

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι ανάγκες για την ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού της Περιφέρειας, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις για εφαρμογή της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Στη λογική αυτή θα πρέπει να ενισχυθεί η ερευνητική υποδομή, αξιοποιώντας την παρουσία κυρίως του Πανεπιστημίου Αιγαίου, αλλά και του ΕΛΚΕΘΕ. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει τις δυνατότητες να συμβάλλει ενεργά στη διαμόρφωση ενός δημιουργικού οικοσυστήματος καινοτομίας αξιοποιώντας την ερευνητική παραγωγή και τις εξειδικεύσεις που έχουν αναπτυχθεί με έμφαση στην πληροφορική, το περιβάλλον και τη μηχανική. Παράλληλα, το ΕΛΚΕΘΕ με την ισχυρή επιστημονική απήχηση στον τομέα του είναι σε θέση να ενισχύσει την περιφερειακή δυναμική καινοτομίας στις υδατοκαλλιέργειες και τη βιοτεχνολογία. Επίσης και προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης, πρέπει να αντιμετωπιστεί ο χαμηλός βαθμός διάχυσης και απορρόφησης καινοτομιών στις επιχειρήσεις με την ενθάρρυνση της συνεργασίας τους με τα ερευνητικά κέντρα την τριτοβάθμια εκπαίδευση, την ενίσχυση των δικτυώσεων και τη δημιουργία συμπλεγμάτων. Παράλληλα δε με την ενίσχυση των μηχανισμών για ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και η ανάγκη για βελτίωση των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών της επιχειρηματικότητας σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, αλλά κυρίως με την ίδρυση νέων κατά προτεραιότητα στους επιλεγμένους τομείς της έξυπνης εξειδίκευσης.

- ***Θ.Σ. 2: Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και ποιότητάς τους***

Οι διαπιστωμένες ανάγκες για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και την πρόσβαση των πολιτών στις σχετικές υπηρεσίες, μπορούν να καλυφθούν με την στοχευμένη εφαρμογή των ΤΠΕ, σε επιλεγμένους τομείς. Η πληθώρα των πολιτιστικών πόρων, σε συνδυασμό με την τουριστική ανάπτυξη, καθιστούν αναγκαία την αντιμετώπιση θεμάτων που συναρτώνται με την οργανωμένη προβολή, τόσο των πολιτιστικών υποδομών (μουσεία – πολιτιστικοί χώροι) και πολιτιστικών εκδηλώσεων, όσο και των πολιτισμικών –τουριστικών πόρων (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, παραδοσιακοί οικισμοί, διατηρητέα κτίρια, πολιτιστικές–φυσιολατρικές διαδρομές). Τέλος η χωρική πολυδιάσπαση και ο πολυνησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, δημιουργούν αυξημένες ανάγκες στην παροχή υπηρεσιών υγείας και εκπαίδευσης και οι εφαρμογές ΤΠΕ αποτελούν σχεδόν μονόδρομο για την κάλυψη αυτών των αυξημένων αναγκών.

- *Θ.Σ. 3: Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)*

Προκειμένου να καλυφθούν οι διαπιστωμένες ανάγκες για εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που συναρτώνται με τον χαμηλό βαθμό ενσωμάτωσης καινοτομιών από τις επιχειρήσεις, αλλά και τη διασφάλιση ποιοτικών χαρακτηριστικών των παραγόμενων προϊόντων και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Παράλληλα θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που δίνει η ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων σε όλη την αλυσίδα της αξίας, πάντα με προτεραιότητα στους επιλεγμένους τομείς, στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.

- *Θ.Σ. 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς*

Με δεδομένο το διαχρονικό πρόβλημα της ενεργειακής ανεπάρκειας, προτεραιότητα αποτελεί η προώθηση διασύνδεσης νησιών με το εθνικό δίκτυο διανομής ενέργειας και η χρήση ΑΠΕ. Επίσης ιδιαίτερα σημαντικό είναι να μειωθεί η ενεργειακή κατανάλωση των δημόσιων κτιρίων και επιχειρήσεων. Επίσης σημαντική ανάγκη είναι η αντιμετώπιση της ενεργειακής κατανάλωσης στα νοικοκυριά, με προτεραιότητα σε εκείνα του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Οι προαναφερόμενες ανάγκες συναρτώνται άμεσα και με την ανάγκη μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

- *Θ.Σ. 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων*

Η αλλαγή του κλίματος, έχει ως συνέπεια την αύξηση των αναγκών, για πρόληψη και προστασία από ειδικούς κινδύνους, όπως οι πλημμύρες και οι πυρκαγιές. Ιδιαίτερα αυξημένες είναι οι ανάγκες στον εξωαστικό χώρο, λόγω των δασικών πυρκαγιών, με δεδομένη και την ύπαρξη εκτεταμένων χερσαίων περιοχών NATURA 2000. Εξίσου σημαντικές είναι και οι ανάγκες διευθέτησης των ρεμάτων και η διαχείριση των ομβρίων υδάτων για το φόβο πλημμυρών, μέσα από ολοκληρωμένα σχέδια για την αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων, με βάση τα συμπεράσματα και τις προτεραιότητες ως προς τη διαχείριση των λεκανών απορροής, του προσχεδίου Διαχείρισης ΥΔ Νήσων Αιγαίου. Στις οικιστικές περιοχές, πέραν των δράσεων αντιπυρικής και αντιπλημμυρικής προστασίας, είναι ιδιαίτερα σημαντική η ανάγκη μηχανισμών πολιτικής προστασίας και παράλληλης ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού. Τέλος, ο πολυνησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, έχει σαν άμεση συνέπεια τις αυξημένες ανάγκες για την προστασία των ιδιαίτερα εκτεταμένων ακτών από τη διάβρωση, καθώς και τη διαχείριση και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

- *Θ.Σ. 6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων*

Η μειωμένη ποσότητα **υδατικών πόρων**, τόσο λόγω των γεωμορφολογικών και κλιματικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας, όσο και λόγω της εποχικής αύξησης της ζήτησης, εξαιτίας του τουρισμού, καθιστά κρίσιμο το ζήτημα της ικανοποίησης αναγκών για πόσιμο νερό. Στη λογική αυτή, πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα τα θέματα που συναρτώνται με τη μείωση των απωλειών ύδατος στα συστήματα διανομής ή και συγκέντρωσης νερού, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξεταστούν τρόποι που αντιμετωπίζουν το θέμα της μειωμένης ποσότητας υδατικών πόρων, μέσα από την αξιοποίηση του θαλάσσιου νερού ή και των νερών της βροχής. Οι ανάγκες αυτές της Περιφέρειας αποτυπώνονται μέσα από το Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής ΥΔ Νήσων Αιγαίου, όπου τίθενται ως προτεραιότητα, δράσεις εκσυγχρονισμού και αποκατάστασης/ενίσχυσης των δικτύων ύδρευσης κυρίως των μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων και οι έλεγχοι διαρροών, καθώς και δράσεις για την αξιοποίηση και ορθολογική διαχείριση των ομβρίων και θαλασσινών υδάτων.

Σχετικά με τη διαχείριση των **υγρών αποβλήτων** έχει υλοποιηθεί το σύνολο των έργων στους οικισμούς Α΄ και Β΄ προτεραιότητας, ενώ από τους καταγεγραμμένους οικισμούς Γ΄ προτεραιότητας απομένουν προς υλοποίηση έργα σε 22 οικισμούς. Ο σχεδιασμός προβλέπει ότι αυτά θα συγχρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής μέσω του Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (Ε.Π. ΥΜΠΕΡΑΑ).

Σχετικά με τη **διαχείριση των στερεών αποβλήτων** και σύμφωνα με τον εγκεκριμένο (2008) Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ) στα νησιά της Περιφέρειας προβλέπεται η υλοποίηση 36 εγκαταστάσεων διαχείρισης (ΧΥΤ), προκειμένου να σταματήσουν να λειτουργούν και να αποκατασταθούν οι 89 καταγεγραμμένοι Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων. Μέχρι σήμερα λειτουργούν ή υλοποιούνται 22 εγκαταστάσεις, ενώ έχουν κλείσει 73 ΧΑΔΑ, από τους οποίους έχουν αποκατασταθεί οι 38. Εκτιμάται ότι μέχρι το τέλος της τρέχουσας περιόδου θα έχει σταματήσει η λειτουργία και των 16 σε λειτουργία ΧΑΔΑ και θα έχει γίνει η αποκατάσταση του συνόλου των μη αποκατεστημένων. Τα υπολειπόμενα έργα διαχείρισης των αποβλήτων όπως θα επικαιροποιηθούν και από τον υπό τροποποίηση ΠΕΣΔΑ θα συγχρηματοδοτηθούν, σύμφωνα με τον σχεδιασμό που έχει γίνει, από το Ταμείο Συνοχής μέσω του ΥΜΠΕΡΑΑ.

Αναφερόμενοι πάντα στο περιβάλλον, ιδιαίτερα σημαντικές στην Περιφέρεια, είναι οι ανάγκες για την προστασία και ανάδειξη πολυάριθμων χώρων **πολιτιστικής κληρονομιάς** αλλά και χώρων ιδιαίτερων στοιχείων του **φυσικού περιβάλλοντος** (φυσιολατρικές διαδρομές, τοπία φυσικού κάλλους). Αυξημένες απαιτήσεις υπάρχουν και για την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας στις εκτεταμένες χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές NATURA 2000. Τέλος, στις αστικές περιοχές καταγράφονται ανάγκες για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, αλλά και τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης καθώς και τον περιορισμό του θορύβου.

- *Θ.Σ.7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων (Key network infrastructures)*

Ο πολυνησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, έχει σαν συνέπεια την ύπαρξη ιδιαίτερα αυξημένων αναγκών σε λιμενικές υποδομές,

τόσο για την ενίσχυση της σύνδεσης της Περιφέρειας με την υπόλοιπη χώρα και το εξωτερικό, αλλά και τις συνδέσεις των νησιών, στο εσωτερικό της Περιφέρειας. Συνολικά στην Περιφέρεια λειτουργούν 50 επιβατικά - εμπορικά λιμάνια, εκ των οποίων τα κύρια λιμάνια είναι 43, με την επιβατική τους κίνηση να αντιπροσωπεύει πλέον του 20% της συνολικής επιβατικής κίνησης της χώρας.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 8315.2/02/07/2.2.2007 (ΦΕΚ 202/Β'/16.2.2007) «Κατάταξη λιμένων», στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εντοπίζονται 2 Λιμένες Διεθνούς Ενδιαφέροντος (Μυκόνου, Ρόδου), 3 από τους 16 Λιμένες Εθνικής Σημασίας της χώρας (Κω, Πάρου, Σύρου) και 3 από τους 25 Λιμένες Μείζονος Ενδιαφέροντος της χώρας (Νάξου, Πάτμου, Τήνου).

Επίσης, οι λιμένες Ρόδου, Σαντορίνης, Μυκόνου, Νάξου, Πάρου και Σύρου εντάσσονται στο εκτεταμένο Δίκτυο (comprehensive network) των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών.

Με χρηματοδότηση από το τελευταίο ΚΠΣ και το ΕΣΠΑ έγιναν σημαντικές παρεμβάσεις βελτίωσης 16 λιμανιών.

Οι ανάγκες της Περιφέρειας αποτυπώνονται στο Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) και αφορούν :

- Ανεπαρκείς λιμενικές υποδομές και έλλειψη ορθολογικού σχεδιασμού ακτοπλοϊκού συστήματος
- Αυξημένο κόστος μεταφοράς προϊόντων στον νησιωτικό χώρο
- Μη ορθολογική οργάνωση λιμενικών χώρων και υπηρεσιών / Χαμηλή αποδοτικότητα λιμανιών
- Εποχικότητα ζήτησης και ανεπάρκεια στην κάλυψη σε περιόδους αιχμής
- Ανεπαρκείς υποδομές κρουαζιέρας

Προτεραιότητα για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι η βελτίωση υφιστάμενων λιμανιών ΔΕΔ-Μ και η λειτουργική διασύνδεση των μεταφορικών μέσων του ΔΕΔ-Μ της χώρας με τις υπόλοιπες μεταφορικές υποδομές με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας με την υλοποίηση/αναβάθμιση δευτερευουσών και τριτευουσών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ. Έτσι επιδιώκεται η προώθηση της ισόρροπης χωρικής ανάπτυξης και εξασφαλίζεται η ισοδύναμη μεταφορική εξυπηρέτηση στο σύνολο των πολιτών και ειδικότερα των κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών. Σχετικά με το οδικό δίκτυο στην ΠΝΑ δεν υπάρχουν τμήματα των Διευρωπαϊκών Δικτύων Μεταφορών και εντοπίζονται περιορισμένες ανάγκες διασύνδεσης των πυλών εισόδου-εξόδου (οδικές συνδέσεις με λιμάνια – αεροδρόμια) με τα σημαντικά κέντρα και τους προβεβλημένους χώρους των νησιών. Επίσης εντοπίζονται ανάγκες βελτίωσης της οδικής ασφάλειας.

Στην ΠΝΑ επίσης υπάρχουν 14 αεροδρόμια, από τα οποία 4 είναι διεθνή. Προτεραιότητα για την Περιφέρεια είναι η βελτίωση (μικρές επεκτάσεις / εκσυγχρονισμοί) των μικρών αεροδρομίων που δεν προωθούνται για ιδιωτικοποίηση.

- ***ΘΣ 8: Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων***

Στο πλαίσιο εφαρμογής της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που συναρτώνται με την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού. Με προτεραιότητα, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες βελτίωσης των δεξιοτήτων και ικανοτήτων τόσο των ανέργων, όσο και του εργατικού δυναμικού των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών σε τομείς που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο της έξυπνης εξειδίκευσης. Παράλληλη προτεραιότητα είναι και η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού για τη δημιουργία καινοτόμων επιχειρήσεων στο πλαίσιο πάντα της έξυπνης εξειδίκευσης.

- ***Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων***

Ο πολυνησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, έχει σαν άμεση συνέπεια τη χωρική πολυδιάσπαση του πληθυσμού, σε μεγάλα αλλά και μικρά νησιά. Αυτή η πολυδιάσπαση του πληθυσμού, δημιουργεί αυξημένες ανάγκες σε υποδομές για την κάλυψη αναγκών υγείας και πρόνοιας. Ειδικά για τις υπηρεσίες υγείας, η ειδική ανάγκη που πρέπει να αντιμετωπιστεί, είναι η εποχική αύξηση της ζήτησης λόγω του τουρισμού. Στον τομέα της υγείας στα νησιά της Περιφέρειας λειτουργούν 6 Νοσοκομεία, 12 Κέντρα Υγείας, 28 Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία και 62 Περιφερειακά Ιατρεία. Σύμφωνα με τον σχεδιασμό που έχει γίνει λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες του Υπουργείου Υγείας, υπολείπεται η κατασκευή του Νοσοκομείου Καρπάθου, η αναβάθμιση λίγων κτηριακών υποδομών και ο εκσυγχρονισμός του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού κυρίως των νοσοκομείων της ΠΝΑ. Στον τομέα της πρόνοιας, πέραν των υποδομών, πρέπει να καλυφθούν οι ανάγκες για παροχή υπηρεσιών φροντίδας ηλικιωμένων και παιδιών, ώστε τα άτομα ευπαθών και λοιπών ομάδων τα οποία απειλούνται ή βιώνουν φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και τα οποία έχουν την ευθύνη φροντίδας τους να δύνανται να ενεργοποιηθούν στην αγορά εργασίας. Αντίστοιχα στον τομέα της υγείας, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με κατάλληλες υπηρεσίες οι επιπτώσεις της κοινωνικοοικονομικής κρίσης στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Επίσης σημαντικό είναι να αντιμετωπισθούν με στοχευμένες δράσεις οι ανάγκες για βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα ανάμεσα στις ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες. Σημαντική είναι και η ανάγκη για ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων, καθώς και η αντιμετώπιση των προβλημάτων που μπορούν να δημιουργήσουν διακρίσεις για τις γυναίκες αλλά και τα άτομα με μειωμένα προσόντα. Τέλος, για τα προβλήματα που εμποδίζουν την απασχόληση ευπαθών κοινωνικών ομάδων, θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες που δημιουργεί το πλαίσιο για την κοινωνική επιχειρηματικότητα.

- ***Θ.Σ.10: Επένδυση στην εκπαίδευση, στην απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση***

Σχετικά με τις υποδομές εκπαίδευσης στην ΠΝΑ λειτουργούν 417 εκπαιδευτήρια πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, 169 δευτεροβάθμιας

εκπαίδευσης και τμήματα του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε δύο νησιά (Σύρο και Ρόδο). Από πλευράς κτιριακής υποδομής η Περιφέρεια παρουσιάζει σχετική επάρκεια, έχοντας από καιρό εξαλείψει τη διπλοβάρδια, με ανάγκη κατασκευής νέων εκπαιδευτήριων σε ορισμένα νησιά, ή -συνηθέστερα- επέκταση και βελτίωση των υπαρχόντων, σύμφωνα με τον σχεδιασμό και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων του Υπουργείου Παιδείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, προκειμένου να αντιμετωπίσει την αύξηση των μαθητών σε κάποια νησιά, ή την αντικατάσταση παλαιών κτιρίων με σύγχρονα, ή τέλος ανάγκες που έχουν προκύψει λόγω των αλλαγών στην εκπαίδευση.

Προτεραιότητα αποτελεί η προσχολική εκπαίδευση και συγκεκριμένα η ανάγκη για κατασκευή νέων νηπιαγωγείων όπου αυτά λειτουργούν σε ενοικιαζόμενα κτίρια είτε, το συνηθέστερο, επέκτασης αυτών, προκειμένου να διαχωριστούν τα τμήματα (νήπια - προνήπια), ή να υποστηριχθεί η ολοήμερη λειτουργία τους.

Επιπλέον υπάρχει ανάγκη για κατασκευή λίγων νέων σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή επέκταση των υπαρχόντων.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καίρια ανάγκη είναι η κατασκευή κτιρίου για τη στέγαση του τμήματος του Πανεπιστημίου στη Σύρο, το οποίο σήμερα λειτουργεί διασκορπισμένο σε πλήθος αιθουσών που του έχουν παραχωρηθεί ή τις ενοικιάζει και η εξασφάλιση φοιτητικής στέγης.

Τέλος εντοπίζονται μικρές ανάγκες βελτίωσης των υποδομών επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η ΠΝΑ διατυπώνει το αναπτυξιακό της όραμα και τη στρατηγική της με βάση τις προαναφερόμενες διαπιστωμένες ανάγκες, αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά διαρθρωτικές αδυναμίες και αξιοποιώντας τις σημαντικές δυνατότητες και πλεονεκτήματα, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής 2020 για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας που αποτελεί και τον κεντρικό της στόχο είναι **«να αποτελέσει έναν από τους κορυφαίους προορισμούς του τουρισμού εμπειρίας παγκοσμίως μέσα από την υιοθέτηση μιας στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης, διαφοροποίησης του προϊόντος και δημιουργίας ταυτότητας προορισμού».**

Για την υλοποίηση του οράματος θα επιδιωχθεί η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας της Περιφέρειας με αναλογική ενίσχυση των εδραιωμένων και αναδυόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και η άμβλυνση των προβλημάτων και των μειονεκτημάτων που οφείλονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα πολύ-νησιωτικότητάς της. Βασική κατεύθυνση είναι η διάχυση των επιπτώσεων και ωφελειών που προκαλεί ο τουρισμός που αποτελεί τον βασικό αναπτυξιακό μοχλό της περιφερειακής οικονομίας και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα, της μεταποίησης και των υπηρεσιών, δραστηριότητες που συνδέονται οικονομικά και επιχειρηματικά μαζί του στο πλαίσιο της αλυσίδας αξιών.

Προς αυτή την κατεύθυνση ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην υλοποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής **«Έξυπνης Εξειδίκευσης», η οποία αποτελεί κεντρική συνιστώσα της περιφερειακής στρατηγικής.** Η στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» βασίζεται στη διαμόρφωση ρεαλιστικών επιλογών για τις δυνατότητες και την προοπτική των υφιστάμενων ή αναδυόμενων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες με την εφαρμογή του κατάλληλου μίγματος πολιτικών μπορούν να αποτελέσουν τις βάσεις του οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας.

Ο τουρισμός της εμπειρίας θα αποτελέσει τον αναπτυξιακό κορμό γύρω από τον οποίο θα αναπτυχθούν παραγωγικές δραστηριότητες βασισμένες στη γνώση και την καινοτομία με μεσοπρόθεσμο στόχο τη διαφοροποίηση της οικονομίας και τον εμπλουτισμό των αναπτυξιακών επιλογών. Η ανάπτυξη της αγροδιατροφής, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών αποτελούν αδιάρρηκτο συστατικό της αναπτυξιακής στρατηγικής, καθώς η ποιοτική, υγιεινή και με τοπική ταυτότητα διατροφή αποτελούν σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του τουρισμού της εμπειρίας στο Νότιο Αιγαίο. Επιπλέον η ανάπτυξή τους συμβάλλει στην αύξηση της διατροφικής αυτάρκειας της Περιφέρειας, στην ικανοποίηση των αναγκών της υπόλοιπης Ελλάδας και στην ανάπτυξη εξαγωγών σε αγορές εξειδικευμένες και υψηλών εισοδημάτων. Προϋπόθεση αποτελεί ο σεβασμός στο περιβάλλον, η αξιοποίηση των παραδοσιακών ποικιλιών και καλλιεργητικών τεχνικών και ο εμπλουτισμός τους με σύγχρονες γνώσεις και τεχνολογίες που θα αναζωογονήσουν την παραγωγική δραστηριότητα.

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό και στην αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων στους παραπάνω τομείς και θα μειώσει το υψηλό κόστος συναλλαγής, εξαιτίας της νησιωτικότητας, των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες. Επίσης η αξιοποίηση γνώσεων και εργαλείων άλλων βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής, όπως π.χ. η βιοτεχνολογία, μπορεί να ανοίξει νέες προοπτικές στην ανάπτυξη καινοτομιών για τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Η υλοποίηση του αναπτυξιακού μοντέλου απαιτεί την αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών, που μπορεί να χρηματοδοτηθούν εν μέρει από το ΠΕΠ ως πιλοτικές επιδεικτικές παρεμβάσεις, για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω στη φύση, η οποία αποτελεί το βασικό περιουσιακό στοιχείο και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας. Παράλληλα η εξοικονόμηση ενέργειας και η χρήση εναλλακτικών μορφών στην παραγωγή της, θα συμβάλουν στη βελτίωση του περιβάλλοντος και στη μείωση του ενεργειακού κόστους ενώ η ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων για την αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού της Περιφέρειας θα συμβάλει στην αύξηση του περιφερειακού ΑΕΠ και της ενεργειακής αυτονομίας της Περιφέρειας.

Ο τουρισμός της εμπειρίας, η αγροδιατροφή και οι αλιεία-υδατοκαλλιέργειες αποτελούν διακριτούς τομείς παρέμβασης ενώ η αξιοποίηση των ΤΠΕ και των καθαρών τεχνολογιών διατρέχει οριζόντια τους τομείς προτεραιότητας και τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες στην Περιφέρεια.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η προσέγγιση ανάπτυξης των καινοτομικών ικανοτήτων των επιχειρήσεων θα ακολουθήσει μια ολοκληρωμένη και βήμα-προς-βήμα προσέγγιση, η οποία στοχεύει στην ανάπτυξη της ικανότητας των επιχειρήσεων να αφομοιώσουν νέα γνώση και στη δημιουργία ζήτησης για την ανάπτυξη καινοτομιών. Για το σκοπό αυτό υιοθετείται μια προσέγγιση τεσσάρων σταδίων:

Ευαισθητοποίηση: Περιλαμβάνονται ενέργειες καταγραφής, ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των επιχειρήσεων και επιδεικτικά έργα που αναδεικνύουν τις δυνατότητες και τα οφέλη από την ανάπτυξη καινοτομιών.

Ανάπτυξη καινοτομικών ικανοτήτων μέσα από τη συμβουλευτική και την εκπαίδευση: Οργάνωση συμβουλευτικών δράσεων που θα αναδεικνύουν τη δυνατότητα καινοτομίας στη συγκεκριμένη δραστηριότητα και τη δυνατότητα συνεργασιών (προμηθευτές - πελάτες). Παράλληλα προωθείται η ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα (διοίκηση - εργαζόμενοι).

Έργα ανάπτυξης καινοτομιών: Χρηματοδότηση έργων που στηρίζουν την ανάπτυξη καινοτομιών όπως για παράδειγμα:

- έρευνα για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και διαδικασιών
- έρευνα ή/και τεχνική βοήθεια για την επίλυση τεχνολογικών προβλημάτων
- σχεδιασμός νέων προϊόντων, συσκευασιών, οργανωτικών καινοτομιών, καινοτομιών διαδικασίας,
- προσδιορισμός νέων αγορών και ανάπτυξη στρατηγικών διείσδυσης.
- δημιουργία clusters και συνεργατικών δικτύων.

Χρηματοδότηση υλοποίησης καινοτομιών: Χρηματοδοτήσεις με τη μορφή επιδοτήσεων υποστηρίζουν την υλοποίηση των καινοτομιών σε παραγωγική κλίμακα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Παράλληλα δίνεται έμφαση στις διεπιφάνειες ανάμεσα στους τομείς και στα σημεία συνάντησης των αλυσίδων αξίας τους στοχεύοντας στην εκμετάλλευση των μεταξύ τους συνεργιών (π.χ. τουρισμός και γαστρονομία που συνενώνει την αγροδιατροφή με τον τουρισμό).

Ειδικότερα οι βασικές κατευθύνσεις-επιλογές παρέμβασης ανά τομέα εξειδίκευσης είναι:

- Τουρισμός της εμπειρίας: Επιδιώκεται (α) η διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε βασικούς κρίκους που έως σήμερα παραμένουν ασθενικοί ή απουσιάζουν ολοσχερώς, (β) η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει ο φυσικός, γαστρονομικός και πολιτισμικός πλούτος της Περιφέρειας, (γ) η αναβάθμιση των καταλυμάτων με βελτίωση των υπηρεσιών, απόκτηση πιστοποιήσεων και (δ) η χρήση ΤΠΕ και καθαρών τεχνολογιών, όπως συστήματα κρατήσεων, ιστοσελίδες, εργαλεία προώθησης, υπηρεσίες πληροφοριών.

- Αγροδιατροφή: Επιδιώκεται (α) η διαφοροποίηση του αγροτικού προϊόντος με βελτίωση των χαρακτηριστικών της ποιότητας, της υγιεινής και της ασφάλειας, (β) η διεύρυνση της τυποποίησης και αύξηση της προστιθέμενης αξίας στη μεταποίηση των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, (γ) η προώθηση προϊόντων και ανάπτυξη δικτύων πωλήσεων, (δ) η ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών και (ε) η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

- Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια: Επιδιώκεται (α) η βελτίωση ιχθυογενετικού υλικού και η καλλιέργεια νέων ειδών, (β) η εισαγωγή καινοτομιών στη διαδικασία εκτροφής, (γ) η βελτίωση παραγωγικότητας, ποιότητας και ασφάλειας στη μεταποίηση προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, (δ) η ανάπτυξη των υποδομών εμπορίας των αλιευμάτων και (ε) η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον – χρήση πράσινων τεχνολογιών, εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας: Επιδιώκεται (α) η ανάπτυξη σε αρμονία με το περιβάλλον, (β) η εξοικονόμηση ενέργειας στις παραγωγικές δραστηριότητες και (γ) η παραγωγή ενέργειας με ΑΠΕ.

Προϋπόθεση για την υλοποίηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, είναι η κινητοποίηση και συμμετοχή όλων των κοινωνικών παραγόντων και ιδιαίτερα του επιχειρηματικού κόσμου.

Για την ενίσχυση του συντονισμού της εφαρμογής της RIS3 θα διαμορφωθεί ένα συνεκτικό σύστημα παρακολούθησης που θα συνδυάζει τις υφιστάμενες περιφερειακές δομές με τις νέες με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής των βασικών εταίρων και αποφυγή παράλληλα της πολυπλοκότητας και της γραφειοκρατίας. Συγκροτείται το **Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας**, το οποίο θα στηρίζει την Περιφέρεια στη διαμόρφωση της στρατηγικής και θα προτείνει τις αναγκαίες προσαρμογές ανάλογα με τις αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον. Παράλληλα θα αξιοποιηθεί η εμπειρία από τη συγκρότηση και λειτουργία στρογγυλών τραπεζιών κατά το σχεδιασμό της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στους τομείς προτεραιότητας. Για το σκοπό αυτό συγκροτούνται συμβουλευτικές ομάδες εργασίας υπό την εποπτεία του Περιφερειακού Συμβουλίου Καινοτομίας. Στα όργανα αυτά συμμετέχουν εκπρόσωποι της επιχειρηματικής κοινότητας με αποτέλεσμα να επιτυγχάνεται η κινητοποίηση των εταίρων και η ενισχυμένη συνεργασία για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και την εφαρμογή του Προγράμματος.

Με τη στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» να διατρέχει το σύνολο της αναπτυξιακής της στρατηγικής, η ΠΝΑ διατυπώνει τις στρατηγικές προτεραιότητες της, που βρίσκονται σε απόλυτη συμφωνία με τη στρατηγική προσέγγιση Ευρώπη 2020 και το σύνολο των θεματικών στόχων, που έχουν καθοριστεί στον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και θα χρηματοδοτηθούν από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Η **πρώτη στρατηγική προτεραιότητα**, για **Έξυπνη, Ανταγωνιστική, Διαφοροποιημένη Περιφερειακή Οικονομία,** αντιστοιχίζεται με τους θεματικούς στόχους:

- Θ.Σ. 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
- Θ.Σ. 2: Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και ποιότητάς τους
- Θ.Σ. 3 : Βελτίωση ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)

Η στρατηγική αυτή προτεραιότητα, αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της οικονομίας μέσα από τη διάχυση καινοτομιών και την αξιοποίηση των ΤΠΕ, στον παραγωγικό ιστό της Περιφέρειας.

Αν και περιορισμένη η αξιοποίηση της έρευνας και τεχνολογίας και η καινοτομία στο σημερινό παραγωγικό και οικονομικό γίγνεσθαι της Περιφέρειας, εν τούτοις η αξιοποίηση του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η συνεργασία του με άλλα ερευνητικά ιδρύματα δίνουν τη δυνατότητα ανάπτυξης ή / και χρήσης των αποτελεσμάτων έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας σε τομείς όπως ο τουρισμός, η αγροδιατροφή, το εμπόριο κλπ. Η ενίσχυση των υποδομών έρευνας στο πλαίσιο του ESFRI θα δημιουργήσει καλύτερες προϋποθέσεις παραγωγής έρευνας και ανάπτυξης καινοτομιών στην Περιφέρεια. Παράλληλα, η παρουσία πυρήνα δυναμικών τουριστικών επιχειρήσεων δημιουργεί συνθήκες και προϋποθέσεις χρήσης ή / και ανάπτυξης νέων προϊόντων έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας με προσανατολισμό την ενίσχυση της ποιοτικής επιχειρηματικότητας στον τουριστικό τομέα με την αξιοποίηση των φυσικών ιστορικών / πολιτιστικών πόρων της. Η στενότερη σύνδεση των δυναμικών εξωστρεφών επιχειρήσεων και των ερευνητικών κέντρων είναι εφικτή στη βάση της εμβάθυνσης της εξειδίκευσης στους τομείς προτεραιότητας με την υιοθέτηση των κατάλληλων κινήτρων.

Επίσης, παρά το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης και χρήσης προϊόντων ΤΠΕ στην Περιφέρεια, υπάρχουν δυνατότητες και προοπτικές προώθησής τους στις επιχειρήσεις και στη δημόσια διοίκηση, με δεδομένη την ελκυστικότητά τους λόγω των νέων δυνατοτήτων που προσφέρει η διαδικτυακή κεντρική διάθεση υπολογιστικών πόρων (όπως δίκτυο, εξυπηρετητές, εφαρμογές και υπηρεσίες) μέσω των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους (cloud computing). Για την εξειδίκευση αυτών των δυνατοτήτων και την αποτελεσματική εφαρμογή τους, υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και φορέων εκπροσώπησης των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για δημιουργία και ανάπτυξη κόμβου ΤΠΕ με στόχο την ευρεία χρήση των ψηφιακών υποδομών για διοικητικές, κοινωνικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες και υπηρεσίες. Ειδικότερα με βάση το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και σε συνεργασία του με άλλους εξειδικευμένους φορείς δίνεται η δυνατότητα παροχής ευρείας εκπαίδευσης και κατάρτισης σε πολίτες και εργαζομένους σε επιχειρήσεις και υπηρεσίες στη χρήση ΤΠΕ.

Ο εξωστρεφής χαρακτήρας της επιχειρηματικής βάσης, (παρά το μικρό και μεσαίο μέγεθος των επιχειρήσεων) εξασφαλίζει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης και εφαρμογής, σε σχετικά ευρεία κλίμακα, καινοτόμων διαδικασιών παραγωγής και επιχειρηματικών λειτουργιών, με την κατάλληλη υποστήριξη από εξειδικευμένους μηχανισμούς. Σημαντικό πεδίο εφαρμογής είναι ο τουρισμός, με δεδομένο ότι:

- Η θέση της Περιφέρειας ανάμεσα σε αναδυόμενες τουριστικά αγορές δύναται να δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες οικονομικών συνεργασιών και συμπράξεων σε πολλούς τομείς.
- Τουλάχιστον τρία νησιά της Περιφέρειας βρίσκονται στους 10 πρώτους παγκόσμιους τουριστικούς προορισμούς, προσδίδοντας ιδιαίτερη αναγνωρισιμότητα στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Επίσης, υπάρχουν δυνατότητες στενότερης διασύνδεσης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας με τη μεταποίηση και τον τουρισμό, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται σημαντικές θετικές, εξωτερικές οικονομίες και σημαντικές οικονομίες κλίμακας στον αγροτικό τομέα και στην μεταποίηση και άρα νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής διαφοροποιημένης περιφερειακής οικονομίας, έχει ως πλαίσιο αναφοράς τη στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» και στοχεύει στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης και αξιοποίησης τεχνολογικών εφαρμογών και καινοτομιών προσανατολισμένων στους δυναμικούς κλάδους της Περιφέρειας. Η εστίαση των ενισχύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες που διαθέτουν ήδη ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα ή/και ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου. Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιωχθεί η κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα για επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία με παράλληλη ενίσχυση της εξωστρέφειας με την εδραίωση στενότερων σχέσεων και τη δημιουργία ευέλικτων δικτύων μεταξύ επιχειρήσεων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικών κέντρων. Η οριζόντια αξιοποίηση των ΤΠΕ στις παραγωγικές δραστηριότητες, στην εκπαίδευση, στον πολιτισμό και στη διακυβέρνηση θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της περιφερειακής οικονομίας, θα βελτιώσει τις συνθήκες αξιοποίησης των πολιτιστικών πόρων και θα άρει ορισμένες αρνητικές επιπτώσεις της πολυδιάσπασης του χώρου στο Νότιο Αιγαίο.

Ειδικότερα στον τουρισμό, οι κεντρικές αναπτυξιακές κατευθύνσεις αφορούν στη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, στη συμπλήρωση και διεύρυνση της αλυσίδας αξίας, καθώς και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος. Στο πλαίσιο αυτό, η εμβάθυνση των συνεργειών με τους τομείς του πολιτισμού και του περιβάλλοντος θα ενισχύσει τις προοπτικές ανάπτυξης δικτύων εναλλακτικού τουρισμού και θα αμβλύνει την εποχικότητα του τομέα.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού οι παρεμβάσεις θα εστιαστούν στα εξής:

- Ενίσχυση εστιασμένων ερευνητικών υποδομών της Περιφέρειας.
- Χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας στην οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Περιφέρειας.
- Συνεργατική χρήση των δημοσίων επενδύσεων και μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων για την ενίσχυση της καινοτομίας και δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων με υψηλή

προστιθέμενη αξία σε επιλεγμένους κλάδους της περιφερειακής οικονομίας.

- Προώθηση της ανάπτυξης νέων ή βελτιωμένων προϊόντων και διαδικασιών.
- Προσέλκυση και συγκράτηση ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια.
- Ευρεία χρήση των ΤΠΕ από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας και ανάπτυξη νέων εφαρμογών ΤΠΕ για αξιοποίησή τους στην προβολή του τουρισμού και του πολιτισμού.
- Δημιουργία παραγωγικών, εμπορικών και λειτουργικών διασυνδέσεων του πρωτογενή και μεταποιητικού τομέα με τις τουριστικές επιχειρήσεις και την τουριστική δραστηριότητα.
- Δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων ιδιαίτερα μεταποιητικό τομέα.
- Προσανατολισμός των μεταποιητικών επιχειρήσεων στις αγορές του εξωτερικού.

Εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος / brand name και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Η υλοποίηση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στους επιλεγμένους τομείς στηρίζεται σε ένα συνδυασμό χρηματοδοτήσεων από το ΠΕΠ και τα τομεακά προγράμματα, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ.

Η **δεύτερη στρατηγική προτεραιότητα, για Εδραίωση της Αειφορικής Ανάπτυξης με την Αξιοποίηση Συγχρόνων Μεθόδων Διαχείρισης των Πόρων,** αντιστοιχίζεται με τους θεματικούς στόχους:

- Θ.Σ. 4 : Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- Θ.Σ. 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων
- Θ.Σ. 6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων

Η εδραίωση της αειφορικής ανάπτυξης θα επιτευχθεί με την αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των πόρων, την υιοθέτηση συστημάτων διαχείρισης και πρόληψης των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και των υποδομών, καθώς και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Επίσης, θα ενισχυθεί η αξιοποίηση καθαρών πράσινων τεχνολογιών για τον περιορισμό των επιδράσεων των οικονομικών δραστηριοτήτων πάνω στη φύση, η οποία αποτελεί το βασικό περιουσιακό στοιχείο και συγκριτικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας.

Για την αποδοτική και αποτελεσματική **διαχείριση των υδατικών πόρων** θα γίνει εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής για το Υδατικό Διαμέρισμα Αιγαίου, όπου προτεραιότητα διαφαίνεται ότι είναι η βελτίωση των δικτύων ύδρευσης των μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων για τη μείωση των διαρροών, η αξιοποίηση των ομβρίων υδάτων και η αξιοποίηση του θαλάσσιου ύδατος, με την κατάλληλη επεξεργασία.

Σε ό,τι αφορά την **ενέργεια** θα επιδιωχθεί η καλύτερη αξιοποίηση των σύγχρονων συστημάτων βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιριακών υποδομών.

Παράλληλα, θα προωθηθεί η αντιμετώπιση, διαχείριση και πρόληψη των κινδύνων από την **κλιματική αλλαγή,** τη διάβρωση των ακτών και τις φυσικές καταστροφές αλλά και ο μετριασμός των επιπτώσεων τους σε περιφερειακό επίπεδο.

Τέλος, θα προωθηθεί **η προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών πόρων**, έτσι ώστε να αποτελέσουν σημαντικούς πόλους επίσκεψης και ανάπτυξης ευρείας και ποιοτικής τουριστικής δραστηριότητας, κατεύθυνση η οποία θα συνεισφέρει στη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΝΑ. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τους φυσικούς πόρους άμεση προτεραιότητα θα δοθεί στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των οικονομικών δραστηριοτήτων και κυρίως του τουρισμού και της αλιείας στο φυσικό περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται να ενισχυθούν από το ΕΤΘΑ παρεμβάσεις που αποσκοπούν στη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον, στην εκμετάλλευση των αλιευομένων ειδών σε επίπεδα που εξασφαλίζουν τη Μέγιστη Βιώσιμη Απόδοση και στην προστασία & αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων στο πλαίσιο εφαρμογής της νέας ΚΑλΠ. Σε ό,τι αφορά τους πολιτιστικούς πόρους προωθούνται παρεμβάσεις ανάδειξής τους, με στόχο τον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και τη δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού οι παρεμβάσεις θα εστιαστούν στα εξής:

- Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των υποδομών
- Έργα προστασίας από τη διάβρωση ακτών και μέτρα αντιμετώπισης κινδύνων από φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες)
- Συμπλήρωση των υποδομών διαχείρισης λυμάτων
- Διαχείριση των υδάτινων πόρων
- Προστασία και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- Βελτίωση και αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος
- Ορθολογική διαχείριση των προστατευόμενων οικοσυστημάτων
- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και κατάρτιση των πολιτών, επιχειρήσεων και δημόσιων φορέων, για την ανάγκη και τις διαδικασίες μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδιαίτερα με τη χρήση νέων τεχνολογιών και προϊόντων / αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας

Η υποστήριξη σε έργα πολιτισμού και τουρισμού περιορίζεται μόνο σε έργα μικρής κλίμακας. Μια επένδυση σε υποδομές στους τομείς

αυτούς θα θεωρείται μικρής κλίμακας, αν το συνολικό κόστος του είναι μικρότερο ή ίσο των 5 εκ. ευρώ. Το όριο αυτό αυξάνεται σε 10 εκ. ευρώ στην περίπτωση έργων υποδομής που θεωρούνται παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης του 1972 που αφορά στην προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από την UNESCO. Πέραν των ανωτέρω, η διατήρηση, η προστασία, η προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να λάβει τη μορφή μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης, συμπεριλαμβάνοντας συμπληρωματικές μεταξύ τους δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας. Αυτή η ολοκληρωμένη παρέμβαση μπορεί να περιλαμβάνει πολλές μικρής κλίμακας υποδομές ή ακόμη και να συνιστά ένα μεγάλο έργο. Όταν το συνολικό κόστος όλων των μικρής κλίμακας έργων υποδομής αθροιζομένων σε μια ενιαία ολοκληρωμένη παρέμβαση υπερβαίνει τα όρια που αναφέρονται παραπάνω, η παρέμβαση θα πρέπει να καταδεικνύει σαφώς τη θετική επίπτωση στην αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας, καθώς και τον πρόσθετο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η **τρίτη στρατηγική προτεραιότητα**, για **Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής σε όρους χωρικούς αλλά και κοινωνικοοικονομικούς με τη Διάχυση της Ανάπτυξης και την Άρση της Απομόνωσης,** αντιστοιχίζεται με τους θεματικούς στόχους:

- *Θ.Σ.7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων (Key network infrastructures)*
- *Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και ειδικότερα με την προτεραιότητα που αφορά στις υποδομές υγείας και πρόνοιας*
- *Θ.Σ.10: Επένδυση στην εκπαίδευση, στην απόκτηση δεξιοτήτων και στη δια βίου μάθηση*

Η αναβάθμιση και συμπλήρωση των βασικών υποδομών θα επιτευχθεί με εστιασμένες παρεμβάσεις σε περιορισμένο αριθμό λιμενικών εγκαταστάσεων και τοπικών οδικών συνδέσεων, εκπαιδευτικών υποδομών, καθώς και υποδομών υγείας και πρόνοιας.

Ειδικότερα, θα επιδιωχθεί αφενός η αναβάθμιση ορισμένων λιμενικών εγκαταστάσεων και αφετέρου η βελτίωση της σύνδεσης των εσωτερικών ζωνών με τις πύλες εισόδου – εξόδου κάθε νησιού με στόχο την αποδοτικότερη αξιοποίηση των παραγωγικών και πολιτιστικών πόρων.

Για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων σε υποδομές εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων θα επιδιωχθεί η συμπλήρωση και βελτίωση των υποδομών, ενώ παράλληλα με οριζόντιες δράσεις στο πλαίσιο της πρώτης στρατηγικής προτεραιότητας θα αξιοποιηθούν και οι εφαρμογές ΤΠΕ. Στην ίδια λογική, προβλέπεται η κατασκευή και βελτίωση υποδομών υγείας και πρόνοιας, καθώς και η εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας με αξιοποίηση οριζόντιων εφαρμογών ΤΠΕ στο πλαίσιο της πρώτης στρατηγικής προτεραιότητας.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού οι παρεμβάσεις θα εστιαστούν στα εξής:

- Αναβάθμιση βελτίωση λιμενικών εγκαταστάσεων
- Ολοκλήρωση και βελτίωση ενδονησιωτικών οδικών συνδέσεων
- Ανάπτυξη υποδομών υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης

Η **τέταρτη στρατηγική προτεραιότητα, για Ενεργό Υποστήριξη της Απασχόλησης και Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης**, αντιστοιχίζεται με τους θεματικούς στόχους

- *Θ.Σ.8: Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, και*
- *Θ.Σ.9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.*

Με δεδομένο τον μεγάλο βαθμό εξωστρέφειας του κύριου όγκου των τουριστικών δραστηριοτήτων στα νησιά της Περιφέρειας και τη διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο της τουριστικής κίνησης, βασική επιδίωξη είναι η άμβλυνση των προβλημάτων στην αγορά εργασίας, παράλληλα με τη μεγαλύτερη διασύνδεση των πρωτογενών και μεταποιητικών παραγωγικών δραστηριοτήτων με τον τουρισμό και τη σίτιση καθώς και του τουρισμού με άλλες υπηρεσίες.

Στη λογική αυτή ιδιαίτερα σημαντική είναι η επιδίωξη αναπροσανατολισμού των ανέργων σε νέες δραστηριότητες, εντός μίας οικονομίας, η οποία διατηρεί δυναμική μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της χώρας. Παράλληλη επιδίωξη είναι η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αλλά και των επιχειρηματιών, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που συνεπάγεται η εφαρμογή της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Κρίσιμο είναι επομένως, να εξασφαλισθεί ο αποτελεσματικός σχεδιασμός σε τοπικό επίπεδο (ίσως νησιού) με επιλεγμένες ομάδες στόχου, ενός πλέγματος ενεργειών, καθώς επίσης να ενδυναμωθούν και να διερευνηθούν οι υφιστάμενοι μηχανισμοί παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και υποστήριξης με τη συμμετοχή επιχειρηματιών ή και εκπροσώπων τους.

Ο κατακερματισμός του χώρου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με μικρά διάσπαρτα και απομακρυσμένα νησιά και με έντονα προβλήματα χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων, δημιουργούν αντίστοιχα και αυξημένες λειτουργικές απαιτήσεις σε υπηρεσίες ή / και δομές κοινωνικού χαρακτήρα, όπως υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Η πτώση του παραγόμενου προϊόντος και η εξ' αυτού μείωση της απασχόλησης ή / και η ανεργία, είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του εισοδήματος που με σταθερό ή / και αυξανόμενο το κόστος μετακίνησης λόγω της νησιωτικότητας, εντείνουν τις συνθήκες φτώχειας και τους κινδύνους περιθωριοποίησης επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων.

Στη λογική αυτή, βασική επιδίωξη είναι να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που συνδέονται με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ένα πεδίο παρέμβασης αφορά την ανάγκη ισότιμης πρόσβασης για όλες τις ομάδες πληθυσμού σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, αλλά και υπηρεσίες κοινωνικής ωφέλειας.

Ένα δεύτερο πεδίο παρέμβασης αφορά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων κοινωνικής ένταξης, με εστιασμένες παρεμβάσεις για την πρόληψη κινδύνων διακρίσεων ή περιθωριοποίησης και την ενεργό υποστήριξη στην απασχόληση.

Βασικές επιδιώξεις είναι:

- Η υποστήριξη των γυναικών, προκειμένου να διευκολυνθεί η προώθηση τους στην απασχόληση
- Η κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευπαθών ομάδων
- Η καταπολέμηση των διακρίσεων
- Η ισότιμη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας - πρόνοιας
- Η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας

Οι παραπάνω στρατηγικές προτεραιότητες αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες της Περιφέρειας και αξιοποιούν τις δυνατότητες, με αποτέλεσμα να καλύπτουν τις διαπιστωμένες ανάγκες, ενώ βρίσκονται σε πλήρη αντιστοιχία με τις κατευθύνσεις του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου 2014-2020 και του εθνικού σχεδιασμού, όπως αποτυπώνεται στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης. Οι άξονες στηρίζονται σε μια λειτουργική σύνθεση των θεματικών στόχων της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής 2020, όπως αυτοί έχουν εξειδικευθεί σε περιφερειακό επίπεδο.

Η εστίαση των χρηματοδοτήσεων σε περιορισμένο και σωστά ιεραρχημένο σύνολο κλάδων επιτρέπει την εκμετάλλευση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και τη δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζονται από δυναμισμό και εξωστρέφεια.

Ειδικότερα, ο πλέον εδραιωμένος κλάδος της Περιφέρειας, ο τουρισμός, συγκεντρώνει δυναμικές εστίες επιχειρηματικότητας ενώ διαθέτει ακόμα περιθώρια για την αξιοποίηση νέων επενδυτικών ευκαιριών σε διάφορους κρίκους της αλυσίδας αξίας, καθώς και σε διασυνδεδεμένους κλάδους.

Οι αναδυόμενοι κλάδοι της αγροδιατροφής, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών μπορούν να υποδεχθούν σημαντικές επενδύσεις και να ενισχύσουν την εξωστρέφειά τους. Η δημιουργική αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και η ανάπτυξη, σε συνάρτηση με αυτή και τον τουρισμό, βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων μπορεί να αποτελέσει νέο δυναμικό αναπτυξιακό πόλο με σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης.

Οι κλάδοι αυτοί, στο πλαίσιο της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, με την αξιοποίηση της τεχνολογικής ανάπτυξης και την εισαγωγή καινοτομιών δύνανται να ενισχύσουν την ανταγωνιστική τους θέση σε διεθνές επίπεδο και να αποτελέσουν τη βάση ανασυγκρότησης της περιφερειακής οικονομίας σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Τέλος, με δεδομένο τον περιορισμό των χρηματοδοτήσεων επιχειρείται μια στοχευμένη αντιμετώπιση των βασικών συνεπειών που προκύπτουν από τον κατακερματισμό του χώρου και τη νησιωτικότητα, με ιδιαίτερη έμφαση στην κάλυψη βασικών αναγκών σε κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες καθώς και στην αναβάθμιση των μεταφορικών υποδομών.

Με βάση τις προαναφερόμενες προτεραιότητες για την εξυπηρέτηση του κεντρικού στόχου – οράματος της Περιφέρειας, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της ΠΝΑ προτείνονται οι παρακάτω 7 Άξονες Προτεραιότητας:

- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:** Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Καινοτομίας
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:** Αειφορική Ανάπτυξη και Διαχείριση των Πόρων
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:** Βελτίωση Βασικών Υποδομών
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:** Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5:** Ενίσχυση της Περιφερειακής Συνοχής
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:** Τεχνική Υποστήριξη (ΕΤΠΑ)
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7:** Τεχνική Υποστήριξη (ΕΚΤ)

1. Διατομεακές και διασυνοριακές ανάγκες συντονισμού

Οι προαναφερθέντες Άξονες Προτεραιότητας καλύπτουν μέρος των βασικών αναπτυξιακών κατευθύνσεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020. Για την υλοποίηση της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής απαιτείται, πέραν των πόρων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος, να διασφαλιστούν και οι ακόλουθες πρόσθετες χρηματοδοτήσεις:

(1) Από το ΕΠ Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη **με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής**, για την υλοποίηση έργων α) διαχείρισης λυμάτων οικισμών γ' προτεραιότητας και β) διαχείρισης στερεών αποβλήτων σύμφωνα με τον ΠΕΣΔΑ, γ) διαχείρισης νερού για έργα μεγάλων αφαλατώσεων και δ) του Διευρωπαϊκού Λιμενικού και Αεροπορικού Δικτύου Μεταφορών, που λόγω υψηλού προϋπολογισμού δεν είναι εφικτό να χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου.

(2) Από το ΕΠ Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία, **με συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ**, για επενδύσεις Ε&Α, δράσεις ενίσχυσης και δικτυώσεων ΜΜΕ στους τομείς της εθνικής και περιφερειακής RIS, γυναικεία και νεανική επιχειρηματικότητα, ενέργεια και χρήση ΑΠΕ (διασύνδεση Κυκλάδων με το ΕΣΜΗΕ, παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας μέσω εφαρμογών γεωθερμίας), εξοικονόμηση ενέργειας στις κατοικίες και στις επιχειρήσεις, προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αλλαγές, ψηφιακή σύγκλιση κ.λπ.

(3) Από το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση με συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ, για τις οριζόντιες δράσεις ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού. Ειδικότερα, όσον αφορά τους νέους 15-29 ετών που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και τους νέους 15-29 ετών από περιθωριοποιημένες κοινότητες, θα υπάρξει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του ΠΕΠ στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 8ii.

(4) Από το ΕΠ Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, για τη χρηματοδότηση ψηφιακών και άλλων δράσεων αναβάθμισης της δημόσιας διοίκησης

(5) Από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, για δράσεις που εντάσσονται στη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και αφορούν κατά κύριο λόγο τον αγροδιατροφικό τομέα και την πρώτη μεταποίηση τροφίμων.

(6) Από το ΕΠ Θάλασσας και Αλιείας με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, για δράσεις που εντάσσονται στη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και αφορούν την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες, καθώς και ολοκληρωμένα σχέδια που αφορούν στη διαχείριση και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

(7) Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδα – Κύπρος για δράσεις που αφορούν στο περιβάλλον και ιδιαίτερα στο θαλάσσιο χωροταξικό, στην πρόληψη και την ασφάλεια, στην επιχειρηματικότητα, στις μεταφορές και στον πολιτισμό.

1.1.2 Αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων λαμβάνοντας υπόψη τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, με βάση τον εντοπισμό των περιφερειακών και, κατά περίπτωση, των εθνικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές, ειδικές ανά χώρα, συστάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και τις σχετικές συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Πίνακας 1: Αιτιολόγηση της επιλογής θεματικών στόχων και επενδυτικών προτεραιοτήτων

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	1α - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης» για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος και ειδικότερα για την υποστήριξη της παραγωγικής δραστηριότητας στους τομείς εξειδίκευσης με την παροχή ερευνητικών και τεχνολογικών υπηρεσιών από τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα. Βρίσκεται σε συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας», και με τις κατευθύνσεις του αντίστοιχου θεματικού στόχου 1 του ΣΕΣ. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2013 για την ενίσχυση του ρόλου των ερευνητικών κέντρων στην περιφερειακή ανάπτυξη.

01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής.	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο Πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης» για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος και ειδικότερα για αντιμετώπιση της υστέρησης στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας. Βρίσκεται σε συνάφεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ για «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας», και με τις κατευθύνσεις του αντίστοιχου θεματικού Στόχου 1 του ΣΕΣ. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2013 για την αυξημένη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην Ε&Κ.
02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο Πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «Έξυπνης Εξειδίκευσης» για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος. Ειδικότερα επιλέγεται για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με την αναβάθμιση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του αγροδιατροφικού τομέα και σε άμεση συνάφεια με τις εθνικές προτεραιότητες του ΣΕΣ και τη βασική επιδίωξη για την ανάπτυξη της «επιχειρηματικής καινοτομίας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας με βάση τις Ψηφιακές Τεχνολογίες», ιδιαίτερα σε δυναμικούς παραγωγικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας που αποτελούν τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της χώρας, ενώ κινείται και στη λογική των κατευθύνσεων του θεματικού Στόχου 2 του ΣΕΣ
02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο Πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης» για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος. Ειδικότερα επιλέγεται για αντιμετώπιση της ψηφιακής υστέρησης και σε συνάφεια με τις εθνικές προτεραιότητες του ΣΕΣ και τις βασικές επιδιώξεις για ανάπτυξη της «επιχειρηματικής καινοτομίας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας με βάση τις Ψηφιακές Τεχνολογίες» σε δυναμικούς παραγωγικούς τομείς της οικονομίας που αποτελούν τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης και για την «ανοικτή ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην άσκηση δημοσίων πολιτικών για ποιοτικές υπηρεσίες», καθώς και την «ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης» με επενδύσεις σε εκπαιδευτικές ψηφιακές τεχνολογίες και αξιοποίηση πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης ενώ κινείται στη λογική του αντίστοιχου θεματικού Στόχου 2 του ΣΕΣ και σε άμεση συνάφεια με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.

03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης». Ειδικότερα επιλέγεται για την αντιμετώπιση της υστέρησης στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και την ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας και σε συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ για την «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας», καθώς και τον αντίστοιχο θεματικό στόχο 3 του ΣΕΣ όπως έχει εξειδικευθεί για το σύνολο της χώρας. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2013 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.
03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την περιφερειακή στρατηγική «έξυπνης εξειδίκευσης». Ειδικότερα επιλέγεται για την αντιμετώπιση της υστέρησης στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις την ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας και ενίσχυσης της εξωστρέφειας και σε συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ για την «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας» καθώς και τον αντίστοιχο θεματικό στόχο 3 του ΣΕΣ όπως έχει εξειδικευθεί για το σύνολο της χώρας. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2013 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ.
04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένης ανάγκης που εντοπίζεται στην εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου εξοικονόμησης ενέργειας. Έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημοσίων κτιρίων και στην ενίσχυση των νοικοκυριών για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης και την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά την «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και των ειδικότερων προτεραιοτήτων που τίθενται στον αντίστοιχο θεματικό στόχο 4 του ΣΕΣ και σε άμεση συνάφεια με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2012-15 και της τελευταίας επικαιροποίησης του 2013 για την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας.

05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα για να καλύψει τη διαπιστωμένη ανάγκη για την προστασία των ακτών, από τη διάβρωση, μέσα από την ολοκληρωμένη διαχείριση του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος, σύμφωνα και με το προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής ΥΔ Νήσων Αιγαίου. Επίσης υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένης ανάγκης που εντοπίζεται στην εκπόνηση και εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και ενίσχυσης των απαραίτητων εξοπλισμών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφών (πυρκαγιές, πλημμύρες). Επιλέγεται σε άμεση συνάφεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά την «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και των επιμέρους προτεραιοτήτων που τίθενται στον αντίστοιχο θεματικό στόχο του 5 ΣΕΣ.
06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών σύμφωνα με το Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής ΥΔ Νήσων Αιγαίου. Ειδικότερα καλύπτει την ανάγκη για ορθολογική διαχείριση του πόσιμου ύδατος με έμφαση στον περιορισμό των απωλειών του νερού από τα δίκτυα διανομής. Επιλέγεται σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά στην «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και των επιμέρους προτεραιοτήτων που τίθενται στον αντίστοιχο θεματικό στόχο 6 του ΣΕΣ και ειδικότερα την κατεύθυνση για «Ολοκλήρωση της κάλυψης των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τις οδηγίες 91/271/ΕΚ, 2000/60/ΕΚ, 2007/60/ΕΚ, 2008/56/ΕΚ. Ολοκλήρωση των έργων ελέγχου και περιορισμού των διαρροών, κυρίως σε μεγάλα αστικά κέντρα».
06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένης ανάγκης που εντοπίζεται στην προώθηση της αποκατάστασης και ανάδειξης στοιχείων του πολιτιστικού περιβάλλοντος (σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 3(1) του Κανονισμού 1301/2013) καθώς και την προστασία και ανάδειξη χώρων φυσικής κληρονομιάς. Επιπλέον επιλέγεται γιατί η προστασία, ανάδειξη και προβολή της Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς, είναι ουσιώδους σημασίας για μια σειρά από παραγωγικούς κλάδους και ιδίως τον τουρισμό με στόχο τη διεύρυνση και εμπλουτισμό του προϊόντος και την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επιλέγεται σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά την «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας»
06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000 και των πράσινων υποδομών	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένης ανάγκης που εντοπίζεται στις διαχειριστικές δυσχέρειες λόγω της ύπαρξης χερσαίων ζωνών NATURA 2000 και της συνύπαρξης πολυάριθμων υγροβιότοπων σε περιοχές με τουριστική ανάπτυξη και ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών. Ειδικότερα επιλέγεται για την κάλυψη της ανάγκης εκπόνησης Διαχειριστικών Σχεδίων, σε επιλεγμένες περιοχές NATURA 2000. Επιλέγεται σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά την «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και των επιμέρους προτεραιοτήτων που τίθενται στον αντίστοιχο ΘΣ του ΣΕΣ και ειδικότερα της κατεύθυνσης για τη βιοποικιλότητα που επικεντρώνεται στην ανάσχεση της απώλειας της και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην ΕΕ και στην αποκατάστασή τους.

06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών που σχετίζονται με την οικιστική και περιβαλλοντική αναβάθμιση και την ανάδειξη της ιδιαίτερης ταυτότητας αστικών περιοχών της Περιφέρειας. Ειδικότερα αποσκοπεί στην ανάγκη για αναβάθμιση ή και συμπλήρωση ανοιχτών χώρων, που συντείνουν στην βελτίωση των χαρακτηριστικών του αστικού περιβάλλοντος. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ που αφορά την «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον» και των επιμέρους προτεραιοτήτων που τίθενται στον αντίστοιχο θεματικό στόχο 6 του ΣΕΣ καθώς και με τις κατευθύνσεις του ΣΕΣ για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη
07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών για την ενίσχυση των εξωτερικών συνδέσεων της Περιφέρειας που σχετίζονται με την ανάπτυξη και αναβάθμιση του Διευρωπαϊκού Λιμενικού Δικτύου Μεταφορών. Οι ανάγκες αυτές είναι απόλυτα εναρμονισμένες με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών. Είναι σε άμεση συνάφεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα 4 του ΣΕΣ για την «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμό – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη» και τις επιμέρους κατευθύνσεις του ΣΕΣ για τα δίκτυα μεταφορών.
07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη διαπιστωμένων αναγκών σε λιμενικές και οδικές υποδομές που σχετίζονται με την ενδοπεριφερειακή κινητικότητα και ειδικότερα με την αναβάθμιση δευτερευουσών και τριτευουσών συνδέσεων με τα ΔΕΔ-Μ στη λογική της ενίσχυσης πολυτροπικών κόμβων για τη μείωση του απαιτούμενου χρόνου και κόστους μεταφοράς ανθρώπων και προϊόντων. Οι ανάγκες αυτές είναι απόλυτα εναρμονισμένες με το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών. Είναι σε άμεση συνάφεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα 4 του ΣΕΣ για την «Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμό – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη» και τις επιμέρους κατευθύνσεις του ΣΕΣ για τα δίκτυα μεταφορών καθώς και την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.
08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	Η επενδυτική προτεραιότητα είναι αναγκαία για το πρόγραμμα γιατί αφενός αποτελεί σημαντική συνιστώσα για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας και παράλληλα συνεισφέρει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων ανεργίας που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση»
08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	Η επενδυτική προτεραιότητα προσφέρει την απαιτούμενη ενίσχυση για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και επιχειρηματιών που σε σημαντικό βαθμό θα στηρίξουν την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση».
08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα αφού συνεισφέρει στην προσαρμογή των επιχειρήσεων (εργαζομένων και επιχειρηματιών) που είναι απαραίτητη για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση».

09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη των ελλείψεων σε υποδομές υγείας και πρόνοιας. Επίσης επιλέγεται για την κάλυψη αντίστοιχων αναγκών στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την άρση απομόνωσης των μικρών νησιών. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» και τις επιμέρους προτεραιότητες που αφορούν τη συμπλήρωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας καθώς και την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.
09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη αναγκών που σχετίζονται με την ενίσχυση της απασχολησιμότητας ευπαθών κοινωνικών ομάδων, αλλά και των γυναικών οι οποίες αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό, με τη λειτουργία δομών φροντίδας κυρίως παιδιών. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2012-15 και της τελευταίας επικαιροποίησης του 2013 για την προώθηση της απασχόλησης και ειδικότερα την ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας ευάλωτων ομάδων.
09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη αναγκών για ευάλωτες ομάδες όπως οι Ρομ με λειτουργία ειδικών τοπικών δομών κοινωνικής ένταξης. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» καθώς και την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης - την Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά». Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2012-15 και της τελευταίας επικαιροποίησης του 2013 για την ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων ομάδων.
09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη αναγκών ομάδων πληθυσμού που κινδυνεύουν από κάθε μορφής διάκριση ή ανισότητα όπως ατόμων με αναπηρία, μεταναστών, γυναικών θυμάτων βίας / trafficking. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση», την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης, την Εθνική Στρατηγική για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2012-15 και της τελευταίας επικαιροποίησης του 2013 για την ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων ομάδων και στηρίζει την προσέγγιση των εθνικών στόχων για μείωση των ατόμων που κινδυνεύουν από φτώχεια κατά 450 χιλιάδες έως το 2020.
09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών για διασφάλιση υπηρεσιών υγείας σε ομάδες που πλήττονται από την φτώχεια, προγράμματα αγωγής και προαγωγής υγείας και ψυχικής υγείας. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» και τις επιμέρους προτεραιότητες που αφορούν την αναδιάταξη του μοντέλου παροχής υπηρεσιών υγείας και τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους μικρών και πολύ μικρών νησιών.

09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα δεδομένου ότι η κοινωνική οικονομία και οι κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να αποτελέσουν σημαντική συνιστώσα της στρατηγικής της περιφέρειας για την προώθηση στην απασχόληση ευπαθών κοινωνικών ομάδων που απειλούνται με τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα 2 του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση».
10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης	Η επενδυτική προτεραιότητα εντάσσεται στο πρόγραμμα γιατί υποστηρίζει την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών συμπλήρωσης του κτιριακού αποθέματος όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Επίσης επιλέγεται για την κάλυψη αντίστοιχων αναγκών στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την άρση απομόνωσης των μικρών νησιών. Είναι σε άμεση συνάφεια με την χρηματοδοτική προτεραιότητα του ΣΕΣ «Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση» και τις επιμέρους προτεραιότητες που αφορούν τη δημιουργία ή και αναβάθμιση υποδομών τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθησης καθώς και την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα ακολουθεί τις κατευθύνσεις του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2013 για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

1.2 Αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής ενίσχυσης

Αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής ενίσχυσης (στήριξη της Ένωσης) για κάθε θεματικό στόχο και, κατά περίπτωση, κάθε επενδυτική προτεραιότητα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Η αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής κατανομής, προσεγγίζεται στο επίπεδο των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος και των θεματικών Στόχων που τους υποστηρίζουν, με βάση τα ποσά που εξειδικεύτηκαν για την Περιφέρεια στο Εθνικό Επίπεδο.

Από τη χρηματοδοτική κατανομή, ανά Άξονα Προτεραιότητας, προκύπτει ότι πάνω από το 50% των χρηματοδοτικών πόρων κατανέμονται στους Άξονες Προτεραιότητας 3: «Βελτίωση βασικών υποδομών» και 4: «Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού». Η κατανομή αυτή είναι συμβατή με τις βασικές ανάγκες της Περιφέρειας που συναρτώνται με το νησιωτικό της χαρακτήρα και αφορούν την άρση της απομόνωσης, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την προώθηση της απασχόλησης.

Στην ίδια λογική κάλυψης των αναγκών για άρση απομόνωσης και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με έμφαση στα μικρά νησιά, κατανέμεται το 15% περίπου των χρηματοδοτικών πόρων στον Άξονα Προτεραιότητας 5: «Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής».

Το 20% περίπου των χρηματοδοτικών πόρων, συγκεντρώνεται στον Άξονα Προτεραιότητας 2: «Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων» και έρχεται να καλύψει μέρος των σημαντικών αναγκών της Περιφέρειας για βιώσιμη ανάπτυξη μέσα από την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την αποδοτική διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς οι δράσεις διαχείρισης απορριμμάτων & διαχείρισης των λυμάτων (κατηγορία έργων Γ προτεραιότητας) θα καλυφθούν με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.

Για την ενίσχυση της Περιφερειακής Οικονομίας στο πλαίσιο της στρατηγικής για την Έξυπνη Εξειδίκευση, διατίθεται το 13,3% των χρηματοδοτικών πόρων, σε στοχευμένους τομείς, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1: «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας».

Τέλος για την Τεχνική Βοήθεια διατίθεται περίπου το 2% των χρηματοδοτικών πόρων και ειδικότερα 1,36% από το ΕΤΠΑ και 0,48% από το ΕΚΤ.

Με βάση την χρηματοδοτική κατανομή ανά Θεματικό Στόχο, ως ποσοστιαία αναλογία στο σύνολο του προγράμματος, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηματοδοτικών πόρων (32,63%) κατανέμεται στον Θεματικό Στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (Στόχος για τη φτώχεια)», προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες για προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την καταπολέμηση της φτώχειας και της διάκρισης κάθε μορφής, με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται μέσω των χρηματοδοτικών πόρων του ΕΤΠΑ (8,99%), στις επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που στοχεύουν στην άρση της απομόνωσης και στην ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής. Οι χρηματοδοτικοί πόροι του ΕΚΤ (23,64%), στο πλαίσιο του θεματικού Στόχου 9, συγκεντρώνονται στο Άξονα Προτεραιότητας 4 για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, με εστίαση σε στοχευμένες δράσεις, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η απαιτούμενη θεματική συγκέντρωση.

Η επόμενη σημαντική συγκέντρωση χρηματοδοτικών πόρων (16,08%) αφορά στον Θεματικό Στόχο 7: «: Προώθηση των βιώ-

σιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων» για βιώσιμες μεταφορές, ο οποίος καλύπτει τις σημαντικές ανάγκες της Περιφέρειας για άρση της απομόνωσης που οφείλονται στον νησιωτικό της χαρακτήρα στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 3 και 5.

Το 14,11% των χρηματοδοτικών πόρων συγκεντρώνεται στον θεματικό Στόχο 6: «Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης χρήσης των πόρων» για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και την βιώσιμη χρήση των πόρων και κατανέμεται στους Άξονες Προτεραιότητας 2 και 5. Παράλληλα με τον προαναφερόμενο, θεματικό Στόχο 6 λειτουργεί και ο θεματικός Στόχος 5: «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και πρόληψη των κινδύνων (Στόχος σε σχέση με την κλιματική αλλαγή)», που αφορά στην προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και στην πρόληψη των κινδύνων που συγκεντρώνει το 4,17% των χρηματοδοτικών πόρων, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2. Στην ίδια κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος και της ορθολογικής χρήσης των πόρων κατανέμεται το 7,01% των χρηματοδοτικών πόρων στο θεματικό Στόχο 4: «Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς» για τη μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Επομένως σημαντικό μέρος των χρηματοδοτικών πόρων (περίπου 25%) συγκεντρώνεται στους 3 θεματικούς Στόχους του ευρύτερου τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο θεματικός Στόχος 10: «Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση» συγκεντρώνει το 8,91% των χρηματοδοτικών πόρων και αφορά υποδομές βελτίωσης των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, τόσο στην εκπαίδευση όσο και στην επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση.

Οι θεματικοί Στόχοι 1: «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας (Στόχος Ε&Α)», 2: «Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), καθώς και της χρήσης και της ποιότητάς τους (στόχος ευρυζωνικής σύνδεσης)» και 3: «Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)» συγκεντρώνουν το 13,31% των χρηματοδοτικών πόρων στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 που αφορά την έξυπνη, ανταγωνιστική και διαφοροποιημένη περιφερειακή οικονομία. Ειδικότερα περίπου το 5% συγκεντρώνεται στους προαναφερόμενους, θεματικούς Στόχους 1 και 2, με στοχευμένες δράσεις για έρευνα, καινοτομία και αξιοποίηση των τεχνολογιών, πληροφοριών και επικοινωνιών σε στοχευμένους τομείς στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης, ενώ η πλειοψηφία των χρηματοδοτικών πόρων, συγκεντρώνεται στην ενίσχυση επενδύσεων των επιχειρήσεων, με βάση τις κατευθύνσεις της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Η χρηματοδοτική κατανομή όπως περιγράφεται στα προηγούμενα, στο Παράρτημα δίνεται διαγραμματικά στο επίπεδο των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος και των θεματικών Στόχων που τους υποστηρίζουν.

Πίνακας 2: Επισκόπηση της επενδυτικής στρατηγικής του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
1	ERDF	11.191.103,00	13.31%	▼ 01 - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας ■ Ια - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος I.α.1 - Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης. ■ Ιβ - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής I.β.1 - Ανάπτυξη καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης. ▼ 02 - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών ■ 2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ 2.β.1 - Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης. ■ 2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας 2.γ.1 - Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας ▼ 03 - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	[T3503, T3504, T3501, T3535, T3506, T3505]

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
				■ 3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων 3.α.1 - Διεύρυνση της ***αλυσίδας αξίας*** με την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και στήριξη υφιστάμενων με έμφαση στην καινοτομία και στον εξωστρεφή προσανατολισμό στους τομείς προτεραιότητας της περιφέρειας. ■ 3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας 3.δ.1 - Προώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές	
2	ERDF	16.764.895,00	19.94%	▼ 04 - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς ■ 4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης 4.γ.1 - Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πιο ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ. ▼ 05 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική ***αλλαγή,*** πρόληψη και διαχείριση κινδύνων ■ 5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών 5.β.1 - Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών. ▼ 06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων ■ 6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις 6.β.1 - Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό	[T3531, T3509, T3510, T3530, T3507, T3508, T3515, T3532, T3513, T3529]

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
				■ 6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς 6.γ.1 - Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης ■ 6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών 6.δ.1 - Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας ■ 6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ***ανάπλαση*** των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου 6.ε.1 - Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
3	ERDF	20.571.812,00	24.47%	▼ 07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων ■ 7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ- Μ 7.α.1 - Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας ▼ 7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων ■ 7.β.1 - Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά / Διεθνή εμπορικά κέντρα και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου ▼ 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης ■ 9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες ***αναψυχής*** και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας 9.α.1 - Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών ▼ 10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση ■ 10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης 10.α. - Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης	[T3516, T3518, T3534, T3521]

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
4	ESF	21.509.890,00	25.58%	▼ 08 - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού ■ 8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού 8.i.1 - Προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης. ■ 8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων 8iii.1 - Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης. ■ **8v -** Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές 8.v.1 - Υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις αλλαγές και των εργαζομένων για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται ιδίως για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης	[CR05, CR04, T3523, T3537, CR03, T3536, CR07]

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
				▼ 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης ■ 9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης 9.i.1 - Βελτίωση της απασχολισιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες ■ 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά 9ii1 - Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης και βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων της κοινότητας των Ρομά ■ 9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών 9iiil - Βελτίωση της θέσης ανθρώπων που κινδυνεύουν από διακρίσεις, ιδίως των γυναικών καθώς και ατόμων με μειωμένα προσόντα με την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και την αντιμετώπιση προκαταλήψεων ■ 9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας 9iv.1 - Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία του πληθυσμού της περιφέρειας και ειδικά των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων ■ 9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση 9v.1 - Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την αξιοποίηση κοινωνικών επιχειρήσεων	

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
5	ERDF	12.500.000,00	14.87%	▼ 06 - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων ■ 6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις 6.β.2 - Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας ■ 6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς 6.γ.2 - Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης ▼ 07 - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων ■ 7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων 7.β.2 - Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου ▼ 09 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης ■ 9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας 9.α.2 - Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας ▼ 10 - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση ■ 10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης 10α.2 - Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	[T3516, T3521, T3532, T3531, T3524, T3534]

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	Θεματικός στόχος / Επενδυτική προτεραιότητα / Ειδικός στόχος	Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων και δείκτες αποτελεσμάτων προγράμματος για τους οποίους έχει καθοριστεί στόχος
6	ERDF	1.144.271,00	1.36%	■ 6.1 - Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα με έμφαση την ενίσχυση της επάρκειας των δικαιούχων, ιδιαιτέρως των μικρών νησιών. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ	[]
7	ESF	403.310,00	0.48%	■ 7.1 - Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.	[]

2.ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

2.Α Περιγραφή των Αξόνων Προτεραιότητας εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.Α.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	1
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρηματοδοτικά μέσα

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρήση χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί μέσω της τοπικής ανάπτυξης που δημιουργείται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

□ Για το ΕΚΤ: Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας αφορά κοινωνική καινοτομία ή διακρατική συνεργασία ή και τα δύο

2.Α.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα ταμεία (κατά περίπτωση)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 είναι μονοταμειακός, αφού χρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ, και καλύπτει τρεις θεματικούς Στόχους και συγκεκριμένα το ΘΣ 1: Ενίσχυση της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας, το ΘΣ 2: Βελτίωση της Πρόσβασης σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), της χρήσης και της ποιότητάς τους και το ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η επιλογή αυτή προκύπτει από την ανάγκη οι δράσεις που θα στηρίξουν είτε άμεσα είτε έμμεσα την ανταγωνιστικότητα της επιχειρηματικής κοινότητας της Περιφέρειας να λειτουργήσουν συνδυαστικά και εστιασμένα, ώστε να εξισορροπηθούν οι χωρικές διαφοροποιήσεις που υπάρχουν, με σαφή προσανατολισμό στην καινοτομία και την εξωστρέφεια και με όχημα την έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε νησιού ξεχωριστά και της Περιφέρειας στο σύνολό της. Η επιλογή Η επιλογή αυτή συνάδει με την προσέγγιση της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης για την καινοτομία (RIS3), αποτελώντας μια ολοκληρωμένη και χωρικά προσδιορισμένη ατζέντα οικονομικού μετασχηματισμού, η οποία μεταξύ άλλων:

- επικεντρώνει τις πολιτικές υποστήριξης και επενδύσεων σε λίγες βασικές προτεραιότητες, προκλήσεις και ανάγκες ανάπτυξης βασισμένη στη γνώση, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων ΤΠΕ
- οικοδομεί πάνω στα δυνατά σημεία και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας
- υποστηρίζει τεχνολογικές και μη μορφές καινοτομίας, επιδιώκοντας τη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων και τη μείωση της ανεργίας

Συνοψίζοντας, η επιλογή ενιαίου ΑΠ για τους ΘΣ 1, 2, 3 επιδιώκει:

- να υλοποιήσει ολοκληρωμένα και συντονισμένα τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που εμφανίζει το κάθε νησί χωριστά και η Περιφέρεια συνολικά,
- να προσανατολίσει τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας προς την επιχειρηματική ανακάλυψη, την καινοτομία και την εξωστρέφεια,
- να δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την διάχυση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων, πέρα από τα πιο ανεπτυγμένα νησιά, και στα υπόλοιπα νησιά της Περιφέρειας.

Δεν θα δημοσιευτεί πρόσκληση για επενδύσεις στο πλαίσιο των θεματικών Στόχων 1 & 3, εάν δεν ολοκληρωθούν η εθνική και η περιφερειακή RIS3, εκτός από έργα καινοτομίας με πιλοτικό χαρακτήρα, προδημοσιεύσεις προσκλήσεων και εμπροσθοβαρή έργα (frontloading projects).

Τέλος σημειώνεται ότι οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες δράσεων επιχειρηματικότητας και έξυπνης εξειδίκευσης μεταξύ του ΠΕΠ και του ΕΠΑΝΕΚ προσδιορίζονται σαφώς στο ΕΠΑΝΕΚ και, μετά την ολοκλήρωση των RIS3 (εθνικής και περιφερειακών) καθορίζουν την υλοποίηση των δράσεων σε αμφότερα κατά την εφαρμογή.

2.Α.3 Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)	Κατηγορία περιφέρειας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τις βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες **(κατά περίπτωση)**
ERDF	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	**1α**
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	**1.α.1**
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η δημιουργία ικανότητας για αριστεία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και τεχνολογικές εξελίξεις, με επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό έρευνας, ειδικότερα εκείνων που υπηρετούν την στρατηγική της Περιφέρειας για την έξυπνη εξειδίκευση. Τούτο περιλαμβάνει τη στήριξη για περιφερειακές ερευνητικές μονάδες και κέντρα τεχνολογίας, με σαφή έμφαση στην προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας, μέσω της ενισχυμένης συνεργασίας με τον τουρισμό της εμπειρίας για την ανάδειξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και τον σχεδιασμό νέων προϊόντων και υπηρεσιών με ταυτόχρονη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Ειδικότερα προβλέπεται η ενίσχυση της υποδομής σε εξοπλισμό των ερευνητικών μονάδων της Περιφέρειας, δηλαδή του ΕΛΚΕΘΕ και των τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου που εδρεύουν στην Περιφέρεια. Ο εξοπλισμός αυτός στοχεύει αποκλειστικά στη υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης για την ενίσχυση της επάρκειας της Περιφέρειας στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογίας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		**1.α.1 - Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, με τη δημιουργία ερευνητικής υποδομής σε πεδία απαραίτητα για την αξιοποίηση των παραγωγικών και οικονομικών δυνατοτήτων της Περιφέρειας στους τομείς της Έξυπνης Εξειδίκευσης**						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3501	Δημοσιεύσεις ερευνητών	Αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	240,00	2010	375	ΓΓΕΤ-ΕΚΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	**1α - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

1.α.1.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την υποστήριξη της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις με στόχο την αναβάθμιση, συμπλήρωση ή / και επέκταση ή / και δημιουργία ερευνητικών υποδομών στο Νότιο Αιγαίο και την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων για την υποστήριξη της εφαρμογής της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

Οι υποδομές που θα ενισχυθούν αφορούν ερευνητικά πεδία που σχετίζονται με:

- την ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος και την αειφόρα διαχείριση της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών,
- τη διαμόρφωση ενός δημιουργικού οικοσυστήματος καινοτομίας αξιοποιώντας την ερευνητική παραγωγή και τις εξειδικεύσεις που έχουν αναπτυχθεί στην Περιφέρεια με έμφαση στην πληροφορική, το περιβάλλον και τη μηχανική.

Επίσης οι υποδομές θα συνδυάζονται με ερευνητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τους παραπάνω στόχους.

Ενδεικτικές ομάδες – στόχοι (βασικοί ωφελούμενοι) των παρεμβάσεων αποτελούν:

- το ανθρώπινο ερευνητικό δυναμικό της Περιφέρειας

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των παρεμβάσεων είναι:

- Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΕΛΚΕΘΕ, άλλοι ερευνητικοί οργανισμοί

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	**1α - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π..

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α..
Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται ότι οι πράξεις θα εντάσσονται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης και θα είναι σε συνάφεια με τις συστάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές σε περιφερειακό και σε εθνικό επίπεδο. Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Ενίσχυση της ικανότητας για αριστεία στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας.
- Προαγωγή βιώσιμης ανάπτυξης με περιβαλλοντική προστασία.
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	**1α - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευση τους.

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	**1α – Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		**1α - Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C025	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			10	Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	**1β**
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	1.β.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ανάπτυξη καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η ενθάρρυνση της σύζευξης της ερευνητικής δραστηριότητας με την παραγωγή και η αντιμετώπιση της υστέρησης στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και η αξιοποίηση σε μεγαλύτερο βαθμό της έρευνας και τεχνολογίας στο παραγωγικό γίγνεσθαι της Περιφέρειας με τη διάδοση και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις, ειδικότερα των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής, μέσω της συνεργασίας με φορείς από τον κόσμο της έρευνας και της εκπαίδευσης, της μεταφοράς τεχνολογίας, της εφαρμοσμένης έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και εγκαταστάσεων επίδειξης, προκειμένου να βοηθηθούν να αναπτύξουν πιο καινοτόμα προϊόντα, διαδικασίες, εμπορία και υπηρεσίες και να διαφοροποιηθεί η περιφερειακή οικονομία με δραστηριότητες υψηλού αναπτυξιακού δυναμικού. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται μέσω των προβλεπόμενων παρεμβάσεων η συνδυασμένη αξιοποίηση νέων παραγωγικών διεργασιών, πλουτοπαραγωγικών πόρων της ΠΝΑ και παράδοσης που συνδέεται με τους πόρους αυτούς για τη δημιουργία προϊόντων υψηλής ποιότητας με συγκεκριμένη ταυτότητα και με υψηλή οικονομική απόδοση. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης σε τομείς με σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		**1.Β.1 - Ανάπτυξη καινοτομιών από τις επιχειρήσεις και ανάπτυξη ποιοτικής επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας σύμφωνα με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.**						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3535	Δαπάνη των επιχειρήσεων για E&A	εκ. €	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	0,66	2011	1,35	Eurostat	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

1.β.1.1 Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανακάλυψης στους τομείς προτεραιότητας

Για την ενίσχυση της επιχειρηματικής ανακάλυψης θα υποστηριχθούν ενέργειες που προετοιμάζουν το έδαφος εφαρμογής της στρατηγικής ανάπτυξης του τουρισμού εμπειρίας συνδυάζοντας την έρευνα για τον προσδιορισμό των επιλογών και το σχεδιασμό υπηρεσιών καθώς και τη διάχυση της γνώσης και την ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων για να υιοθετήσουν τις νέες υπηρεσίες. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται δραστηριότητες όπως:

- Έρευνα των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που προσφέρονται στην Περιφέρεια για την ανάπτυξη μοναδικών ειδών εμπειρίας και ανάδειξη των υπηρεσιών και παρεμβάσεων που είναι αναγκαίες για τη δημιουργία του νέου τουριστικού προϊόντος.
- Διάχυση και ενημέρωση των εμπλεκόμενων στον τουρισμό για τις δυνατότητες που προσφέρει κάθε νησί με βάση τα συμπεράσματα της έρευνας. Ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων του τουρισμού για τις δυνατότητες που προσφέρει η διαφοροποίηση και η συμμετοχή στη δημιουργία του τοπικού μύθου.

Έμφαση θα δοθεί και στη διερεύνηση της ανάπτυξης συμπληρωματικών δραστηριοτήτων υπηρεσιών ή μεταποίησης που συνδέονται άμεσα με τις επιλεγμένες μορφές τουρισμού εμπειρίας και οι οποίες διαφοροποιούν την υπάρχουσα δραστηριότητα.

1.β.1.2 Ενίσχυση επενδύσεων σε υφιστάμενες και υπό σύσταση επιχειρήσεις στην καινοτομία στην κατεύθυνση της στρατηγικής της έξυπνη εξειδίκευσης

Με στόχο την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας ή / και τη χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογίας, σε υφιστάμενες και νέες ΜΜΕ, στην παραγωγική και εμπορική τους δραστηριότητα, θα προωθηθούν Ε&ΤΑ δραστηριότητες με άμεσο στόχο την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και μέσω της συνεργασίας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας με Ε&Τ φορείς από την Ελλάδα και το εξωτερικό, την υποστήριξη επιδεικτικών έργων και την ανάδειξή τους ως καλές πρακτικές σε ευρύτερο της Περιφέρειας επίπεδο. Βασικές επιδιώξεις των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στην ενότητα αυτή αποτελούν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, μέσω της στροφής στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και η ανάπτυξη της καινοτόμας επιχειρηματικότητας στον τουρισμό της εμπειρίας. Οι υποστηριζόμενες ενέργειες, ενδεικτικά, μπορούν να είναι:

- Μεταφορά εμπειρίας επιτυχημένων παραδειγμάτων τουρισμού εμπειρίας από επιχειρήσεις της Περιφέρειας αλλά και από άλλες Περιφέρειες ή το εξωτερικό.
- Σχεδιασμός καινοτόμων υπηρεσιών τουρισμού εμπειρίας
- Ανάπτυξη καινοτόμων για την Περιφέρεια υπηρεσιών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων που ενσωματώνονται στην ευρύτερη αλυσίδα αξίας του τουρισμού και συνεισφέρουν στον εμπλουτισμό της υφιστάμενης δραστηριότητας και στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας
- Ενίσχυση ιδεών για νέα προϊόντα και υπηρεσίες στην αλυσίδα του τουρισμού και της αγροδιατροφής που προέρχονται από τους φοιτητές ή το ακαδημαϊκό προσωπικό του Πανεπιστήμιου και των άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, όλων των βαθμίδων, της Περιφέρειας

Η ενίσχυση της ανάπτυξης καινοτομιών συνδυάζεται με την ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων στον ΘΣ 3 για την εισαγωγή των καινοτομιών που αναπτύχθηκαν στην παραγωγή και την ολοκλήρωση της προσπάθειας.
Χρηματοδοτούνται αποκλειστικά τα αρχικά στάδια ανάπτυξης προϊόντων/υπηρεσιών, πιλοτικές εφαρμογές, κατοχύρωση προϊόντων/ευρεσιτεχνιών κλπ. Δεν θα υποστηριχθεί η μαζική παραγωγή προϊόντων/υπηρεσιών που βασίζεται σε αγορά έτοιμης τεχνογνωσίας.
Ενδεικτικές ομάδες – στόχοι (βασικοί ωφελούμενοι) των παρεμβάσεων αποτελούν:

- Νεοσύστατες και υφιστάμενες ΜΜΕ στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας και ειδικότερα στον τουρισμό της εμπειρίας

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των παρεμβάσεων είναι:

Νεοσύστατες ΜΜΕ, υφιστάμενες ΜΜΕ, συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων (όλων των τύπων) της Περιφέρειας, Επιμελητήρια και ΑΕΙ, ΤΕΙ, Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π..

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.
Σε ότι αφορά τους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- με τα οποία θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται ότι οι πράξεις θα εντάσσονται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Τεκμηρίωση ενδιαφέροντος σε επίπεδο επιστημονικό, οικονομικό ή κοινωνικό για την Περιφέρεια.
- Τεκμηρίωση του καινοτόμου χαρακτήρα.
- Ενδυνάμωση της συνεργασίας επιχείρησης / δημόσιου ερευνητικού κέντρου.
- Εξασφάλιση της βιωσιμότητας της υποδομής.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.
- Επίπτωση στο περιβάλλον, π.χ. χαμηλή κατανάλωση ενέργειας κλπ. Εναρμόνιση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την προώθηση Ε&Τ.
- Χρηματοδοτούνται αποκλειστικά τα αρχικά στάδια ανάπτυξης προϊόντων/υπηρεσιών, πιλοτικές εφαρμογές, κατοχύρωση προϊόντων/ευρεσιτεχνιών κλπ. Δεν θα υποστηριχθεί η μαζική παραγωγή προϊόντων/υπηρεσιών που βασίζεται σε αγορά έτοιμης τεχνογνωσίας.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευσή τους.	

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα				1β - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C026	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ιδρύματα	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			40	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	2β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	2.Β.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός και η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων και πολύ μικρών επιχειρήσεων, με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει το διαδίκτυο στις μικρές επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να εκμεταλλευτούν την ενιαία αγορά και να προωθήσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους στο εξωτερικό. Επίσης, το διαδίκτυο, τα κοινωνικά δίκτυα και η καινοτομία προσφέρουν ευκαιρίες για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, εισάγονται συγκεκριμένα σχέδια επιχορήγησης για τη χρήση των ΤΠΕ και προωθείται το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		2.Β.1 - Αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις των ΤΠΕ για τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών και τη βελτίωση της παραγωγικότητας κυρίως στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3503	Επιχειρήσεις που διαθέτουν κεφάλαια για ΤΠΕ	ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	43,50	2013	52,30	ΚτΠ/έρευνα	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	2Β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

2.Β.1.1 Αξιοποίηση ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Με σκοπό τη διεύρυνση της χρήσης ΤΠΕ για την ανάπτυξη υπηρεσιών και εφαρμογών για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας και ανάδειξη των τουριστικών πόρων, καθώς και την αύξηση της παραγωγικότητας, αυτονομίας και ποιότητας υπηρεσιών στους τομείς που εμπίπτουν στη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης και την αναβάθμιση ειδικότερα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του τουρισμού και του εμπορίου θα ενισχυθούν και θα προωθηθούν ενδεικτικά οι παρακάτω ενέργειες:

- Ανάπτυξη ιστοσελίδων και εφαρμογών για ταμπλέτες και κινητά για την προώθηση των καταλυμάτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών
- Επέκταση της διασύνδεσης των τοπικών ή μεμονωμένων συστημάτων κρατήσεων με τις μεγάλες διεθνείς υπηρεσίες κρατήσεων
- Ανάπτυξη και βελτίωση εφαρμογών δημιουργίας τουριστικών πακέτων για μικρές ξενοδοχειακές μονάδες, τα οποία συνδυάζουν όλες τις αναγκαίες υπηρεσίες (, εισιτήρια, ασφαλιστική κάλυψη, μεταφορά, εκδρομές, δραστηριότητες κλπ). Υποστήριξη δράσεων διάχυσης της χρήσης τους με ενέργειες ενημέρωσης και επίδειξης
- Ανάπτυξη και διάχυση εφαρμογών διαχείρισης επισκεπτών σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας του τουρισμού
- Δημιουργία ηλεκτρονικών καταστημάτων, σε συνδυασμό με την εισαγωγή καινοτομιών στη συσκευασία, αποθήκευση, διακίνηση των προϊόντων που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των χρηστών του διαδικτύου και στις διεθνείς πρακτικές σχετικά με τους τρόπους πληρωμής, χρόνους παράδοσης, ακυρώσεις παραγγελιών, επιστροφές σκάρτων κλπ..

Ενδεικτικές ομάδες – στόχοι (βασικοί ωφελούμενοι) των παρεμβάσεων είναι οι ΜΜΕ της Περιφέρειας
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των παρεμβάσεων είναι: ΜΜΕ, Συλλογικοί Φορείς, Συνεταιρισμοί.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π..

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο – μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α..

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια –στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- με τα οποία θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται ότι οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Καινοτόμος χαρακτήρας των παρεμβάσεων.
- Δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Δυνατότητα πρόσβασης στις εφαρμογές και υπηρεσιών που θα αναπτυχθούν.
- Συμμετοχή στη διαμόρφωση ενός ισόρροπου ψηφιακού χάρτη στο σύνολο της Περιφέρειας.
- Συνέργεια με την προώθηση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.
- Εναρμόνιση με την εθνική στρατηγική για την Ψηφιακή Ανάπτυξη.

Το ΠΕΠ δεν θα ενεργοποιήσει δράσεις ΤΠΕ και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και δεν θα προβεί σε καμία δημοσίευση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, ούτε σε οποιαδήποτε επιλογή των εμπροσθοβαρών έργων, έως ότου το σχέδιο δράσης συμφωνηθεί με τις υπηρεσίες της Ε.Ε. για κάθε μια από τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες κριθεί ότι εκπληρώνεται.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ

Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευσή τους.

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών
(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		2β - Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			21	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια
CO02	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			21	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	2γ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	2.γ.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η βελτίωση της πρόσβασης όλων των πολιτών και επισκεπτών των νησιών σε ποιοτικές υπηρεσίες στους τομείς του πολιτισμού, της μάθησης και της υγείας, κυρίως στις απομονωμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές αλλά και στις περιοχές με μεγάλο τουριστικό ενδιαφέρον με στόχο τη βελτίωση τόσο της ποιότητας ζωής όσο και της οικονομικής δραστηριότητας. Ειδικότερα για τον τομέα της υγείας προωθείται καλύτερη διαχείριση της προσφυγής στο σύστημα ιατρικής περίθαλψης, με μείωση της κίνησης στα επείγοντα περιστατικά ή στα κέντρα υγείας και αποφυγή άσκοπων εισαγωγών στα νοσοκομεία και μετακινήσεων. Οι σχετικές υπηρεσίες συμβάλουν επίσης στη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας και ασφάλειας που προσφέρεται στους τουρίστες ιδιαίτερα στα πιο απομακρυσμένα νησιά. Τέλος λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι προσδοκίες των ασθενών, διευκολύνοντας την κατ' οίκον παραμονή ή την παραμονή σε κοινωφελή ιδρύματα (π.χ. άτομα με ειδικές ανάγκες, με απώλεια αυτονομίας ή με χρόνιες παθήσεις).

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		2.γ.1 - Βελτίωση των προσφερόμενων προϊόντων & υπηρεσιών ΤΠΕ για την αξιοποίηση πολιτιστικών πόρων και για την παροχή υπηρεσιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3504	Πολίτες που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες	ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	30,00	2013	55,30	Eurostat-ICT hosehold surveys	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

2.γ.1.1 Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στον τομέα του πολιτισμού για τον εμπλουτισμό του τουρισμού της εμπειρίας

Θα υποστηριχθεί η δημιουργία e-υπηρεσιών και e-περιεχομένου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από προσωπικούς υπολογιστές όσο και από ταμπλέτες και έξυπνα τηλέφωνα που θα υποστηρίζει τις μορφές τουρισμού που θα αναπτυχθούν στην Περιφέρεια. Η συμβολή των ΤΠΕ στην ενσωμάτωση του πολιτισμού στην αλυσίδα του τουρισμού της εμπειρίας είναι ιδιαίτερα σημαντική και αρκετές δραστηριότητες θα προσανατολιστούν στην κατεύθυνση αυτή. Οι εφαρμογές και οι υπηρεσίες που θα στηριχθούν θα απευθύνονται στη διεθνή αγορά και επομένως οι προδιαγραφές και οι απαιτήσεις θα διαμορφωθούν ανάλογα. Για παράδειγμα το παραγόμενο υλικό και οι σχετικές βάσεις δεδομένων θα πρέπει να είναι σε θέση να τροφοδοτήσουν και διεθνείς υπηρεσίες διαμοίρασης περιεχομένου π.χ. Field Trip. Ενδεικτικά αναφέρονται παραδείγματα εφαρμογών που μπορούν αν αναπτυχθούν:

- Πλατφόρμες καταγραφής πολιτιστικών εκδηλώσεων
- Εφαρμογές οδηγών αρχαιολογικών χώρων
- Εφαρμογές οδηγών μουσείων
- Εικονική αναπαράσταση γεγονότων
- Ανάδειξη παραδοσιακών αρχιτεκτονικών τεχνικών και κτιρίων ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας
- Ψηφιοποίηση τουριστικών και πολιτισμικών πόρων, διαδρομών, χαρτών
- Εφαρμογές αστικών οδηγών για ευέλικτες περιηγήσεις, σημεία ενδιαφέροντος, πληροφορίες για προσφορές και αγορές, ξενοδοχεία, εστιατόρια,
- εκδηλώσεις κλπ.
- Συλλογή, οργάνωση και διαδικτυακή προβολή πληροφοριών που αφορούν στις μαρίνες και τους λιμενίσκους της Περιφέρειας και την ποιότητα των υδάτων και του πυθμένα. Η υπηρεσία θα πρέπει να λειτουργεί σε διασύνδεση με το σύστημα Ποσειδών. Ενδεικτικοί Δικαιούχοι: Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δήμοι, Επιμελητήρια, Πολιτιστικοί Φορείς.

2.γ.1.2 Ανάπτυξη υποδομής για υπηρεσίες τηλε-εκπαίδευσης στον τομέα του τουρισμού

Θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη υποδομής για την παροχή υπηρεσιών τηλε-εκπαίδευσης για την κατάρτιση των εργαζομένων και των επιχειρήσεων υπηρεσιών τουρισμού με στόχο να δοθεί ένα καινούργιο περιεχόμενο στις υπηρεσίες που παρέχονται π.χ. στον τουρισμό ευεξίας, στον ιαματικό τουρισμό και γενικά σε όλες τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού. Στόχος είναι με τη χρήση τεχνολογιών τηλε-εκπαίδευσης να υποστηριχθούν οι συμμετέχοντες σε δραστηριότητες συνεχούς κατάρτισης για την απόκτηση και χρήση γνώσεων και δεξιοτήτων που προάγουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις και συνεπώς αυξάνουν την ανταγωνιστικότητά τους στη διεθνή σκηνή. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε δράσεις που θα συμβάλλουν στην άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών.
Ενδεικτικοί Δικαιούχοι: Περιφέρεια, Δήμοι, Επιμελητήρια.

2.γ.1.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων τηλεϊατρικής

Επιδιώκεται η ανάπτυξη πρωτοβουλιών στον τομέα της τηλεϊατρικής με σκοπό την αντιμετώπιση της πιεστικής ανάγκης βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τους τουρίστες ιδιαίτερα στα απομονωμένα νησιά και στα νησιά με αυξημένο τουριστικό φόρτο, καθώς και των περιφερειακών ανισοτήτων στον τομέα της υγείας και ειδικότερα την εγγυημένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και την αντιμετώπιση προβλημάτων που συνδέονται με τη γήρανση του πληθυσμού, με χρόνιες παθήσεις κατοίκων απομονωμένων ή δύσβατων περιοχών, παρέχοντάς τους άμεση πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας. Η τηλεϊατρική επιτρέπει τη διάγνωση, την παρακολούθηση για λόγους προληπτικούς ή μετα-θεραπευτικούς ενός ασθενούς υψηλού κινδύνου, την προσφυγή στη γνώμη ειδικού, την προετοιμασία μιας θεραπευτικής αγωγής, την προδιαγραφή ή την παροχή υπηρεσιών, την επίβλεψη της κατάστασης των ασθενών, κ.α.. Στην κατεύθυνση αυτή θα ενισχυθούν εφαρμογές τηλεϊατρικής στους ακόλουθους ενδεικτικά άξονες:

- Τηλε-συμβουλευτική, που επιτρέπει στον ιατρό να δώσει μια ιατρική συμβουλή εξ΄ αποστάσεως στον ασθενή παρουσία ή όχι προσωπικού υγείας,
- Τηλε-ειδίκευση, που επιτρέπει στον ιατρό να αναζητήσει εξ΄ αποστάσεως τη γνώμη ενός ή περισσοτέρων ειδικών ή μεγαλύτερης εμπειρίας ιατρών με βάση τις ιατρικές πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει.
- Τηλε-επίβλεψη, που επιτρέπει στον ιατρό να ερμηνεύει εξ΄ αποστάσεως τα απαιτούμενα δεδομένα για την παρακολούθηση του ασθενούς και να λαμβάνει αποφάσεις σχετικές με την περίθαλψη του ασθενούς
- Τηλε-βοήθεια, που επιτρέπει στον ιατρό να υποστηρίξει εξ΄ αποστάσεως έναν επαγγελματία της υγείας κατά την υλοποίηση μιας πράξης. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε δράσεις που θα συμβάλλουν στην άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών. Ενδεικτικοί Δικαιούχοι: Υπουργείο Υγείας, Νοσοκομεία.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο – μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α..

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια –στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.
Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.
Επισημαίνεται ότι οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.
Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Εναρμόνιση κάθε δράσης προς χρηματοδότηση με τους στόχους και τα πεδία παρέμβασης τόσο της στρατηγικής «A Digital Agenda for Europe», όσο και με την «Εθνική Στρατηγική για τη Ψηφιακή Ανάπτυξη – Ψηφιακή Ελλάδα 2021» καθώς και με τις προτεινόμενες οικονομικές δραστηριότητες της εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης στον τομέα των ΤΠΕ. Επίσης, ευθυγράμμιση της διαλειτουργικότητας κάθε δράσης με το εθνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας.
- Συμβολή στην άρση της απομόνωσης των μικρών νησιών.
- Καινοτόμος χαρακτήρας των παρεμβάσεων.

Το ΠΕΠ δεν θα ενεργοποιήσει δράσεις ΤΠΕ και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και δεν θα προβεί σε καμία δημοσίευση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, ούτε σε οποιαδήποτε επιλογή των εμπροσθοβαρών έργων, έως ότου το σχέδιο δράσης συμφωνηθεί με τις υπηρεσίες της Ε.Ε. για κάθε μια από τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες κριθεί ότι εκπληρώνεται.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		2γ - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
T3401	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			19	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	Ετήσια
T3406	Αριθμός εφαρμογών τηλεϊατρικής	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			2	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	3α
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	3.α.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και στήριξη υφιστάμενων με έμφαση στην καινοτομία και στον εξωστρεφή προσανατολισμό στους τομείς προτεραιότητας της περιφέρειας.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων με μεσοπρόθεσμο στόχο τη διαφοροποίηση της οικονομίας και τον εμπλουτισμό των αναπτυξιακών επιλογών. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκονται ειδικότερα: • η διαφοροποίηση της προσφοράς μέσω της αναζήτησης νέων τμημάτων της αγοράς (market niches) και της αξιοποίησης διαφοροποιημένων στρατηγικών καινοτομίας. • η ίδρυση νέων επιχειρήσεων στους κλάδους της Περιφέρειας με ισχυρά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και ισχυρές προοπτικές ανάπτυξης • η αύξηση της ανταγωνιστικότητας, του μεγέθους και του δυναμικού της αγοράς των ΜΜΕ • η αύξηση των εξαγωγών της Περιφέρειας με την αύξηση της εξωστρέφειας των ΜΜΕ • η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		**3.α.1 - Διεύρυνση της αλυσίδας αξίας με την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων και στήριξη υφιστάμενων με έμφαση στην καινοτομία και στον εξωστρεφή προσανατολισμό στους τομείς προτερ**αιότητας της περιφέρειας						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3505	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία Παραγωγής σε τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης	εκ.€	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3.502	2011	4.254	Eurostat	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων

3.α.1.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων με έμφαση στην καινοτομία και την εξωστρέφεια στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας
Ενισχύεται η ίδρυση νέων επιχειρήσεων, κατά κύριο λόγο στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας, με ειδική έμφαση:

- στην ανάπτυξη καινοτομιών
- σε νέες επιχειρήσεις με εξαγωγικές προοπτικές
- στη μεταβολή των χαρακτηριστικών της επιχειρηματικής δραστηριότητας και στην απαλλαγή της από την παραδοσιακή συντηρητική νοοτροπία

Στο πλαίσιο αυτό ως παράδειγμα είναι δυνατό να ενισχύεται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων (start-ups) στον τομέα της μεταποίησης αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων με βάση τα προϊόντα και τα απορριπτόμενα από τη γεωργική παραγωγή, την κτηνοτροφία και τη μεταποίηση, καθώς και σε μεταποιητικές δραστηριότητες ή υπηρεσίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη του τουρισμού εμπειρίας. Προτεραιότητα δίνεται σε επενδύσεις που στοχεύουν στην παραγωγή νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που η ανάπτυξή τους έχει χρηματοδοτηθεί από τον ΘΣ1.
Δικαιούχοι: ΜΜΕ (start-ups)

3.α.1.2 Ενίσχυση ανάπτυξης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων υφιστάμενων επιχειρήσεων για ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών.
Η Δράση αφορά ανάπτυξη – εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και στοχεύει στην ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τεχνολογικής και επιχειρησιακής καινοτομίας, μέσα από την υλοποίηση αντίστοιχων επιχειρηματικών σχεδίων.

Οι παραπάνω επενδύσεις θα στοχεύουν κυρίως στην ενίσχυση της υγιούς επιχειρηματικότητας και στη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας με εμπορική προοπτική και βιωσιμότητα.

Θα χρηματοδοτηθούν ώριμα επενδυτικά σχέδια για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εμπορική διάθεση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας, τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών για την διάθεσή τους τόσο εθνικά όσο και διεθνώς, επενδύσεις για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κλπ.

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα αναπτυχθούν μέσω των επενδυτικών σχεδίων μπορούν να απευθύνονται τόσο σε μεμονωμένους καταναλωτές, όσο και σε άλλες επιχειρήσεις. Μπορούν επίσης να αφορούν το τελικό προϊόν/υπηρεσία ή μέρος ενός πιο σύνθετου συστήματος. Το παραγόμενο αποτέλεσμα της επένδυσης (προϊόν ή υπηρεσία) θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις όπως ενδεικτικά να:

- είναι ώριμο και πλήρως λειτουργικό σε σχέση με τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται
- χαρακτηρίζεται από καινοτομία αναφορικά με τις αξιοποιούμενες τεχνολογίες, τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή το συνολικότερο επιχειρηματικό μοντέλο διάθεσης
- απευθύνεται σε σαφώς ορισμένη αγορά-στόχο και να καλύπτει διαπιστωμένες και πραγματικές ανάγκες της αγοράς αυτής
- είναι ανταγωνιστικό σε σύγκριση με αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες που τυχόν διατίθενται στο εξωτερικό (στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ήδη ανταγωνιστική αγορά).

Δεδομένου ότι η παρέμβαση αποτελεί ένα συνολικό αναπτυξιακό πλαίσιο για την προώθηση της καινοτόμας επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, δεν τίθενται περιορισμοί αναφορικά με το ειδικότερο αντικείμενο των επενδυτικών σχεδίων και τους θεματικούς τομείς/αγορές στους οποίους αυτό απευθύνεται.

Θα δοθεί προτεραιότητα στους τομείς της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης και ιδιαίτερα σε επενδύσεις που θέτουν σε εμπορική εφαρμογή νέα προϊόντα και υπηρεσίες που αναπτύχθηκαν με χρηματοδότηση από τον ΘΣ1 και μπορούν να προσδώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην Περιφέρεια, καθώς και σε σημαντικές αγορές του εξωτερικού.

Δικαιούχοι: ΜΜΕ

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο – μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια –στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- με τα οποία θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Επισημαίνεται ότι οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Καινοτόμος χαρακτήρας των παρεμβάσεων
- Ενίσχυση της απασχόλησης.

Συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος π.χ. στη χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση Επιπλέον, στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χρηματοδοτούνται αποκλειστικά τα αρχικά στάδια ανάπτυξης προϊόντων/υπηρεσιών, πιλοτικές εφαρμογές, κατοχύρωση προϊόντων/ευρεσιτεχνιών κλπ. Δεν θα υποστηριχθεί η μαζική παραγωγή προϊόντων/υπηρεσιών που βασίζεται σε αγορά έτοιμης τεχνογνωσίας.

Η οικονομική ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία επιτρέπεται όταν αυτή λειτουργεί σε συνέργεια με ΜΜΕ και εφόσον τα οφέλη είναι περιορισμένα για τη μεγάλη επιχείρηση, και δεν οδηγεί σε εξάρτηση των ΜΜΕ από τη μεγάλη επιχείρηση (π.χ. μέσω συμβάσεων ΤΠΕ).

Τέλος οι ενισχύσεις δεν θα αφορούν σε απλή επέκταση ή διατήρηση των ΜΜΕ.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων
Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευσή τους.	

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	3αΠροώθηση της επιχειρηματικότητας ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών
(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		3α - Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			84	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια
CO02	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			60	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια
CO05	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			24	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια
CO08	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			78	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των Δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	3δ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	3.δ.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Προώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της διεθνοποίησης των επιχειρήσεων της ΠΝΑ μέσω της προώθησης της συνεργασίας μεταξύ τους για την οικονομική εκμετάλλευση νέων ιδεών και την ανάπτυξη νέων μοντέλων λειτουργίας. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η λειτουργική διασύνδεση του πρωτογενή τομέα και του μεταποιητικού τομέα με την τουριστική δραστηριότητα στην Περιφέρεια. Παράλληλα επιδιώκεται ο προσανατολισμός των μεταποιητικών επιχειρήσεων στις αγορές του εξωτερικού.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		3.δ.1 - Προώθηση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις εθνικές και διεθνείς αγορές						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3506	Εξαγωγές επιχειρήσεων	εκ. €	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	46,40	2013	48,10	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

3.δ.1.1 Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας

Θα υποστηριχθεί η ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης σε όλη την αλυσίδα αξίας, όπως π.χ. η δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων και παραγωγών (clusters) ή άλλες μορφές συνεργασίας με σκοπό την ενδυνάμωση των διασυνδέσεων και της συνεργασίας πάνω στην αλυσίδα αξίας, την ανάπτυξη τεχνολογικών και μη τεχνολογικών καινοτομιών και την προώθηση των τουριστικών, αγροδιατροφικών και άλλων προϊόντων της μεταποίησης που σχετίζονται με τον τουρισμό. Η ανάπτυξη καινοτομιών θα βασιστεί στην καλλιέργεια των διασυνδέσεων πελάτη-παραγωγού και στην αλληλοτροφοδότηση με πληροφορίες και ιδέες για τη βελτίωση της ποιότητας και των χαρακτηριστικών των προϊόντων, της συσκευασίας, των αισθητικών και γευστικών (στην περίπτωση της αγροδιατροφής) χαρακτηριστικών κλπ.

Παράλληλα θα ενισχυθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών σε υψηλής ποιότητας συμβουλευτικές υπηρεσίες, προκειμένου να εξασφαλιστεί η υποστήριξη κατά τη διάρκεια της ίδρυσης ενός συνεργατικού σχηματισμού. Η βοήθεια αυτή θα πρέπει να καλύπτει τον εντοπισμό των στόχων, την ανάπτυξη των σταδίων υλοποίησης, την προετοιμασία ενός σχεδίου δράσης, τις προδιαγραφές της οργανωτικής δομής, την εκπόνηση έρευνας αγοράς και αναλύσεις.

Ενθάρρυνση των τοπικών επιχειρηματιών να συμμετέχουν σε διεθνείς εκθέσεις, συνέδρια και σεμινάρια, που διοργανώνονται σε συνεργασία με τις περιφερειακές αρχές, φορείς του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ή συνδέσμους επιχειρηματιών, προκειμένου να προωθηθούν οι επιχειρηματικές σχέσεις μεταξύ των περιφερειακών ΜΜΕ και ξένων συνεργατών ή πελατών.

Ενεργή προώθηση και υποστήριξη δραστηριοτήτων δικτύωσης με ξένους εταίρους - ανάπτυξη δικτύων ερευνητικών και επιχειρηματικών σχέσεων εντός κλάδων.

Δικαιούχοι: ΜΜΕ, Μη Κερδοσκοπικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, Συνεταιρισμοί, Επιμελητήρια.

3.δ.1.2 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, με τη συμμετοχή σε εκθέσεις σε χώρες του εξωτερικού, την ανάπτυξη στρατηγικών marketing, την τυποποίηση των προϊόντων και των συσκευασιών, την ανάπτυξη μεθόδων προώθησης προϊόντων και δημιουργίας brand name, τη δημιουργία συνεργατικών δικτύων για την υλοποίηση κοινών δράσεων σε συνάφεια ή προς εξυπηρέτηση των κύριων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων που απαρτίζουν τα σχήματα συνεργασίας – δικτύωσης.

Για το σκοπό αυτό ενισχύονται προπαρασκευαστικές ενέργειες, όπως έρευνες ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, έρευνες αγοράς, marketing plan, επενδύσεις σε συστήματα ποιότητας, ενέργειες σχεδιασμού, πιστοποίησης και συμμόρφωσης προϊόντων και συσκευασίας, συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες για το σχεδιασμό δράσεων και παροχή τεχνογνωσίας και επίβλεψης, από ειδικούς (του ίδιου ή όμορων κλάδων), με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Οι ως άνω επενδύσεις χρηματοδοτούνται με βάση τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό και τον Κανονισμό ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

Δικαιούχοι: Συνεταιρισμοί, Επιμελητήρια, Περιφέρεια.

3.δ.1.3 Ανάπτυξη και εφαρμογή τοπικών σημάτων ποιότητας

Τέλος με σκοπό την αξιοποίηση της ζήτησης τοπικών προϊόντων, την ενίσχυση της γαστρονομίας και της τοπικής κουζίνας, καθώς και την ενίσχυση της ποιότητας των τουριστικών υπηρεσιών θα ενισχυθούν ενέργειες σχεδιασμού, εισαγωγής και προώθησης σημάτων ποιότητας, τόσο σε προϊόντα όσο και σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με τη διατροφή και τις υπηρεσίες του τουρισμού εμπειρίας στην ΠΝΑ.

Δικαιούχοι: ΜΜΕ, Συνεταιρισμοί, Επιμελητήρια.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια, τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από τη Δ.Α.
Σε ότι αφορά τους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- με τα οποία θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.
Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων
- Ανάπτυξη καινοτομιών
- Διασύνδεση τομέων παραγωγής
- Ενίσχυση της απασχόλησης
- Ανάπτυξη συνεργατικών μοντέλων δράσης
- Προώθηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Οι δράσεις ενίσχυσης των εξαγωγικών επιχειρήσεων δεν θα αφορούν ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγώγιμες ποσότητες ή ενισχύσεις που σχετίζονται με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύων διανομής των επιχειρήσεων σε τρίτες χώρες ή Κ-Μ. Οι δράσεις θα αφορούν κυρίως σε προωθητικές ενέργειες τόνωσης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (συμμετοχή σε εκθέσεις), σε ενέργειες συμβουλευτικής για τη στήριξη των επιχειρήσεων και σε ενέργειες με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των τελικών προϊόντων/παρεχομένων υπηρεσιών. Όλες οι ενισχύσεις θα πληρούν τα προβλεπόμενα στον Καν. 1407/2013 και στον Καν. 651/2014.

Στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευσή τους.	

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		3δ - Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
CO01	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			100	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των δικαιούχων	Ετήσια
CO02	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			60	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των δικαιούχων	Ετήσια
CO04	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			40	Επιχειρήσεις	Ετήσια
CO08	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6	Σύστημα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων	Ετήσια

2.Α.7 Κοινωνική καινοτομία, διεθνική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7

Άξονας Προτεραιότητας	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας

2.Α.8 Πλαίσιο επιδόσεων

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του Άξονα Προτεραιότητας (ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ανά κατηγορία περιφέρειας)

Άξονας Προτεραιότητας			1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας										
Κωδικός Δείκτη	**Τύπος δείκτη**	**Δείκτης ή βασικό στάδιο υλοποίησης**	**Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Ορόσημο για το 2018**			**Τελικός στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, ανάλογα με την περίπτωση**
						Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
CO02	O	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			28			140	Συστήματα παρακολούθησης ενίσχυσης επιχειρήσεων των δικαιούχων	
CO25	O	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			4			10	Στοιχεία των ερευνητικών φορέων, ΓΓΕΤ	
F100	F	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6.300.000			22.382.000	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
T3401	O	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			4			19	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	

Πρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία του πλαισίου επιδόσεων

2.Α.9 Κατηγορίες παρέμβασης

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-11: Κατηγορίες παρέμβασης

Πίνακας 7: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	058. Υποδομές έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	536.598
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	060. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα δεξιοτήτων συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	061. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα συμπεριλαμβανομένης της συγκρότησης δικτύων	500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	062. Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	701.623
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	063. Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	066. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.514.661
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	067. Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη της επιχειρηματικότητας και των φυτωρίων επιχειρήσεων [συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς (spin offs) και παράγωγες εταιρείες (spin outs)]	3.700.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	074. Ανάπτυξη και προβολή των στοιχείων που αποτελούν κεφάλαιο για τον τουρισμό στις ΜΜΕ	250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	075. Ανάπτυξη και προβολή των τουριστικών υπηρεσιών στις ΜΜΕ ή για τις ΜΜΕ	250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	079. Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	850.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	080. Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής ένταξης, ηλεκτρονικής προσβασιμότητας, ηλεκτρονικής μάθησης και ηλεκτρονικής εκπαίδευσης, ψηφιακός γραμματισμός	71.800
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	081. Λύσεις ΤΠΕ για την πρόκληση της υγιούς γήρανσης και υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής φροντίδας και της διαβίωσης στον οικείο χώρο με βοήθεια)	250.001
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	082. Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις κ.λπ.)	566.420

Πίνακας 8: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας		1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	11.191.103

Πίνακας 9: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας		1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)	9.551.828
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	1.639.275

Πίνακας 10: Διάσταση 4 – Μηχανισμοί εδαφικής υλοποίησης

Άξονας Προτεραιότητας	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας		
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό σε ευρώ
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	07. Δεν ισχύει	11.191.103

Πίνακας 11: Διάσταση 6 – Δευτερεύον θέμα του ΕΚΤ (μόνο ΕΚΤ και ΠΑΝ)

Άξονας Προτεραιότητας		1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό σε ευρώ

2.Α.10 Σύνοψη της σχεδιαζόμενης χρήσης τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, δράσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων (κατά περίπτωση) (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Άξονας Προτεραιότητας	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας
Η Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ μπορεί να υποστηρίξει την ενδυνάμωση και την εξειδίκευση της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος. Επίσης η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης θα πρέπει να παραμείνει δυναμική συντονισμένη και σε συνεχή ανανέωση και αναθεώρηση απέναντι στην εξέλιξη του ιστού της έρευνας / ανάπτυξης / καινοτομίας της Περιφέρειας, καθώς και στις νέες ευκαιρίες που θα παρουσιάζονται κατά την υλοποίηση του Προγράμματος. Τέλος η Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ μπορεί να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση όλων των εμπλεκομένων, ώστε δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, εκμεταλλευόμενοι το νέο εργαλείο της εταιρικής διακυβέρνησης, να συμβάλλουν στη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων.	

2.Α.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	**2**
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρηματοδοτικά μέσα

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρήση χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί μέσω της τοπικής ανάπτυξης που δημιουργείται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

□ Για το ΕΚΤ: Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας αφορά κοινωνική καινοτομία ή διακρατική συνεργασία ή και τα δύο

2.Α.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα ταμεία (κατά περίπτωση)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 2 «Αειφορική Ανάπτυξη και Διαχείριση των Πόρων» είναι μονοταμειακός - συγχρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ - και καλύπτει τρεις (3) θεματικούς Στόχους:

- Θεματικός Στόχος 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς
- Θεματικός Στόχος 5: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και πρόληψη των κινδύνων
- Θεματικός Στόχος 6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης χρήσης των πόρων.

Η επιλογή της θέσπισης ενός Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει τους ανωτέρω θεματικούς Στόχους τεκμηριώνεται από το γεγονός ότι οι κατηγορίες δράσεων που προέκυψαν βάσει των αναγκών της Περιφέρειας αποτελούν ένα σύνολο ενεργειών οι οποίες οδηγούν στην επίτευξη αλληλένδετων στόχων και οι οποίοι εμπεριέχονται στις επενδυτικές προτεραιότητες των ανωτέρω θεματικών Στόχων.

Στο πλαίσιο της προώθησης της αειφορικής ανάπτυξης σχεδιάζονται μέτρα τόσο για την προστασία και διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, όσο και για την ορθολογική αξιοποίησή τους προς όφελος των πολιτών και της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας. Επιπρόσθετα, λαμβάνεται μέριμνα για την ανάπτυξη ή/και βελτίωση των υπηρεσιών και υποδομών εξυπηρέτησης των πολιτών και επισκεπτών με παράλληλο σχεδιασμό και υλοποίηση ενεργειών ανάδειξης και προβολής των σημαντικών στοιχείων του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η τήρηση των αρχών της αειφορίας θα συμβάλλει στην προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και συνεπώς στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Περιφέρεια.

Επίσης, ο χαρακτήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που διέπεται από τα χαρακτηριστικά της νησιωτικότητας, αλλά και του κατακερματισμού του γεωγραφικού της χώρου σε πολλά μικρά διάσπαρτα και απομακρυσμένα νησιά δημιουργεί την ανάγκη για τον σχεδιασμό συνεκτικών δράσεων που θα εμπεριέχονται σε έναν Άξονα με σαφές περιεχόμενο και συγκεκριμένη στόχευση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, επιλέχθηκε η ένταξη σε ενιαίο Άξονα Προτεραιότητας όλων εκείνων των δράσεων που θα συμβάλλουν στην προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της Περιφέρειας, στην ορθολογική χρήση των πόρων, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη και στην οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Επιπλέον, η δημιουργία πολυθεματικού Άξονα Προτεραιότητας συμβάλλει στη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας της νέας πολιτικής συνοχής, η οποία ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και ιδιαίτερα τους στόχους που αφορούν το περιβάλλον.

Πιο συγκεκριμένα, και για την επίτευξη μιας διατηρήσιμης ανάπτυξης, η συγκέντρωση των Θεματικών Στόχων 4, 5 και μέρους του 6 σε έναν Άξονα Προτεραιότητας, συμβάλλει στην ολοκληρωμένη προσέγγιση των προβλημάτων και αναγκών της Περιφέρειας και παράλληλα στην επιλογή των κατάλληλων πολιτικών και λύσεων για τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξή της.

Ο ενιαίος πολυθεματικός ΑΠ των ΘΣ 4, 5, 6 επιδιώκει να προωθήσει την αειφόρο διαχείριση των πόρων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Περιφέρεια μέσα από δύο στενά συνυφασμένους και αλληλένδετους στόχους:

- την ανάπτυξη και βελτίωση των υπηρεσιών και υποδομών εξυπηρέτησης των πολιτών και επισκεπτών της Περιφέρειας,
- την παράλληλη προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Με βάση τη λογική που παρουσιάστηκε παραπάνω, η στόχευση του ΑΠ έχει στενή συνέργεια με την στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης του ΑΠ1.

2.Α.3 Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)	Κατηγορία περιφέρειας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τις βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες (κατά περίπτωση)
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	4γ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	4.γ.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πιο ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στην ορθή και αποδοτική χρήση ενέργειας και στη χρήση ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια και νοικοκυριά, με σκοπό τη διασφάλιση της επάρκειας ενέργειας, την εξοικονόμηση πόρων και τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης. Η αξιοποίηση των ΑΠΕ σε συνδυασμό με τη βελτίωση της αποδοτικότητας της ενέργειας τελικής χρήσης θα συμβάλλουν στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και την κλιματική αλλαγή. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου είναι τα εξής: • Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια της Περιφέρειας • Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και της εξοικονόμησης ενέργειας στα νοικοκυριά της Περιφέρειας • Μείωση εκπομπών CO2.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		4.γ.1 - Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πιο ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων και των νοικοκυριών και προώθηση της χρήσης ΑΠΕ.						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3515	Μείωση αερίων θερμοκηπίου ως αποτέλεσμα των δράσεων των στόχων των Προγραμμάτων (ΣΕΣ)	ktn CO2 / έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	0		0	ΕΥΣΑΑΠ	μη διαθέσιμη
T3507	Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στα δημόσια κτίρια	ktoe/έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	17,26	2012	15,65	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια
T3508	Ετήσια κατανάλωση τελικής ενέργειας στον τομέα της κατοικίας	ktoe/έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	177,00	2012	167,21	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης

4.γ.1.1 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων

Το μεγάλης ηλικίας και αξιόλογης αρχιτεκτονικής κτιριακό απόθεμα της Περιφέρειας, κυρίως δημοσίας χρήσης, καθώς και τα δημόσια κτίρια που επιτελούν διοικητικές και άλλες λειτουργίες (πχ. κτίρια διοίκησης, σχολεία, μουσεία, νοσοκομεία, κλπ.) συμβάλλουν στη μεγάλη κατανάλωση ενέργειας, με αρνητικές επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα και στην εκπομπή αερίων ρύπων. Για τον λόγο αυτό και στο πλαίσιο της πολιτικής για την εξοικονόμηση ενέργειας και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, προβλέπονται δράσεις με στόχο τη μείωση κατανάλωσης ενέργειας με βασική προτεραιότητα τα περισσότερο ενεργοβόρα δημόσια κτίρια.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας και προσθήκης βιοκλιματικών χαρακτηριστικών σε δημόσια κτίρια (πχ. ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακού κελύφους και Η/Μ εγκαταστάσεων, αναβάθμιση συστημάτων φυσικού/τεχνητού φωτισμού, εγκατάσταση συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης, κλπ.), παρεμβάσεις για την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, παρεμβάσεις σε κτίρια όπου στεγάζονται πολιτιστικές δραστηριότητες (μουσεία, πολιτιστικά κέντρα, πολυχώροι, κλπ.), που στοχεύουν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, υποστηρικτικές και λοιπές ενέργειες (υπηρεσίες ενεργειακού Συμβούλου, μελέτες ενεργειακής απόδοσης, δράσεις δημοσιότητας, κλπ.), κλπ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι Δημόσιες Υπηρεσίες και οι ΟΤΑ της Περιφέρειας.

Ωφελούμενοι είναι οι Δημόσιες Υπηρεσίες και οι ΟΤΑ της Περιφέρειας.

4.γ.1.2 Ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών

Ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους τα ελληνικά κτίρια είναι ιδιαιτέρως ενεργοβόρα είναι η παλαιότητά τους και η μη ενσωμάτωση σύγχρονης τεχνολογίας σε αυτά. Η εξοικονόμηση ενέργειας από τα νοικοκυριά της Περιφέρειας, μπορεί να συμβάλλει, μεταξύ άλλων, σε σημαντικό βαθμό στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεπάρκειας ενέργειας, ιδιαίτερα για τα νησιά εκείνα που αποτελούν κύριους πόλους τουριστικής έλξης και έχουν αυξημένες ενεργειακές ανάγκες για να εξυπηρετήσουν τον τοπικό πληθυσμό και τους επισκέπτες. Ενδεικτικά θα επιδιωχθεί η ενεργειακή αναβάθμιση του σημαντικού αποθεματικού νεοκλασικών κτιρίων που διαθέτει η Περιφέρεια.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε υφιστάμενες κατοικίες, πχ. αντικατάσταση κουφωμάτων, τοποθέτηση συστημάτων σκίασης, θερμομόνωσης στο κτιριακό κέλυφος, αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης και συστήματος παροχής ζεστού νερού χρήσης, αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με εγκατάσταση συστημάτων μικρής κλίμακας κλπ., οι δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών για την ανάγκη εξοικονόμησης ενέργειας και της χρήσης ΑΠΕ, κλπ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης των σχετικών προγραμμάτων εξοικονόμησης σε κατοικίες.

Ωφελούμενοι είναι τα νοικοκυριά της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά τους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.=

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων, θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

<u>Δημόσια κτίρια</u>

- Βαθμός ενεργειακής κατανάλωσης δημοσίων κτιρίων με προτεραιότητα στα δημόσια κτίρια με κακή ενεργειακή απόδοση όπου η δυνατότητα ενεργειακής εξοικονόμηση είναι μεγαλύτερη (π.χ. νοσοκομεία, σχολεία)
- Προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε συνδυασμό με την περιβαλλοντική προστασία
- Προαγωγή της χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.

<u>Νοικοκυριά</u>

- Αντιμετώπιση της ενεργειακής κατανάλωσης στα νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα ιδιοκτήτη, ή παρεμβάσεις που ξεπερνούν τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα ενεργειακής απόδοσης
- Προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης σε συνδυασμό με την περιβαλλοντική προστασία
- Προαγωγή της χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων *(κατά περίπτωση)*

Επενδυτική προτεραιότητα	4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων, και στον τομέα της στέγασης

Η χρήση ή όχι Μέσων Χρηματοδοτικής Τεχνικής στα υπό έγκριση Επιχειρησιακά Προγράμματα, η μορφή που τα εν λόγω μέσα θα λάβουν, οι μηχανισμοί και ο τρόπος διαχείρισής τους, το χρηματοδοτικό κενό που τα μέσα αυτά πρέπει να καλύψουν, άρα και οι απαιτούμενοι πόροι που θα διατεθούν, ο συνδυασμός τους με άλλες μορφές ενίσχυσης ή όχι, θα είναι το αποτέλεσμα των εκ των προτέρων αξιολογήσεων που εκπονούνται, βάσει των προβλέψεων του άρθρου 37.2. του Καν. 1303/2014 και των κατευθύνσεων της Ε.Ε. Στο αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων θα περιλαμβάνεται η αποτύπωση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας, η προτεινόμενη επενδυτική στρατηγική, η αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας των εν λόγω μέσων, η εξέταση της δυνατότητας προσέλκυσης πρόσθετων πόρων και κάθε άλλη λεπτομέρεια απαραίτητη για την εξειδίκευσή τους.

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		4γ - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C031	Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός νοικοκυριών που κατατάσσονται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	Νοικοκυριά	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			320	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας ή Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης	Ετήσια
C032	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων	kWh/έτος	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			70.000	Στοιχεία και μελέτες Δικαιούχων	Ετήσια
C034	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδυνάμου CO2	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			392	Στοιχεία Μελέτες Δικαιούχων	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	5β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	5.β.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στην προστασία και διαφύλαξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, της ανθρώπινης ζωής και της περιουσίας των πολιτών της Περιφέρειας από κινδύνους και καταστροφές που δημιουργούν φαινόμενα όπως οι πλημμύρες, οι πυρκαγιές και η διάβρωση των ακτών, καθώς και στη λήψη μέτρων για την πρόληψη από τέτοιους κινδύνους και τη διασφάλιση της αειφορίας των φυσικών πόρων η οποία παρέχει τη δυνατότητα συνεχούς εκμετάλλευση και αξιοποίησής τους από τους κατοίκους της Περιφέρειας προς όφελός τους. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου είναι τα εξής: • Προστασία της ζωής και της περιουσίας των πολιτών της Περιφέρειας από κινδύνους που προέρχονται από φυσικά και ανθρωπογενή αίτια • Βελτίωση του βαθμού πρόληψης των δασικών πυρκαγιών, των πλημμυρών και της διάβρωσης των ακτών • Διαφύλαξη των δασών και των ακτών ως σημαντικών πόρων ανάπτυξης της Περιφέρειας προς όφελος του πληθυσμού • Μείωση της επιβάρυνσης της οικονομίας με δαπάνες κατάσβεσης πυρκαγιών και αποκατάστασης των ζημιών από πλημμύρες.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		5.β.1 - Μείωση των επιπτώσεων από καταστροφές και ειδικούς κινδύνους και ιδίως από πλημμύρες, πυρκαγιές και τη διάβρωση των ακτών.						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3509	Έκταση περιοχών για τις οποίες απαιτείται η αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου πλημμυρών και η εφαρμογή μέτρων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ	Km2	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	172	2014	165	ΥΠΕΚΑ / Ειδική Γραμματεία Υδάτων	Ετήσια
T3530	Ποσοστό ακτών της Περιφέρειας που κινδυνεύουν από διάβρωση	ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	14,70	2014	14,50		
T3510	Ποσοστό δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας που προστατεύονται	Ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	0	0	0	Στοιχεία και Μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

5.β.1.1 Αντιμετώπιση κινδύνων και καταστροφών

Τόσο οι πλημμύρες, όσο και οι πυρκαγιές θεωρούνται από τις πιο επικίνδυνες φυσικές καταστροφές με αρκετά σοβαρές και ποικίλες οικονομικό-κοινωνικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων της απώλειας της ανθρώπινης ζωής, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης και της υποβάθμισης της ποιότητας ζωής και υγείας, της καταστροφής της ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας και της αποδιοργάνωσης ή και διακοπής πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως και τα δύο καταστροφικά φαινόμενα έχουν σημαντικές αισθητικές συνέπειες και πολύ συχνά απειλούν τη φυσική και πολιτισμική κληρονομιά των περιοχών που πλήττουν.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, σχεδιάζονται δράσεις οι οποίες θα συμβάλλουν τόσο στην αντιμετώπιση των καταστροφών που συνεπάγονται οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες στις περιοχές της Περιφερείας, όσο και στην πρόληψη τέτοιων κινδύνων. Οι δράσεις σχεδιάζονται σε στενή συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και είναι απολύτως ενταγμένες στον εθνικό σχεδιασμό για την αντιμετώπιση καταστροφών από πλημμύρες και πυρκαγιές.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- εκπόνηση σχεδίων παρεμβάσεων αντιπλημμυρικής προστασίας, και αντιμετώπισης πλημμυρών και έργα αντιπλημμυρικής προστασίας (πχ. έργα αύξησης της αντοχής των κοιτών στη διάβρωση, έργα διαμόρφωσης κατάλληλων κοιτών, έργα ανάσχεσης πλημμυρών, μικρά έργα οδοποιίας κατά μήκος των ρευμάτων, κλπ.). Οι ανωτέρω παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν στις περιοχές που χαρακτηρίζονται ως «Ζώνες Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας» και θα είναι σε συμφωνία με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας που καταρτίζεται με βάση την Οδηγία 2007/60/ΕΚ, καθώς και με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υ.Δ. Νοτίου Αιγαίου,
- η ενίσχυση υποδομών πολιτικής προστασίας, έργα πυροπροστασίας, διαχειριστικά σχέδια δασών, εφαρμογή συστημάτων (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων ΤΠΕ) προσδιορισμού κινδύνου πυρκαγιάς και πλημμύρας, που καθορίζουν χρονικά την πιθανότητα εκδήλωσης της σε μια περιοχή (πχ. μελέτες αναγκών και προσδιορισμού συστημάτων ηλεκτρονικής παρακολούθησης και έγκαιρης ειδοποίησης για πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, προμήθεια και εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής παρακολούθησης και έγκαιρης ειδοποίησης για πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές),
- προμήθεια εξοπλισμού αντιπυρικής-αντιπλημμυρικής προστασίας,

δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης κοινού και αρμόδιων φορέων για τους κινδύνους πυρκαγιάς και πλημμύρας και τις συνδυαστικές επιπτώσεις τους, τόσο στο περιβάλλον, όσο και την κοινωνία και οικονομία της περιοχής, κλπ.

Οι δράσεις αυτές θα είναι σε συνάφεια με τον εθνικό σχεδιασμό για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και για την πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι το Υπουργείο Δημ. Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου και οι ΟΤΑ Α΄ & Β΄ Βαθμού.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες της Περιφέρειας.

5.β.1.2 Προστασία των ακτών της Περιφέρειας από τη διάβρωση

Η διάβρωση των ακτών είναι απόλυτα φυσική διαδικασία, η οποία όμως επιδεινώνεται από την ανθρώπινη παρέμβαση. Η διάβρωση των ακτών προκαλεί προβλήματα στις παράκτιες υποδομές και περιουσίες, εγκυμονώντας παράλληλα σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια των παραλιακών δρόμων, των οικημάτων, αλλά και των ανθρώπων που προσεγγίζουν την ακτή, με συνέπεια σημαντικό κοινωνικοοικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος, αλλά και επιπτώσεις στο τουριστικό προϊόν εν γένει, εξαιτίας της υποβάθμισης των παραλιών και των τουριστικών εγκαταστάσεων και καταλυμάτων. Για τους ανωτέρω λόγους είναι ιδιαίτερα κρίσιμη η ανάληψη πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση του φαινομένου της διάβρωσης, ώστε να αποφευχθούν οι οποιεσδήποτε αρνητικές συνέπειες στο περιβαλλοντικό και οικονομικό περιβάλλον των διάφορων περιοχών της Περιφέρειας.

Ενδεικτικές δράσεις είναι

- η εκπόνηση σχεδίων πρόληψης και διαχείρισης της διάβρωσης των ακτών,
- η υλοποίηση ήπιων έργων προστασίας των ακτών, λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/ΕΚ).

Οι δράσεις αυτές θα είναι σε συνάφεια με τον εθνικό σχεδιασμό για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και για την πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας και οι ΟΤΑ.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π. Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.
Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.
Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Διασφάλιση της αειφορίας των φυσικών πόρων
- Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- Συμβατότητα συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης με εθνικά συστήματα
- Συνάφεια με εθνικό σχέδιο αντιμετώπισης καταστροφών και ειδικών κινδύνων
- Συνέργεια με τη προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
- Συμμόρφωση με την εθνική στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή
- Συμμόρφωση με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής ΥΔ Νοτίου Αιγαίου.

Κατά την υλοποίηση του Προγράμματος και στο πλαίσιο της διαμόρφωσης των προσκλήσεων προς τους δικαιούχους θα λαμβάνεται μέριμνα, προκειμένου να διασφαλίζεται όπου είναι κατάλληλο και απαραίτητο ότι: για τα θέματα θαλάσσιας πολιτικής θα λαμβάνεται υπόψη και η συμβολή στην κάλυψη του σχετικού Ευρωπαϊκού κεκτημένου όπως η Οδηγία για το Πλαίσιο της Θαλάσσιας Στρατηγικής, το πρωτόκολλο της Βαρκελώνης, η Οδηγία για το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό κα. Θα εξασφαλίζεται επίσης η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα με ανάλογες δράσεις που θα χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας στο πλαίσιο του ΕΠ Αλιείας και Θάλασσας.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	5β - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		**5β** - Προώθηση των επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφάλιση της ανθεκτικότητας στις καταστροφές και ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης των καταστροφών							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή - στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
CO20	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			12.000	Στοιχεία και μελέτες δικαιούχων	Ετήσια
CO21	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			70.000	Στοιχεία και μελέτες δικαιούχων	Ετήσια
T3403	Μήκος ακτών που προστατεύονται από τη διάβρωση	χιλιόμετρα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			5	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	6β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.β.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στην ικανοποίηση των αναγκών της Περιφέρειας για πόσιμο νερό και στην αποτελεσματική διαχείριση και διανομή του, δεδομένου ότι στην Περιφέρεια, η διαθεσιμότητα του νερού είναι περιορισμένη, λόγω κλιματικών και γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών και οι ανάγκες σε πόσιμο νερό αυξάνονται σημαντικά το καλοκαίρι στις τουριστικές περιοχές. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν στα εξής: • Μείωση των απωλειών ύδατος από διαρροές στα δίκτυα διανομής • Διασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας πόσιμου νερού για την εξυπηρέτηση των αναγκών του πληθυσμού • Μείωση των δαπανών (κατανάλωση ρεύματος και χημικών) για άντληση και επεξεργασία του νερού.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.β.1 - Μείωση απωλειών ύδατος και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3531	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	φυσικά πρόσωπα	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	0		0	ΥΠΕΚΑ / Ειδική Γραμματεία Υδάτων	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

6.β.1.1 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος

Η Περιφέρεια έχει οξυμένες ανάγκες σε πόσιμο νερό, λόγω της μειωμένης ποσότητας υδατικών πόρων που οφείλεται στα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της, όσο και λόγω της αύξησης του πληθυσμού της κατά τους καλοκαιρινούς μήνες εξαιτίας του μεγάλου αριθμού επισκεπτών που δέχεται και ιδιαίτερα στις περισσότερο τουριστικές περιοχές.

Ενδεικτικές δράσεις είναι έργα συλλογής, διανομής, επεξεργασίας και διαχείρισης πόσιμου νερού, όπως:

- κατασκευή, επέκταση ή / και αντικατάσταση παλαιών δικτύων για τη μείωση απωλειών ύδατος,
- κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης και διύλισης
- ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου διαρροών και παρακολούθησης της ποιότητας υδάτων (συμπεριλαμβανομένων και συστημάτων ΤΠΕ)

Όλες οι επενδύσεις που θα υλοποιηθούν στον τομέα των υδάτων θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και θα είναι σε συμφωνία με όσα προκύπτουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής για το Υδατικό Διαμέρισμα Νήσων Αιγαίου.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι το ΥΠΕΚΑ, η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, η Περιφέρεια, οι Δήμοι και οι ΔΕΥΑ.

Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι των περιοχών της Περιφέρειας όπου θα υλοποιηθούν οι εν λόγω δράσεις.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.
Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από τη Δ.Α.

Σε ότι αφορά τους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος, ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων, θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.
Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Διασφάλιση της αειφορίας των φυσικών (υδάτινων) πόρων
- Πρόληψη της περιβαλλοντικής υποβάθμισης
- Συμβατότητα δράσεων με WFD, FD και RBMP FRMP
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.

Σημειώνεται ότι μέχρι να εγκριθεί και τεθεί σε εφαρμογή το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου, δεν θα χρηματοδοτηθούν έργα υπό την παρούσα επενδυτική προτεραιότητα.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C018	Ύδρευση Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			2.400	Στοιχεία και Μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	6γ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.γ.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στην προστασία, διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και φυσικής κληρονομιάς της Περιφέρειας και παράλληλα στην αρμονική ένταξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, στην προσπάθεια αναβάθμισης και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος και συγκεκριμένα στον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς με μορφές θεματικού τουρισμού που αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας και των επιμέρους περιοχών της. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου είναι τα εξής: • Προώθηση και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ως σημαντικό πλεονέκτημα στην προσέλκυση επισκεπτών, μέσω της τουριστικής προβολής • Βελτίωση του βαθμού προστασίας των στοιχείων της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της Περιφέρειας • Εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας με την αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της • Αύξηση του αριθμού επισκέψιμων πολιτιστικών και φυσικών πόρων • Προσέλκυση επισκεπτών.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.γ.1 - Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3532	Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	επισκέψεις/έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1.860.000	2013	2.230.000	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

6.γ.1.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου περιλαμβάνει ιδιαίτερα πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, η οποία χρήζει συστηματικής προστασίας, ανάδειξης και προβολής, λόγω του ότι τα νησιά αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών από όλο τον κόσμο. Παράλληλα η κληρονομιά αυτή συμβάλλει στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και εμπλουτίζει την τουριστική προσφορά αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

- προστασία, διαχείριση, ανάδειξη και προβολή μνημείων και αρχαιολογικών χώρων επιλεγμένων με αυστηρά κριτήρια (πχ. ιστορική σημασία, ύπαρξη περιβαλλοντικών κινδύνων, κλπ.),
- ενίσχυση μουσειακών υποδομών και μουσειακών συλλογών και ανάδειξη μνημείων με έμφαση στις περιοχές που εντάσσονται στους θαλάσσιους δρόμους του τουρισμού της κρουαζιέρας,
- πιστοποίηση των μουσείων (κρατικών και ιδιωτικών),
- δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών, οργάνωση μόνιμων πολιτιστικών θεσμών σε σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους κ.ά., που προσφέρουν την ευκαιρία για διαφοροποίηση του παραγόμενου τουριστικού προϊόντος,
- δράσεις υποστήριξης των θεσμών και δραστηριοτήτων που προάγουν τον πολιτισμό, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι οποίες θα υποστηριχθούν από οργανισμούς του σύγχρονου πολιτισμού,

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ και πολιτιστικοί φορείς.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

6.γ.1.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς

Η φυσική κληρονομιά αποτελεί μέγιστο τουριστικό θέλγητρο, ιδιαίτερα με την ανάπτυξη του φυσιολατρικού και οικολογικού τουρισμού. Η εντατική ή ανεπαρκής όμως διαχείριση του τουρισμού και της σχετικής με αυτόν ανάπτυξης μπορεί να βλάψει τη φύση, την ακεραιότητα και τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά των στοιχείων αυτών. Η οικολογική δομή, μπορεί επίσης να υποβαθμιστεί, όπως άλλωστε και η εμπειρία του επισκέπτη από τον τόπο αυτό.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- τα έργα υποδομής για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς και επικουρικά δράσεις προμήθειας-εξοπλισμού, προβολής-προώθησης και ενημέρωσης κοινού,
- Τα καταφύγια, αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών,
- η ανάδειξη και ήπια αξιοποίηση περιοχών που χαρακτηρίζονται για τη μοναδικότητά τους ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και γενικά ως στοιχεία της φυσικής κληρονομιάς, περιλαμβανομένου του αγροτικού τοπίου,
- η ανάδειξη φυσικών μνημείων (δάση, σπήλαια, κτλ.),
- η ανάδειξη - προστασία και αποκατάσταση ευαίσθητων περιοχών – τοπίων, ώστε να λειτουργήσουν ως πόροι φυσιολατρικού τουρισμού και γεωτουρισμού,
- η δημιουργία υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης,
- η δημιουργία υποδομών οικοτουρισμού και οι δράσεις προώθησης του οικοτουρισμού (πχ. καταφύγια, δίκτυα πεζοπορικών διαδρομών και ποδηλάτων, δημιουργία τοπικών γραφείων οικοτουρισμού, κλπ.),
- η προβολή της φυσικής κληρονομιάς, του πολιτισμού και του τουρισμού, κλπ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού, η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ και οι Φορείς Διαχείρισης. Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.
Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.
Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.
Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.
Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Βελτίωση / αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.
- Συνέργεια με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης και ιδιαίτερα με την υποστήριξη της βιομηχανίας της εμπειρίας.
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Η υποστήριξη σε έργα πολιτισμού και τουρισμού περιορίζεται μόνο σε έργα μικρής κλίμακας. Μια επένδυση σε υποδομές στους τομείς αυτούς θα θεωρείται μικρής κλίμακας, αν το συνολικό κόστος του είναι μικρότερο ή ίσο των 5 εκ. ευρώ. Το όριο αυτό αυξάνεται σε 10 εκ. ευρώ στην περίπτωση έργων υποδομής που θεωρούνται παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης του 1972 που αφορά στην προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από την UNESCO. Πέραν των ανωτέρω, η διατήρηση, η προστασία, η προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να λάβει τη μορφή μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης, συμπεριλαμβάνοντας συμπληρωματικές μεταξύ τους δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας. Αυτή η ολοκληρωμένη παρέμβαση μπορεί να περιλαμβάνει πολλές μικρής κλίμακας υποδομές ή ακόμη και να συνιστά ένα μεγάλο έργο. Όταν το συνολικό κόστος όλων των μικρής κλίμακας έργων υποδομής αθροιζομένων σε μια ενιαία ολοκληρωμένη παρέμβαση υπερβαίνει τα όρια που αναφέρονται παραπάνω, η παρέμβαση θα πρέπει να καταδεικνύει σαφώς τη θετική επίπτωση στην αναπτυξιακή δυναμική της Περιφέρειας, καθώς και τον πρόσθετο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Επισκέψεις/ έτος	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			51.000	Στοιχεία μελετών δικαιούχων	Ετήσια
T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			8	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	6δ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.δ.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στην προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση των οικοσυστημάτων και φυσικών μνημείων της Περιφέρειας, με προτεραιότητα τις περιοχές Natura 2000, με σκοπό την τήρηση των αρχών της αειφόρου και βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και στην ανάδειξη των περιοχών που χαρακτηρίζονται για τη μοναδικότητά τους, στοιχείο το οποίο συμβάλλει στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας και την προβολή της ως τόπου προορισμού. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου είναι τα εξής: • Προστασία των οικοσυστημάτων και των περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών • Διατήρηση των οικοτόπων και οικοσυστημάτων μέσω της ορθολογικής διαχείρισής τους • Εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης περιοχών NATURA 2000.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.δ.1 - Ολοκληρωμένη διαχείριση, προστασία και ανάδειξη των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3513	Προστατευόμενες Περιοχές (σύνολο περιοχών Natura 200) με εργαλεία διαχείρισης	ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3,20	2014	18,00	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών

6.δ.1.1. Δράσεις προστασίας και ανάδειξης των οικοσυστημάτων της Περιφέρειας

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ολοκληρωμένων πλάνων διαχείρισης των οικοσυστημάτων συνεπάγεται τόσο την προστασία αυτών, όσο και την ενίσχυση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον, η ενθάρρυνση της χρήσης πράσινης υποδομής για τη διασφάλιση της ενίσχυσης των φυσικών διαδικασιών, αποτελεί νέα στρατηγική της ΕΕ και είναι ένα δοκιμασμένο εργαλείο που χρησιμοποιεί τη φύση για την εξασφάλιση οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών οφελών. Στόχοι των επιμέρους δράσεων αποτελούν η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας και των υπολοίπων φυσικών αξιών των οικοσυστημάτων, η προστασία των φυσικών διαθεσίμων από συγκρουόμενες χρήσεις γης, η παροχή πρόσβασης του κοινού σε αυτές τις περιοχές, η αειφορική χρήση των οικοσυστημάτων, η ανάδειξη των οικοσυστημάτων ως αξιόλογα στοιχεία και πόροι της Περιφέρειας, η συνεισφορά στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη, κλπ.

Οι ενδεικτικές δράσεις συμπεριλαμβάνουν:

- Μέτρα ελέγχου και αποκατάστασης υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων
- Μέτρα / έργα πράσινων υποδομών που στοχεύουν στην αναβάθμιση του οικοσυστήματος και τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων (απομάκρυνση ιζημάτων, αποφυγή ερημοποίησης, οριοθέτηση αμμοληψιών)
- Ενέργειες παρακολούθησης και εξέτασης της επικινδυνότητας φαινομένων που απειλούν φυσικούς οικοτόπους (π.χ. διάβρωση σε παράκτιους οικότοπους προτεραιότητας)
- Επεμβάσεις για την αναμόρφωση -αναβάθμιση του τοπίου (καθαρισμός - εμπλουτισμός)
- Μέτρα για τον έλεγχο στην πρόσβαση και τη διαχείριση των επισκεπτών
- Μέτρα αξιοποίησης των οικοσυστημάτων με παρεμβάσεις ανάδειξης και προβολής

Οι παρεμβάσεις του ΠΕΠ στις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 θα είναι εντός του «Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το Δίκτυο NATURA 2000 για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020» (Σεπτέμβριος 2014), που έχει εκπονηθεί από το ΥΠΕΚΑ. Θα είναι συμπληρωματικές αντίστοιχων παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν από το Ε.Π. ΥΜΠΕΡΑΑ ή άλλες χρηματοδοτικές πηγές που αναφέρονται στο συγκεκριμένο πλαίσιο δράσεων, το οποίο προβλέπει κατανομή των δράσεων προτεραιότητας ανά πιθανή χρηματοδοτική πηγή. Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας, οι ΟΤΑ και οι Φορείς Διαχείρισης.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι δη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Χρήση πράσινων υποδομών, όπως αυτές προβλέπονται στη νέα στρατηγική της ΕΕ
- Τήρηση των αρχών της αειφόρου και της βιώσιμης ανάπτυξης
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές
- Συνέργεια με τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6δ - Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C023	Φύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	Εκτάρια	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			50.000	Υπουργείο Περιβάλλοντος - Τμήμα Φυσικού Περιβάλλοντος	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης επενδυτικής προτεραιότητας	6ε
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.ε.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά στη βιώσιμη ανάπτυξη του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος πόλεων της Περιφέρειας και στην κοινωνική και οικονομική ευημερία των κατοίκων τους, μέσω ολοκληρωμένων σχεδίων τοπικής αστικής ανάπτυξης που συμβάλλουν στη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής στην πόλη, στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, στην προσέλκυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, κλπ. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν στα εξής: • Αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος • Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων • Αύξηση της ελκυστικότητας των πόλεων • Αναζωογόνηση υποβαθμισμένων περιοχών των πόλεων.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.ε.1 - Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3529	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ΚΤΟΕ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	69,76	2013	902,10	ΥΠΕΚΑ ΕΣΔΕΑ (Μέτρα πολιτικής άρθρου 7 Οδηγίας 2012/27 ΕΕ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου

6.ε.1.1 Δράσεις ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης

Τα προγράμματα ολοκληρωμένης ανάπτυξης αποτελούν τη βάση και την προϋπόθεση για την υλοποίηση συντονισμένων ενεργειών για τις αστικές περιοχές, έχοντας ως αιχμή την οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμη προοπτική, τις πρόνοιες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, τη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση του αστικού χώρου, την ορθολογική και οικολογική πολιτική αστικών μεταφορών, κλπ.

Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης της ανάπτυξης των αστικών κέντρων, όπως αυτό έχει περιγραφεί ανωτέρω, προβλέπονται δράσεις οι οποίες στοχεύουν στην αναβάθμιση του περιβάλλοντος διαβίωσης των κατοίκων πόλεων και περιοχών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Οι δράσεις θα πρέπει να προβλέπονται από ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο, ώστε να είναι μεταξύ τους αλληλένδετες και να στηρίζουν τη φιλοσοφία της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Μέσω της υλοποίησης αυτών των δράσεων αναμένεται να επιτευχθεί η βελτίωση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, η βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής στην πόλη, η περιβαλλοντική αναβάθμιση –ανάκτηση του οικιστικού ιστού και η αναβάθμιση των πολιτιστικών υποδομών, η προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, η προστασία των ελεύθερων χώρων στα αστικά κέντρα και ειδικότερα στις υποβαθμισμένες περιοχές και στις περιοχές λαϊκής κατοικίας όπου οι ανάγκες είναι εντονότερες, κλπ.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι αναπλάσεις περιοχών, η διαμόρφωση δημόσιων/κοινόχρηστων χώρων και η ενίσχυση χώρων πρασίνου με έμφαση στη βιοκλιματική αναβάθμιση του αστικού χώρου, ο εκσυγχρονισμός δικτύων υποδομής, η δημιουργία δημοτικών χώρων στάθμευσης, η ανάδειξη και προστασία αρχαιολογικών χώρων και μνημείων εντός του αστικού ιστού, η ανακαίνιση κτιρίων για την εγκατάσταση δραστηριοτήτων εξυπηρέτησης πολιτών, η ανακαίνιση διατηρητέων και παραδοσιακών κτιρίων και η ένταξή τους στις λειτουργίες του αστικού κέντρου και η εξασφάλιση υποδομών σύγχρονου πολιτισμού και έκφρασης των πολιτών. Επίσης θα ενισχυθεί η επέκταση των δικτύων πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων, η εφαρμογή σε μικρή κλίμακα συστημάτων μεταφοράς καθαρής τεχνολογίας, η δημιουργία/βελτίωση υποδομών προσβασιμότητας (πεζοδρόμια, ράμπες πρόσβασης, θέσεις στάθμευσης) των ΑμεΑ κλπ.) στο πλαίσιο αποκλειστικά των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι ΟΤΑ της Περιφέρειας.

Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι των περιοχών της Περιφέρειας όπου θα υλοποιηθούν οι εν λόγω δράσεις.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π..

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων
- Αντιμετώπιση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού
- Προσανατολισμός στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
- Προαγωγή της χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας και άνθρακα.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6ε - Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C038	Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			1.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.7 Κοινωνική καινοτομία, διεθνική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7

Άξονας Προτεραιότητας	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων

2.Α.8 Πλαίσιο επιδόσεων

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του Άξονα Προτεραιότητας (ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ανά κατηγορία περιφέρειας)

Άξονας Προτεραιότητας						2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων							
Κωδικός Δείκτη	**Τύπος Δείκτη**	**Δείκτης ή βασικό στάδιο υλοποίησης**	**Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Ορόσημο για το 2018**			**Τελικός στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, ανάλογα με την περίπτωση**
						Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
C018	O	Ύδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			0			2.400	Στοιχεία και μελέτες των δικαιούχων	Ο δείκτης συμμετέχει στο πλαίσιο επιδόσεων του άξονα μέσω του βασικού σταδίου υλοποίησης K206
C021	O	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			30.000			70.000	Στοιχεία και μελέτες των δικαιούχων	
C032	O	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων	kWh/έτος	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			0			70.000	Στοιχεία και μελέτες δικαιούχων	Ο δείκτης συμμετέχει στο πλαίσιο επίδοσης του Άξονα σύμφωνα με το βασικό στάδιο υλοποίησης K 201
F100	F	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			8.400.000			33.529.790	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
K201	I	Ενταγμένα Έργα	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			3			0	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	Αφορά βασικό στάδιο υλοποίησης του δείκτη C032
K206	I	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6			0	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	Αφορά βασικό στάδιο υλοποίησης των δεικτών C018 και T3404 με τιμές 3 και 3 αντίστοιχα
T3404	O	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			0			8	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	Ο δείκτης συμμετέχει στο πλαίσιο επιδόσεων του άξονα μέσω του βασικού σταδίου υλοποίησης K206

Πρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία του πλαισίου επιδόσεων
2.Α.9 Κατηγορίες παρέμβασης

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-11: Κατηγορίες παρέμβασης Πίνακας
7: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	013. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	3.800.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	014. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	2.097.189
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	020. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (υποδομή εξαγωγής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής)	1.276.142
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	021. Διαχείριση υδάτων και εξοικονόμηση πόσιμου νερού (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών, του εφοδιασμού σε νερό, των ειδικών μέτρων προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος, της μέτρησης σε επίπεδο περιοχής και καταναλωτή, των συστημάτων χρέωσης και της μείωση των διαρροών)	1.000.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	043. Υποδομή για καθαρές αστικές μεταφορές και προώθησή τους (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού και του τροχαίου υλικού)	112.713
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	086. Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	087. Προσαρμογή σε μέτρα για την κλιματική αλλαγή και πρόληψη και διαχείριση κινδύνων σχετικών με το κλίμα, π.χ. διάβρωση, πυρκαγιές, πλημμύρες, καταιγίδες και ξηρασία, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών	3.503.851
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	090. Ποδηλατόδρομοι και μονοπάτια	100.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	091. Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	750.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	094. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	2.875.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	095. Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	750.000

Πίνακας 8: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	16.764.895

Πίνακας 9: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)	12.623.114
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	4.141.781

Πίνακας 10: Διάσταση 4 – Μηχανισμοί εδαφικής υλοποίησης

Άξονας Προτεραιότητας	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Άλλες ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη	1.587.713
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	07. Δεν ισχύει	15.177.182

Πίνακας 11: Διάσταση 6 – Δευτερεύον θέμα του ΕΚΤ (μόνο ΕΚΤ και ΠΑΝ)

Άξονας Προτεραιότητας	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**

2.Α.10 Σύνοψη της σχεδιαζόμενης χρήσης τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, δράσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων (κατά περίπτωση) (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Άξονας Προτεραιότητας	**2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων**

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας προβλέπεται η χρήση τεχνικής συνδρομής με σκοπό την υποστήριξη τόσο των δικαιούχων των δράσεων, όσο και της Διαχειριστικής Αρχής για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης των προβλεπόμενων δράσεων του εν λόγω Άξονα Προτεραιότητας, καθώς και της ορθής και αποδοτικής διάθεσης των πόρων.

Πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις τεχνικής συνδρομής θα αφορούν στην παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης είτε για την υλοποίηση δράσεων που απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις και τεχνικές εφαρμογής, είτε για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των φορέων/δικαιούχων, ιδίως όσον αφορά στις μικρές τοπικές αρχές, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να μπορέσουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στον σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των έργων.

Ενδεικτικές δράσεις είναι η εκπόνηση μελετών / εμπειρογνωμοσυνών / ειδικών προδιαγραφών σε εξειδικευμένα θέματα και τομείς σχετικούς με τις προβλεπόμενες δράσεις, οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης που συνδέονται με τον σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση έργων, οι ενέργειες δημοσιότητας για την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με την προκήρυξη δράσεων, αλλά και για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε συγκεκριμένα θέματα.

2.Α.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	3
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Βελτίωση βασικών υποδομών

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρηματοδοτικά μέσα

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρήση χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί μέσω της τοπικής ανάπτυξης που δημιουργείται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

□ Για το ΕΚΤ: Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας αφορά κοινωνική καινοτομία ή διακρατική συνεργασία ή και τα δύο

2.Α.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα ταμεία (κατά περίπτωση)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 είναι μονοταμειακός (συγχρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ) και περιλαμβάνει μέρος των πόρων τριών θεματικών Στόχων και συγκεκριμένα:

- τον ΘΣ 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων
- τον ΘΣ9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης και
- τον ΘΣ10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση.

Η επιλογή της θέσπισης του πολυθεματικού Άξονα Προτεραιότητας γίνεται λόγω των βασικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που επηρεάζουν τη στρατηγική για τις βασικές υποδομές. Ενδεικτικά:

- Ο κατακερματισμός του χώρου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, με διάσπαρτα και απομακρυσμένα νησιά και με έντονα προβλήματα χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων, δημιουργούν και ανάλογα προβλήματα υστέρησης σε υπηρεσίες και υποδομές που είναι σημαντικές για την κοινωνία και την οικονομία της Περιφέρειας.
- Η νέα διοικητική οργάνωση της χώρας με τον Νόμο «Καλλικράτης», βάσει του οποίου κάθε νησί είναι ένας Δήμος, δημιουργεί ένα «διοικητικό χάρτη» της Περιφέρειας που είναι αρκετά πιο «σύνθετος» συγκρινόμενος με άλλες Περιφέρειες της χώρας.

Με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά γίνεται η επιλογή να ενταχθούν σε ενιαίο Άξονα Προτεραιότητας όλες οι δράσεις εκείνες που θα συμβάλλουν στην άρση των αποτελεσμάτων του κατακερματισμού του γεωγραφικού χώρου της Περιφέρειας στις βασικές υποδομές της και ειδικότερα στις συγκοινωνιακές (ΘΣ7) και κοινωνικές υποδομές (ΘΣ9 και ΘΣ10). Η διάρθρωση αυτή του Προγράμματος θα διευκολύνει την αποτελεσματικότερη κατανομή των χρηματοδοτήσεων ώστε, αφενός κάθε νησί της Περιφέρειας να μπορέσει να αντιμετωπίσει με πιο αποδοτικό τρόπο τις ιδιαίτερες υστερήσεις σε βασικές υποδομές που αντιμετωπίζει, αλλά ταυτόχρονα θα αυξήσει την ολική αποτελεσματικότητα του Προγράμματος για το σύνολο της Περιφέρειας.

Επιπλέον, η δημιουργία πολυθεματικού Άξονα Προτεραιότητας συμβάλλει στη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας της νέας πολιτικής συνοχής, η οποία ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Πιο συγκεκριμένα, και για την επίτευξη μιας διατηρήσιμης ανάπτυξης, η συγκέντρωση πόρων από τους θεματικούς Στόχους 7, 9 και 10 σε έναν Άξονα Προτεραιότητας συμβάλλει στην ολοκληρωμένη προσέγγιση των προβλημάτων και αναγκών της Περιφέρειας και παράλληλα στην επιλογή των κατάλληλων πολιτικών και λύσεων για τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξή της.

2.Α.3 Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)	Κατηγορία περιφέρειας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τις βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες (κατά περίπτωση)
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	7α
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	7.α.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά τη σύνδεση της Περιφέρειας με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Η υλοποίηση έργων λιμενικών υποδομών θα συμβάλλει στη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των λιμένων, στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών, στην εξυπηρέτηση της επιβατικής ζήτησης και των αναγκών για μεταφορά εμπορευμάτων, στη βελτίωση των τουριστικών υπηρεσιών και στην ενθάρρυνση ανάπτυξης επενδύσεων. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν στα εξής: • Σύνδεση της Περιφέρειας και κατ' επέκταση της χώρας με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών • Βελτίωση υφιστάμενων λιμενικών υποδομών • Αναβάθμιση της λειτουργικότητας των λιμένων (δυναμικότητα, ασφάλεια, εξυπηρέτηση κοινού, κλπ.) • Άρση του φαινομένου της απομόνωσης της Περιφέρειας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		**7.α.1 - Βελτίωση των σημαντικών / κύριων λιμενικών υποδομών ΔΕΔ-Μ της Περιφέρειας**						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
Τ3516	Αριθμός επιβατών/ έτος	Επιβάτες/ έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3.135.016,00	2012	3.724.302	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ

7.α.1.1 Δράσεις αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών

Προβλέπονται δράσεις οι οποίες στοχεύουν στην ανάπτυξη υφισταμένων λιμενικών υποδομών της Περιφέρειας που περιλαμβάνονται στο ΔΕΔ-Μ.

Για την ενίσχυση των πυλών εισόδου-εξόδου της Περιφέρειας ενδεικτικές δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν περιλαμβάνουν τα έργα λιμενικών υποδομών, όπως η κατασκευή προβλητών, κρηπιδωμάτων, κυματοθραυστών, η υλοποίηση κτιριακών έργων λιμενικής ζώνης, η κατασκευή επιβατικών σταθμών, η εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας λιμενικών εγκαταστάσεων (συμπεριλαμβανομένων και συστημάτων ΤΠΕ), κλπ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι είναι το ΥΠΟΜΕΔΙ, τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Άρση του φαινομένου της απομόνωσης της Περιφέρειας
- Διασύνδεση με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών
- Συνεισφορά στη δημιουργία πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών
- Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών των λιμένων
- Εξυπηρέτηση μεταφοράς προϊόντων και επιβατικού κοινού
- Σύνδεση με την εθνική στρατηγική μεταφορών
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες. Οι φορείς λειτουργίας εξασφαλίζουν από τον προϋπολογισμό τους τα απαιτούμενα ποσά για τη συντήρηση των υποδομών.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		7α - Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			2	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	7Β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	7.Β.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά / Διεθνή εμπορικά κέντρα και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά τη βελτίωση λιμενικών υποδομών νησιών της Περιφέρειας για τη θαλάσσια σύνδεσή τους με λιμάνια της Περιφέρειας ή της χώρας που εντάσσονται στο ΔΕΔ-Μ, καθώς και στην υλοποίηση δράσεων για την οδική σύνδεση της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου (λιμάνια ή/και αεροδρόμια) και συνεπώς τη σύνδεσή τους με εθνικά και διεθνή εμπορικά κέντρα. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν στα εξής: • Σύνδεση των νησιών με λιμάνια που περιλαμβάνονται στο ΔΕΔ-Μ, καθώς και των παραγωγικών και τουριστικών κέντρων των νησιών με το διεθνές δίκτυο μεταφοράς • Αναβάθμιση της λειτουργικότητας των λιμένων και αύξηση της δυναμικότητάς τους • Σύνδεση της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου της Περιφέρειας • Μείωση του χρόνου μετακινήσεων και του κόστους μεταφοράς • Άρση του φαινόμενου της απομόνωσης των νησιών της Περιφέρειας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		7.Β.1 - Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών, βελτίωση της σύνδεσης της ενδοχώρας των νησιών με τις πύλες εισόδου-εξόδου και τα Εθνικά / Διεθνή εμπορικά κέντρα και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος	Ατυχήματα / έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	361	2012	266	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια
T3516	Αριθμός επιβατών / έτος	Επιβάτες / έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3.135.016	2012	3.724.302	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

7.β.1.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων

Θα ενισχυθεί ο σχεδιασμός και η υλοποίηση κατάλληλων δράσεων που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σύνδεσης των νησιών με την υπόλοιπη Περιφέρεια καθώς και με τις πύλες εισόδου-εξόδου της Περιφέρειας. Βασικός στόχος είναι η προώθηση της ισόρροπης χωρικής ανάπτυξης και η εξασφάλιση ισοδύναμης μεταφορικής εξυπηρέτησης των πολιτών, που εξάλλου είναι και εθνικός στόχος όπως αποτυπώνεται στο ΣΕΣ 2014-2020. Οι δράσεις αποβλέπουν στην περαιτέρω βελτίωση των λιμενικών εγκαταστάσεων με θετικές συνέπειες στην άρση της απομόνωσης των νησιών και στην αναβάθμιση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- έργα βελτίωσης λιμενικών υποδομών (προβλήτες, κρηπιδώματα, κυματοθραύστες) για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- έργα για την ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων (συμπεριλαμβανομένων και συστημάτων ΤΠΕ),
- έργα κτιριακών εγκαταστάσεων για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και τη βελτίωση της λειτουργικότητας των λιμένων,
- δημιουργία υποδομών υδατοδρομίων
- Ενδεικτικοί δικαιούχοι είναι τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, οι ΟΤΑ και η Περιφέρεια.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

7.β.1.2 Δημιουργία και βελτίωση των υποδομών σύνδεσης με τις πύλες εισόδου-εξόδου

Ο νησιωτικός χαρακτήρας, η γεωγραφική θέση των νησιών ως προς τη χώρα και οι ανάγκες ενδο- και δια- περιφερειακών συνδέσεων καθιστούν θεμελιώδη τον ρόλο των μεταφορών, ιδίως θαλάσσιων και αεροπορικών.

Η ανάπτυξη των δευτερευόντων και τριτευόντων δικτύων κρίνεται απαραίτητη για την προώθηση της με ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά και μακροχρόνια προοπτική και της χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην τοπική και περιφερειακή κλίμακα.

Με τη σύνδεση των εσωτερικών ζωνών στα νησιά με τις πύλες εισόδου-εξόδου κάθε νησιού θα συνδεθούν οι παραγωγικοί και πολιτιστικοί πόροι των νησιών με την ηπειρωτική χώρα και με το εξωτερικό, ενώ θα μπορεί να συνδεθεί η λειτουργία των λιμένων και των αεροδρομίων με τον τοπικό αστικό και επιχειρηματικό ιστό. Ενδεικτικές δράσεις αφορούν έργα κατασκευής ή βελτίωσης οδικών δικτύων με προτεραιότητα στις συνδέσεις με τις πύλες εισόδου-εξόδου των νησιών, οδικές παρακάμψεις οικισμών των νησιών και συνδέσεις τους με μεταφορικούς κόμβους (λιμάνι, αεροδρόμιο), έργα διασύνδεσης των εσωτερικών ζωνών των νησιών, όπου είναι περιοχές παραγωγής προϊόντων ή / και πόλοι πολιτιστικών ή εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων με τις εισόδους – εξόδους των νησιών, δράσεις οδικής ασφάλειας κλπ.

Σημειώνεται ότι έργο phasing αποτελεί το έργο «Κατασκευή οδικού δικτύου Αεροδρόμιο - Φηρά - Βουρβούλο - Οία ν. Θήρας» του Ε.Π. Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013 (έργο που επίσης περιλαμβάνεται στα έργα προτεραιότητας) συνολικού προϋπολογισμού 9.578.553 €, από τον οποίο το ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 θα βαρύνει ποσό 3.000.000 € περίπου. Ενδεικτικοί δικαιούχοι είναι η Περιφέρεια και οι ΟΤΑ.

Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του ΕΠ, η ΔΑ θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των ΑΠ του ΠΕΠ. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 & 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και ΕΠ.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από τη ΔΑ.

Σε ό,τι αφορά τους δικαιούχους, η ΔΑ θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την ΕΑΣ- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του ΠΕΠ και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Άρση του φαινομένου της απομόνωσης νησιών της ΠΝΑ
- Βαθμός ενίσχυσης και επίτευξης της διασύνδεσης των νησιών με το διευρωπαϊκό δίκτυο λιμένων
- Προώθηση της σύνδεσης των νησιών με το διεθνές δίκτυο μεταφοράς
- Αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων.
- Σύνδεση λειτουργίας λιμένων και αεροδρομίων με τον τοπικό αστικό και επιχειρηματικό ιστό
- Σύνδεση με την εθνική στρατηγική μεταφορών (ΣΠΕΜ–ΣΕΣ)
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ
- Οποιαδήποτε παρέμβαση αναβάθμισης αστικών/περιαστικών μεταφορικών υποδομών θα πρέπει να ενσωματώνεται σε σχέδια βιώσιμης (αστικής) κινητικότητας, που συνδέονται επίσης με σχέδια ποιότητας της ατμόσφαιρας, σύμφωνα και με την Οδηγία 2008/50/ΕΚ.

Όπως ρητά ορίζεται στο κείμενο του ΕΣΠΑ, η τοπική οδοποιία δεν είναι κατά κανόνα επιλέξιμη, εκτός εάν αποτελεί μέρος χωρικής παρέμβασης με συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα για την επίτευξη του οποίου τα έργα αυτά αποδεικνύονται ότι είναι απαραίτητα. Η εξαίρεση μπορεί να τύχει εφαρμογής μόνο όταν τα έργα τοπικής οδοποιίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος χωρικής παρέμβασης. Η χωρική παρέμβαση θα πρέπει να έχει συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα, μετρήσιμο και εκπεφρασμένο σε δείκτες που θα αναφέρονται στο ΠΕΠ.

Επιπλέον, ένα έργο τοπικής οδοποιίας να πληροί σωρευτικά και τα παρακάτω κριτήρια:

- να έχει βοηθητικό ρόλο σε σχέση με την κύρια παρέμβαση,
- να αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου και να είναι αναλογικό για το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
- και να μην έχει ως αντικείμενο την αποκατάσταση ολόκληρου τοπικού δικτύου.

Οι χωρικές παρεμβάσεις θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο μελέτης, οι γεωγραφικές περιοχές να ορίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και να επιλέγονται βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες. Οι φορείς λειτουργίας εξασφαλίζουν από τον προϋπολογισμό τους τα απαιτούμενα ποσά για τη συντήρηση των υποδομών.

Τέλος, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας. Για πράξεις που μεταβάλλουν τα υδρο-μορφολογικά χαρακτηριστικά απαιτείται κατάλληλη ανάλυση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4.7 της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα (WFD).

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα				7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων					
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C013	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος νέων οδών	χλμ.	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			4	Στοιχεία και μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια
C014	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	χλμ.	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια
T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			2	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9α
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9.α.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Οι δράσεις θα έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της πρόσβασης σε πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες υπηρεσίες υγείας και υπηρεσίες πρόνοιας των κατοίκων της Περιφέρειας και ιδιαίτερα εκείνων που ευρίσκονται ή κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας. Αναλυτικότερα επιδιώκονται τα ακόλουθα αποτελέσματα: Εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και υποδομές υγείας σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο εντός της Περιφέρειας Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών πρόνοιας ιδιαίτερα για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		9.α.1 - Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3534	Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	544.076	2011	576.721	ESYnet	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

Στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας θα υλοποιηθούν δράσεις για την κατασκευή/ επέκταση/ αναβάθμιση των υποδομών υγείας και πρόνοιας, δεδομένου ότι σήμερα υφίστανται σε ικανοποιητικό βαθμό οι βασικές υποδομές εξυπηρέτησης του πληθυσμού της Περιφέρειας.

9.α.1.1 Κατασκευή, επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγείας

Προβλέπεται η ανάπτυξη νέων υποδομών υγείας και η ενίσχυση των ήδη υφισταμένων σε συμφωνία με τη στρατηγική και την προτεραιοποίηση του Υπουργείου Υγείας. Βασικός στόχος των παρεμβάσεων είναι η ολοκλήρωση του δικτύου υποδομών υγείας και η αναβάθμιση του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, ώστε να μειωθούν οι ανισότητες στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας για κατοίκους απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών σε συμφωνία με τον αντίστοιχο εθνικό στόχο όπως αποτυπώνεται στο ΣΕΣ. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις θα αφορούν:

- Κατασκευή και επέκταση κτιριακών υποδομών
- Προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για τα νοσοκομεία

9.α.1.2 Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας

Χρηματοδοτούνται παρεμβάσεις για τη δημιουργία νέων υποδομών κοινωνικής πρόνοιας και την επέκταση και αναβάθμιση ήδη υφισταμένων με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των κατοίκων της Περιφέρειας σε κοινωνικές υπηρεσίες, ιδιαιτέρως δε εκείνων που ευρίσκονται ή κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας.

Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις θα αφορούν:

- παιδικούς - βρεφονηπιακούς σταθμούς
- υποδομές φροντίδας παιδιών, ΑμεΑ, ηλικιωμένων κτλ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι η ΔΥΠΕ, οι υγειονομικές μονάδες, η Περιφέρεια και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Αυξημένη προτεραιότητα στην επιλογή θα δίδεται σε πράξεις που συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων που συμπεριλαμβάνονται στην διατυπωμένη στρατηγική της Υγείας.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Συμβολή στην άρση των περιφερειακών ανισοτήτων στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και στην περιφερειακή στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας
- Βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας
- Νέες υποδομές και εξοπλισμός θα επιλέγονται μετά από αιτιολόγηση στη βάση της χαρτογράφησης των υφισταμένων υποδομών και των αναγκών της Περιφέρειας και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ασκούμενη πολιτική στον αντίστοιχο τομέα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στη χωροθέτηση της υποδομής (προσβασιμότητα, εξυπηρετούμενος πληθυσμός, δυνατότητα επέκτασης) στη σχέση κόστους-οφέλους και στην εξασφάλιση του απαραίτητου προσωπικού για την λειτουργία της
- Εξασφάλιση βιωσιμότητας της δομής
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Σημειώνεται ότι η κατασκευή κλειστών κέντρων υποδοχής μεταναστών δεν είναι επιλέξιμη. Αντίθετα, η κατασκευή ή η ανακαίνιση ανοιχτών κέντρων υποδοχής είναι επιλέξιμη, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ των διαφόρων παρεμβάσεων στο πλαίσιο της ΕΠ. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να υπάρξουν μέτρα παρακολούθησης και ελέγχου που θα διασφαλίσουν ότι το ΕΤΠΑ συγχρηματοδοτεί μόνο ανοικτά κέντρα υποδοχής, που θα εξακολουθήσουν να παραμένουν ανοιχτού τύπου σε όλη τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες. Οι φορείς λειτουργίας εξασφαλίζουν από τον προϋπολογισμό τους τα απαιτούμενα ποσά για τη συντήρηση των υποδομών.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C035	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			120	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια
C036	Υγεία: Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			180.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	10α
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	10.α.
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Οι επενδύσεις στις υποδομές της εκπαίδευσης και της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης θα έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της πρόσβασης του πληθυσμού της Περιφέρειας στις αντίστοιχες υπηρεσίες. Εφόσον όμως συνεκτιμηθούν και οι συνέργειες που θα προκύψουν από δράσεις του θεματικού στόχου 10 που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ, αναμένονται ευρύτερα αποτελέσματα που θα οδηγούν στην αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		10.α. - Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας όλων των βαθμίδων της τυπικής εκπαίδευσης						
ID	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3521	Μαθητές/ σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	Ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	94,71	2013	98,38	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν αφορούν στη συμπλήρωση των υποδομών της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με βάση τις προτεραιότητες του Υπουργείου Παιδείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.
Ειδικότερα:

- Κατασκευή / επέκταση εγκαταστάσεων προσχολικής αγωγής
- Κατασκευή / αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- Κατασκευή / αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Βελτίωση υποδομών επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι για τις παρεμβάσεις κτιριακών υποδομών και εξοπλισμών είναι: η Περιφέρεια, οι Δήμοι, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, οι δομές αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης κλπ.
Ωφελούμενοι είναι οι πολίτες της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες. Οι φορείς λειτουργίας εξασφαλίζουν από τον προϋπολογισμό τους τα απαιτούμενα ποσά για τη συντήρηση των υποδομών.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

Συμβολή στην άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων

- Άρση εμποδίων πρόσβασης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Νέες υποδομές και εξοπλισμός θα επιλέγονται μετά από αιτιολόγηση στη βάση της χαρτογράφησης των υφισταμένων υποδομών και των αναγκών της Περιφέρειας και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ασκούμενη πολιτική στον αντίστοιχο τομέα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στη χωροθέτηση της υποδομής (προσβασιμότητα, εξυπηρετούμενος πληθυσμός, δυνατότητα επέκτασης) στη σχέση κόστους-οφέλους και στην εξασφάλιση του απαραίτητου προσωπικού για την λειτουργία της
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C035	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			750	Στοιχεία και μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.7 Κοινωνική καινοτομία, διεθνική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών

2.Α.8 Πλαίσιο επιδόσεων

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του Άξονα Προτεραιότητας (ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ανά κατηγορία περιφέρειας)

Άξονας Προτεραιότητας			3 - Βελτίωση βασικών υποδομών											
Κωδικός Δείκτη	**Τύπος δείκτη**	**Δείκτης ή βασικό στάδιο υλοποίησης**	**Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Ορόσημο για το 2018**			**Τελικός στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, ανάλογα με την περίπτωση**
						Α	**Γ**	**Σ**	**Α**	**Γ**	**Σ**		
C035	O	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			300			870	Στοιχεία και μελέτες δικαιούχων	
F100	F	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			11.900.000			41.143.624	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
T3405	O	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			1			4	Σύστημα Παρακολούθησης της Περιφέρειας	

Πρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία του πλαισίου επιδόσεων

2.A.9 Κατηγορίες παρέμβασης

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-11: Κατηγορίες παρέμβασης

Πίνακας 7: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών

Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	030. Δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ (νέα κατασκευή)	1.500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	034. Άλλοι ανακατασκευασμένοι ή βελτιωμένοι δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί)	1.714.993
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	035. Μεταφορές πολλαπλών μέσων (ΔΕΔ-Μ)	601.730
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	039. Θαλάσσιοι λιμένες (ΔΕΔ-Μ)	4.200.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	040. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες	1.500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	049. Εκπαιδευτική υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	1.000.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	050. Εκπαιδευτική υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και εκπαίδευση ενηλίκων	250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	051. Εκπαιδευτική υποδομή για σχολική εκπαίδευση (δημοτικό και γενική δευτεροβάθμια)	2.492.545
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	052. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	1.250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	053. Υποδομές στον τομέα της υγείας	4.000.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	055. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη	2.062.544

Πίνακας 8: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	20.571.812

Πίνακας 9: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5.000)	12.472.491
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	8.099.321

Πίνακας 10: Διάσταση 4 – Μηχανισμοί εδαφικής υλοποίησης

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	07. Δεν ισχύει	20.571.812

Πίνακας 11: Διάσταση 6 – Δευτερεύον θέμα του ΕΚΤ (μόνο ΕΚΤ και ΠΑΝ)

Άξονας Προτεραιότητας	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**

2.Α.10 Σύνοψη της σχεδιαζόμενης χρήσης τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, δράσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων (κατά περίπτωση) (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Άξονας Προτεραιότητας:	**3 - Βελτίωση βασικών υποδομών**
Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας προβλέπεται η χρήση τεχνικής συνδρομής με σκοπό την υποστήριξη τόσο των δικαιούχων των δράσεων, όσο και της Διαχειριστικής Αρχής για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης των προβλεπόμενων δράσεων του εν λόγω Άξονα Προτεραιότητας, καθώς και της ορθής και αποδοτικής διάθεσης των πόρων. Πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις τεχνικής συνδρομής θα αφορούν στην παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης είτε για την υλοποίηση δράσεων που απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις και τεχνικές εφαρμογής, είτε για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των φορέων/δικαιούχων, ιδίως όσον αφορά στις μικρές τοπικές αρχές, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να μπορέσουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στο σχεδιασμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων. Ενδεικτικές δράσεις είναι η εκπόνηση μελετών / εμπειρογνωμοσυνών / ειδικών προδιαγραφών σε εξειδικευμένα θέματα και τομείς σχετικούς με τις προβλεπόμενες δράσεις, οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης που συνδέονται με το σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση έργων, οι ενέργειες δημοσιότητας για την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με την προκήρυξη δράσεων, αλλά και για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε συγκεκριμένα θέματα.	

2.Α.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	4
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρηματοδοτικά μέσα

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρήση χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης

□ Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί μέσω της τοπικής ανάπτυξης που δημιουργείται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

□ Για το ΕΚΤ: Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας αφορά κοινωνική καινοτομία ή διακρατική συνεργασία ή και τα δύο

2.Α.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα ταμεία (κατά περίπτωση)

Ο Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ) 4 είναι μονοταμειακός καθώς συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ. Είναι πολυθεματικός και καλύπτει δύο Θεματικούς Στόχους (ΘΣ):

- τον ΘΣ 8: Προαγωγή βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης & στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- τον ΘΣ 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης & καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων

Η επιλογή της θέσπισης ενός ΑΠ που καλύπτει τους ανωτέρω ΘΣ τεκμηριώνεται από το ότι οι κατηγορίες δράσεων που θα υλοποιηθούν για την αντιμετώπιση των αναγκών της ΠΝΑ στο πεδίο εφαρμογής του ΕΚΤ συνιστούν σύνολο ενεργειών για την επίτευξη αλληλένδετων στόχων που εμπεριέχονται στις επενδυτικές προτεραιότητες των δύο ΘΣ.

Ειδικότερα η ενιαία (στο πλαίσιο ενός ΑΠ) αντιμετώπιση των δράσεων που εντάσσονται στους ΘΣ επιτρέπει πιο αποτελεσματικό σχεδιασμό, αποδοτική υλοποίηση και παρακολούθησή τους καθώς οι ωφελούμενοι σε πολλές περιπτώσεις συμπίπτουν και η καταγραφή τους στο πλαίσιο ενιαίου ΑΠ αποτυπώνει καλύτερα τις συνολικές εκροές, ενώ επίσης επιτρέπει τη συνολική πρόβλεψη & μέτρηση των αναμενομένων αποτελεσμάτων.

Η νησιωτικότητα της ΠΝΑ με τον γεωγραφικό κατακερματισμό της σε πολλά μικρά, διάσπαρτα και απομακρυσμένα νησιά δημιουργεί ανάγκη για σχεδιασμό συνεκτικών δράσεων που εμπεριέχονται σε έναν ΑΠ με σαφές περιεχόμενο και στόχευση.

Σημειώνεται ότι πρόκειται να ενεργοποιηθεί η εκπόνηση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας. Οι επενδυτικές προτεραιότητες του ΘΣ 9 δεν θα ενεργοποιηθούν πριν την ολοκλήρωση και υιοθέτησή της από τα αρμόδια Όργανα της ΠΝΑ, διαδικασία που θα ολοκληρωθεί (Α΄ εξάμ. 2015).

Στις ομάδες στόχου κατά προτεραιότητα περιλαμβάνονται οι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Επιπλέον, ως την ολοκλήρωση και πλήρη εφαρμογή Συστήματος Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας σε εθνικό επίπεδο, η ΠΝΑ θα δημιουργήσει μηχανισμό (που εναλλακτικά μπορεί να συνίσταται σε τακτικά επικαιροποιούμενη μελέτη) για τη διάγνωση των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας, προκειμένου να πετύχει τον συστηματικό και περιοδικό προσδιορισμό των αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα. Ως την ανάπτυξη και υιοθέτηση του μηχανισμού από την ΠΝΑ αλλά και τη λειτουργία του (Α΄ εξάμ. 2015), δεν θα ενεργοποιηθεί καμία δράση εκπαίδευσης, κατάρτισης ή ανάπτυξης δεξιοτήτων του ΘΣ 8 και του ΘΣ 9.

Με βάση αξιολογικά ευρήματα έρευνας πεδίου της on-going αξιολόγησης ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 και διδάγματα της περιόδου 2007-2013, αναδεικνύεται ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων & στοχευμένων δράσεων με στόχο την αύξηση της απασχόλησης και την εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας εκείνων που βαρύνονται με τη φροντίδα εξαρτημένων μελών. Επιπλέον, προέκυψαν συμπεράσματα για τη βελτίωση στο σχεδιασμό των επόμενων σχετικών δράσεων. Για τις δράσεις Εναρμόνισης ή της Οικογενειακής Ζωής θα διατεθούν κατά την ΠΠ 2014-2020 490 εκ. € (δημόσια δαπάνη), εκ των οποίων 240 εκ. €(δημόσια δαπάνη) από τα ΠΕΠ. Τα ΠΕΠ θα εστιάσουν σε γυναίκες κάτω του ορίου φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες), ενώ το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση θα εστιάσει κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, ή εργαζόμενες με επισφαλή θέση εργασίας ή άνεργες.

Πριν την ενεργοποίηση των δράσεων με κοινωνική διάσταση / χαρακτήρα (στις οποίες ενδεικτικά περιλαμβάνονται και οι παιδικοί/βρεφονηπιακοί κλπ. σταθμοί, οι δράσεις τύπου health voucher, οι δράσεις για τις οποίες απαιτείται κάλυψη του λειτουργικού κόστους δομών) θα προηγείται διαβούλευση με την ΕΕ.

2.Α.3 Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης

Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)**	**Κατηγορία περιφέρειας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τις βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες (κατά περίπτωση)**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	8i
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	8.i.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Προώθηση της πρόσβασης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Η εφαρμογή των σχετικών δράσεων στοχεύει στην ομαλή εργασιακή ενσωμάτωση των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που αναζητούν θέση εργασίας. Ειδικότερα επιδιώκεται: η πρόσβαση στην αγορά εργασίας ατόμων που ευρίσκονται εκτός αυτής και ιδίως των μακροχρονίων ανέργων η αύξηση της συμμετοχής των ανέργων αναζητούντων εργασία σε προγράμματα κατάρτισης η ενίσχυση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού για τη στελέχωση επιχειρήσεων των τομέων της οικονομίας της Περιφέρειας που είναι προτεραιότητες της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα: 8i			Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού												
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή- στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
CR03	συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός	άνεργοι, συμπεριλ/μένων των μακροχρόνια ανέργων	98	64	162	Αριθμός	2013	108	72	180	microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

8.i.1.1 Δράσεις Προώθησης στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας ιδίως στους τομείς της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Θα σχεδιαστούν και θα υλοποιηθούν προγράμματα για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που αναζητούν εργασία με ιδιαίτερη έμφαση στις ομάδες με υψηλά ποσοστά ανεργίας όπως οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες, οι άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα.

Ο σχεδιασμός των προγραμμάτων κατάρτισης θα στηριχθεί στην ανάλυση των αναγκών της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας σε δεξιότητες και θα εστιαστεί στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας, όπως προκύπτουν από τη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης, ώστε να διασφαλιστεί η βιώσιμη ένταξη των ωφελούμενων στην αγορά εργασίας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των αξόνων προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Αυξημένη προτεραιότητα στην επιλογή θα δίδεται σε πράξεις που συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων που συμπεριλαμβάνονται στην εθνική και την περιφερειακή στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και για την αντιμετώπιση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

-Ενίσχυση της απασχόλησης και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

-Διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

-Συμβολή στην άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων

-Συμφωνία με τις προτεραιότητες του μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
CO01	άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	150	150	300	microdata	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	8iii
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	8iii1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων ιδίως στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας όπως αποτυπώνονται στη στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης.
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα : 8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων														
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
CR04	συμμετέχοντες που κατέχουν θέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός	άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	30	21	51	Αριθμός	2014	32	22	54	Microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

8.iii.1.1: Δράσεις στήριξης νέων επιχειρηματιών και αυτοαπασχολουμένων

Θα υποστηριχθούν δράσεις προώθησης της απασχόλησης μέσω της στήριξης της υγιούς επιχειρηματικότητας με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι δράσεις θα αφορούν ενδεικτικά την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και mentoring για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων σε στενή συνέργεια με τις αντίστοιχες δράσεις υποστήριξης νέων επιχειρήσεων του Άξονα Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος, με έμφαση στους τομείς προτεραιότητες, όπως αυτοί προκύπτουν από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας, με βάση και τις ανάγκες οι οποίες θα προκύψουν από τον μηχανισμό διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Ενίσχυση της απασχόλησης και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
- Στήριξη αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας
- Συμφωνία με τις προτεραιότητες του μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.

2.A.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8iii Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

2.A.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8iii Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
	Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.

2.A.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		8iii - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
CO01	άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	30	30	60	microdata	Ετήσια

2.A.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	8v
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

2.A.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	8.v.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Υποστήριξη της προσαρμογής των επιχειρήσεων στις αλλαγές και των εργαζομένων για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που απαιτούνται ιδίως για την προώθηση της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Με τις σχετικές δράσεις επιδιώκεται: • η αποτελεσματικότερη προσαρμογή των επιχειρήσεων στις αλλαγές που απαιτούνται • η απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων από τους εργαζομένους • ιδίως για την επιτυχημένη υποστήριξη της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα:			**8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές**												
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον Καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
CR07	συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός	απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολουμένων	38	37	75	Αριθμός	2014	38	37	75	microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

8.v.1.1: Δράσεις για την προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αναγκαίες αλλαγές ιδίως για την υποστήριξη της στρατηγικής της΄Εξυπνης Εξειδίκευσης

Οι δράσεις θα στοχεύουν στην ολοκληρωμένη και πολύπλευρη υποστήριξη της διαδικασίας προσαρμογής των επιχειρήσεων στις αλλαγές που απαιτούνται ιδίως για την προώθηση της στρατηγικής της΄Εξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Οι δράσεις ενδεικτικά περιλαμβάνουν:

- εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων των επιχειρήσεων συμβουλευτική
- υποστήριξη και εκπαίδευση των επιχειρηματιών
- εφαρμογή προγραμμάτων εκπαίδευσης επιχειρηματιών και εργαζομένων
- υποστήριξη της πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού που είναι αναγκαίο για την εισαγωγή των σχεδιασμένων αλλαγών

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	8v Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Οι πράξεις θα εντάσσονται κατά προτεραιότητα στους τομείς που έχουν αναγνωριστεί ως στρατηγικής σημασίας για την Περιφέρεια στο πλαίσιο της Στρατηγικής της΄Εξυπνης Εξειδίκευσης.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

-Ενίσχυση της απασχόλησης και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

-Στήριξη αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας

-Συμφωνία με τις προτεραιότητες του μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8v Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	8v Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		8v - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
CO05	απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολουμένων	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	37	38	75	microdata	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9i
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9.i.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση της απασχολισιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και ιδιαίτερα για ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Επιδιώκεται η άμβλυνση των επιπτώσεων της φτώχειας που αντιμετωπίζουν ή κινδυνεύουν να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες ευπαθείς και ειδικές ομάδες πληθυσμού και η μείωση της πιθανότητας δημιουργίας θυλάκων κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Ειδικότερα θα αναληφθούν δράσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ένταξης αλλά και διατήρησης στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζουν ευπαθείς και ειδικές κοινωνικές ομάδες που διαβιούν, ή κινδυνεύουν να περιέλθουν, σε κατάσταση φτώχειας, με δράσεις που προάγουν την απασχολησιμότητά τους και βελτιώνουν τις ευκαιρίες απασχόλησής τους.

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο
(ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα:			9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης												
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
T3536	Μειονεκτούντα άτομα που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτό- απασχόλησης, εντός έξη μηνών από τη λήξη συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Συμμετέχοντες		254	169	423	Αριθμός	2014	332	220	552	microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης

9.i.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας ατόμων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για ευπαθείς ομάδες, οι οποίες θα περιλαμβάνουν πλέγμα δράσεων (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, απασχόληση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, δημοσιότητα κτλ.)
- Ενέργειες προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση για ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της Περιφέρειας / τοπικής οικονομίας, τα οποία οδηγούν σε πιστοποίηση
- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας ατόμων ευπαθών και λοιπών ομάδων του πληθυσμού που βιώνουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και έχουν την ευθύνη φροντίδας τέκνων
- Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής για τους Ρομά και οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Ολοκληρωμένος χαρακτήρας δράσεων κοινωνικής ενσωμάτωσης
- Βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας
- Ενίσχυση της απασχόλησης και αυταπασχόλησης.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή- στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ)	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1.750	1.750	3.500	Micro- data	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9ii
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9ii.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής ενσωμάτωσης και βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων της κοινότητας των Ρομ
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Η εφαρμογή των σχετικών δράσεων στοχεύει στη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την ομαλή κοινωνική ενσωμάτωση των κατοίκων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου καταγωγής Ρομ, κυρίως με: τη βελτίωση της κοινωνικής θέσης των ατόμων καταγωγής Ρομ με την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών φροντίδας την αύξηση της απασχολησιμότητας των ατόμων καταγωγής Ρομ και συνεπώς την αύξηση της απασχόλησης και της αυταπασχόλησής τους

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα : 9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά														
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
CR05	μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός		48	12	60	Αριθμός	2014	60	20	80	microdata	Ετήσια

2.A.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.A.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

9.ii.1.1 Δράσεις ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ομάδων

Ενδεικτικές Δράσεις που θα υλοποιηθούν αφορούν σε ολοκληρωμένες δράσεις ενσωμάτωσης των ατόμων καταγωγής Ρομ όπως:

- λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων, όπου απαιτείται
- λειτουργία one stop shops / Κέντρων Κοινότητας ευπαθών ομάδων με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες, όπου απαιτείται
- λειτουργία χώρων υγιεινής (δημόσια λουτρά, κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίων) σε συνέργεια με το ΕΤΠΑ. Η συγκεκριμένη δράση δύναται να είναι αυτόνομη ή μέρος της δράσης «Κέντρα Κοινότητας» ανωτέρω.

2.A.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π..

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α..

Σε ότι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που τους εγκρίνεται.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 κατά κανόνα δεν θα επιλέγονται βιολογικοί καθαρισμοί που εντάσσονται σε κατώτερη της Γ κατηγορίας, έργα αποκατάστασης ΧΑΔΑ, μικρή τοπική οδοποιία κλπ. Εξαίρεση μπορεί να αποτελέσει η χρηματοδότηση τέτοιων παρεμβάσεων (π.χ. βιολογικοί καθαρισμοί Δ κατηγορίας, μεταβατικοί ΧΑΔΑ, τοπικές συνδέσεις, κλπ.) μόνον όταν αυτές αποτελούν μέρος μιας χωρικής παρέμβασης με συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα για την επίτευξη του οποίου τα έργα αυτά αποδεικνύεται ότι είναι απαραίτητα. Το τελευταίο θα αποτελέσει ειδικό κριτήριο και θα εφαρμόζεται σε ανάλογες περιπτώσεις από τις Δ.Α.

Τέλος, αυξημένη προτεραιότητα στην επιλογή θα δίδεται σε πράξεις που συμβάλουν στην επίτευξη στόχων που συμπεριλαμβάνονται σε διατυπωμένες εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές όπως της Έξυπνης Εξειδίκευσης, των ΤΠΕ, της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, της Υγείας κλπ.

2.A.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

2.A.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C015	μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	200	200	400	microdata	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9iii
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9iii1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση της θέσης ανθρώπων που κινδυνεύουν από διακρίσεις, ιδίως των γυναικών καθώς και ατόμων με μειωμένα προσόντα με την αύξηση της απασχολησιμότητάς τους και την αντιμετώπιση προκαταλήψεων
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου εντοπίζονται τρεις ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα, τα κράτη μέλη με τη στήριξη αναφορικά με τη δυνατότητα τους να συμμετάσχουν ισότιμα στην αγορά εργασίας: (α) άτομα με αυξημένες ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων ατόμων (κυρίως παιδιών) και ιδιαίτερα γυναίκες (β) άτομα που αντιμετωπίζουν κοινωνικές προκαταλήψεις (π.χ. ΑμεΑ), ή που διαθέτουν μειωμένα προσόντα (π.χ. γνώση ελληνικής γλώσσας) και οι φροντιστές τους (γ) γυναίκες θύματα βίας Στόχος των σχετικών δράσεων που θα υλοποιηθούν είναι να αντιμετωπιστούν οι αιτίες που ευθύνονται για τη μη ισότιμη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και την άμβλυνση κοινωνικών προκαταλήψεων.

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα :		9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών												
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ			Α	Γ	Σ		
CR05	μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/ κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλ/μένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός		19	80	99	Αριθμός	2014	25	100	125	microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

9.iii.1.1 Δράσεις για τη βελτίωση της θέσης ατόμων που κινδυνεύουν από διακρίσεις

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας
- Κέντρα Διημέρευσης ατόμων με αναπηρία
- Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑΜΕΑ (ΣΥΔ)
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας και φορέων
- Προγράμματα προώθησης της Ελληνομάθειας
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις

Μετριασμός του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού

Στήριξη ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C016	συμμετέχοντες με αναπηρία	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	260	260	520	microdata	Ετήσια
T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	105	105	210	microdata	Ετήσια
T3413	Αριθμός ενεργειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας με θύματα γυναίκες	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			4	Microdata	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9iv
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9iv.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία του πληθυσμού της περιφέρειας και ειδικά των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Θα υλοποιηθούν ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την εφαρμογή της εθνικής πολιτικής αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες και απαιτήσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Συγκεκριμένα αναμένεται η εξασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας ευπαθών ομάδων πληθυσμού της Περιφέρειας όπως αυτών που δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη (λόγω μακροχρόνιας ανεργίας), αυτών που διαβιούν λόγω χαμηλού εισοδήματος κάτω των ορίων της φτώχειας κλπ.

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα :		9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας												
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**			**Α**	**Γ**	**Σ**		
CR05	μειονεκτούντα άτομα που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/ κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπερ/μένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός		405	270	675	Αριθμός	2013	486	324	810	Εκτίμηση	Ετήσια
T3523	Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων Health Safety Net επί του γενικού συνόλου των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	ποσοστό				0	Λόγος	2013		22	0	Υπουργείο Υγείας	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν εντάσσονται στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για τον τομέα της υγείας, όπως εξειδικεύεται για να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες ανάγκες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Ειδικότερα θα γίνουν παρεμβάσεις στις ακόλουθες κατευθύνσεις:

9.iv.1.1 Ανάπτυξη και εφαρμογή της πολιτικής Health Safety Net

α. Οι δράσεις που αφορούν τον τομέα της υγείας, μέσω της εφαρμογής ενός δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net), υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (Ν.4238/14, και λοιπές σχετικές υπουργικές αποφάσεις).

Στοχεύουν στη διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο, στοιχείο που θα επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας, ενώ η εξειδίκευση της στοχοθεσίας και η ακριβής ποσοτική και ποιοτική αποτύπωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ήδη γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

Προγραμματίζεται να υλοποιηθούν με την εφαρμογή συνεκτικής σειράς παρεμβάσεων, σε περιφερειακό επίπεδο, που διασφαλίζουν προς τους πολίτες υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας, με σκοπό την διατήρηση της υγείας τους σε υψηλό επίπεδο, έτσι ώστε να αποφευχθεί η τυχόν επιδείνωση των δεικτών υγείας των πολιτών ως αποτέλεσμα της κρίσης, καθώς και την υποστήριξη/ενίσχυση του συστήματος παροχής των υπηρεσιών ΠΦΥ σε περιοχές όπου εντοπίζονται θύλακες φτώχειας (υψηλή ανεργία, αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, κ.α), συμβάλλοντας άμεσα στην εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις ταξινομούνται ενδεικτικά στις κάτωθι ενότητες:

Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στη βάση μοναδιαίου κόστους

Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 και υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ή πιλοτικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων αναγκών

Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units)

Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές και αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ), μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού

Συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας

β. Προγράμματα κατάρτισης γιατρών, νοσηλευτικού προσωπικού διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού δομών υγείας κλπ.

γ. Ενίσχυση στελέχωσης υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας σε απομακρυσμένα νησιά που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην παροχή των απαραίτητων υπηρεσιών στους κατοίκους.

9.iv.1.2 Δράσεις Βελτίωσης των παρεχομένων κοινωνικών υπηρεσιών

Παράλληλα με τις δράσεις για την υγεία θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών όπως π.χ.

α. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) για άτομα τα οποία ανήκουν σε ευπαθείς και λοιπές ομάδες οι οποίες βιώνουν ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

β. Παροχή υπηρεσιών στήριξης ατόμων που διαβιούν σε Κέντρα Φιλοξενίας (μετανάστες - αιτούντες άσυλο). Οι σχετικές δράσεις προς συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ, θα καλύπτουν υπηρεσίες που προωθούν την απασχολησιμότητα και κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων, όπως ενδεικτικά συμβουλευτική, νομική υποστήριξη, μετάφραση/διερμηνεία.

γ. Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κλπ).

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις

Μετριασμός του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού

Στήριξη ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού

Εξασφάλιση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας ευπαθών ομάδων πληθυσμού

Συνάφεια με την εθνική πολιτική αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία των Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ)	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	6.750	6.750	13.500	microdata	Ετήσια
T3414	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων….Ή με αναπηρία Ή άλλα μειονεκτούντα άτομα) που δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	6.800	6.800	13.600	microdata	Συμμετέχοντες

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9v
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόλησ

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9v.1
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ενίσχυση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την αξιοποίηση κοινωνικών επιχειρήσεων
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ανάπτυξη νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων σε υπάρχουσες κοινωνικές επιχειρήσεις και δημιουργία νέων κοινωνικών επιχειρήσεων Ενίσχυση της απασχόλησης σε κοινωνικές επιχειρήσεις ατόμων που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες Επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων που ανήκουν σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων και λιπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και πλήρης κοινωνική ένταξή τους

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει οριστεί τιμή στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Επενδυτική προτεραιότητα :			9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση											
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη**	**Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων**	**Τιμή βάσης**			**Μονάδα μέτρησης για την τιμή βάσης και την τιμή-στόχο**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ			Α	Γ	Σ		
T3537	Κοινωνικές επιχειρήσεις που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Επιχειρήσεις				62	Αριθμός	2014			62	microdata	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα) των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	**9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση**

9.v.1.1 Ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Ενδεικτικές δράσεις στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Οικονομία, είναι:

- δικτύωση Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας
- ανάπτυξη θερμοκοιτίδων Κοινωνικών Επιχειρήσεων
- στήριξη για ανάπτυξη καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (clusters)
- ενίσχυση υφιστάμενων και δημιουργία νέων (τύπου start up) επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας
- κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων
- λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

Σημειώνεται ότι η Δράση: «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.)», καθώς και ευρύτερων μορφών κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η οποία αποτελεί μία εκ των εμπροσθοβαρών δράσεων, θα ενεργοποιηθεί καταρχήν σε κεντρικό επίπεδο με συμμετοχή στην υλοποίηση υποχρεωτικά τοπικών/περιφερειακών φορέων δημόσιου χαρακτήρα και προκειμένου να έχει συνεκτικό και ολοκληρωμένο χαρακτήρα, ενώ η διάρκεια υλοποίησής της προσδιορίζεται μέχρι τέλους του 2016. Οι Διαχειριστικές Αρχές των ΠΕΠ κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Δράσης των Περιφερειακών Μηχανισμών αναμένεται να αποκτήσουν την απαραίτητη τεχνογνωσία στα θέματα λειτουργίας Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης Κοιν.Σ.Επ., καθώς και σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας, γενικότερα, έτσι ώστε να μπορούν να αναλάβουν τη συνέχιση της λειτουργίας Περιφερειακών Μηχανισμών μετά το 2016.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις

αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό και οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις

- Προαγωγή του θεσμού της κοινωνικής οικονομίας
- Ενίσχυση της απασχόλησης ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων
- Ενίσχυση της δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C023	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)	Αριθμός	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	35	34	69	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	Ετήσια
T3411	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ήπου ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ)	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	170	170	340	Microdata	Ετήσια

2.Α.7 Κοινωνική καινοτομία, διεθνική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7

Άξονας Προτεραιότητας	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Στο πλαίσιο των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΕΚΤ και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΠΕΠ, θα ενεργοποιηθούν δράσεις που προωθούν την κοινωνική καινοτομία, καθώς η κοινωνική καινοτομία μπορεί να λειτουργήσει ως μια νέα μέθοδος προσέγγισης των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων, η οποία προσανατολίζεται στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και των οικονομικών ευκαιριών, ενώ βρίσκει πεδία εφαρμογής στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής προστασίας και της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

Οι δράσεις του ΕΚΤ που θα υλοποιηθούν στον ΑΠ 4 θα συνεισφέρουν στην επίτευξη και των θεματικών Στόχων 1 και 3 του ΑΠ 1 και ενδεικτικά στις ΕΠ 1β και 3α.

2.Α.8 Πλαίσιο επιδόσεων

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του Άξονα Προτεραιότητας (ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ανά κατηγορία περιφέρειας)

Άξονας Προτεραιότητας			4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού										
Κωδικός Δείκτη	**Τύπος δείκτη**	**Δείκτης ή βασικό στάδιο υλοποίησης**	**Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Ορόσημο για το 2018**			**Τελικός στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, ανάλογα με την περίπτωση**
						Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
F100	F	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			13.630.000			43.019.780	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
T3411	O	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ)	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			7.900			17.000	Microdata	

Πρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία του πλαισίου επιδόσεων

2.A.9 Κατηγορίες παρέμβασης

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-11: Κατηγορίες παρέμβασης

Πίνακας 7: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	102. Πρόσβαση στην απασχόληση για τους ανέργους και αέργους, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια άνεργων και των ατόμων που έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών για την απασχόληση και στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	395.348
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	104. Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	450.000
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	106. Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	790.000
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	109. Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας	6.657.658
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	110. Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	1.000.000
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	111. Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών	2.747.154
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	112. Ενίσχυση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	7.431.630
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	113. Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	2.038.100

Πίνακας 8: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας		**4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού**	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	21.509.890

Πίνακας 9: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας		4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)	13.418.944
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	8.090.946

Πίνακας 10: Διάσταση 4 – Μηχανισμοί εδαφικής υλοποίησης

Άξονας Προτεραιότητας		4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	06. Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων	0
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	07. Δεν ισχύει	21.509.890

Πίνακας 11: Διάσταση 6 – Δευτερεύον θέμα του ΕΚΤ (μόνο ΕΚΤ και ΠΑΝ)

Άξονας Προτεραιότητας	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού		
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**

2.Α.10 Σύνοψη της σχεδιαζόμενης χρήσης τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, δράσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων (κατά περίπτωση) (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Άξονας Προτεραιότητας	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
Εκτός από τη συνδρομή της Τεχνικής Βοήθειας που θα απαιτηθεί για την υποστήριξη των δράσεων του ΕΚΤ (όπως περιγράφεται στον αντίστοιχο Άξονα Προτεραιότητας 7), προβλέπεται η χρήση Τεχνικής Βοήθειας για τα ακόλουθα: Υποστήριξη για τον σχεδιασμό, την εξειδίκευση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την συνεχή προσαρμογή της περιφερειακής πολιτικής αντιμετώπισης της φτώχειας και την εξειδίκευση της Εθνικής Στρατηγικής σε περιφερειακό επίπεδο, με βάση τις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου Υποστήριξη τόσο των δικαιούχων των δράσεων, όσο και της Διαχειριστικής Αρχής για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης των δράσεων, ιδιαίτερα εκείνων με πιο καινοτομικό χαρακτήρα, καθώς και της ορθής και αποδοτικής διάθεσης των πόρων που θα διατεθούν για την κοινωνική ένταξη Σημειώνεται ότι στη ΔΑ θα διασφαλιστεί η ύπαρξη ενός ικανού αριθμού στελεχών, τα οποία θα απασχοληθούν αποκλειστικά με τις δράσεις του ΕΚΤ. Λόγω της φύσης των δράσεων που θα υλοποιηθούν για την κοινωνική ένταξη θα απαιτηθούν ειδικοί πόροι για τη δημοσιότητα των δράσεων.	

2.Α.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	5
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής

Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρηματοδοτικά μέσα

Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί αποκλειστικά με χρήση χρηματοδοτικών μέσων που θεσπίζονται σε επίπεδο Ένωσης

Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας θα υλοποιηθεί μέσω της τοπικής ανάπτυξης που δημιουργείται με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

Για το ΕΚΤ: Το σύνολο του Άξονα Προτεραιότητας αφορά κοινωνική καινοτομία ή διακρατική συνεργασία ή και τα δύο

2.Α.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα ταμεία (κατά περίπτωση)

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 «Άρση της Απομόνωσης των Μικρών Νησιών» είναι μονοταμειακός - συγχρηματοδοτείται μόνο από το ΕΤΠΑ - και καλύπτει τέσσερις (4) Θεματικούς Στόχους:

Θεματικός Στόχος 6: Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της βιώσιμης χρήσης των πόρων.

Θεματικός Στόχος 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων.

Θεματικός Στόχος 9: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης.

Θεματικός Στόχος 10: Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση.

Η επιλογή της θέσπισης ενός Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει τους ανωτέρω θεματικούς Στόχους για τα μικρά νησιά της Περιφέρειας έγινε για να αντιμετωπιστούν τα έντονα προβλήματα χωρικής συνοχής και λειτουργικών διασυνδέσεων, καθώς και προβλήματα υστέρησης σε υπηρεσίες και υποδομές που είναι ιδιαίτερα οξυμένα για την κοινωνία και την οικονομία των νησιών αυτών.

Προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στα νησιά αυτά να διεκδικήσουν έργα, τα οποία θα συμβάλλουν στην αναβάθμιση καίριων τομέων της καθημερινότητας και να δημιουργηθούν οι συνθήκες εκείνες οι οποίες θα οδηγήσουν στην ανάπτυξή τους, θεωρήθηκε σημαντικός ο σχεδιασμός ενός Άξονα Προτεραιότητας που θα αφορά μόνο τα μικρά νησιά. Εξάλλου, ο αλληλένδετος χαρακτήρας των επιλεγέντων θεματικών Στόχων, δημιουργεί ένα ενιαίο πλαίσιο ανάπτυξης, εντός του οποίου μπορούν τα μικρά νησιά να κινηθούν ώστε να πετύχουν μια καλύτερη ποιότητα ζωής για τους κατοίκους τους, διασφαλίζοντας παράλληλα το φυσικό περιβάλλον τους και πετυχαίνοντας ταυτόχρονα ικανοποιητικά αναπτυξιακά οφέλη.

Ο πολυθεματικός Άξονας Προτεραιότητας διευκολύνει τις διοικητικές αρχές των μικρών νησιών να σχεδιάσουν τις απαιτούμενες πολιτικές και παρεμβάσεις με περισσότερο ολοκληρωμένο τρόπο με βασικό κριτήριο τη μεγιστοποίηση των αναμενομένων αποτελεσμάτων. Σημειώνεται ότι με βάση τη νέα διοικητική οργάνωση της χώρας με τον Νόμο «Καλλικράτης», κάθε νησί είναι ένας Δήμος, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένας «διοικητικός χάρτης» της Περιφέρειας που είναι αρκετά πιο «σύνθετος» συγκρινόμενος με άλλες Περιφέρειες της χώρας.

Επιπλέον, η δημιουργία πολυθεματικού Άξονα Προτεραιότητας συμβάλλει στη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας της νέας πολιτικής συνοχής, η οποία ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», αποτελώντας το βασικότερο επενδυτικό εργαλείο της ΕΕ για την επίτευξή τους που σημαίνει ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων απασχόλησης, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής εξάρτησης και μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι στόχοι αυτοί περιλαμβάνονται στη στρατηγική της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Πιο συγκεκριμένα, και για την επίτευξη μιας διατηρήσιμης ανάπτυξης, η συγκέντρωση των Θεματικών Στόχων 6, 7, 9 και 10 σε έναν Άξονα Προτεραιότητας συμβάλλουν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση των προβλημάτων και αναγκών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και παράλληλα στην επιλογή των κατάλληλων πολιτικών και λύσεων για τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξή τους.

2.Α.3 Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης

Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)**	**Κατηγορία περιφέρειας για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τις βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες (κατά περίπτωση)**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	6β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.β.2
Τίτλος του ειδικού στόχου	Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά τη συμπλήρωση των υποδομών και συστημάτων συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, την αποτελεσματική διαχείριση και διανομή του πόσιμου ύδατος και την ικανοποίηση των αναγκών του πληθυσμού σε πόσιμο νερό. Ο εν λόγω στόχος προκύπτει από την ανάγκη μείωσης του ρυπαντικού φορτίου των αποβλήτων και της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας, καθώς και από την περιορισμένη διαθεσιμότητα του νερού λόγω κλιματικών και γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν τα εξής: • Κάλυψη μικρών νησιών που δέχονται μεγάλη επιβάρυνση λόγω του τουρισμού με έργα διαχείρισης λυμάτων • Μείωση των απωλειών ύδατος από διαρροές στα δίκτυα διανομής • Διασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας πόσιμου νερού για την εξυπηρέτηση των αναγκών του πληθυσμού των μικρών νησιών • Μείωση των δαπανών (κατανάλωση ρεύματος και χημικών) για άντληση, επεξεργασία και μεταφορά του νερού.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.β.2 - Ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών λυμάτων και ικανοποίηση αναγκών για πόσιμο νερό στα μικρά νησιά της Περιφέρειας						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
Τ3524	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από συστήματα διαχείρισης λυμάτων (Α,Β και τριτοβάθμια επεξεργασία)	Ισοδύναμος πληθυσμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	367.615	2012	488.914	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων	Ετήσια
Τ3531	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	φυσικά πρόσωπα	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	0	2013	0	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)
2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

6.β.2.1 Δράσεις για την βελτίωση των υποδομών συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας

Η ολοκληρωμένη διαχείριση λυμάτων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, παρόλο που αφορά μικρούς οικισμούς, είναι ύψιστης σημασίας λαμβάνοντας υπόψη το είδος των αποδεκτών (κυρίως παράκτια ύδατα) όπου καταλήγουν τα λύματα και την ανάγκη για την προστασία τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά και του Προσχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του ΥΔ Νήσων Αιγαίου. Για τον λόγο αυτό προβλέπονται δράσεις για την συμπλήρωση των απαραίτητων υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης λυμάτων.

Ενδεικτικές δράσεις είναι

- έργα επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων,
- έργα κατασκευής, αναβάθμισης και επέκτασης δικτύων αποχέτευσης, ακαθάρτων και ομβρίων κλπ.

6.β.2.2 Δράσεις ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου ύδατος στα μικρά νησιά της Περιφέρειας

Η Περιφέρεια έχει οξυμένες ανάγκες σε πόσιμο νερό, λόγω της μειωμένης ποσότητας υδατικών πόρων που οφείλεται στα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της, όσο και λόγω της αύξησης του πληθυσμού της κατά τους καλοκαιρινούς μήνες εξαιτίας του μεγάλου αριθμού επισκεπτών που δέχεται και ιδιαίτερα στις περισσότερο τουριστικές περιοχές.

Ενδεικτικές δράσεις είναι έργα συλλογής, διανομής, επεξεργασίας και διαχείρισης πόσιμου νερού, όπως:

- κατασκευή, επέκταση ή / και αντικατάσταση παλαιών δικτύων για τη μείωση απωλειών ύδατος,
- κατασκευή μονάδων αφαλάτωσης και διύλισης
- ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου διαρροών και παρακολούθησης της ποιότητας υδάτων

Όλες οι επενδύσεις που θα υλοποιηθούν στον τομέα των υδάτων θα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) και θα είναι σε συμφωνία με όσα προκύπτουν από το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής για το ΥΔ Νήσων Νοτίου Αιγαίου.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι η Περιφέρεια, οι Δήμοι και οι ΔΕΥΑ.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπής με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Διασφάλιση της αειφορίας των φυσικών (υδάτινων) πόρων.
- Πρόληψη της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.
- Συμβατότητα δράσεων με WFD, FD και RBMP FRMP. Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές.

Σημειώνεται ότι μέχρι να εγκριθεί και τεθεί σε εφαρμογή το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου, δεν θα χρηματοδοτηθούν έργα υπό την παρούσα επενδυτική προτεραιότητα.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6β - Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C018	Ύδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			1.000	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια
C019	Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	Ισοδύναμο πληθυσμού	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			600	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	6γ
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	6.γ.2
Τίτλος του ειδικού στόχου	Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά την προστασία, διαφύλαξη και ανάδειξη και της πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας και παράλληλα την αρμονική ένταξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων τους στην προσπάθεια αναβάθμισης και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν τα εξής: • Προώθηση και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ως σημαντικό πλεονέκτημα στην προσέλκυση επισκεπτών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας, μέσω της τουριστικής προβολής. • Βελτίωση του βαθμού προστασίας των στοιχείων της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας. • Εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας με την αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων των μικρών νησιών. • Αύξηση του αριθμού επισκέψιμων πολιτιστικών και φυσικών πόρων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας. • Προσέλκυση επισκεπτών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		6.γ.2 - Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας για την υποστήριξη του τουρισμού εμπειρίας στο πλαίσιο της στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3532	Επισκεψιμότητα σε οργανωμένους χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος	επισκέψεις / έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1.860.000	2013	2.230.000	ΕΛΣΤΑΤ	ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)
2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

6.γ.2.1 Δράσεις για την προστασία και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας

Τα μικρά νησιά της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, διαθέτουν ιδιαίτερα πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, η οποία χρήζει συστηματικής προστασίας, ανάδειξης και προβολής, λόγω του ότι αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών από όλο τον κόσμο. Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας και εμπλουτίζει την τουριστική προσφορά αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

- προστασία, διαχείριση, ανάδειξη και προβολή μνημείων και αρχαιολογικών χώρων επιλεγμένων με αυστηρά κριτήρια (πχ. ιστορική σημασία, ύπαρξη περιβαλλοντικών κινδύνων, κλπ.),
- ενίσχυση μουσειακών υποδομών και μουσειακών συλλογών και ανάδειξη μνημείων με έμφαση στις περιοχές που εντάσσονται στους θαλάσσιους δρόμους του τουρισμού της κρουαζιέρας,
- πιστοποίηση των μουσείων (κρατικών και ιδιωτικών),
- δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών, οργάνωση μόνιμων πολιτιστικών θεσμών σε σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους κ.ά., που προσφέρουν την ευκαιρία για διαφοροποίηση του παραγόμενου τουριστικού προϊόντος,
- δράσεις υποστήριξης των θεσμών και εκδηλώσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, οι οποίες θα υποστηριχθούν από οργανισμούς του Σύγχρονου Πολιτισμού,

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ και πολιτιστικοί φορείς.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός και οι επισκέπτες των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

6.γ.2.2 Δράσεις για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς των μικρών νησιών της Περιφέρειας

Η φυσική κληρονομιά αποτελεί μέγιστο τουριστικό θέλγητρο, ιδιαίτερα με την ανάπτυξη του φυσιολατρικού και οικολογικού τουρισμού. Η εντατική ή ανεπαρκής όμως διαχείριση του τουρισμού και της σχετικής με αυτόν ανάπτυξης μπορεί να βλάψει τη φύση, την ακεραιότητα και τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά των στοιχείων αυτών. Η οικολογική δομή, μπορεί επίσης να υποβαθμιστεί, όπως άλλωστε και η εμπειρία του επισκέπτη από τον τόπο αυτό.

Ενδεικτικές δράσεις είναι

- τα έργα υποδομής για την προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς και επικουρικά δράσεις προμήθειας-εξοπλισμού, προβολής-προώθησης και ενημέρωσης κοινού,
- η ανάδειξη και ήπια αξιοποίηση περιοχών που χαρακτηρίζονται για τη μοναδικότητά τους, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και γενικά ως στοιχεία της φυσικής κληρονομιάς, περιλαμβανομένου του αγροτικού τοπίου,
- η ανάδειξη φυσικών μνημείων (δάση, σπήλαια, κτλ.),
- η ανάδειξη - προστασία και αποκατάσταση ευαίσθητων περιοχών – τοπίων, ώστε να λειτουργήσουν ως πόροι φυσιολατρικού τουρισμού και γεωτουρισμού,
- η δημιουργία υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης,
- η δημιουργία υποδομών οικοτουρισμού και οι δράσεις προώθησης του οικοτουρισμού (πχ. καταφύγια, δίκτυα πεζοπορικών διαδρομών και ποδηλάτων, κλπ.),
- η προβολή της φυσικής κληρονομιάς, του πολιτισμού και του τουρισμού, κλπ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των ανωτέρω δράσεων είναι οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Τουρισμού, η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ και οι Φορείς Διαχείρισης.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός και οι επισκέπτες των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά τους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- με τα οποία θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Βελτίωση / αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος
- Συνάφεια με αρχές που συμπεριλαμβάνονται σε περιβαλλοντικές στρατηγικές
- Συνέργεια με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης και ιδιαίτερα με την υποστήριξη του τουρισμού της εμπειρίας
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Η υποστήριξη σε έργα πολιτισμού και τουρισμού περιορίζεται μόνο σε έργα μικρής κλίμακας. Μια επένδυση σε υποδομές στους τομείς αυτούς θα θεωρείται μικρής κλίμακας, αν το συνολικό κόστος του είναι μικρότερο ή ίσο των 5 εκατομμυρίων ευρώ. Το όριο αυτό αυξάνεται σε 10 εκατομμύρια ευρώ στην περίπτωση έργων υποδομής που θεωρούνται παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης του 1972 που αφορά στην προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από την UNESCO. Πέραν των ανωτέρω, η διατήρηση, η προστασία, η προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να λάβει τη μορφή μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης, συμπεριλαμβάνοντας συμπληρωματικές μεταξύ τους δράσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας. Αυτή η ολοκληρωμένη παρέμβαση μπορεί να περιλαμβάνει πολλές μικρής κλίμακας υποδομές ή ακόμη και να συνιστά ένα μεγάλο έργο. Όταν το συνολικό κόστος όλων των μικρής κλίμακας έργων υποδομής αθροιζομένων σε μια ενιαία ολοκληρωμένη παρέμβαση υπερβαίνει τα όρια που αναφέρονται παραπάνω, η παρέμβαση θα πρέπει να καταδεικνύει σαφώς τη θετική επίπτωση στην αναπτυξιακή δυναμική της περιφέρειας, καθώς και τον πρόσθετο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτικήπροτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	6γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		6γ- Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C009	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Επισκέψεις / έτος	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			10.000	Στοιχεία Μελετών δικαιούχων	Ετήσια
T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	7Β
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	7.β.2
Τίτλος του ειδικού στόχου	Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Ο ειδικός στόχος αφορά τη βελτίωση λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας για τη θαλάσσια σύνδεσή τους με λιμάνια της Περιφέρειας και της Χώρας που εντάσσονται στο ΔΕΔ-Μ, καθώς και στην υλοποίηση δράσεων για την οδική ασφάλεια. Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την επίτευξη του στόχου αφορούν στα εξής: • Σύνδεση των μικρών νησιών με λιμάνια που περιλαμβάνονται στο ΔΕΔ-Μ, καθώς και των παραγωγικών και τουριστικών κέντρων των νησιών με το διεθνές δίκτυο μεταφοράς • Αναβάθμιση της λειτουργικότητας των λιμένων των μικρών νησιών και αύξηση της δυναμικότητάς τους • Βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου • Μείωση του χρόνου μετακινήσεων και του κόστους μεταφοράς • Άρση του φαινόμενου της απομόνωσης των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		7.β.2 - Αναβάθμιση των λιμενικών υποδομών των μικρών νησιών της Περιφέρειας και βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3516	Αριθμός επιβατών/έτος	Επιβάτες/ έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	900.501	2012	1.002.243	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)
2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	**7β** - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

7.β.2.1 Ολοκλήρωση, βελτίωση ή/και αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων των μικρών νησιών της Περιφέρειας

Θα ενισχυθεί ο σχεδιασμός και η υλοποίηση κατάλληλων δράσεων που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων σύνδεσης των νησιών με την υπόλοιπη Περιφέρεια, καθώς και με τις πύλες εισόδου-εξόδου της Περιφέρειας. Οι δράσεις αποβλέπουν στην περαιτέρω βελτίωση των λιμενικών εγκαταστάσεων με θετικές συνέπειες στην άρση της απομόνωσης των νησιών και στην αναβάθμιση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων. Βασικός στόχος είναι η προώθηση της ισόρροπης χωρικής ανάπτυξης και η εξασφάλιση ισοδύναμης μεταφορικής εξυπηρέτησης των πολιτών των μικρών νησιών, που εξάλλου είναι και εθνικός στόχος όπως αποτυπώνεται στο ΣΕΣ.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- έργα βελτίωσης λιμενικών υποδομών (προβλήτες, κρηπιδώματα, κυματοθραύστες) για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- έργα για την ενίσχυση της ασφάλειας των λιμένων, έργα κτιριακών εγκαταστάσεων για την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και για τη βελτίωση της λειτουργικότητας των λιμένων της Περιφέρειας,
- βελτιώσεις στην πρόσβαση και κυκλοφορία, αγορά μέσων (πλοίων),
- δημιουργία υποδομών υδατοδρομίων
- Ενδεικτικοί δικαιούχοι είναι τα Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία, οι ΟΤΑ και οι Υπηρεσίες της Περιφέρειας.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός και οι επισκέπτες των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

7.β.2.2 Βελτίωση ασφάλειας του οδικού δικτύου των μικρών νησιών της Περιφέρειας

Το επαρχιακό και δημοτικό οδικό δίκτυο των μικρών νησιών, το οποίο συμβάλλει στην άρση της απομόνωσης, αλλά και στη διάχυση της τουριστικής κίνησης, περιλαμβάνει τμήματα που πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να ικανοποιούνται οι κανόνες οδικής ασφάλειας.

Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- η βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου
- η βελτίωση της κάθετης και οριζόντιας σήμανσης του οδικού δικτύου και η τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας.
- Ενδεικτικοί δικαιούχοι είναι η Περιφέρεια, οι ΟΤΑ.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός και οι επισκέπτες των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Άρση του φαινομένου της απομόνωσης νησιών της Περιφέρειας
- Προώθηση της ισόρροπης χωρικής ανάπτυξης και εξασφάλιση ισοδύναμης μεταφορικής εξυπηρέτησης των πολιτών των μικρών νησιών
- Βαθμός ενίσχυσης και επίτευξης της διασύνδεσης νησιών με το διευρωπαϊκό δίκτυο λιμένων
- Προώθηση της σύνδεσης των νησιών με το διεθνές δίκτυο μεταφοράς
- Αναβάθμιση διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών λιμενικών συνδέσεων
- Σύνδεση με την εθνική στρατηγική μεταφορών (ΣΠΕΜ - ΣΕΣ)
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ
- Οποιαδήποτε παρέμβαση αναβάθμισης αστικών/περιαστικών μεταφορικών υποδομών θα πρέπει να ενσωματώνεται σε σχέδια βιώσιμης (αστικής) κινητικότητας, που συνδέονται επίσης με σχέδια ποιότητας της ατμόσφαιρας, σύμφωνα και με την Οδηγία 2008/50/ΕΚ.

Όπως ρητά ορίζεται στο κείμενο της εταιρικής σχέσης ΕΣΠΑ 2014-2020, η τοπική οδοποιία δεν είναι κατά κανόνα επιλέξιμη, εκτός εάν αποτελεί μέρος χωρικής παρέμβασης με συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα για την επίτευξη του οποίου τα έργα αυτά αποδεικνύονται ότι είναι απαραίτητα. Η εξαίρεση μπορεί να τύχει εφαρμογής μόνο όταν τα έργα τοπικής οδοποιίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος χωρικής παρέμβασης. Η χωρική παρέμβαση θα πρέπει να έχει συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα, μετρήσιμο και εκπεφρασμένο σε δείκτες που θα αναφέρονται στο Πρόγραμμα.

Επιπλέον, ένα έργο τοπικής οδοποιίας να πληροί σωρευτικά και τα παρακάτω κριτήρια:

- να έχει βοηθητικό ρόλο σε σχέση με την κύρια παρέμβαση,
- να αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για την επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου και να είναι αναλογικό για το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και να μην έχει ως αντικείμενο την αποκατάσταση ολόκληρου τοπικού δικτύου.

Οι χωρικές παρεμβάσεις θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο μελέτης, οι γεωγραφικές περιοχές να ορίζονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και να επιλέγονται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες. Οι φορείς λειτουργίας εξασφαλίζουν από τον προϋπολογισμό τους τα απαιτούμενα ποσά για τη συντήρηση των υποδομών.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις πράξεων η υλοποίηση των οποίων συνεπάγεται επιπτώσεις στις ακτές και το θαλάσσιο περιβάλλον, προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της περιβαλλοντικής ασφάλειας.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		7β - Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C014	Οδικό δίκτυο: Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	χλμ.	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			16	Στοιχεία και Μελέτες των Δικαιούχων	Ετήσια
T3405	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			2	Σύστημα παρακολούθησης Περιφέρειας	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	9α
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	9.α.2
Τίτλος του ειδικού στόχου	Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Οι δράσεις θα έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της πρόσβασης σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας των κατοίκων των μικρών νησιών της Περιφέρειας και ιδιαίτερα εκείνων που ευρίσκονται ή κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας. Αναλυτικότερα επιδιώκονται τα ακόλουθα αποτελέσματα: • Εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες και υποδομές υγείας σε πρωτοβάθμιο επίπεδο • Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών πρόνοιας, ιδιαίτερα για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους.

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		9.α.2 - Άμβλυνση των περιφερειακών ανισοτήτων στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας για την εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας σχετικές υπηρεσίες με την επέκταση και τη βελτίωση των υποδομών στα μικρά νησιά της Περιφέρειας						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3534	Επισκέψεις σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	544.076	2011	576.721	ESYnet	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

Στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας θα ενταχθούν δράσεις που εντάσσονται στις ακόλουθες δύο κατηγορίες δράσεων:

9.α.2.1 Κατασκευή , επέκταση και αναβάθμιση υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας

Προβλέπεται η ανάπτυξη νέων υποδομών υγείας και η ενίσχυση των ήδη υφισταμένων στα μικρά νησιά της Περιφέρειας. Βασικός στόχος των παρεμβάσεων είναι η ολοκλήρωση του δικτύου υποδομών υγείας και η αναβάθμιση του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, ώστε να μειωθούν οι ανισότητες στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας για κατοίκους των απομακρυσμένων μικρών νησιών, σε συμφωνία με τον αντίστοιχο εθνικό στόχο όπως αποτυπώνεται στο ΣΕΣ. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις θα αφορούν:

- Κατασκευή και επέκταση κτιριακών υποδομών
- Προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού.

9.α.2.2 Δημιουργία και αναβάθμιση υποδομών πρόνοιας στα μικρά νησιά της Περιφέρειας

Χρηματοδοτούνται παρεμβάσεις για τη δημιουργία νέων υποδομών κοινωνικής πρόνοιας και την επέκταση και αναβάθμιση ήδη υφισταμένων με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των κατοίκων της Περιφέρειας σε κοινωνικές υπηρεσίες, ιδιαιτέρως δε εκείνων που ευρίσκονται ή κινδυνεύουν να περιέλθουν σε κατάσταση φτώχειας.

Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις θα αφορούν:

- παιδικούς - βρεφονηπιακούς σταθμούς
- υποδομές φροντίδας παιδιών, ΑμΕΑ, ηλικιωμένων κτλ.

Ενδεικτικοί δικαιούχοι των πράξεων είναι η ΔΥΠΕ, οι υγειονομικές μονάδες, η Περιφέρεια και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός και οι επισκέπτες των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Αυξημένη προτεραιότητα στην επιλογή θα δίνεται σε πράξεις που συμβάλλουν στην επίτευξη στόχων που συμπεριλαμβάνονται στη διατυπωμένη στρατηγική της υγείας.

Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:

- Συμβολή στην άρση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην περιφερειακή στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας
- Μείωση ανισοτήτων στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας για κατοίκους των απομακρυσμένων μικρών νησιών
- Βελτίωση παρεχομένων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας
- Νέες υποδομές και εξοπλισμός θα επιλέγονται μετά από αιτιολόγηση στη βάση της χαρτογράφησης των υφισταμένων υποδομών και των αναγκών της Περιφέρειας και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ασκούμενη πολιτική στον αντίστοιχο τομέα.
- Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στη χωροθέτηση της υποδομής (προσβασιμότητα, εξυπηρετούμενος πληθυσμός, δυνατότητα επέκτασης) στη σχέση κόστους- οφέλους και στην εξασφάλιση του απαραίτητου προσωπικού για την λειτουργία της
- Εξασφάλιση βιωσιμότητας της δομής
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας
Δε θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας

Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών (ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		9α - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	**Γ**	**Σ**		
C035	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			40	Στοιχεία και Μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια
C036	Υγεία: Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			3.000	Στοιχεία και Μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.4 Επενδυτική προτεραιότητα

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	10α
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

2.Α.5 Ειδικοί στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα και αναμενόμενα αποτελέσματα

Κωδικός αναγνώρισης του ειδικού στόχου	10α.2
Τίτλος του ειδικού στόχου	Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης	Οι επενδύσεις στις υποδομές της εκπαίδευσης θα έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της πρόσβασης του πληθυσμού της Περιφέρειας στις αντίστοιχες υπηρεσίες και θα οδηγήσει στην αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης του συνολικού πληθυσμού

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, για κάθε ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Ειδικός στόχος		10α.2 - Βελτίωση της πρόσβασης και αύξηση της ελκυστικότητας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης						
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή βάσης**	**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**	**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
T3521	Μαθητές/σπουδαστές που καλύπτονται από νέες ή/και βελτιωμένες υποδομές εκπαίδευσης	Ποσοστό	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	99,23	2013	99,35	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια

2.Α.6 Δράση που λαμβάνει στήριξη στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας (ανά επενδυτική προτεραιότητα)

2.Α.6.1 Περιγραφή του είδους των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη, σχετικά παραδείγματα και η αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των καθορισμένων κύριων στοχευόμενων ομάδων, των ειδικών στοχευόμενων περιοχών και των κατηγοριών των δικαιούχων

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

10.α.2.1 Αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν αφορούν στη συμπλήρωση των υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με βάση τις προτεραιότητες του Υπουργείου Παιδείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης.

- Κατασκευή / επέκταση εγκαταστάσεων προσχολικής αγωγής
- Κατασκευή / αναβάθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Ενδεικτικοί δικαιούχοι για τις παρεμβάσεις κτιριακών υποδομών και εξοπλισμών είναι: η Περιφέρεια και οι ΟΤΑ.

Ωφελούμενοι είναι ο πληθυσμός των μικρών νησιών της Περιφέρειας.

2.Α.6.2 Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Ε.Π., η Δ.Α. θα εξειδικεύσει συγκεκριμένη μεθοδολογία και κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του Κανονισμού1303/2013 αντίστοιχα).

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων για την αξιολόγηση και επιλογή των πράξεων είναι η αξιολόγηση ως προς τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια θα είναι επίσης συνεπή με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται από τους Κανονισμούς και αφορούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, καθώς επίσης και με τις αρχές της διατηρήσιμης ανάπτυξης (άρθρα 7 και 8 του Καν. 1303/2013). Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διατύπωση των κριτηρίων με τρόπο που θα διασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την ισοτιμία στις επιλογές, ενώ αυξημένη βαρύτητα θα δίδεται σε πράξεις που αναδεικνύουν συνέργειες και συμπληρωματικότητες με άλλες πράξεις, Ταμεία και Ε.Π.

Είναι προφανές ότι θα επιλέγονται μόνο πράξεις που συνάδουν με τις επιλεξιμότητες και τους στόχους των Ταμείων και τούτο θα είναι ήδη ξεκάθαρο -μαζί και με όλα τα άλλα κριτήρια- από την πρόσκληση που θα εκδίδεται προς τους δικαιούχους από την Δ.Α.

Σε ό,τι αφορά στους δικαιούχους, η Δ.Α. θα καθορίζει συγκεκριμένα κριτήρια -στη βάση κατευθύνσεων που θα εκδοθούν από την Εθνική Αρχή Συντονισμού- στη βάση των οποίων θα αξιολογεί την ικανότητα και επάρκειά τους να φέρουν σε πέρας με επιτυχία το έργο που προτείνουν.

Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Κριτήριο αποκλεισμού θα αποτελέσει η περίπτωση φυσικής ολοκλήρωσης μιας πράξης πριν την υποβολή αιτήματος ένταξης για χρηματοδότηση.

Όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020, κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρατηρήθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Η νέα περίοδος ακολουθώντας την έμφαση που δίνουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων θέτει σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών με λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Πράξεις με αντικείμενο τη συντήρηση σε υπάρχουσες υποδομές δεν είναι επιλέξιμες.

- Για τον προσδιορισμό των κριτηρίων επιλογής πράξεων λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθες ενδεικτικές κατευθύνσεις:
- Συμβολή στην άρση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων
- Άρση εμποδίων πρόσβασης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Νέες υποδομές και εξοπλισμός θα επιλέγονται μετά από αιτιολόγηση στη βάση της χαρτογράφησης των υφισταμένων υποδομών και των αναγκών της Περιφέρειας και θα πρέπει να είναι σύμφωνες με την ασκούμενη πολιτική στον αντίστοιχο τομέα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στη χωροθέτηση της υποδομής (προσβασιμότητα, εξυπηρετούμενος πληθυσμός, δυνατότητα επέκτασης) στη σχέση κόστους-οφέλους και στην εξασφάλιση του απαραίτητου προσωπικού για την λειτουργία της
- Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και ΤΠΕ.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις που προβλέπεται ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων της Περιφέρειας, η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά από τα Ταμεία δεν θα συνεπάγεται την ουσιαστική απώλεια θέσεων εργασίας σε άλλες περιοχές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.Α.6.3 Προγραμματισμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης

2.Α.6.4 Προγραμματισμένη χρήση μεγάλων έργων (κατά περίπτωση)

Επενδυτική προτεραιότητα	10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης
Δεν θα γίνει χρήση μεγάλων έργων.	

2.Α.6.5 Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, κατά περίπτωση, ανά κατηγορία περιφέρειας
Πίνακας 5: Κοινοί δείκτες εκροών και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών
(ανά επενδυτική προτεραιότητα, με ανάλυση ανά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, κατά περίπτωση, για το ΕΤΠΑ)

Επενδυτική προτεραιότητα		10α - Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης							
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
					Α	Γ	Σ		
C035	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			300	Στοιχεία και Μελέτες των δικαιούχων	Ετήσια

2.Α.7 Κοινωνική καινοτομία, διεθνική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7

Άξονας Προτεραιότητας	5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής

2.Α.8 Πλαίσιο επιδόσεων

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του Άξονα Προτεραιότητας (ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, ανά κατηγορία περιφέρειας)

Άξονας Προτεραιότητας			5 – Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής											
Κωδικός Δείκτη	**Τύπος δείκτη υλοποίησης**	**Δείκτης ή βασικό στάδιο υλοποίησης**	**Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση**	**Ταμείο**	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Ορόσημο για το 2018**			**Τελικός στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, ανάλογα με την περίπτωση**
						Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
C035	O	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			150			340	Στοιχεία και μελέτες Δικαιούχων	
F100	F	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			6.900.000			25.000.000	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα	
K206	I	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			3				Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	Αφορά βασικό στάδιο υλοποίησης του δείκτη T3405 και του δείκτη T3404 με τιμές 1 και 2 αντίστοιχα
T3404	O	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			0			6	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	
T3405	O	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες			0	0		2	Σύστημα παρακολούθησης της Περιφέρειας	Ο δείκτης συμμετέχει στο πλαίσιο επίδοσης του Άξονα σύμφωνα με το βασικό στάδιο υλοποίησης K206

Πρόσθετες ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία του πλαισίου επιδόσεων

2.A.9 Κατηγορίες παρέμβασης

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του Άξονα Προτεραιότητας με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-11: Κατηγορίες παρέμβασης

Πίνακας 7: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	020. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (υποδομή εξαγωγής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής)	300.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	021. Διαχείριση υδάτων και εξοικονόμηση πόσιμου νερού (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών, του εφοδιασμού σε νερό, των ειδικών μέτρων προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος, της μέτρησης σε επίπεδο περιοχής και καταναλωτή, των συστημάτων χρέωσης και της μείωση των διαρροών)	1.200.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	022. Επεξεργασία λυμάτων	750.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	034. Άλλοι ανακατασκευασμένοι ή βελτιωμένοι δρόμοι (αυτοκινητόδρομοι, εθνικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί)	1.750.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	040. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες	2.250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	051. Εκπαιδευτική υποδομή για σχολική εκπαίδευση (δημοτικό και γενική δευτεροβάθμια)	1.250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	052. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	1.250.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	053. Υποδομές στον τομέα της υγείας	900.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	055. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη	600.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	091. Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	1.000.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	094. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	1.250.000

Πίνακας 8: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας		5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	12.500.000

Πίνακας 9: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας		5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	12.500.000

Πίνακας 10: Διάσταση 4 – Μηχανισμοί εδαφικής υλοποίησης

Άξονας Προτεραιότητας		5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	07. Δεν ισχύει	12.500.000

Πίνακας 11: Διάσταση 6 – Δευτερεύον θέμα του ΕΚΤ (μόνο ΕΚΤ και ΠΑΝ)

Άξονας Προτεραιότητας		5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**

2.Α.10 Σύνοψη της σχεδιαζόμενης χρήσης τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, δράσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων (κατά περίπτωση) (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Άξονας Προτεραιότητας:	5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας προβλέπεται η χρήση τεχνικής συνδρομής με σκοπό την υποστήριξη τόσο των δικαιούχων των δράσεων, όσο και της Διαχειριστικής Αρχής για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησης των προβλεπόμενων δράσεων του εν λόγω Άξονα Προτεραιότητας, καθώς και της ορθής και αποδοτικής διάθεσης των πόρων.

Πιο συγκεκριμένα, οι δράσεις τεχνικής συνδρομής θα αφορούν την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης είτε για την υλοποίηση δράσεων που απαιτούν ιδιαίτερες γνώσεις και τεχνικές εφαρμογής, είτε για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των φορέων/δικαιούχων, ιδίως όσον αφορά στις μικρές τοπικές αρχές, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να μπορέσουν να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στο σχεδιασμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων.

Ενδεικτικές δράσεις είναι η εκπόνηση μελετών / εμπειρογνωμοσυνών / ειδικών προδιαγραφών σε εξειδικευμένα θέματα και τομείς σχετικούς με τις προβλεπόμενες δράσεις, οι υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης που συνδέονται με τον σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση έργων, οι ενέργειες δημοσιότητας για την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων σχετικά με την προκήρυξη δράσεων, αλλά και για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σε συγκεκριμένα θέματα.

2.Β Περιγραφή των αξόνων προτεραιότητας για την τεχνική βοήθεια

2.Β.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης της επενδυτικής προτεραιότητας	6
Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας	Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ

2.Β.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας (κατά περίπτωση)

2.Β.3 Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας

Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)
ΕΤΠΑ	**Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες**	Δημόσιο

2.Β.4 Ειδικοί στόχοι και αναμενόμενα αποτελέσματα

ID	**Ειδικός στόχος**	Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης
6.1	Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα με έμφαση την ενίσχυση της επάρκειας των δικαιούχων, ιδιαιτέρως των μικρών νησιών. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ	Με την υλοποίηση των δράσεων του ΑΠ επιδιώκονται τα ακόλουθα: • ενίσχυση της αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης του Προγράμματος • υποστήριξη της έγκαιρης και έγκυρης παρακολούθησης της πορείας του Προγράμματος και της επίτευξης των τεθέντων στόχων • βελτίωση της επάρκειας των δικαιούχων και υποστήριξή τους να υλοποιήσουν τις παρεμβάσεις που αναλαμβάνουν • Ενημέρωση των δικαιούχων για τις δυνατότητες χρηματοδότησης αλλά και του ευρύτερου κοινού της Περιφέρειας για το Πρόγραμμα

2.Β.5 Δείκτες αποτελεσμάτων

Πίνακας 12: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων (ανά ειδικό στόχο) (για ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/Ταμείο Συνοχής)

Άξονας Προτεραιότητας		6.1 - Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα με έμφαση την ενίσχυση της επάρκειας των δικαιούχων, ιδιαιτέρως των μικρών νησιών. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ								
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Τιμή βάσης**			**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
			Α	Γ	Σ		Α	Γ	Σ		

2.Β.6 Δράσεις που πρόκειται να λάβουν στήριξη και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

2.Β.6.1 Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους

Επενδυτική προτεραιότητα	6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας του ΕΤΠΑ περιλαμβάνουν:

Προπαρασκευή, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος

Οι δράσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- ενέργειες βελτίωσης της υποδομής και αναβάθμισης ηλεκτρονικών συστημάτων και γενικότερα ενέργειες που είναι απαραίτητες για την οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΤΠΑ πράξεων του Προγράμματος
- ενέργειες βελτίωσης της οργάνωσης - διαχείρισης και των μεθόδων αξιολόγησης των προτεινομένων πράξεων ΕΤΠΑ και ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις πρακτικές που ακολουθούνται στον τομέα αυτόν
- ενέργειες υποστήριξης εταίρων ή και των δυνητικών δικαιούχων για την εφαρμογή των δράσεων ΕΤΠΑ, μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες συμβούλων / εμπειρογνωμόνων

Ενδεικτικά:

- μελέτες που συνδέονται με την εξειδίκευση των στόχων της στρατηγικής Ε2020 προκειμένου να σχεδιαστούν ειδικές δράσεις για την Περιφέρεια
- μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη διοικητική και τεχνική ωρίμανση έργων / πράξεων, οι οποίες θα υλοποιηθούν τόσο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, όσο και σε επόμενη προγραμματική περίοδο
- αξιολόγηση του Προγράμματος και επιμέρους πράξεων
- Προβλέπεται η υλοποίηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων, ιδιαιτέρως εκείνων που υλοποιούν πράξεις για τα μικρά νησιά, ώστε να βελτιώσουν την οργανωτική τους αποτελεσματικότητα, την καταλληλότητα της οργανωτικής τους δομής και την ποσοτική και ποιοτική επάρκεια της στελέχωσης και διοίκησής τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.
- Ενέργειες δημοσιότητας, προβολής και πληροφόρησης

Ενδεικτικά αφορούν:

- δράσεις δημοσιότητας, προβολής και πληροφόρησης, που έχουν ως στόχο τους εταίρους, τους δικαιούχους και το ευρύ κοινό
- δράσεις για τη δικτύωση, την προαγωγή της συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών σε ολόκληρη την Κοινότητα.
- Επισημαίνεται ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020» θα καλύψει κατ' αποκλειστικότητα μισθούς και ενέργειες κατά της απάτης, εκτός εξειδικευμένων περιπτώσεων, που ενδεχομένως θα χρειαστεί να χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ.

2.Β.6.2 Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά Άξονα Προτεραιότητας) (για ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/Ταμείο Συνοχής)

Άξονας Προτεραιότητας	6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ					
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης (όνομα δείκτη)**	**Μονάδα μέτρησης**	**Τιμή στόχος (2023) (προαιρετικό)**			**Πηγή στοιχείων**
			Α	**Γ**	**Σ**	
T3420	Σύμβουλοι δημοσιότητας/ επικοινωνιακά σχέδια δράσης / ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3421	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3422	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Αριθμός Έργων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3423	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π. Εκθέσεις Αξιολογήσεων Ε.Π.

2.Β.7 Κατηγορίες παρέμβασης (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης

Πίνακες 14-16: Κατηγορίες παρέμβασης Πίνακας 14: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	121. Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση	500.000
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	122. Αξιολόγηση και μελέτες	394.271
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	123. Πληροφόρηση και επικοινωνία	250.000

Πίνακας 15: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας		6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	1.144.271

Πίνακας 16: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας		6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)	915.416
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	228.855

2.Β.1 Άξονας Προτεραιότητας

Κωδικός αναγνώρισης του Άξονα Προτεραιότητας	7
Τίτλος του Άξονα Προτεραιότητας	Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ

2.Β.2 Αιτιολόγηση για τη θέσπιση Άξονα Προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας (κατά περίπτωση)

2.Β.3 Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας

Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	Βάση υπολογισμού (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο

2.Β.4 Ειδικοί στόχοι και αναμενόμενα αποτελέσματα

ID	**Ειδικός στόχος**	**Αποτελέσματα που επιδιώκουν τα κράτη μέλη με τη στήριξη της Ένωσης**
7.1	Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.	Με την υλοποίηση των δράσεων του ΑΠ επιδιώκονται τα ακόλουθα: • ενίσχυση της αποτελεσματικής και αποδοτικής διαχείρισης του Προγράμματος • υποστήριξη της έγκαιρης και έγκυρης παρακολούθησης της πορείας του Προγράμματος και της επίτευξης των τεθέντων στόχων • βελτίωση της επάρκειας των δικαιούχων και υποστήριξή τους να υλοποιήσουν τις παρεμβάσεις που αναλαμβάνουν • ενημέρωση των δικαιούχων για τις δυνατότητες χρηματοδότησης αλλά και του ευρύτερου κοινού της Περιφέρειας για το Πρόγραμμα

2.Β.5 Δείκτες αποτελεσμάτων

Πίνακας 12: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων (ανά ειδικό στόχο) (για ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/Ταμείο Συνοχής)

Άξονας Προτεραιότητας		7.1 - Διασφάλιση όλων των προϋποθέσεων για τη βέλτιστη και απρόσκοπτη εφαρμογή του ΠΕΠ σε συμφωνία με το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Θα αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτερες ανάγκες των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ.									
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης**	**Μονάδα μέτρησης**	**Τιμή βάσης**			**Έτος βάσης**	**Τιμή-στόχος (2023)**			**Πηγή στοιχείων**	**Συχνότητα υποβολής εκθέσεων**
			Α	Γ	Σ		Α	Γ	Σ		

2.Β.6 Δράσεις που πρόκειται να λάβουν στήριξη και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

2.Β.6.1 Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να λάβουν στήριξη και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους

Άξονας Προτεραιότητας	7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας του ΕΚΤ περιλαμβάνουν:

Προπαρασκευή, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος

Οι δράσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- ενέργειες βελτίωσης της υποδομής και αναβάθμισης ηλεκτρονικών συστημάτων και γενικότερα ενέργειες που είναι απαραίτητες για την οργάνωση, παρακολούθηση και έλεγχο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ πράξεων του Προγράμματος
- ενέργειες βελτίωσης της οργάνωσης - διαχείρισης και των μεθόδων αξιολόγησης των προτεινομένων πράξεων ΕΚΤ και ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις πρακτικές που ακολουθούνται στον τομέα αυτόν
- ενέργειες υποστήριξης εταίρων ή και των δυνητικών δικαιούχων για την εφαρμογή των δράσεων ΕΚΤ, μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες συμβούλων / εμπειρογνωμόνων

Ενδεικτικά:

- μελέτες που συνδέονται με την εξειδίκευση των στόχων της στρατηγικής Ε2020 προκειμένου να σχεδιαστούν ειδικές δράσεις για την Περιφέρεια
- μελέτες και συμβουλευτικές υπηρεσίες για τη διοικητική και τεχνική ωρίμανση έργων / πράξεων, οι οποίες θα υλοποιηθούν τόσο στο ΕΣΠΑ 2014-2020, όσο και σε επόμενη προγραμματική περίοδο
- αξιολόγηση του Προγράμματος και επιμέρους πράξεων
- Προβλέπεται η υλοποίηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων, ιδιαιτέρως εκείνων που υλοποιούν πράξεις για τα μικρά νησιά, ώστε να βελτιώσουν την οργανωτική τους αποτελεσματικότητα, την καταλληλότητα της οργανωτικής τους δομής και την ποσοτική και ποιοτική επάρκεια της στελέχωσης και διοίκησής τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.

Ενέργειες δημοσιότητας, προβολής και πληροφόρησης

Ενδεικτικά αφορούν:

- δράσεις δημοσιότητας, προβολής και πληροφόρησης, που έχουν ως στόχο τους εταίρους, τους δικαιούχους και το ευρύ κοινό
- δράσεις για τη δικτύωση, την προαγωγή της συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών σε ολόκληρη την Κοινότητα.

Επισημαίνεται ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2014-2020» θα καλύψει κατ' αποκλειστικότητα μισθούς και ενέργειες κατά της απάτης, εκτός εξειδικευμένων περιπτώσεων, που ενδεχομένως θα χρειαστεί να χρηματοδοτηθούν από το ΠΕΠ.

2.Β.6.2 Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά Άξονα Προτεραιότητας) (για ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/Ταμείο Συνοχής)

Άξονας Προτεραιότητας		7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ				
Κωδικός Δείκτη	**Δείκτης (όνομα δείκτη)**	**Μονάδα μέτρησης**	**Τιμή στόχος (2023) (προαιρετικό)**			**Πηγή στοιχείων**
			Α	**Γ**	**Σ**	
T3420	Σύμβουλοι δημοσιότητας/ επικοινωνιακά σχέδια δράσης / ενέργειες πληροφόρησης και δημοσιότητας	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3421	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3422	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Αριθμός Έργων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.
T3423	Τελικοί δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός υπογεγραμμένων συμβάσεων				Ετήσιες Εκθέσεις Ε.Π.

2.Β.7 Κατηγορίες παρέμβασης (ανά Άξονα Προτεραιότητας)

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης

Πίνακες 14-16: Κατηγορίες παρέμβασης

Πίνακας 14: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης

Άξονας Προτεραιότητας		7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	121. Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεώρηση	253.310
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	122. Αξιολόγηση και μελέτες	100.000
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	123. Πληροφόρηση και επικοινωνία	50.000

Πίνακας 15: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας		7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	01. Μη επιστρεπτέα επιδότηση	403.310,00

Πίνακας 16: Διάσταση 3 – Είδος περιοχής

Άξονας Προτεραιότητας		7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	
Ταμείο	**Κατηγορία περιφέρειας**	**Κωδικός**	**Ποσό σε ευρώ**
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	02. Μικρές αστικές περιοχές (μεσαία πυκνότητα κατοίκησης: πληθυσμός άνω των 5 000)	322.648
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	03. Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	80.662

3.ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

3.1 Χρηματοδοτική συνεισφορά από κάθε ταμείο και ποσά για το αποθεματικό επίδοσης

Πίνακας 17

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2014		2015		2016		20
		Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση
ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	8 399 475	548 334	8 115 885	530 086	8 161 276	533 214	8 332 701
Σύνολο ΕΤΠΑ		8.399.475	548.334	8.115.885	530.086	8.161.276	533.214	8.332.701
ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	3 595 409	235 883	3 215 451	210750	3 074 592	201 380	2 668 407
Σύνολο ΕΚΤ		3.595.409	235.883	3.215.451	210.750	3.074.592	201.380	2.668.407
Σύνολο		11.994.884	784.217	11.331.336	740.836	11.235.868	734.594	11.001.108

3.2 Συνολική χρηματοδοτική συνεισφορά ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση (σε ευρώ)

Πίνακας 18α: Σχέδιο χρηματοδότησης

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης (Συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσιο επιλέξιμο κόστος)	Στήριξη της Ένωσης (a)	Εθνική συμμετοχή (b) = (c) + (d)	Ενδεικτική ανάλυση του ποσοστού εθνικής συμμετοχής	
						Εθνική δημόσια χρηματοδότηση (c)	Εθνική ιδιωτική χρηματοδότηση (d) (1)
1	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	11 191 103	11 191 103	11 191 103	0
2	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	16 764 895	16 764 895	16 764 895	0
3	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	20 571 812	20 571 812	20 571 812	0
4	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	21 509 890	21 509 890	21 509 890	0
5	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	12 500 000	12 500 000	12 500 000	0
6	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	1 144 271	1 144 271	1 144 271	0
7	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Δημόσιο	403 310	403 310	403 310	0
Σύνολο	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες		62.172.081	62.172.081	62.172.081	0
Σύνολο	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες		21.913.200	21.913.200	21.913.200	0
Γενικό σύνολο				84.085.281	84.085.281	84.085.281	0

Συμπληρώνεται μόνον όταν οι άξονες προτεραιότητας εκφράζονται ως συνολικό κόστος.

Το ποσοστό μπορεί να στρογγυλοποιηθεί προς τον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό του πίνακα. Το ακριβές ποσοστό που χρησιμοποιείται για την επιστροφή πληρωμ

17	2018		2019		2020		Σύνολο	
Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια ενίσχυση	Αποθεματικό επίδοσης
544 896	8 467 667	553 765	8 423 339	550 850	8 457 499	553 094	58 357 842	3 814 239
544.896	8.467.667	553.765	8.423.339	550.850	8.457.499	553.094	58.357.842	3.814.239
174 350	2 670 026	174411	2 671 186	174 503	2 672 287	174 565	20 567 358	1 345 842
174.350	2.670.026	174.411	2.671.186	174.503	2.672.287	174.565	20.567.358	1.345.842
719.246	11.137.693	728.176	11.094.525	725.353	11.129.786	727.659	78.925.200	5.160.081

Συνολική χρηματοδότηση (e) = (a) + (b)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (f) = (a) / (e) (2)	Συνεισφορά ΕΤΕπ (g)	Κύρια ενίσχυση		Αποθεματικό επίδοσης		Ποσό για το αποθεματικό επίδοσης ως ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης
			Στήριξη της Ένωσης (h) = (a) - (j)	Εθνική συμμετοχή (i) = (b) – (k)	Στήριξη της Ένωσης (j)	Εθνική συμμετοχή (k) = (b) * ((j) / (a)	(1) = 0) / (a) * 100
22.382 206	50,00%		10 542 015	10542015	649 088	649 088	5,80%
33.529 790	50,00%		15 758 998	15758 998	1 005 897	1 005 897	6,00%
41 143 624	50,00%		19 162 561	19162561	1409 251	1409 251	6,85%
43 019 780	50,00%		20 164 048	20 164 048	1 345 842	1 345 842	6,26%
25.000.000	50,00%		11 749 997	11749 997	750 003	750 003	6,00%
2 288 542	50,00%		1 144 271	1 144 271			
806 620	50,00%		403 310	403 310			
124.344.162	50,00%		58.357.842	58.357.842	3.814.239	3.814.239	6,13%
43.826.400	50,00%		20.567.358	20.567.358	1.345.842	1.345.842	6,14%
168.170.562	50,00%		78.925.200	78.925.200	5.160.081	5.160.081	

ών είναι ο λόγος (στ).

Πίνακας 18β: Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων – Ειδικές ενισχύσεις μέσω ΕΚΤ και ΠΑΝ (κατά περίπτωση) (where appropriate)

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης (Συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσιο επιλέξιμο κόστος)	Στήριξη της Ένωσης (a)	Εθνική συμμετοχή (b) = (c) + (d)	Ενδεικτική ανάλυση του ποσοστού εθνικής συμμετοχής		Συνολική χρηματοδότηση (e) = (a) + (b)	Ποσοστό Συγχρηματοδότησης (f) = (a)/(e) (2)
						Εθνική δημόσια χρηματοδότηση (c)	Εθνική ιδιωτική χρηματοδότηση (d) (1)		
Σύνολο				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00%

Λόγος	%
Ποσοστό του ΕΚΤ για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00%
Ποσοστό του ΕΚΤ για τις περιφέρειες μετάβασης	0,00%
Ποσοστό του ΕΚΤ για τις περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00%

(1)Συμπληρώνεται μόνον όταν οι άξονες προτεραιότητας εκφράζονται ως συνολικό κόστος.

(2) Το ποσοστό μπορεί να στρογγυλοποιηθεί προς τον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό του πίνακα. Το ακριβές ποσοστό που χρησιμοποιείται για την επιστροφή πληρωμών είναι ο λόγος (στ).

Πίνακας 18γ: Ανάλυση του σχεδίου χρηματοδότησης ανά Άξονα Προτεραιότητας, ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και θεματικό στόχο

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Θεματικός στόχος	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Συνολική χρηματοδότηση
1	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	2.238.221	2.238.221	4.476.442
1	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	2.238.221	2.238.221	4.476.442
1	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)	6.714.661	6.714.661	13.429.322
2	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	5.897.189	5.897.189	11.794.378
2	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	3.503.851	3.503.851	7.007.702
2	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	7.363.855	7.363.855	14.727.710
3	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	9.516.723	9.516.723	19.033.446
3	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	6.062.544	6.062.544	12.125.088
3	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	4.992.545	4.992.545	9.985.090

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	θεματικός στόχος	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Συνολική χρηματοδότηση
4	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	1.635.348	1.635.348	3.270.696
4	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	19.874.542	19.874.542	39.749.084
5	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	4.500.000	4.500.000	9.000.000
5	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	4.000.000	4.000.000	8.000.000
5	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	1.500.001	1.500.001	3.000.002
5	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	2.499.999	2.499.999	4.999.998
Σύνολο				82.537.700	82.537.700	165.075.400

Πίνακας 19: Ενδεικτικό ποσό της στήριξης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τους στόχους που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή

Άξονας Προτεραιότητας	Ενδεικτικό ποσό της στήριξης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τους στόχους που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή **(σε ευρώ)**	Ποσοστό της συνολικής ενίσχυσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα **(%)**
2	10.146.125,20	12,07%
3	2.520.692,00	3,00%
5	1.380.000,00	1,64%
Σύνολο	**14.046.817,20**	**16,71%**

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΔΑΦΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Περιγραφή της ολοκληρωμένης προσέγγισης στην εδαφική ανάπτυξη λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο και τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος όσον αφορά τη συμφωνία εταιρικής σχέσης και παρουσίαση του τρόπου με τον οποίο το Πρόγραμμα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

Η Προσέγγιση επιλέγεται: α) για να εξειδικεύσει επιλογές του ΠΕΠ σε περιοχές με ιδιαίτερα έντονες οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, δημογραφικές και φυσικές προκλήσεις, β) να επιτύχει μέγιστες συνέργειες ΕΔΕΤ, ΘΣ και ΕΠ, αλλά και παράλληλων πολιτικών και πηγών χρηματοδότησης όπου εκδηλώνονται ανισότητες και οι παράγοντες δημιουργίας τους.

Οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες και στενώσεις σχετίζονται με α) την πολυνησιωτικότητα, τις δυσκολίες πρόσβασης, αλλά και την χρονική και χωρική υπερσυγκέντρωση του τουρισμού, β) τον διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης των νησιών που σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις στο σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων και την απασχόληση, οδήγησε σε αναστροφή τις τάσεις ενδοπεριφερειακής σύγκλισης και συνοχής, γ) τα σημαντικά στοιχεία πολιτισμού φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, αλλού αναξιοποίητα και αλλού με μεγάλες περιβαλλοντικές πιέσεις και δ) το χαμηλό βαθμό εξειδίκευσης του ανθρώπινου δυναμικού.

Διακρίνονται 3 διαφοροποιημένες ζώνες, με βάση έκταση και πληθυσμό των νησιών, ακτίνα επιρροής- εξάρτησης, εισόδημα-απασχόληση-ανεργία, συγκέντρωση τομέων παραγωγής, βαθμό εξάρτησης και ανάγκες προστασίας ως προς τους φυσικούς πόρους, βαθμό προσπελασιμότητας, αστικότητα και θεσμοθετημένες ζώνες:

1) 327 ακατοίκητα νησιά και βραχονησίδες και 9 νησιά με ελάχιστους μόνιμους κατοίκους χερσαίες ζώνες NATURA 2000 και υγροβιότοπους, προσφέρονται για θαλάσσιες διαδρομές, οικο-τουριστικο-πολιτιστικές, με σημαντικές όμως απαιτήσεις για τη διαχείριση και προστασία τους

2) 19 νησιά που προσφέρονται, για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, άλλα 10 αναπτυσσόμενα τουριστικά νησιά, και 1 ανεπτυγμένο τουριστικά με πληθυσμό κάτω από 3.000 κατοίκους ανά νησί, παρουσιάζουν ελλείψεις σε υποδομές, μικρό βαθμό αξιοποίησης των πόρων τους

3) 13 νησιά με πληθυσμό πάνω από 3.000 κατοίκους (7 αναπτυσσόμενα τουριστικά και 6 ανεπτυγμένα τουριστικά, αποτελούν τον βασικό πυρήνα ανάπτυξης, με πιέσεις από τον τουρισμού στο περιβάλλον και στη δομή της απασχόλησης και ανάγκες εμπλουτισμού και διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος, σε εφαρμογή της έξυπνης εξειδίκευσης.

Χωρικά αδιαφοροποίητη παρέμβαση του ΠΕΠ θα συνεπαγόταν συντήρηση των ανισοτήτων και θα δυσκόλευε την κινητοποίηση του ενδογενούς δυναμικού για την αντιμετώπιση των στενώσεων και την επίτευξη των στόχων της «Ε2020».

Για την αντιμετώπιση ανισοτήτων μεταξύ νησιών, προβλέπεται ο ΑΠ5, με δράσεις για προστασία του περιβάλλοντος και αποδοτική χρήση των πόρων, ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής συνοχής, με προώθηση των βιώσιμων μεταφορών, ενίσχυση των υποδομών της γνώσης και προώθηση της κοινωνικής ένταξης.

Στην ίδια λογική η προσέγγιση, περιλαμβάνει εφαρμογή του εργαλείου της ΟΧΕ για ΒΑΑ, βάσει στόχων, κατευθύνσεων και κριτηρίων του ΣΕΣ. Με εξαίρεση την πόλη της Ρόδου, με περίπου 50.000 κατοίκους, στα άλλα μεγάλα νησιά, οι αστικές συγκεντρώσεις της τάξης των 10.000 κατοίκων είναι ελάχιστες. Είναι γεγονός όμως ότι οι αστικές συγκεντρώσεις σε επίπεδο νησιού έχουν άλλη βαρύτητα, σε σχέση με αντίστοιχες - ισοπληθείς ηπειρωτικές συγκεντρώσεις, λόγω του ιδιαίτερου ρόλου για το σύνολο του αντίστοιχου νησιού, με συνέπεια δυσανάλογη για το μέγεθός τους συγκέντρωση δραστηριοτήτων και καθημερινών επιβαρύνσεων.

Το ΠΕΠ συμβάλλει μέσω των ΘΑ 1, 2, 3, 6, 7 και τις ΕΠ του 8.

Η προσέγγιση θα γίνει στο πλαίσιο των στόχων, κατευθύνσεων και κριτηρίων που θέτει το ΣΕΣ και θα ζητηθεί να συμβάλουν πόροι και δράσεις τομεακών ΕΠ, έτσι ώστε να επιτύχει και τη μέγιστη δυνατή μόχλευση πόρων.

4.1 Τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΚ) (κατά περίπτωση)

Η προσέγγιση στη χρήση μέσων τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων και οι αρχές για τον καθορισμό των περιοχών στις οποίες θα εφαρμοσθεί.

Στην παρούσα φάση δεν σχεδιάζουμε να χρησιμοποιήσουμε το εργαλείο Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων στο πλαίσιο του Προγράμματος. Πιθανώς θα εξεταστεί η αξιοποίηση του εν λόγω εργαλείου σε επόμενη φάση. Στα κριτήρια επιλογής θα ληφθούν υπόψη η συνεισφορά στην κλιματική αλλαγή, η επίδραση σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, κλπ. Πηγή χρηματοδότησης δύναται να είναι τόσο το ΕΤΠΑ όσο και το ΕΚΤ.

4.2 Ολοκληρωμένες δράσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη (κατά περίπτωση)

Κατά περίπτωση, το ενδεικτικό ποσό της στήριξης μέσω του ΕΤΠΑ για ολοκληρωμένες δράσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη που θα υλοποιηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και η ενδεικτική κατανομή της στήριξης μέσω του ΕΚΤ για ολοκληρωμένες δράσεις.

Η Περιφέρεια έχει πληθυσμό κατά 38,3% αστικό και διαθέτει 5 οικισμούς πληθυσμού άνω των 10.000 κατ. Το αστικό της δίκτυο χαρακτηρίζεται από: α) την παρουσία του σημαντικού αστικού κέντρου της Ρόδου, β) την ύπαρξη αστικών κέντρων κατά πολύ μικρότερων σε μέγεθος με σημαντικό όμως ρόλο στο επίπεδο των νησιών.

Ως γενικές προκλήσεις για ΒΑΑ εντοπίζονται η αποκατάσταση

του οικονομικού ιστού και η λειτουργία ως κινητήριες δυνάμεις στην ευρύτερη περιοχή επιρροής τους, η αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης των αστικών περιοχών, ιδίως των περιοχών συγκέντρωσης μειονεκτικών κοινωνικών ομάδων, των υποβαθμισμένων εμπορικών κέντρων και των εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών/ βιοτεχνικών/ επαγγελματικών ζωνών, η άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, με την αναζωογόνηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δημιουργούν θέσεις απασχόλησης και την ανασυγκρότηση των κοινωνικών υποδομών, η προώθηση της σύνδεσης καινοτομίας και επιχειρηματικότητας στο αστικό περιβάλλον, με αιχμή τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης.

Οι ειδικές προκλήσεις αφορούν στην

- □ Προστασία και ανάδειξη του αστικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος
- □ Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών στον αστικό χώρο
- □ Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας
- □ Ενίσχυση της απασχόλησης και αναζωογόνηση της τοπικής οικονομίας
- □ Προώθηση καινοτομίας για το αστικό περιβάλλον, τον τουρισμό και τον πολιτισμό.

Ως ΘΣ που αφορούν στη ΒΑΑ στο πλαίσιο του ΠΕΠ, ορίζονται οι ΘΣ1, 2, 3, 6, 7 και οι ΕΠ του 8. Θα χρηματοδοτηθεί επίσης μέσω των ΤΕΠ με τη συμπλήρωση πόρων που θα διαθέσουν στις Περιφέρειες ενδεικτικά τα ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία». Η χρηματοδότηση θα γίνει προς ενιαίες Ολοκληρωμένες Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση τους θα γίνει με κριτήρια που θα αφορούν στην καταλληλότητα της στρατηγικής, στη συμβολή στην επίτευξη των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, και στη διαχειριστική ικανότητα, τεχνική ετοιμότητα και ικανότητα μόχλευσης πόρων του φορέα. Θα είναι υπό τη διαχειριστική ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής, με την κατάλληλη συμμετοχή των αρχών των Προγραμμάτων που θα συγχρηματοδοτήσουν και θα τηρείται χρηματοδοτικός πίνακας διακριτός κατά ΕΔΕΤ. Οι αστικές αρχές θα υποβάλλουν τις προτεινόμενες στρατηγικές και θα είναι αρμόδιοι για την επιλογή των επιμέρους δράσεων/ έργων τουλάχιστον (Καν. ΕΤΠΑ αρθ. 7 παρ. 4,5).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε στρατηγικές που προωθούν ολοκληρωμένο μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό της πόλης και της ευρύτερης περιοχής σύμφωνα με την αρχή της «συμπαγούς πόλης» και προωθούν ολοκληρωμένη ένταξη σε ενιαίο σχεδιασμό χρήσεων γης και μετακινήσεων, ενεργοποίηση του οικιστικού δυναμικού για παραγωγικές δραστηριότητες ή κατοικία και εξοικονόμηση ενέργειας, μείωση εκπομπών ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου, στοχευμένη καταπολέμηση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, κοινωνικές λειτουργίες και εξυπηρετήσεις, αύξηση του αστικού πρασίνου και των ανοιχτών χώρων, διάσωση και αξιοποίηση του οικιστικού αποθέματος, ανάπτυξη πράσινων υποδομών, προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Η εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής περιοχών για εφαρμογή ΒΑΑ θα γίνει μέσα από τη Διαχειριστική Αρχή.

Πίνακας 20: Ολοκληρωμένες δράσεις για βιώσιμη αστική ανάπτυξη – ενδεικτικά ποσά στήριξης μέσω ΕΤΠΑ και ΕΚΤ

Ταμείο	Στήριξη μέσω ΕΤΠΑ και ΕΚΤ (ενδεικτικά) (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής ενίσχυσης του ταμείου για το πρόγραμμα
Σύνολο ΕΚΤ	0	0,00%
Σύνολο ΕΤΠΑ	1.587.713	2,55%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ + ΕΚΤ	**1.587.713**	**1,89%**

4.3 Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις (ΟΧΕ) (κατά περίπτωση)
Η προσέγγιση στη χρήση των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ) (όπως ορίζεται στο άρθρο 36 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013) εκτός των περιπτώσεων που καλύπτονται από το σημείο 4.2 και η ενδεικτική χρηματοδοτική ενίσχυσή τους από κάθε Άξονα Προτεραιότητας.

Πίνακας 21: Ενδεικτική χρηματοδοτική ενίσχυση για τις ΟΧΕ, εκτός της ενίσχυσης που αναφέρεται στο σημείο 4.2 (συνολικό ποσό)

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Ενδεικτική χρηματοδοτική ενίσχυση (στήριξη της Ένωσης) (σε ευρώ)
Σύνολο		0

4.4 Οι ρυθμίσεις για διαπεριφερειακές και διεθνικές δράσεις, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, με δικαιούχους εγκατεστημένους σε τουλάχιστον ένα άλλο κράτος μέλος (κατά περίπτωση) Όπου είναι εφικτό, το ΠΕΠ θα εξετάζει τη δυνατότητα ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ των ωφελούμενων του Προγράμματος με αντίστοιχους ωφελούμενους σε τουλάχιστον ένα ακόμη Κράτος Μέλος, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας [π.χ. έξω από τα στενά όρια των κανόνων του ΕΕΣ, και βασιζόμενο στα άρθρα 70(2) και 96(3)(δ) του Καν.1303/2013].

Η διαπεριφερειακή - διασυνοριακή - διακρατική προσέγγιση θα επιδιωχθεί μέσω των Προγραμμάτων «Μεσόγειος» (MED), «Νοτιο-Ανατολική Πύλη», «Μεσογειακό/ENI» (ENI CBC MED), CBC «Ελλάδα - Κύπρος», κλπ.».

4.5 Συμβολή των προγραμματισμένων δράσεων του Προγράμματος στην υλοποίηση μακροπεριφερειακών στρατηγικών και στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες με βάση τις ανάγκες της περιοχής του Προγράμματος όπως καθορίζονται από το κράτος μέλος (κατά περίπτωση)

(Όταν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες συμμετέχουν σε μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες).

Κατά την περαιτέρω εξειδίκευση του Προγράμματος και όπου ενδείκνυται, θα ληφθεί υπόψη η εγκριθείσα Μακρο-περιφερειακή Στρατηγική Αδριατικής - Ιονίου, για την αξιολόγηση της σκοπιμότητας υλοποίησης δράσεων που θα συνάδουν με τους πυλώνες και τη θεματολογία αυτής και που ενδεχομένως θα συμπεριληφθούν στο σχέδιο δράσης που θα διαμορφωθεί στο πλαίσιό της.

5. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ Ή ΣΤΟΧΕΥΟΜΕΝΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ)

5.1 Γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/στοχευόμενες ομάδες που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού
Οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας τείνουν να είναι συγκεντρωμένοι σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές. Η συγκέντρωση ατόμων με χαμηλά εισοδήματα σε μια περιοχή επιβαρύνει επιπρόσθετα την εκάστοτε φτωχή οικογένεια λόγω του ευρύτερου δυσμενούς περιβάλλοντος και των μειωμένων ευκαιριών εκπαίδευσης, απασχόλησης/ αυταπασχόλησης, πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και εν γένει κοινωνικής ένταξης. Η υλοποίηση παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα στοχεύει στην αντιμετώπιση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου μέρους των οικείων προβλημάτων, όπως τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η σχολική διαρροή, η περιορισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα και η αυξανόμενη (άνω του εθνικού μ.ο.) γήρανση του πληθυσμού τους. Οι περιοχές αυτές είτε είναι α) υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, β) απομονωμένες περιοχές (νησιωτικές ή ηπειρωτικές), γ) αραιοκατοικημένες και δ) περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια μακράς διάρκειας ή/και περιοχές με αυξημένη συγκέντρωση ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (πχ ROMA).

Ο ακριβής προσδιορισμός των περιοχών/θυλάκων φτώχειας και των διαφοροποιήσεων μεταξύ φτώχειας και ακραίας φτώχειας (εξαθλίωσης) πρόκειται να επιτευχθεί μέσω της αξιοποίησης, τόσο υφιστάμενων διοικητικών δεδομένων και στοιχείων, όσο και από την επιτόπια διερεύνηση και αποτύπωση της κατάστασης σε επίπεδο ΟΤΑ, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Με την ίδια μεθοδολογία θα γίνει εφικτός και ο προσδιορισμός των ομάδων στόχου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, καθώς και η προσαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών παρέμβασης. Επιπρόσθετα, με την υποστήριξη της έρευνας της EU-SILC που διενεργεί η ΕΛΣΤΑΤ, θα διευρυνθεί το αντίστοιχο δείγμα της, έτσι ώστε μετά το 2015, να υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία, όσον αφορά τη λεπτομερή (ποσοτικά και ποιοτικά) στατιστική αποτύπωση του φαινομένου της φτώχειας και για τις δεκατρείς (13) Περιφέρειες της χώρας. Με την πρόοδο της εξειδίκευσης των περιοχών αυτών, αλλά και των ομάδων στόχου, όπως επίσης με την προσδοκώμενη ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας (τέλος 2014) και την συνακόλουθη περιφερειακή εξειδίκευσή του, θα επαναπροσδιοριστεί ανάλογα η σχετική συμβολή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, βάσει των μέχρι σήμερα εκτιμήσεων, θύλακες με χαρακτηριστικά αυξανόμενης ανεργίας αλλά και έντονη συγκέντρωση ομάδων πληθυσμού με υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού (όπως άστεγοι, μετανάστες κλπ.) εντοπίζονται κυρίως στα αστικά κέντρα.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, η αναγκαιότητα για προώθηση αναπτυξιακών δράσεων σε γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή για την στήριξη κοινωνικών ομάδων που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, εντοπίζεται στα παρακάτω ιδιαίτερα δεδομένα:

- Η πλειονότητα των Δήμων της Περιφέρειας (19 από τους 34) εμφανίζουν τάσεις αυξανόμενης γήρανσης, άνω του εθνικού μέσου όρου (Σύρου - Ερμούπολης, Άνδρου, Ανάφης, Φολέγανδρου, Σικίνου, Αστυπάλαιας, Λειψών, Αγαθονησίου, Καρπάθου, Κάσου, Κύθνου, Μήλου, Κιμώλου, Σερίφου, Σίφνου, Αμοργού, Τήλου, Χάλκης και Τήνου)

- Μόνο 5 Δήμοι εμφανίζουν πυκνότητα πάνω από 100 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (Σύρου - Ερμούπολης, Θήρας, Καλύμνιων, Λέρου και Κω), υποδηλώνοντας το στοιχείο της αραιοκατοίκησης για την Περιφέρεια. Διευκρινίζεται, ότι ακόμη και ο Δήμος Ρόδου, με πληθυσμό απογραφής το 2011 άνω των 50.000, έχει πυκνότητα κάτω των 100 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο.

- Αν και η ΠΝΑ συγκαταλέγεται, σύμφωνα με τα κριτήρια της Ε.Ε., στις ανεπτυγμένες Περιφέρειες, το επίπεδο των εισοδηματικών ανισοτήτων και οι ενδείξεις φτωχοποίησης του πληθυσμού, δεν είναι διόλου αμελητέες. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου το 44,6% των δηλωθέντων φορολογούμενων εισοδημάτων των νοικοκυριών για το οικονομικό έτος 2012, ανήκε στην κλίμακα από 0 έως 6.000 €, ενώ άλλο 24,2% έφθανε από 6.001 έως 12.000 € (σύμφωνα με επίσημα στατιστικά στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών).

- Ο νησιωτικός χαρακτήρας της Περιφέρειας, δημιουργεί μια σειρά από δυσκολίες και ζητήματα για τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, αλλά και για το σύνολο των κατοίκων της, αντιμετωπίζοντας φαινόμενα περιορισμένης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες, διακρίσεων και κοινωνικού αποκλεισμού. Είναι απαραίτητο να τονιστεί, ότι ο Νόμος 4019/2011 για την 'Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα' αναφέρει ως Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού και τους κατοίκους απομακρυσμένων νησιωτικών περιοχών.

Επιπρόσθετα λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία εισοδήματος που είναι διαθέσιμα για τις 2 Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου σύμφωνα με τα οποία τα εισοδήματα έως 6.000€ ξεπερνούν το 40% και στις 2 Περιφερειακές Ενότητες και ειδικότερα φτάνει το 47% στην Περιφερειακή Ενότητα Κυκλάδων και το 43% στην Περιφερειακή Ενότητα Δωδεκανήσου. Τα εισοδήματα 6.001 έως 12.000€ φτάνουν το 24% και για τις 2 Περιφερειακές Ενότητες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, συνδυαστικά αλλά και μεμονωμένα, προκύπτει για την Περιφέρει Νοτίου Αιγαίου, η στρατηγική επιλογή προώθησης πολιτικών στήριξης περιοχών με χαρακτηριστικά φτώχειας και ομάδων που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, κυρίως μέσα από τις Επενδυτικές Προτεραιότητες και τους Ειδικούς Στόχους του Θεματικού Στόχου 9 (ΕΚΤ και ΕΤΠΑ). Οι εν λόγω περιοχές, όπως και οι ευάλωτες ομάδες βρίσκονται διάσπαρτες στην εδαφική επικράτεια της Περιφέρειας. Ενδεικτικά, σύμφωνα με στοιχεία καταγραφής 10 Δήμων, που συγκεντρώνουν το 66% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας, εντοπίζονται υψηλές συγκεντρώσεις πληθυσμού ιδιαίτερα στις ακόλουθες κατηγορίες ευπαθών ομάδων:

- Μετανάστες (με ιδιαίτερη συγκέντρωση στο Δ. Ρόδου)
- Μακροχρόνια άνεργοι με ή χωρίς κάρτα ανεργίας (εκ των οποίων 46,8% ηλικίας 54 μέχρι και 65 ετών)
- Ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού,
- Φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα,
- Νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο, και
- Φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα.

Ως προς τη διάσταση του φύλου, ισοκατανομή παρατηρείται μεταξύ των μεταναστών και των νοικοκυριών χωρίς κανέναν εργαζόμενο, ενώ συντριπτική είναι η πλειοψηφία γυναικών μεταξύ όλων των επιμέρους κατηγοριών των μακροχρόνια ανέργων.

5.2 Στρατηγική για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ των στοχευόμενων ομάδων που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, συμβολή στην ολοκληρωμένη προσέγγιση που ορίζεται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών υποβαθμισμένων ή και απομακρυσμένων περιοχών έχει ήδη δρομολογηθεί η εκπόνηση στρατηγικής κοινωνικής ένταξης η οποία θα περιλαμβάνει α) τη χαρτογράφηση των περιοχών και την αναγνώριση των διαφορετικών επιπέδων στέρησης, β) τη διαβούλευση με τους «βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς» για να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υποβαθμισμένες συνοικίες και (γ) την επικαιροποίηση των τοπικών υπηρεσιών, των διαθέσιμων πόρων και γενικότερα του περιβάλλοντος των τοπικών κοινοτήτων / κοινωνιών.

Η ανάγκη για καλύτερη πληροφόρηση σε τοπική κλίμακα γεωγραφικής περιοχής αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση της φτώχειας, της στέρησης και του κοινωνικού αποκλεισμού. Λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο περιοχής βοηθούν στον εντοπισμό του φαινομένου της φτώχειας σε αγροτικές περιοχές όπου η φτώχεια είναι συχνά «κρυφή» ή και σε περιοχές όπου η φτώχεια είναι διεσπαρμένη, και η στέρηση συχνά εκδηλώνεται με διάφορους και όχι πάντα εμφανείς τρόπους.

Επιπρόσθετα, οι έρευνες που εστιάζουν στο τοπικό επίπεδο προκειμένου να καταρτίσουν «τοπικά προφίλ της φτώχειας», μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των στρατηγικών καταπολέμησης της φτώχειας και να «καλύψουν» τα κενά στις υπάρχουσες εθνικές πηγές δεδομένων.

Για τον λόγο αυτό η υπό εκπόνηση Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας στο τέλος 2014) θα εξειδικεύεται σε Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία με τη σειρά τους θα βασίζονται σε Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης.

Η ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών θα διασφαλίσει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλέγματος παρεμβάσεων, μέσω των οποίων θα προωθείται η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση της φτώχειας των ευάλωτων και των ειδικών ομάδων πληθυσμού. Ως συνεκτικές πολιτικές ενεργού ένταξης θα ανταποκρίνονται σε μία πολυτομεακή προσέγγιση και θα στοχεύουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόσβασης σε κοινωνικού χαρακτήρα υπηρεσίες, σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας και προώθησης στην απασχόληση και ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας / επιχειρηματικότητας/ καινοτομίας.

Οι παρεμβάσεις θα στοχοθετηθούν με βάση τα ευρήματα των καταγραφών και τις προτεραιότητες της Στρατηγικής στο Περιφερειακό επίπεδο.

Πίνακας 22: Δράσεις για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ των στοχευόμενων ομάδων που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο διακρίσεων ή κοινωνικού αποκλεισμού

Στοχευόμενη ομάδα/γεωγραφική περιοχή	Βασικότερα είδη δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης	Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Επενδυτική προτεραιότητα
Άνεργοι συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Θα υποστηριχθούν δράσεις στήριξης της υγιούς επιχειρηματικότητας με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής της Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι δράσεις θα αφορούν ενδεικτικά την παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και mentoring για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης - Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	8iii Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
Άνεργοι συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	Προγράμματα για την προώθηση στην απασχόληση ατόμων που αναζητούν εργασία με ιδιαίτερη έμφαση στις ομάδες με υψηλά ποσοστά ανεργίας όπως οι νέοι, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι γυναίκες, οι άνεργοι με χαμηλά τυπικά προσόντα.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης– Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	8i - Πρόσβαση των ατόμων που αναζητούν εργασία και των μη ενεργών οικονομικά ατόμων στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που βρίσκονται για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και της υποστήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
Μειονεκτούντα άτομα που δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας	α) Θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν τον τομέα της υγείας, μέσω της εφαρμογής ενός δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net), υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (Ν.4238/14, και λοιπές σχετικές υπουργικές αποφάσεις). Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις ταξινομούνται ενδεικτικά στις κάτωθι ενότητες: • Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας • Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 • Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units) • Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές και αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ ΙΚΑ), μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού • Συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας (β) Προγράμματα κατάρτισης γιατρών, νοσηλευτικού διοικητικού και υποστηρικτικού προσωπικού δομών υγείας κλπ. (γ) Ενίσχυση στελέχωσης υποδομών πρωτοβάθμιας υγείας σε απομακρυσμένα νησιά που αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην παροχή των απαραίτητων υπηρεσιών	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης– Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας

Στοχευόμενη ομάδα/γεωγραφική περιοχή	Βασικότερα είδη δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης	Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Επενδυτική προτεραιότητα
Ρομά (Ρόδος - Κως)	Θα υλοποιηθούν δράσεις που συμπεριλαμβάνονται στους τέσσερεις πυλώνες της εθνικής στρατηγικής ενσωμάτωσης των Ρομά, όπως θα εξειδικευτούν στο υπό εκπόνηση περιφερειακό σχέδιο για τους Ρομά (προγραμματισμένη ολοκλήρωση εκπόνησης 12/2014). Ενδεικτικά αναφέρονται τα one stop shops	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα	Ενδεικτικές δράσεις είναι: Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας Κέντρα Διημέρευσης ατόμων με αναπηρία Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑΜΕΑ (ΣΥΔ) Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών Ενέργειες ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας και φορέων Προγράμματα προώθησης της Ελληνομάθειας Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών
Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα	Ενδεικτικές δράσεις είναι: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, απασχόληση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, δημοσιότητα κτλ.) Ενέργειες προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστηριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης

Στοχευόμενη ομάδα/γεωγραφική περιοχή	Βασικότερα είδη δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης προσέγγισης	Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Επενδυτική προτεραιότητα
Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα	Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών όπως π.χ. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) για άτομα τα οποία ανήκουν σε ευπαθείς και λοιπές ομάδες οι οποίες βιώνουν ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. Παροχή υπηρεσιών στήριξης ατόμων που διαβιούν σε Κέντρα Φιλοξενίας (μετανάστες - αιτούντες άσυλο). Λειτουργία Εθνικού Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, κλπ)	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
Συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες ή με αναπηρία ή άλλα μειονεκτούντα άτομα	Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας με τις οποίες θα ωφεληθούν μειονεκτούντα άτομα της Περιφέρειας.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση

6. ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΠΛΗΤΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΑ ΦΥΣΙΚΑ Ή ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ (ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ)

Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών γεωγραφικών περιοχών με δημογραφικές προκλήσεις και διαρκή φυσικά μειονεκτήματα, προβλέπεται στο πλαίσιο του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 ο Άξονας Προτεραιότητας 5 «Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής» για τα «μικρά νησιά» που συνδυάζουν δημογραφικά προβλήματα και χαρακτηριστικά γεωγραφικής απομόνωσης.

Ειδικότερα στον Άξονα Προτεραιότητας 5 εντάσσονται δράσεις για 30 νησιά της Περιφέρειας Αγαθονήσι, Αμοργός, Ανάφη, Αντίπαρος, Άνω Κουφονήσι, Αρκοί, Αστυπάλαια, Δονούσα, Ηρακλειά, Θηρασιά, Ίος, Κάσος, Κέα, Κίμωλος, Κύθνος, Λειψοί, Μεγίστη, Νίσυρος, Πάτμος, Σέριφος, Σίκινος, Σίφνος, Σύμη, Σχοινούσα, Τέλενδος, Τήλος, Φαρμακονήσι, Φολέγανδρος, Χάλκη, Ψέριμος.

Κεντρικός στόχος είναι η βελτίωση της ελκυστικότητας αυτών των νησιών, ώστε να γίνουν τόποι κατοικίας και παραγωγής για όλη τη διάρκεια του χρόνου. Οι δράσεις που προτείνονται για την επίτευξη αυτού του κεντρικού στόχου αφορούν 3 βασικούς τομείς, οι οποίοι όπως αναλύεται στη συνέχεια χρηματοδοτούνται τόσο στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 όσο και στο πλαίσιο των Αξόνων Προτεραιότητας 1 και 4, ενώ επιπλέον δράσεις θα πρέπει να διασφαλισθούν και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), καθώς και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Ο πρώτος αναφέρεται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των νησιών, μέσα από την ανάδειξη της ταυτότητάς τους και της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

Για την ενίσχυση της ταυτότητας επιδιώκεται η ανάδειξη της «ποιότητας των νησιών» με την έννοια της αξιοποίησης και ανάδειξης της πολιτισμικής και φυσικής κληρονομιάς. Τέτοιες δράσεις, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5, χρηματοδοτούνται από την Επενδυτική Προτεραιότητα 6 γ) «Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Για την ενίσχυση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, χρηματοδοτούνται δράσεις στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 1 «Έξυπνη, ανταγωνιστική, διαφοροποιημένη Περιφερειακή οικονομία». Δράσεις επίσης θα πρέπει να διασφαλισθούν από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Ένας δεύτερος τομέας αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων. Επιδιώκεται η ανάδειξη των νησιών ως «πράσινων νησιών» με δράσεις που αφορούν στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη βελτίωση της αποδοτικότητας των περιορισμένων φυσικών τους πόρων σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Στη λογική αυτή στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5 προβλέπονται δράσεις που χρηματοδοτούνται από τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 6β «Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις» και 6γ «Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

Ο τρίτος τομέας αφορά την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νησιωτικότητας που ενισχύουν τον οικονομικό και κοινωνικό αποκλεισμό, μέσα από δράσεις βελτίωσης της εξωτερικής προσπελασιμότητας και βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας. Στη λογική αυτή, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 5, προβλέπονται δράσεις που χρηματοδοτούνται από τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 7β «Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων», 9α «Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωσης των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθησης της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας» και 10 «Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών, κατάρτισης και εκπαίδευσης». Τέλος συμπληρωματικές δράσεις χρηματοδοτούνται από το Θεματικό Στόχο 9, στο πλαίσιο Άξονα Προτεραιότητας 4 «Υποστήριξη της απασχόλησης και προώθηση της κοινωνικής ένταξης»

7. ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

7.1 Αρμόδιες αρχές και φορείς

Πίνακας 23: Αρμόδιες αρχές και φορείς

Αρχή/φορέας	Όνομα αρχής/φορέα και τμήματος ή μονάδας	Επικεφαλής της αρχής/του φορέα (θέση)
Διαχειριστική αρχή	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥ
Αρχή πιστοποίησης	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ/ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥ
Αρχή ελέγχου	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ/ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΔΕΛ
Φορέας στον οποίο η Επιτροπή θα καταβάλλει τις πληρωμές	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ/ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΧΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΕΥ

7.2 Συμμετοχή σχετικών εταίρων

7.2.1 Τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συμμετοχή των σχετικών εταίρων στην εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και ο ρόλος των εταίρων στην υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος

Τον Σεπτέμβριο 2012 συγκροτήθηκε η Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 που απαρτίζεται από στελέχη της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Νοτίου Αιγαίου, στελέχη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και εκπροσώπους της Περιφερειακής Ένωσης Δήμων. Έργο της ΟΣΠ είναι η υποστήριξη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου στις διαδικασίες του αναπτυξιακού σχεδιασμού της περιόδου 2014-2020. Η ΟΣΠ εισηγείται στον Περιφερειάρχη και το Περιφερειακό Συμβούλιο και αποτελεί σε συνεχή βάση τον σύνδεσμο της Περιφέρειας με την Τεχνική Επιτροπή Συντονισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και τη Γραμματεία της.

Τον Οκτώβριο 2012 υποβλήθηκαν οι πρώτες προτάσεις της Περιφέρειας, οι οποίες παρουσιάστηκαν τόσο στο Περιφερειακό Συμβούλιο (28.09.2012), όσο και στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013 (24.10.2012).

Για τον σχεδιασμό και την κατάρτιση του αναπτυξιακού προγραμματισμού περιόδου 2014-2020 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου:

- Πραγματοποιήθηκε ημερίδα (Σύρος 15.04.2013) για τις Περιφερειακές Στρατηγικές Καινοτομίας (RIS3) και την «έξυπνη» εξειδίκευση
- Πραγματοποιήθηκε το Αναπτυξιακό Συνέδριο της Περιφέρειας (Σύρος, 16.04.2013).

Στο διήμερο συμμετείχαν το σύνολο των συλλογικών αναπτυξιακών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια ξεκίνησε τον Μάιο του 2013 η λειτουργία διαδικτυακής πύλης **http://www.aegean2020.gr,** ειδικά για τη φιλοξενία της διαβούλευσης μέσα από την οποία οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται για την εξέλιξη του σχεδιασμού της Περιφέρειας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και καταθέτουν τις προτάσεις τους.

Με βάση τα αποτελέσματα των προηγουμένων εργασιών, στις 27.05.2013 υποβλήθηκαν οι προτάσεις της Περιφέρειας για τη διαμόρφωση περιφερειακών και τομεακών πολιτικών ανάπτυξης στο πλαίσιο προετοιμασίας του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Προκειμένου να προωθηθεί η διαβούλευση με επιχειρήσεις και συλλογικούς φορείς (επιχειρηματικές ενώσεις και επιμελητήρια, συνεταιρισμούς) διανεμήθηκε (27.06.2013) ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο σχετικά με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις της Περιφέρειας. Τα αποτελέσματα της έρευνας αξιοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.

Παράλληλα πραγματοποιήθηκαν 4 συναντήσεις για την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης σε ισάριθμα νησιά της Περιφέρειας στις οποίες έγινε διαβούλευση και καταγραφή προτάσεων στους τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν ως εξής:

5/8/2013, Ρόδος: συνάντηση για την αγρο-διατροφή και ιχθυοκαλλιέργειες

17/9/2013, Νάξος: συνάντηση για την αγρο-διατροφή και ιχθυοκαλλιέργειες

16/10/2013, Θήρα: συνάντηση για τον τουρισμό και τις σχετιζόμενες δραστηριότητες

24/10/2013, Κως: συνάντηση για τον τουρισμό και τις σχετιζόμενες δραστηριότητες.

Στις συναντήσεις συμμετείχαν εκπρόσωποι των παραπάνω τομέων οι οποίοι αντιπροσωπευτικά προέρχονταν από τους παραγωγικούς φορείς και την επιχειρηματική κοινότητα και συνέβαλαν εποικοδομητικά στον εντοπισμό των περιοχών παρέμβασης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στους βασικούς παραγωγικούς τομείς και τις σχετιζόμενες δραστηριότητες μέσα από την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και στη διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων.

Στη συνέχεια αυτών των συναντήσεων η Περιφέρεια προχώρησε τον Δεκέμβριο 2013 στην οριστικοποίηση του σχεδιασμού της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου. Τον Ιανουάριο 2014 ολοκληρώθηκε το Σχέδιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και στο πλαίσιο της διαβούλευσης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής **www.eda.notioaigaio.gr**, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη **http://www.aegean2020.gr**, η οποία δημιουργήθηκε ειδικά για τη φιλοξενία της διαβούλευσης, μέσα από την οποία οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται για την εξέλιξη του σχεδιασμού της Περιφέρειας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και καταθέτουν τις προτάσεις τους.

Στις (24.01.2014) στάλθηκε έγγραφο με ενημέρωση όλων των φορέων της Περιφέρειας για την κατάρτιση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος και ζητήθηκε αποστολή προτάσεων σχετικά με το περιεχόμενο και την επιλογή στρατηγικών και επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου 2014-2020. Όλες οι προτάσεις που στάλθηκαν από τους παραγωγικούς και οικονομικούς φορείς, καθώς και από την τοπική αυτοδιοίκηση αξιολογήθηκαν και λήφθηκαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό.

Στις 5/2/2014 συγκροτήθηκε το Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας για την παρακολούθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Το Συμβούλιο Καινοτομίας συνεδρίασε για πρώτη φορά στη Σύρο στις 6/2/2014. Στη συνεδρίαση αυτή

εγκρίθηκε το Σχέδιο Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και σχεδιάστηκε η ενεργοποίηση υποεπιτροπών για τους τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής με στόχο την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων.

Στις 4/2/2014 σε ενημερωτική συνάντηση που διοργανώθηκε από την Περιφερειακή Ένωση Δήμων της Περιφέρειας στη Ρόδο, έγινε παρουσίαση από την Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Νοτίου Αιγαίου, τόσο των βασικών προτεραιοτήτων ανάπτυξης της Περιφέρειας για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, όσο και των βασικών συμπερασμάτων και κατευθύνσεων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Τα παραπάνω παρουσιάστηκαν και κατά τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Νοτίου Αιγαίου που έγινε στη Σύρο στις 18/2/2014.

Παράλληλα στις 12 και 13/2/2014 πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής με όλους τους τομείς πολιτικής στο πλαίσιο του συντονισμού των περιφερειακών και τομεακών παρεμβάσεων (απασχόληση - υγεία - περιβάλλον - τουρισμός - υποδομές - παιδεία - πολιτισμός).

Στις 13.03.2014 στάλθηκε έγγραφο προς τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Περιφέρειας με συνημμένο πίνακα καταγραφής των ομάδων στόχου στα διοικητικά όρια κάθε Δήμου, με σκοπό την καταγραφή τους και τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων του θεματικού Στόχου 9 «προώθηση της κοινωνικής ένταξης και στην καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων». Δείγμα περίπου 66% του μόνιμου πληθυσμού της Περιφέρειας λήφθηκε υπόψη στον σχεδιασμό για τον εντοπισμό συγκεντρώσεων των κατηγοριών ευπαθών ομάδων.

Στη συνέχεια η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Νοτίου Αιγαίου που έχει τη γενική ευθύνη συντονισμού της κατάρτισης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος 2014-2020 συμμετείχε σε συναντήσεις συντονισμού και ενημέρωσης με κεντρικούς φορείς:

- την 08.04.2014 σε Τεχνική Συνάντηση για τον συντονισμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΠΑνΕΚ και των ΠΕΠ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα,
- την 19.06.2014 σε συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα για τα θέματα Χωρικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο κατάρτισης των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020. Επίσης την ίδια ημέρα η ΕΔΑ συμμετείχε σε συνάντηση εργασίας του δικτύου για τη RIS3,
- την 20.06.2014 σε συνάντηση εργασίας του Δικτύου Αξιολόγησης στο πλαίσιο της κατάρτισης των Ε.Π. του ΕΣΠΑ 2014-2020,
- την 24.06.2014 σε ημερίδα ενημέρωσης και συντονισμού των δράσεων του Τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στα Περιφερειακά και Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα που διοργανώθηκε στην Αθήνα από την Ειδική Υπηρεσία του Τομέα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- την 04.07.2014 σε συναντήσεις με υπευθύνους του ΕΠΑΝΕΚ και του ΥΜΠΕΡΑΑ προκειμένου να διευκρινισθούν εκκρεμότητες πριν την υποβολή των Προγράμματος στις Υπηρεσίες της Ε.Ε.

Την ίδια περίοδο (από 05.06.2014) ξεκινά η διαδικασία διαβούλευσης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικής Εκτίμησης με την αποστολή σχεδίου στην Ε.Υ. Περιβάλλοντος.

Τελικά, την 15.07.2014 στη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Νοτίου Αιγαίου που έγινε στη Ρόδο, το Περιφερειακό Συμβούλιο γνωμοδότησε θετικά για το 3ο Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου 2014-2020 και για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης.

Στο πλαίσιο των ως άνω ενεργειών καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφανής, ποιοτική αλλά και υψηλής προστιθέμενης αξίας συμμετοχή των εταίρων στη φάση της διαβούλευσης και της προετοιμασίας του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου.

Κορυφαίο όργανο για τη συμμετοχή των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΕΠ είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης, για τη λειτουργία της οποίας λαμβάνονται μέτρα πιο ουσιαστικής και αποτελεσματικής λειτουργίας της για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού της χαρακτήρα, όπως η ολιγομελής και αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από ισχυρή γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής «Δίαυλος», όπου είναι δυνατή η επικοινωνία των μελών ανά πάσα στιγμή, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, η αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, η αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, η πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, η αξιολόγηση του Προγράμματος, η εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του Προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων και στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

7.2.2 Συνολικές επιχορηγήσεις (για το ΕΚΤ, κατά περίπτωση)

Οι οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων, και ιδίως αυτών που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΓΣΕΕ,

ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΤΕ), αποτελούν εταίρους, κατά το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, του Εταιρικού Συμφώνου και του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου και η ενεργός συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διακυβέρνηση είναι προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα.

Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, στην υλοποίηση δράσεων που στηρίζονται από το ΕΚΤ, όταν κρίνεται απαραίτητο από την ΕΥΔ του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος, θα αφορά: (κατά περίπτωση, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) α) στην προώθηση της απασχόλησης και την υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων, β) στην προώθηση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές, γ) στη βελτίωση των δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού και στην προώθηση της δια βίου μάθησης, δ) στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας, ε) στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής και στ) στην ενίσχυση της θεσμικής τους ικανότητας, της ποιότητας του κοινωνικού διαλόγου και της δικτύωσής τους με διεθνείς οργανισμούς.

Ειδική μέριμνα θα υπάρξει ώστε οι κοινωνικοί εταίροι, που αναλαμβάνουν να διαχειρίζονται τις παρεμβάσεις του Ε.Π., να διαθέτουν την αναγκαία επιχειρησιακή ικανότητα (καταλληλότητα της οργανωτικής τους δομής / ποσοτική και ποιοτική επάρκεια της στελέχωσης και της διοίκησής τους / μηχανισμοί εξασφάλισης διαφάνειας).

7.2.3 Διάθεση ποσού για την ανάπτυξη ικανοτήτων (για το ΕΚΤ, κατά περίπτωση)

«Τμήμα / μέρος των πόρων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Νοτίου Αιγαίου μέσω των παρεμβάσεων και των δράσεων που περιλαμβάνονται στην επιλεγμένη Επενδυτική Προτεραιότητα 9.1 του θεματικού Στόχου 9, αφορά την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών σε ενέργειες που στηρίζονται από το ΕΚΤ.

8. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ, ΤΟΥ ΕΓΤΑΑ, ΤΟΥ ΕΤΘΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΕπ

Οι μηχανισμοί που διασφαλίζουν τον συντονισμό μεταξύ των Ταμείων, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) και άλλων ενωσιακών και εθνικών χρηματοδοτικών μέσων, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις που προβλέπονται στο κοινό στρατηγικό πλαίσιο.

8.1 Γενικές λειτουργίες συντονισμού

Για την επίτευξη αποτελεσματικού συντονισμού των ΕΔΕΤ, όπως περιγράφεται στον νόμο για το ΕΣΠΑ, θα συνεχίσει και στην περίοδο 2014-2020 να λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων–ΕΣΠΑ του Υπ. Αν.Αν., Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ), με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων τον συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 και την υποστήριξη των ΔΑ.

Η ΕΑΣ θα συντονίζει την εφαρμογή των ΕΠ ως προς τις συνέργειες μεταξύ των ΕΔΕΤ και ως προς τη συμβατότητά τους με τις εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες, τη θεματική συγκέντρωση των πόρων για καλύτερα αποτελέσματα, τον ενιαίο σχεδιασμό και παρακολούθηση του ΣΔΕ, την ενημέρωση σχετικά με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, την κάλυψη των αιρεσιμοτήτων, καθώς και τη λειτουργία του ΟΠΣ.

Με την ένταξη της ΕΥΣΕΚΤ στην ΕΑΣ διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη συνέργεια και συμπληρωματικότητα των πόρων του ΕΚΤ με τα λοιπά ΕΔΕΤ, καθώς και με το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους. Οι αρμοδιότητες της ΕΑΣ, των αρμόδιων υπηρεσιών για τη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΠ, καθώς και των επιτελικών δομών, προσδιορίζονται στον νέο νόμο.

Σε επίπεδο ΕΠ, η ΔΑ κάθε ΕΠ θα διασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα και τη συνέργεια με τις παρεμβάσεις άλλων ΕΠ, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες ΔΑ, στοχεύοντας στον συγχρονισμό υλοποίησης και στις οικονομίες κλίμακας, στη μη επικάλυψη των χορηγουμένων χρηματοδοτήσεων και την αποφυγή «ανταγωνιστικής» λειτουργίας τους.

8.2 Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Πα.) του ΕΣΠΑ 2014-2020

Στο πλαίσιο λειτουργίας της, εξασφαλίζεται και ο συντονισμός των ΕΔΕΤ, οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των ΕΠ, καθώς και των στόχων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ. Η Ε.Πα, η σύνθεση της οποίας είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στον ΚΚΔ για αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των εταίρων, παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, την πρόοδο υλοποίησης των ΕΠ και τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους, την πορεία υλοποίησης των εφαρμοζόμενων πολιτικών, την επίτευξη των τεθέντων στόχων, καθώς και την τήρηση των αιρεσιμοτήτων. Επίσης, λαμβάνει αποφάσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των ΕΠ, οι οποίες είναι εκτελεστές από τα όργανα διοίκησης και διαχείρισης των ΕΠ. Η ΕΑΣ έχει την ευθύνη για τη λειτουργία της Ε.Πα. και την εφαρμογή των αποφάσεών της.

8.3 Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Πα.) του ΕΠ

Για την αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠ και το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση θα συγκροτηθεί Ε.Πα. του ΕΠ, η οποία εξασφαλίζει και το συντονισμό των ΕΔΕΤ, ενώ εξετάζει τις συνέργειες και συμπληρωματικότητες μεταξύ τους. Η Ε.Πα. παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, την πρόοδο υλοποίησης του ΕΠ από πλευράς εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων, πληρωμών και επίτευξης των τεθέντων στόχων, καθώς και την τήρηση των αιρεσιμοτήτων και λαμβάνει αποφάσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του ΕΠ. Η Ε.Πα. συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τουλάχιστον μια φορά το χρόνο και εκτάκτως αν κρίνεται αναγκαίο, η δε σύνθεσή της θα περιλαμβάνει αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων. Η αποτελεσματικότητα της Ε.Πα. θα βελτιωθεί με μέτρα όπως η ισχυρότερη τεχνική και επιστημονική υποστήριξή της από τη ΔΑ και η αντιπροσωπευτικότητα στη σύνθεσή της (βλ. 7.2.1). Η ΔΑ έχει την ευθύνη για τη λειτουργία της Ε.Πα. και την εφαρμογή των αποφάσεών της.

Η θέσπιση «στοχευμένων» κριτηρίων επιλογής πράξεων για την

επίτευξη των στόχων του ΕΠ, θα αποτελέσει ένα επιπλέον εργαλείο για τη συνέργεια των παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ, με την επιλογή κατά προτεραιότητα πράξεων το αποτέλεσμα των οποίων συνδέεται με πράξεις από άλλο ΕΠ ή ΕΔΕΤ. Θα εξεταστεί η σκοπιμότητα δημιουργίας υποεπιτροπής υποβοήθησης του έργου της Ε.Πα. για την εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων, με αντικείμενο τη διατύπωση εισηγήσεων για τη διαμόρφωση κριτηρίων επιλογής των περιοχών παρέμβασης καθώς και συμμετοχής των ΕΔΕΤ.

8.4 Συμπληρωματικότητα και συνέργεια των παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ, με Εθνικές πολιτικές, άλλες Κοινοτικές Χρηματοδοτικές και Επενδυτικές Πρωτοβουλίες, και την ΕΤΕπ.

8.4.1 Συντονισμός, συνέργεια, συμπληρωματικότητα των ΕΔΕΤ με εθνικές πολιτικές

Για το συντονισμό των ΕΔΕΤ και των εμπλεκόμενων φορέων η ΔΑ θα συμμετέχει σε επιτροπές ή και δίκτυα που έχουν συγκροτηθεί ή θα συγκροτηθούν από την ΕΑΣ (βλ. 2.1. ΕΣΠΑ), προκειμένου να επιτυγχάνεται ο συντονισμός και η εφαρμογή κοινής εθνικής πολιτικής σε ειδικά θέματα, η εναρμόνιση της εφαρμογής, η διάχυση εμπειρίας και καλών πρακτικών. Η ΔΑ θα μετέχει στις Υποεπιτροπές Ανθρώπινων Πόρων και Αγροτικής Ανάπτυξης-Αλιείας & Θάλασσας της Ε.Πα. του ΕΣΠΑ, το Δίκτυο για την Έξυπνη Εξειδίκευση, το Δίκτυο Αξιολόγησης, το Δίκτυο οριζόντιων θεσμικών θεμάτων, το Δίκτυο για τα χωρικά και το Δίκτυο Πληροφόρησης - Δημοσιότητας.

Σε σχέση με το ΠΑΑ 2014-2020, οι βασικότεροι τομείς που θα διασφαλισθούν η συμπληρωματικότητα και οι συνέργειες αφορούν στα αγροπεριβαλλοντικά μέτρα σε σχέση με το «πρασίνισμα-greening», τους Νέους Γεωργούς, τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και τα συστήματα γεωργικών συμβουλών. Η πρόβλεψη εκχωρήσεων 30% περίπου των πόρων του ΠΑΑ στις περιφέρειες θα συμβάλει θετικά στην επίτευξη συνεργειών, συμπληρωματικότητας και ολοκληρωμένης προσέγγισης σε περιφερειακό επίπεδο. Ο συντονισμός της συμπληρωματικότητας των δράσεων μεταξύ των Ταμείων, του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΘΑ ασκείται από την ΕΑΣ λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθύνσεις της Ε.Πα. του ΕΣΠΑ 2014-2020 και της Υποεπιτροπής Αγροτικής Ανάπτυξης-Αλιείας και Θάλασσας, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των ΔΑ των συναφών ΕΠ. Η Υποεπιτροπή διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα και τον διαχωρισμό των δράσεων και το πλαίσιο εφαρμογής τους, θεματικά και γεωγραφικά. Οι ΔΑ των οικείων ΕΠ τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των πράξεων.

Ο συντονισμός μεταξύ των εθνικών και περιφερειακών πολιτικών Έξυπνης Εξειδίκευσης θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια της νέας περιόδου μέσω του Δικτύου που έχει δημιουργηθεί για την Έξυπνη Εξειδίκευση στο πλαίσιο της ΕΑΣ (ΕΣΠΑ, Κεφ. 2.1), στο οποίο συμμετέχουν η ΕΑΣ, η ΓΓΕΤ, εκπρόσωποι των ΕΔΕΤ και οι Περιφέρειες. Η εξέλιξη της πολιτικής συντονίζεται, παρακολουθείται και καθοδηγείται στο πλαίσιο του Δικτύου με τη συμβολή και των Περιφερειακών Συμβουλίων Έρευνας & Καινοτομίας, που προβλέπονται στον νέο νόμο για την ΕΤΑΚ, στα οποία εκπροσωπούνται και οι παραγωγικοί φορείς.

Ο συντονισμός της πολιτικής και της διαχείρισης των δράσεων Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών θα διασφαλίζεται από ενιαίο κέντρο στρατηγικού σχεδιασμού και υλοποίησης της εθνικής και τομεακής/περφερειακής στρατηγικής για την ψηφιακή ανάπτυξη. Για την εξειδίκευση του σχεδιασμού των πολιτικών στους τομείς της εκπαίδευσης και της υγείας δημιουργούνται Επιτελικές Δομές στα Υπ. Παιδείας & Θρησκευμάτων και Υγείας αντίστοιχα, οι οποίες θα είναι αρμόδιες για την αποτύπωση και την ιεράρχηση της πολιτικής και των σχετικών δράσεων αρμοδιότητάς τους, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του οικείου Υπουργείου. Κάθε Επιτελική Δομή θα συνεργάζεται με τις ΔΑ των ΕΠ που χρηματοδοτούν σχετικά έργα, ώστε να συντονιστεί η υλοποίηση των πολιτικών.

Με βάση τα παραπάνω και τις διμερείς συνεργασίες με τα λοιπά ΕΠ, θα υπάρχει κατάλληλος χρονοπρογραμματισμός των προσκλήσεων, συνδυάζοντας δράσεις-πόρους του ΕΠ, συμπληρωματικά με δράσεις-πόρους άλλων ΕΠ.

Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2014-2020 για το συντονισμό μεταξύ των ΕΠ του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και των ΕΠ του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», θα διευρυνθεί η λειτουργία της υφιστάμενης Κοινής Επιτροπής Συντονισμού, με τη συμμετοχή αρμόδιων υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένου και του Εθνικού Σημείου Επαφής για τη Μακρο – περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου. Στο πλαίσιο αυτό, θα διασφαλιστεί και η ενεργός συμμετοχή και συντονισμός των Περιφερειακών Αρχών που εντάσσονται χωρικά στη Μακρο-περιφέρεια Αδριατικής-Ιονίου, αλλά και των συναρμοδίων φορέων άσκησης πολιτικής και διαχείρισης ΕΠ.

8.4.2 Συντονισμός, συνέργεια, συμπληρωματικότητα των ΕΔΕΤ με άλλα μέσα της Ένωσης

Ο συντονισμός μεταξύ ΕΔΕΤ με άλλα μέσα της Ένωσης σε επίπεδο ΕΠ διασφαλίζεται από τη ΔΑ κατά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση και θα λάβει υπόψη τις εξής ενδεικτικές δυνατότητες συνεργειών και συμπληρωματικότητας:

Δράσεις ΕΤΑΚ (ΕΔΕΤ - ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020, κ.α.)

Θα δοθεί μεγάλη έμφαση σε συνέργειες δράσεων ΕΤΑΚ που προσδιορίζονται στην εθνική ή Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), με το πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020.

Ο συντονισμός μεταξύ των παρεμβάσεων του θεματικού στόχου 1 και του ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020 διασφαλίζεται από τη ΓΓΕΤ σε συνεργασία με την ΕΑΣ με συνδρομή από τη ΔΑ για παροχή στοιχείων σε θέματα της αρμοδιότητάς της. Η ΓΓΕΤ αναλαμβάνει το συντονισμό των αρμόδιων εθνικών οργάνων για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής ΕΤΑΚ και η ΕΑΣ διασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα και τις συνέργειες των δράσεων ΕΔΕΤ και ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020 σε κεντρικό επίπεδο. Το Δίκτυο για την Έξυπνη Εξειδίκευση που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο της ΕΑΣ (ΕΣΠΑ, Κεφ. 2.1), αποτελεί βασικό συντονιστικό εργαλείο για την ανάδειξη συνεργειών δράσεων ΕΤΑΚ μεταξύ των δύο ενωσιακών μέσων σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο με βάση τις προτεραιότητες ΕΤΑΚ των RIS3 και την Εθνική Στρατηγική Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας.

Υπό τον συντονισμό της ΓΓΕΤ και σε συνεργασία με την ΕΑΣ, τη

ΔΑ και τη συμβολή των Εθνικών Σημείων Επαφής (NCPs) του ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020, αξιοποιούνται ευκαιρίες για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις μέσω συνεχούς επικαιροποίησης των στρατηγικών RIS3 και για τη διεύρυνση της διεθνούς συνεργασίας. Ενδεικτικοί τομείς συνεργειών και συμπληρωματικότητας ΕΔΕΤ-ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020, λαμβάνοντας υπόψη το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο του ΚΚΔ (παρ. Ι) και το έγγραφο εργασίας της ΕΕ "Enabling synergies between ESIF, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness–related Union programmes" (2014):

- Αξιοποίηση της καινοτομίας από την επιχειρηματική κοινότητα (π.χ. δράσεις μεταφοράς τεχνολογίας, clusters, συνεργασία με κέντρα μεταφοράς τεχνολογίας) και δράσεις υποστήριξης καινοτόμων ΜΜΕ μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων

- Προαγωγή της αριστείας, διεύρυνση της συμμετοχής, αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού μέσω αξιοποίησης, μεταξύ άλλων, νέων δράσεων του ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020 για καινοτόμες δράσεις υποδομής ("Teaming"), προσέλκυση κορυφαίων καθηγητών και ερευνητικών ομάδων ("Twinning" και "ERA Chairs"), ενίσχυση και διεθνοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού στην έρευνα ("Marie-Curie COFUND"), δράσεις ERASMUS, κλπ.

- Συμπράξεις Δημοσίου–Δημοσίου Τομέα (πρωτ. άρ. 185 της ΣΛΕΕ/Eureka, Eurostars), Συμπράξεις Δημοσίου–Ιδιωτικού Τομέα (πρωτ. άρ. 187 της ΣΛΕΕ/Joint Technology Initiatives-JTIs), δράσεις ERA-NET.

Δράσεις υποστήριξης ΜΜΕ (ΕΔΕΤ–COSME, EaSi, EIB/EIF, κ.α.)

Ο συντονισμός, οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των παρεμβάσεων ΕΔΕΤ και του Προγρ. για την Ανταγωνιστικότητα των Επιχειρήσεων και των ΜΜΕ (COSME), διασφαλίζεται από την ΕΑΣ σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, στοχεύοντας ενδεικτικά:

- σε υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τις ΜΜΕ (διαχείριση καινοτομίας, αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων του ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020, του CIP/COSME, κλπ.) σε συνεργασία με το Enterprise Europe Network-Hellas/COSME και άλλων σχετικών φορέων (θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, συνεργατικοί σχηματισμοί, κλπ.)

- στην υποστήριξη (ΕΤΠΑ) για αύξηση του αριθμού των start-ups και υποστήριξη των ΜΜΕ (ΕΚΤ) για αύξηση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού σε εξειδικευμένους τομείς βάσει αναγκών, προοπτικής και ζήτησης από την αγορά. Επιπλέον, θα αναζητηθούν συνέργειες των ΕΔΕΤ με τα ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ, με το πρόγραμμα «Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία-EaSI», με το πρόγραμμα Startup Europe για ΤΠΕ-ΜΜΕ, ως μέρος της πρωτοβουλίας Ευρώπη 2020 - Ψηφιακή Ατζέντα για την Ευρώπη

- στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση μέσω συνεργειών ΕΔΕΤ-COSME και δράσεις που υποστηρίζονται από την EIB/EIF.

Δράσεις περιβάλλοντος, ενέργειας, κλιματικής αλλαγής (ΕΔΕΤ–LIFE)

Ο συντονισμός μεταξύ των παρεμβάσεων ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ) και του Προγράμματος **LIFE** διασφαλίζεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή του Υπουργείου, τη ΔΑ και την ΕΑΣ, δεδομένου ότι το LIFE αποτελεί μία χρήσιμη συμπληρωματική επιλογή χρηματοδότησης για το ΕΤΠΑ για δράσεις περιβάλλοντος.

Θα αναζητηθούν ευκαιρίες δράσεων ΕΤΑΚ προς όφελος της αγροτικής ανάπτυξης και της αλιείας μέσω των ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ και σε σχέση π.χ. με παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών CO2, της ενέργειας και του περιβάλλοντος μέσω δράσεων οικολογικής καινοτομίας και τεχνολογιών του LIFE.

Δράσεις μεταφορών, ενέργειας, ΤΠΕ (ΕΔΕΤ–CEF)

Μέσω του συντονισμού της ΕΑΣ θα διασφαλίζεται ότι τα έργα που θα υποβάλλονται προς χρηματοδότηση από το **Connecting Europe Facility–CEF**, θα ενέχουν την αναγκαία συμπληρωματικότητα με έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ.

Δράσεις του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (ΕΔΕΤ-Τ.Ε.Β.Α)

Αρμόδια για τον συντονισμό των δράσεων του Τ.Ε.Β.Α, το οποίο αποτελεί σημαντικό συμπληρωματικό εργαλείο για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με τα ΕΔΕΤ είναι η Επιτελική Δομή του Υπ. Εργασίας. Οι δράσεις του Τ.Ε.Β.Α, τόσο όσον αφορά στην παροχή βασικών αγαθών, όσο και στην παροχή συνοδευτικών μέτρων θα συνεργούν με δράσεις του ΘΣ9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας» του ΕΚΤ, αλλά και με παρεμφερείς δράσεις που υλοποιούνται από δημόσιους φορείς και φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Δράσεις του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΕΔΕΤ - AMIF)

Σε ότι αφορά στο Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF), που έχει αυξημένη σημασία για τη χώρα και το οποίο διαχειρίζεται το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης & Προστασίας του Πολίτη, θα διασφαλιστεί η συνέργεια και η συμπληρωματικότητα με δράσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ στο πλαίσιο των ΕΠ.

9.ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΙΡΕΣΙΜΟΤΗΤΕΣ

9.1 Εκ των προτέρων αιρεσιμότητες

Πληροφορίες σχετικά με την εκτίμηση της δυνατότητας εφαρμογής των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων και συμμόρφωσης με αυτές (προαιρετικό)

Πίνακας 24: Ισχύοντες εκ των προτέρων όροι και αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας στους οποίους εφαρμόζεται η αιρεσιμότητα	Συμμόρφωση με την εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (Ναι/Οχι/Εν μέρει)
T.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	Μερικώς
T.01.2 - Υποδομές έρευνας και καινοτομίας. Η ύπαρξη πολυετούς σχεδίου προϋπολογισμού και ιεράρχησης προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	Όχι
T.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	Μερικώς
T.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	Μερικώς
T.03.1 - Ειδικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί για να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην επιχειρηματικότητα με βάση την Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις (SBA).	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	Ναι
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	Μερικώς
T.04.2 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση.	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	Ναι
T.04.3 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της παραγωγής και διανομής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	Ναι
T.05.1 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τη διαχείριση καταστροφών, λαμβανομένης υπόψη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	Ναι

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας στους οποίους εφαρμόζεται η αιρεσιμότητα	Συμμόρφωση με την εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (Ναι/Οχι/Εν μέρει)
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Όχι
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Μερικώς
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Όχι
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Όχι
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	Ναι
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Μερικώς
Τ.08.2 - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για συστάσεις επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ναι
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Μερικώς
Τ.08.5 - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές: Η ύπαρξη πολιτικών που διευκολύνουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων.	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Μερικώς

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας στους οποίους εφαρμόζεται η αιρεσιμότητα	Συμμόρφωση με την εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (Ναι/Οχι/Εν μέρει)
T.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Ναι
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Μερικώς
T.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Μερικώς
T.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης– Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Μερικώς
T.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	Μερικώς
T.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	Μερικώς
T.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	Ναι
T.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	Μερικώς
G.1 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2- Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4- Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6- Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7- Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Ναι

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας στους οποίους εφαρμόζεται η αιρεσιμότητα	Συμμόρφωση με την εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (Ναι/Οχι/Εν μέρει)
G.2 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2- Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3- Βελτίωση βασικών υποδομών 4- Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6- Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Ναι
G.3 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) στο πεδίο των ΕΔΕΤ, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου.	1- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Ναι
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3 - Βελτίωση βασικών υποδομών 4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7 - Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Μερικώς
G.5 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2- Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3- Βελτίωση βασικών υποδομών 4- Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6- Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7- Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Ναι
G.6 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ.	1- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3- Βελτίωση βασικών υποδομών 4- Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6- Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7- Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Ναι

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας στους οποίους εφαρμόζεται η αιρεσιμότητα	Συμμόρφωση με την εκ των προτέρων αιρεσιμότητα (Ναι/Οχι/Εν μέρει)
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας 2- Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων 3- Βελτίωση βασικών υποδομών 4- Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 5- Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής 6- Τεχνική Υποστήριξη ΕΤΠΑ 7- Τεχνική Υποστήριξη ΕΚΤ	Όχι

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	http://www.eda.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2&section=4	Η περιφερειακή στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 για έρευνα και καινοτομία ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες για την Ε&Κ σε περιφερειακό επίπεδο. Τα κεφάλαια της στρατηγικής παρουσιάζουν την περιφερειακή εξειδίκευση και προτεραιότητες καθώς και το μείγμα πολιτικής που χρησιμοποιείται για να ενισχύσει τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και τις επενδύσεις σε Ε&Κ. Η περιφερειακή στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο Καινοτομίας Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 28/2/2015.
T.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	2 - βασίζεται στην ανάλυση SWOT ή σε παρεμφερή ανάλυση προκειμένου να κατευθυνθούν οι πόροι σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων έρευνας και καινοτομίας.	Ναι	http://www.gsrt.gr/central.aspx?sId=1191428110891646148877 2 http://www.eda.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2&section=4	Η περιφερειακή στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο Καινοτομίας βασίζεται σε SWOT ανάλυση.
T.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	3 - προβλέπει μέτρα για την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&ΤΑ.	Όχι	http://www.eda.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2&section=4	Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 30/3/2015.
T.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	4 - περιλαμβάνει μηχανισμό παρακολούθησης.	Όχι	http://www.eda.notioaigaio.gr/site.asp?uID=2&section=4	Το σύστημα παρακολούθησης είναι υπό διαμόρφωση. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 30/3/2015

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	5 - Έχει εγκριθεί πλαίσιο που προβλέπει τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους για την έρευνα και καινοτομία.	Ναι	df/ csr2014/nrp2014 greece en.p df)	Όσον αφορά το στόχο αύξησης της δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης για Ε&Κ ως ποσοστό του ΑΕΠ, στο πλαίσιο της κατάρτισης του νέου ΕΠΜ 2013 -2016, αναθεωρήθηκε ο στόχος για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας μέχρι το 2020, προσδιορίστηκαν οι βασικές πηγές χρηματοδότησης (εθνικής και κοινοτικής) για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας μέχρι το 2020 καθώς και τα ποσά χρηματοδότησης που απαιτούνται ανά πηγή χρηματοδότησης προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο νέος στόχος. Ως υιοθέτηση θεωρείται η ενσωμάτωση του νέου στόχου στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΕ στις 15/4/2014.
Τ.01.2 - Υποδομές έρευνας και καινοτομίας. Η ύπαρξη πολυετούς σχεδίου προϋπολογισμού και ιεράρχησης προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις.	1 - Έχει εγκριθεί ένα ενδεικτικό πολυετές σχέδιο προϋπολογισμού και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις το οποίο συνδέεται με τις προτεραιότητες της Ένωσης και, κατά περίπτωση, με το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ Ερευνητικών Υποδομών-ESFRI.	Όχι		Η διαμόρφωση του Οδικού Χάρτη σχετικά με τις προτεραιότητες για την ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας βρίσκεται στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης. Η ΓΓΕΤ έχει ολοκληρώσει το σχέδιο το του Οδικού Χάρτη, το οποίο έχει τεθεί υπόψη του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ) για γνωμοδότηση, καθώς και της Οριζόντιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής που έχει συσταθεί από τη ΓΓΕΤ για το θέμα αυτό . Στην ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ αναρτήθηκε ανακοίνωση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμόρφωσης του Οδικού Χάρτη στο οποίο εμπεριέχονται και συνοπτικά στατιστικά στοιχεία από την ανοιχτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, την αξιολόγηση και στρατηγική προτεραιοποίηση των προτάσεων. Η διαμόρφωση ενός ενδεικτικού πολυετούς σχεδίου για τον προϋπολογισμό κόστους και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων των επενδύσεων αποτελεί συνάρτηση και των ΕΠ της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 20/2/2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	1 -Έχει θεσπιστεί στρατηγικό πλαίσιο στρατηγικής για την ψηφιακή ανάπτυξη, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της εθνικής ή της περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση.	Ναι	http://www.yme.gr/?getwhat=1&oid=1469&id=&tid=1607	
T.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	2 - κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των δράσεων μέσω της ανάλυσης SWOT 292-ή παρεμφερούς ανάλυσης σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη.	Όχι	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboyleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PShfiakh-Anaptyxh	Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν θα εξειδικευτούν με βάση την ενότητα Β12 της Στρατηγικής για την Ψηφιακή Ανάπτυξη και τα υποβληθέντα Επιχειρησιακά Προγράμματα λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές RIS. Η αντιστοίχιση των ώριμων έργων και των προς ωρίμανση έργων με τις κατηγορίες παρέμβασης της Στρατηγικής θα αποτυπωθεί σε σχετικό διυπουργικό Μνημόνιο Συνεργασίας δέσμευσης των εμπλεκομένων Υπουργείων στην υλοποίηση της στρατηγικής. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 31/3/2015.
T.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	3 - πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί ανάλυση σε σχέση με την εξισορρόπηση της ζήτησης και της προσφοράς των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ).	Ναι	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboyleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PShfiakh-Anaptyxh	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	4 - δείκτες για τη μέτρηση της προόδου των παρεμβάσεων σε τομείς όπως η ψηφιακή μόρφωση, η ηλεκτρονική ένταξη, η ηλεκτρονική προσβασιμότητα και η πρόοδος της ηλεκτρονικής υγείας, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, που ευθυγραμμίζονται, κατά περίπτωση, με τις υφιστάμενες συναφείς τομεακές ενωσιακές, εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές	Ναι	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboyleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PShfiakh-Anaptyxh	Οι δείκτες αυτοί θα επικαιροποιηθούν παράλληλα με την εξειδίκευση που προβλέπεται στο κριτήριο 2 ανωτέρω.
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	Όχι		Για την εκπλήρωση του κριτηρίου θα θεσμοθετηθεί κεντρική δομή ενιαίου συντονισμού πολιτικής και υλοποίησης δράσεων ΤΠΕ σύμφωνα με την ενότητα C της Στρατηγικής για την Ψηφιακή Ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη και τις προβλέψεις περί συντονισμού που περιλαμβάνονται στη στρατηγική ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Παράλληλα, θα ενσωματωθούν τα προτεινόμενα μέτρα της Στρατηγικής (Κεφ. Β.7.1, Παράρτημα IV) στο Σύστημα Διαχείρισης των Ε.Π. της προγραμματικής περιόδου 2014–2020, θα καταγραφούν οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, οι μηχανισμοί υλοποίησης και οι δυνητικοί δικαιούχοι. και Τέλος θα θεσμοθετηθεί σειρά νομοθετημάτων (Στρατηγική για την Ψηφιακή Ανάπτυξη, Παράρτημα IV) με στόχο την απλοποίηση του πλαισίου υλοποίησης έργων ΤΠΕ για ολόκληρο τον κύκλο τους. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 31/3/2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	1 - Υφίσταται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο NGN.	Ναι	http://www.yme.sr/setfile.php7id=5836	
T.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	2 - σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές που βασίζεται σε οικονομικές αναλύσεις και λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες ιδιωτικές και δημόσιες υποδομές και τις προγραμματισμένες επενδύσεις.	Όχι	http://www.yme.gr/getfile.php?id=5836 (Επιτελική σύνοψη, Κεφ. 2, Κεφ. 3, Κεφ. 5.1, Παρ. ΙΙ)	- Η περιγραφή της μεθοδολογίας, των πηγών δεδομένων για την ανάλυση, συμπεριλαμβανομένων των stakeholders χρήζει περαιτέρω τεκμηρίωσης - Η χαρτογράφηση των υφιστάμενων ιδιωτ-δημόσιων επενδύσεων και των δεδομένων κάλυψης -διείσδυσης είναι πλήρης. Για την αναγνώριση διαθέσιμων χρημ/κών πηγών για παρεμβάσεις Ευρυζωνικότητας η ανάλυση είναι πλήρης. Ο επιχ. χαρακτήρας του περιλαμβάνει: - στόχους κάλυψης - διείσδυσης που επιτρέπουν σύγκριση με σχετικούς δείκτες DAE. - λίστα σχεδιαζόμενων επενδύσεων κατά την ππ προς επίτευξη των στόχων υψηλών ταχυτήτων που προβλέπονται στη DAE. - η ανάλυση των επιμέρους δράσεων και αποτελεσματικής διαχείρισης τους χρήζει περαιτέρω τεκμηρίωσης. - Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης σχεδίου : 5/12/2014 (έχει ήδη ολοκληρωθεί και αποσταλεί στην ΕΕ στις 5/12). - Αν χρειαστεί περαιτέρω πληροφόρηση για τις παραπάνω ενέργειες θα δοθεί πριν τις 31/3/2015. Θα καταρτιστεί ένα Σχ. Δ. Διαχ. Κινδ. για την εφαρμογή του Εθν. Ευρυζ. Σχ. Εκτιμώμενος χρόνος ο/σης: 31/3/2015

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	3 - πρότυπα βιώσιμων επενδύσεων που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε ανοικτές, οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας και ασφάλειας υποδομές και υπηρεσίες.	Όχι	http://www.ymε.gr/getfile.php?id=5836 Κεφ. 4.1.4, Κεφ. 4.2, Παρ. III	Αναφορικά με την περίληψη του διαφαινόμενου επενδυτικού μοντέλου: - Η διαδικασία προτεραιοποίησης/αποκλεισμού που χρησιμοποιήθηκε για την αναγνώριση των επενδυτικών προτεραιοτήτων χρήζει περαιτέρω τεκμηρίωσης. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 19/12/2014 - Η συμμόρφωση των επενδυτικών μοντέλων με 2 από αυτά που περιλαμβάνονται στο «Guide to Broadband investments» χρήζει περεταίρω τεκμηρίωσης. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 31/12/2014 Η περιγραφή του τρόπου με τον οποίο τα διαφαινόμενα μοντέλα βελτιστοποιούν την χρήση των δημοσίων πόρων χρήζει περαιτέρω τεκμηρίωσης. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 31/12/2014. Όλα τα ανωτέρω ολοκληρώθηκαν και απεστάλησαν στην ΕΕ 5/12/2014. Αν χρειαστεί περαιτέρω πληροφόρηση για τις παραπάνω ενέργειες θα δοθεί πριν τις 31/3/2015. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να αιτηθεί περαιτέρω στοιχεία σε συνέχεια της αξιολόγησης των παρασχεθέντων στοιχείων.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	4 - μέτρα για την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων.	Ναι	http://www.yme.gr/getfile.php?id=5836 Κεφ. 4.1, Κεφ. 5.4, Παράρτημα ΙΙΙ	Αναλύονται τα προβλεπόμενα μέτρα (υφιστάμενα και σχεδιαζόμενα) για την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, η χρονική αλληλουχία των σχεδιαζόμενων μέτρων και δίνονται στοιχεία για την πρόσφατη διάθεση των ζωνών 800MHz και 2600MHz και τις διαδικασίες παρακολούθησης και συμμόρφωσης με την Ευρωπαϊκή πολιτική ραδιοφάσματος.
T.03.1 - Ειδικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί για να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην επιχειρηματικότητα με βάση την Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις (SBA).	1 - Οι ειδικές δράσεις περιλαμβάνουν: μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου και του κόστους που απαιτεί η σύσταση μιας επιχείρησης με βάση τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA.	Ναι	Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου http://www.businessporta l.gr http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business environment/files/2012-country-fiches_en.pdf	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται γιατί έχουν θεσμοθετηθεί τα μέτρα για τη μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης επιχειρήσεων και τη χορήγηση αδειών έναρξης και άσκησης της ειδικότερης δραστηριότητας της επιχείρησης σε 115,80 € και 1,95 ημέρες [μη επικαιροποιημένη ιστοσελίδα της ΕΕ].

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.03.1 - Ειδικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί για να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην επιχειρηματικότητα με βάση την Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις (SBA).	2 - Οι ειδικές δράσεις περιλαμβάνουν: μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου που απαιτεί η έκδοση αδειών και τίτλων για τη σύσταση και την άσκηση της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA.	Ναι	• Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του • Νόμος 4072/12	Ο νόμος 3982/2011 αναφέρεται στην διαδικασία αδειοδότησης των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προβλέπεται το όριο των 3 μηνών με την προϋπόθεση ότι έχει εξασφαλιστεί το σύνολο των δικαιολογητικών (αρθρ 17 – 40). Σύμφωνα με το Νόμο 4072/12, παρ. 1, όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες που εφαρμόζουν ώστε να επιτύχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο χρόνου και κόστους. Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας έχει ρόλο συντονιστή με στόχο να διασφαλιστεί ότι όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες δεν ξεπερνούν το χρονικό όριο που έχει τεθεί.
T.03.1 - Ειδικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί για να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην επιχειρηματικότητα με βάση την Πράξη για τις Μικρές Επιχειρήσεις (SBA).	3 - Οι ειδικές δράσεις περιλαμβάνουν: μηχανισμό για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων της πρωτοβουλίας SBA που έχουν θεσπιστεί και την εκτίμηση του αντίκτυπου στις ΜΜΕ.	Ναι	• Ορισμός SME Envoy και καθορισμός πλαισίου λειτουργίας του θεσμού με την ΥΑ 4263/515/17.04.2012 http://static.diavgeia.gov.gr/doc/%CE%924%CE%A9%CE%9C%CE%A6-%CE%9C%CE%91%CE %A8 • Ν 4048/2012 / 23.2.2012 • http://www.et.gr/index.p hp/2013-01-28-14-06ΠΑ23/2013-01-29-08-13-13 «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης».	Ο μηχανισμός παρακολούθησης της υλοποίησης των μέτρων του SBA περιλαμβάνει τους εξής άξονες: - SME Envoy του οποίου το πλαίσιο καθηκόντων καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση. - Συντονισμός της διαδικασίας συλλογής στοιχείων και αποστολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση του ετήσιου SBA Factsheet. - Συντονισμός της διαδικασίας συλλογής στοιχείων για την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανταγωνιστικότητα στο πλαίσιο ετήσιας συνάντησης με τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Αρμόδια Εθνική Αρχή: Γενική Διεύθυνση Στήριξης της Βιομηχανίας / Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας. Αναφορικά με την αξιολόγηση επιπτώσεων, σύμφωνα με το Νόμο 4048/2012 (Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης) προβλέπεται το πλαίσιο για την αξιολόγηση της επίπτωσης των νέων νομοθετημάτων στην οικονομία, την κοινωνία, τη διοίκηση και το Περιβάλλον.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Όχι	1. Πλήρης ενσωμάτωση της οδηγίας 2010/31 έγινε με τον Νόμο 4122/2013 (ΦΕΚ 42/Α/19.02.2013) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις». Μερική ενσωμάτωση της Οδηγίας με τους Νόμους 3661/2008, 3851/2010 και 3889/2010. 2. Οι ελάχιστες απαιτήσεις των άρθρων 3 & 4 της Οδηγίας 2010/31 εφαρμόζονται ήδη με διατάξεις του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ, ΥΑ υπ' αριθμ. Δ6/Β/οικ. 5825/30.3.2010).	Έχουν ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την πλήρη εκπλήρωση. Εκτιμώμενη ημερομηνία εκπλήρωσης: 30/9/2015.
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	2 - Οι δράσεις είναι: αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση ενός συστήματος πιστοποίησης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ.	Ναι	• Υπουργική Απόφαση (Δ6/Β/οικ. 5825/30.3.2010 (ΦΕΚ Β' 407/9.04.2010) (Άρθρο 14: Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων) • Προεδρικό Διάταγμα 72/2010 (ΦΕΚ 132/Α/2010) (Άρθρο4 και Άρθρο 5) •• Προεδρικό Διάταγμα 100/2010 (ΦΕΚ 177/Α/6.10.2010) (Άρθρο 5) • Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 237/Α/05.12.2012) (Άρθρο 13) • (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Όχι	http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/reporting_en.htm	Η έκθεση αναφοράς που απαιτείται σύμφωνα με την Οδηγία 27/2012 έχει σταλεί στην Ε.Ε. Ο στρατηγικός σχεδιασμός για την ενεργειακή αποδοτικότητα, σε συμφωνία με το άρθρο 3 και 4 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ βρίσκεται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί μέχρι 31/12/2014.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	4 - Οι δράσεις είναι: μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2006/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες, ώστε να διασφαλισθεί η παροχή ατομικών μετρητών στους τελικούς καταναλωτές στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό από τεχνική άποψη, οικονομικά εύλογο και αναλογικό προς την ενδεχόμενη εξοικονόμηση ενέργειας.	Ναι	• Νόμος 3855/2010 (ΦΕΚ Α' 95/23.06.2010) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Άρθρο 15, παρ.1 και 3: Μετρητές και αναλυτικοί λογαριασμοί για την κατανάλωση ενέργειας). • ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04- 02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) «Αντικατάσταση συστημάτων μέτρησης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας)	
Τ.04.2 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση.	1 - Η στήριξη της συμπαραγωγής βασίζεται στη ζήτηση για ωφέλιμη θερμότητα και την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 και το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 2004/8/ΕΚ.	Ναι	http://ec.europa.eu/energy/efficiency/cogeneration/cogeneration_e n.htm • Νόμος3734/2009 (ΦΕΚ Α'8/28.01.2009) • «Προώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και της διατάξεις»	Η έκθεση αναφοράς για την προώθηση της συμπαραγωγής εστάλη στην ΕΕ τον Νοέμβριο 2011.
Τ.04.2 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση.	2 - Τα κράτη μέλη ή τα αρμόδια όργανά τους έχουν αξιολογήσει το υφιστάμενο νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο όσον αφορά τις διαδικασίες αδειοδότησης ή άλλες διαδικασίες ώστε: α) να ενθαρρυνθεί ο σχεδιασμός μονάδων συμπαραγωγής που θα καλύπτουν την οικονομικά αιτιολογημένη ζήτηση για εκροή ωφέλιμης θερμότητας και δεν θα επιτρέπουν την παραγωγή επιπλέον θερμότητας πέραν της ωφέλιμης. και β)να μειωθούν τα ρυθμιστικά και μη ρυθμιστικά εμπόδια που παρακωλύουν την αύξηση της συμπαραγωγής.	Ναι	• Νόμος 4067/2012 • Νόμος4001/2011 (Άρθρο 197: Λοιπές Διατάξεις) • Νόμος 3851/2010 • Απόφαση ΥΑΠΕ/Φ1/14810/04.10. 2011 (Β΄2373) • Απόφαση Δ5- ΗΛ/Γ/Φ1/749 (ΦΕΚ 889/Β/22.3.2012) • Απόφαση Δ5- ΗΛ/Γ/Φ1/οικ. 23278 (ΦΕΚ 3108/23.11.2012) • (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.04.3 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της παραγωγής και διανομής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.	1 - Προβλέπονται διαφανή συστήματα στήριξης, προτεραιότητα στην πρόσβαση στο δίκτυο ή εγγυημένη πρόσβαση και προτεραιότητα στην κατανομή καθώς και τυποποιημένοι κανόνες σχετικά με την ανάληψη και τον επιμερισμό του κόστους των τεχνικών προσαρμογών που έχουν καταστεί δημόσιες σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1, το άρθρο 16 παράγραφος 2 και το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Ναι	http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=546&language=el-GR http://www.rae.gr/site/en US/portal.csp Νόμος 4062/2012, Νόμος 3851/2010, Νόμος 3468/2006 http://www.admie.gr/rythmistiko-plaisio/kodikes-egcheiridia/ http://www.rae.gr/site/categoriesnew/renewable_power/ape_pen etration.csp http://www.rae.gr/site/categories new/aboutrae/actions/decision /2012_A078~7.csp http://www.admie.gr/fileadmin/groups/EDASDSS/AnaptixiSistimatos/Timologio syndesis GNOM._RAE-2-2007.pdf	
T.04.3 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση της παραγωγής και διανομής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.	2 - Ένα κράτος μέλος έχει εγκρίνει ένα εθνικό σχέδιο δράσης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ.	Ναι	http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=CEYdUkQ719k%3D&tabid=37	Το 1ο Εθνικό σχέδιο δράσης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, υποβλήθηκε στην ΕΕ τον Ιούλιο του 2010, έχει εγκριθεί και έχει επικαιροποιηθεί το 2012.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.05.1 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τη διαχείριση καταστροφών, λαμβανομένης υπόψη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	1 - Υφίσταται εθνική ή περιφερειακή εκτίμηση επικινδυνότητας με τα εξής στοιχεία:	Ναι	http://www.unisdr.org/partners/countries/grc www.prometheus2014.gr	Η ΓΓ Πολιτικής Προστασίας υπέβαλε στη DG ECHO το Model Local/ Regional Disaster Prevention Plan ως το εθνικό πλαίσιο εκτίμησης επικινδυνότητας. Το κείμενο εντάχθηκε στη βάση δεδομένων CIRCABC (7/2013) και περιλαμβάνει περιγραφή της μεθοδολογίας που ικανοποιεί τις απαιτήσεις του ISO31010. Σύμφωνα με το Hyogo πλαίσιο δράσης 2005 – 2015, η ελληνική πλατφόρμα για τη μείωση του κινδύνου των καταστροφών έχει καταρτιστεί και αποτελεί ένα ανοικτό δίκτυο και forum σε θέματα μείωσης του κινδύνου από φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές. Ως παραρτήματα του εθνικού πλαισίου συμπεριλαμβάνεται η εκτίμηση για τους σεισμούς, τα τσουνάμι και τις δασικές πυρκαγιές. Όσον αφορά στους σεισμούς και τις δασικές πυρκαγιές, η εκτίμηση είναι πλήρως ενσωματωμένη στην εθνική νομοθεσία. Η δεύτερη έκδοση του εθνικού πλαισίου εκτίμησης επικινδυνότητας περιλαμβάνει σενάρια πολλαπλών κινδύνων που έχουν αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων έργων EU EVROS 2010, EU POSEIDON 2011 και EU PROMETHEUS 2014.
T.05.1 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τη διαχείριση καταστροφών, λαμβανομένης υπόψη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	2 - περιγραφή της διαδικασίας, της μεθοδολογίας, των διαδικασιών και των δεδομένων μη ευαίσθητου χαρακτήρα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση επικινδυνότητας καθώς και των κριτηρίων βάσει κινδύνου για την ιεράρχηση προτεραιοτήτων σε σχέση με τις επενδύσεις.	Ναι	http://www.unisdr.Org/partners/countries/grc www.prometheus2014.gr	
T.05.1 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τη διαχείριση καταστροφών, λαμβανομένης υπόψη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	3 - περιγραφή των σεναρίων ενός μόνο κινδύνου και πολλών κινδύνων.	Ναι	http://www.unisdr.Org/partners/countries/grc https://circabc.europa.eu/faces/jsp/extension/wai/navigation/conta iner.jsp www.prometheus2014.gr http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=252&language=el-GR EIONET, http://floods.opengov.gr/	Ως παραρτήματα του εθνικού πλαισίου εκτίμησης επικινδυνότητας συμπεριλαμβάνεται η εκτίμηση για τους σεισμούς, τα τσουνάμι και τις δασικές πυρκαγιές. Τα παραρτήματα αυτά έχουν ενταχθεί στην ειδική βάση δεδομένων CIRCABC. Ειδικότερα δε όσον αφορά στους σεισμούς και τις δασικές πυρκαγιές, η εκτίμηση είναι πλήρως ενσωματωμένη στην εθνική νομοθεσία. Επιπλέον, η δεύτερη έκδοση του εθνικού πλαισίου εκτίμησης επικινδυνότητας περιλαμβάνει σενάρια πολλαπλών κινδύνων που έχουν αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων έργων EU EVROS 2010, EU POSEIDON 2011 και EU PROMETHEUS 2014.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.05.1 - Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών εκτιμήσεων επικινδυνότητας για τη διαχείριση καταστροφών, λαμβανομένης υπόψη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή	4 - λαμβάνοντας υπόψη, κατά περίπτωση, τις εθνικές στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.	Ναι	http://www.unisdr.org/partners/countries/grc www.prometheus2014.gr http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=252&language=el-GR	Για τις πλημμύρες (Οδηγία 2007/60/ΕΚ) έχει ολοκληρωθεί η προκαταρκτική αξιολόγηση των κινδύνων πλημμύρας, από την ΕΓΥ του ΥΠΕΚΑ, που περιλαμβάνει και τον προσδιορισμό των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στα 14 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας. Στον πρώτο κύκλο εφαρμογής της Οδηγίας εξετάζονται υδρολογικά σενάρια πολύ χαμηλής πιθανότητας με τη χρήση στοχαστικής ανάλυσης (κατανομές ακραίων τιμών), ενσωματώνοντας, με τον τρόπο αυτό σε αυτήν τη φάση, την επίδραση της κλιματικής αλλαγής.
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής.	Όχι		Στα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών υπάρχει κεφάλαιο διερεύνησης του βαθμού ανάκτησης του κόστους υπηρεσιών ύδατος, σύμφωνα με την οικονομική ανάλυση του Πίνακα ΙΙΙ της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. 1. Η οικονομική ανάλυση θα αφορά σε όλες τις χρήσεις ύδατος (αστική, βιομηχανική και αγροτική) και θα περιλαμβάνει το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος πόρου. 2. Η τιμολογιακή πολιτική θα εξασφαλίζει επαρκή ανάκτηση του κόστους και μακροχρόνια βιωσιμότητα των επενδύσεων στον αστικό κύκλο. Όσον αφορά στη γεωργία θα καθοριστούν κίνητρα ανάκτησης περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου με βάση τη σταδιακή υλοποίηση μετρήσεων απολήψιμης ποσότητας. Η τελική διαμόρφωση και έγκριση της τιμολογιακής πολιτικής για την ύδρευση αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τις 30/4/2016 και για τις λοιπές χρήσεις ύδατος μέχρι 30/9/2016.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	2 - Η έγκριση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για την περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.	Όχι		Με Αποφάσεις της Εθ. Επ. Υδ. έχουν εγκριθεί 12 από τα 14 Σχ.Δ Λ Α (Αττικής, Αν.. Στερεάς Ελλάδας, Β Πελοποννήσου, Ανατολικής Πελοποννήσου, Δυτικής Πελοποννήσου, Ηπείρου, Θράκης και Ανατολικής, Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Στερεάς, Θεσσαλίας). Η ολοκλήρωση και έγκριση του α΄ κύκλου των Σχ. Διαχ. για τα Υδ. Δ. Αιγαίου και Κρήτης θα γίνει μέχρι τις 31/3/2015. Στον 2ο κύκλο των Σχ. Διαχ., στον προβλεπόμενο από την οδ. χρόνο (31.12.2015), θα γίνει: • Ανάλυση πιέσεων και επιπτώσεων περιλαμβανομένη μίας πιο λεπτομερούς ανάλυσης των υδρομορφολογικών πιέσεων. • Πρ/μμα παρακολούθησης, για το σύνολο των ουσιών προτεραιότητας και των ειδικών ρύπων, ανάπτυξη μεθοδολογίας αξιολόγησης της οικολ. κατάστασης. • Βελτίωση του ελέγχου απολήψεων μέσω του Εθν. Μητρώου Σημείων Υδροληψίας και με την σταδιακή αδειοδότησή τους που επιβάλλεται υποχρεωτικά η μέτρηση των απολήψιμων ποσοτήτων • Τεκμηρίωση των εξαιρέσεων σύμφωνα με την οδηγία 2000/60/ΕΚ περιλαμβανομένων των νέων τροποποιήσεων (άρ. 4
T.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	1 - Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 5 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ υποβλήθηκε στην Επιτροπή έκθεση εφαρμογής σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε σε σχέση με την επίτευξη των στόχων του άρθρου 11 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Ναι	Ο Νόμος 4042/2012 ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την Οδηγία 2008/98/ΕΚ. Η έκθεση εφαρμογής για τα έτη 2011 και 2012, όπως προβλέπει το άρθρο 11, έχει υποβληθεί.	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς γιατί οι υποχρεώσεις που συνδέονται με τα επιμέρους κριτήρια δεν εκπληρώνονται πλήρως αλλά έχουν ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση τους. Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας : 30/09/2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Όχι	ΕΣΔΑ Ανάρτηση παραληφθέντων παραδοτέων μελέτης ΕΣΔΑ: **www.ypeka.gr/** ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΕΣΔΑ Απόφαση 89/2013 Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης (ΑΔΑ ΒΛ4Τ7ΛΚ-ΛΙΩ)	Το άρθρο 28 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, ενσωματώθηκε με το άρθρο 22 του Νόμου 4042/2012. Ολοκληρώθηκε η μελέτη αναθεώρησης του ΕΣΔΑ και τα παραληφθέντα παραδοτέα έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ: **www.ypeka.gr/** ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ/ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ. Με βάση την αξιολόγηση των ΠΕΣΔΑ προκύπτουν οι αναγκαίες προσαρμογές στις απαιτήσεις της οδηγίας 2008/98/ΕΚ Με την ολοκλήρωση των μελετών αναθεώρησης ακολουθεί η διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και ευρείας διαβούλευσης πριν τη θεσμοθέτηση των σχεδίων. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 30/09/2015.
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	3 - Η ύπαρξη προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, όπως ορίζει το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Όχι	Τα παραληφθέντα παραδοτέα της μελέτης του εθνικού προγράμματος πρόληψης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ: **www.ypeka.gr/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ/** ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	Το άρθρο 29 της Οδηγίας2008/98/ΕΚ ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο 22 του Νόμου 4042/2012. Η μελέτη του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης ολοκληρώθηκε εντός του Οκτωβρίου 2014 και θα ακολουθήσει η υιοθέτησή του. Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 31/12/2014.
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	4 - Έχουν θεσπισθεί τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση έως το 2020 σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Όχι	Τα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της ανακύκλωσης έως το 2020 εξειδικεύονται μέσω των ΠΕΣΔΑ. Τα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της επαναχρησιμοποίησης έως το 2020, που θα ληφθούν σε εθνικό επίπεδο περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Τα μέτρα για την επίτευξη του στόχου της επαναχρησιμοποίησης έως το 2020, που θα ληφθούν σε περιφερειακό επίπεδο περιλαμβάνονται στα ΠΕΣΔΑ. Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης : 30/09/2015	Τα απαραίτητα μέτρα, πέραν των ήδη υφισταμένων, θα περιλαμβάνονται στον αναθεωρημένο ΕΣΔΑ, τον αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ Νοτίου Αιγαίου, και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων. Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/9/2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	1 - Η ύπαρξη συνολικού/ών σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών το οποίο συμμορφώνεται τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και καθορίζει:	Όχι		Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) θα καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την Περίοδο 2014-2025 και θα καλύπτει όλα τα μέσα και τύπους μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριες και εμπορευματικές μεταφορές) και όλες τις Περιφέρειες της Χώρας. Το ΣΠΕΜ, καλύπτει σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών τη συμβολή στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με τον Κανονισμό Διευρωπαϊκών Δικτύων (Καν 1315/2013), περιλαμβάνοντας: - τις προτεραιότητες για επενδύσεις στο κύριο (core network) και στο αναλυτικό δίκτυο (comprehensive network) των TEN-T, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και το CEF - τις επενδύσεις σε δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα περιγράφοντας τη συμβολή τους στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο μεταφορών Εκτιμώμενη ημ/νια έγκρισης οριστικοποιημένης μορφής : 28/11/2014. (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	2 - τη συμβολή στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. .../2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων για επενδύσεις:	Όχι		Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) θα καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την Περίοδο 2014-2025 και θα καλύπτει όλα τα μέσα και τύπους μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριες και εμπορευματικές μεταφορές) και όλες τις Περιφέρειες της Χώρας. Το ΣΠΕΜ, καλύπτει σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών τη συμβολή στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με τον Κανονισμό Διευρωπαϊκών Δικτύων (Καν 1315/2013), περιλαμβάνοντας: - τις προτεραιότητες για επενδύσεις στο κύριο (core network) και στο αναλυτικό δίκτυο (comprehensive network) των TEN-T, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και το CEF - τις επενδύσεις σε δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα περιγράφοντας τη συμβολή τους στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο μεταφορών Εκτιμώμενη ημ/νια έγκρισης οριστικοποιημένης μορφής : 28/11/2014. (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - το ΔΕΔ-Μ κορμού και το συνολικό δίκτυο εφόσον προβλέπονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	Όχι		Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) θα καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την Περίοδο 2014-2025 και θα καλύπτει όλα τα μέσα και τύπους μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριες και εμπορευματικές μεταφορές) και όλες τις Περιφέρειες της Χώρας. Το ΣΠΕΜ, καλύπτει σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών τη συμβολή στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με τον Κανονισμό Διευρωπαϊκών Δικτύων (Καν 1315/2013), περιλαμβάνοντας: - τις προτεραιότητες για επενδύσεις στο κύριο (core network) και στο αναλυτικό δίκτυο (comprehensive network) των TEN-T, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και το CEF - τις επενδύσεις σε δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα περιγράφοντας τη συμβολή τους στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο μεταφορών Εκτιμώμενη ημ/νια έγκρισης οριστικοποιημένης μορφής : 28/11/2014. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	4 - δευτερογενείς συνδέσεις.	Όχι		Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) θα καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την Περίοδο 2014-2025 και θα καλύπτει όλα τα μέσα και τύπους μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριες και εμπορευματικές μεταφορές) και όλες τις Περιφέρειες της Χώρας. Το ΣΠΕΜ, καλύπτει σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών τη συμβολή στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με τον Κανονισμό Διευρωπαϊκών Δικτύων (Καν 1315/2013), περιλαμβάνοντας: τις προτεραιότητες για επενδύσεις στο κύριο (core network) και στο αναλυτικό δίκτυο (comprehensive network) των TEN-T, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και το CEF — τις επενδύσεις σε δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα περιγράφοντας τη συμβολή τους στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο μεταφορών Εκτιμώμενη ημ/νια έγκρισης οριστικοποιημένης μορφής : 28/11/2014. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	5 - μία σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	Όχι		Το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ) θα καθορίζει τη στρατηγική ανάπτυξης των Μεταφορών της Χώρας για την Περίοδο 2014-2025 και θα καλύπτει όλα τα μέσα και τύπους μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες, εναέριες και εμπορευματικές μεταφορές) και όλες τις Περιφέρειες της Χώρας. Το ΣΠΕΜ, καλύπτει σε σχέση με τον προγραμματισμό των υποδομών μεταφορών τη συμβολή στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με τον Κανονισμό Διευρωπαϊκών Δικτύων (Καν 1315/2013), περιλαμβάνοντας: -τις προτεραιότητες για επενδύσεις στο κύριο (core network) και στο αναλυτικό δίκτυο (comprehensive network) των TEN-T, όπου σχεδιάζονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής (Τ.Σ.) και το CEF -τις επενδύσεις σε δευτερεύουσα διασυνδεσιμότητα περιγράφοντας τη συμβολή τους στον ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο μεταφορών Εκτιμώμενη ημ/νια έγκρισης οριστικοποιημένης μορφής: 28/11/2014. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	6 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων.	Όχι		Τα μέτρα για την εξασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων θα ολοκληρωθούν μέχρι 28/2/2015 σε συνέχεια της ολοκλήρωσης σχετικής μελέτης που ανατέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/ΕΥΘΥ. • Ημ/νια ανάθεσης μελέτης: 24/09/2014 • Χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης μελέτης : 24/1/2015 Στο πλαίσιο συντονισμού των ενεργειών έχει συγκροτηθεί και λειτουργεί Επιτροπή Καθοδήγησης με τη συμμετοχή και εκπροσώπων της TFGR. Σκοπός της Επιτροπής είναι η παροχή οδηγιών για την εφαρμογή και υλοποίηση των πορισμάτων της μελέτης.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	1 - Η ύπαρξη ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων στο σχέδιο/σχέδια ή στο πλαίσιο/πλαίσια μεταφορών.	Όχι		Το ΣΠΕΜ που καταρτίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα για την αιρεσιμότητα 7.1, περιέχει ειδικό κεφάλαιο/α για τους συγκεκριμένους τομείς έργων μεταφορών (θαλάσσιες μεταφορές, λιμάνια, πολυτροπικές συνδέσεις, έργα αεροδρομίων κλπ.). Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης: 30/9/2014
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	2 - συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	Όχι		Το ΣΠΕΜ που καταρτίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα για την αιρεσιμότητα 7.1, περιέχει ειδικό κεφάλαιο/α για τους συγκεκριμένους τομείς έργων μεταφορών (θαλάσσιες μεταφορές, λιμάνια, πολυτροπικές συνδέσεις, έργα αεροδρομίων κλπ.). Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης: 28/11/2014

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - καθορίζει σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων (περιλαμβάνοντας χρονοδιάγραμμα και χρηματοδοτικό πλαίσιο).	Όχι		Το ΣΠΕΜ που καταρτίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα για την αιρεσιμότητα 7.1, περιέχει ειδικό κεφάλαιο/α για τους συγκεκριμένους τομείς έργων μεταφορών (θαλάσσιες μεταφορές, λιμάνια, πολυτροπικές συνδέσεις, έργα αεροδρομίων κλπ.). Εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης: 28/11/2014
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	4 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων	Όχι		Τα μέτρα για την εξασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων θα ολοκληρωθούν μέχρι 28/2/2015 σε συνέχεια της ολοκλήρωσης σχετικής μελέτης που ανατέθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/ΕΥΘΥ. • Ημ/νια ανάθεσης μελέτης :24/09/2014 • Χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης μελέτης : 24/1/2015 Στο πλαίσιο συντονισμού των ενεργειών έχει συγκροτηθεί και λειτουργεί Επιτροπή Καθοδήγησης με τη συμμετοχή και εκπροσώπων της TFGR. Σκοπός της Επιτροπής είναι η παροχή οδηγιών για την εφαρμογή και υλοποίηση των πορισμάτων της μελέτης.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	1 - Έχουν θεσπιστεί ολοκληρωμένα σχέδια στα οποία περιγράφονται οι εθνικές προτεραιότητες σε σχέση με τις ενεργειακές υποδομές.	Ναι	Ν4001/2011 http://www.rae.gr/categoriesnew/aboutrae/activity/global consultation7history_new/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGSDevelopment%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projec ts_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	2 - συμφωνούν με το άρθρο 22 των οδηγιών 2009/72/ΕΚ και 2009/73/ΕΚ, κατά περίπτωση.	Ναι	Ν4001/2011 http://www.rae.gr/categoriesnew/aboutrae/activity/globalconsultation7history_new/14052013. csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGSDevelopment%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projec ts_country.pdf (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	3 - είναι εναρμονισμένα με τα περιφερειακά σχέδια επενδύσεων βάσει του άρθρου 12 και με το δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης δικτύου της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 σημείο β) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.	Ναι	N4001/2011 http://www.rae.gr/categoriesnew/aboutrae/activity/global consultation7history_new/14052013. csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGSDevelopment%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projec ts_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	4 - συμφωνούν με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.	Ναι	Ν4001/2011 http://www.rae.gr/categoriesnew/aboutrae/activity/globalconsultation/historynew/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGSDevelopment%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projec ts_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	5 - Τα σχέδια αυτά περιλαμβάνουν: ρεαλιστική και ώριμη σειρά έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ.	Ναι	Ν4001/2011 ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β 1403/06.09.2010 (http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) (http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwtoi-pelates). Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές (http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundesi-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)	
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	6 - Τα σχέδια αυτά περιλαμβάνουν: μέτρα για την επίτευξη των στόχων κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και προστασίας του περιβάλλοντος με βάση το άρθρο 3 παράγραφος 10 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και το άρθρο 3 παράγραφος 7 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ·	Ναι	Ν4001/2011 ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β 1403/06.09.2010 (http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) (http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwtoi-pelates). Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές (http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundesi-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.07.4 - Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας.	7 - Τα σχέδια αυτά περιλαμβάνουν: μέτρα για τη βελτιστοποίηση της χρήσης της ενέργειας και την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 11 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και το άρθρο 3 παράγραφος 8 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ.	Ναι	Ν4001/2011 ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β 1403/06.09.2010 (http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1) ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) (http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwtoi-pelates). Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές (http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundesi-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων·	Όχι		Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι δεν εκπληρώνεται πλήρως το σύνολο των κριτηρίων. Έχουν όμως ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση του συνόλου των κριτηρίων. Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 31/12/2016. Οι υπηρεσίες απασχόλησης του ΟΑΕΔ παρέχουν ήδη εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά μέτρα σε διαρκώς αυξανόμενο αριθμό ενεργά αναζητούντων εργασία. Στο πλαίσιο δράσεων του προγράμματος "Επαναπροσδιορισμός Επιχειρησιακού Μοντέλου του ΟΑΕΔ», οι οποίες θα έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2016, ενισχύονται οι εξατομικευμένες υπηρεσίες και τα ενεργητικά μέτρα που προσφέρει ο ΟΑΕΔ. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του προγράμματος "Επαναπροσδιορισμός Επιχειρησιακού Μοντέλου του ΟΑΕΔ» στην Κεντρική Διοίκηση και τα 12 επιλεγμένα ΚΠΑ –τα οποία έχουν επιλεχθεί από την Steering Committee του Προγράμματος στην οποία συμμετέχουν ευρωπαίοι εμπειρογνώμονες, εκπρόσωποι της ΕΕ και της TFG- θα έχει ολοκληρωθεί έως τις 31.12.2015.
T.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	2 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν τη δυνατότητα και παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι		Έχει ήδη αναπτυχθεί σύστημα παρακολούθησης των ροών της μισθωτής απασχόλησης (ΕΡΓΑΝΗ) το οποίο συνδέει τις βάσεις δεδομένων του ΟΑΕΔ, του ΣΕΠΕ και του ΙΚΑ. Υποπαράγραφοι ΙΑ.10,11,12,13 και 14 Ν.4093/2012 και αριθμ.28153/126/28-8-2013 ΥΑ (ΦΕΚ 2163Β). Επιπλέον, και όσον αφορά την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός Ευρώπης, όλες οι θέσεις εργασίας που καταχωρούνται στο ΟΠΣ του ΟΑΕΔ, μεταφέρονται αυτόματα στο portal του EURES. Ενισχύεται η πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης μέσω συστημάτων τα οποία θα τεθούν σε πλήρη λειτουργία, μέχρι το τέλος του 2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	3 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν αναπτύξει τυπικές ή άτυπες συμφωνίες συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς.	Ναι	Οι υπηρεσίες απασχόλησης του ΟΑΕΔ έχουν διαμορφώσει ήδη (άτυπες) συνεργασίες με εργοδότες, εκπαιδευτικούς φορείς και κοινωνικούς εταίρους. Με το άρθρο 29 του Ν.4144/2013 προβλέπεται η υποχρέωση όλων των υπηρεσιών της δημόσιας και τοπικής αυτοδιοίκησης και των δικαστικών υπηρεσιών να συνδράμουν τον ΟΑΕΔ με στοιχεία και πληροφοριακό υλικό.	Το δίκτυο ενισχύεται με την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων σύζευξης προσφοράς και ζήτησης αγοράς εργασίας μέχρι τις 31.12.2015. Πιο συγκεκριμένα βρίσκονται σε εξέλιξη τα κάτωθι: Διάλογος με τους Κοινωνικούς εταίρους και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εμπλέκονται στον τομέα της απασχόλησης με σκοπό τη θέσπιση τυπικού πλαισίου συνεργασίας Διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων ΟΑΕΔ, ΕΡΓΑΝΗ, ΙΚΑ/ΙΔΗΚΑ, ΓΓΠΣ και λοιπών φορέων (σε εξέλιξη από το 2013) Συνεργασίες με Κοινωνικούς Εταίρους/ κλαδικούς και τοπικούς φορείς/ επιμελητήρια για την υλοποίηση προγραμμάτων μαθητείας Διερεύνηση αναγκών και ικανοποίησης εργοδοτών και εργαζομένων σε συνεργασία με τους θεσμικούς εταίρους του ΟΑΕΔ
Τ.08.2 - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για συστάσεις επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.	1 -Έχει θεσπιστεί στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη σύσταση επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.	Ναι	Η αιρεσιμότητα 8.2 συνδέεται με την αιρεσιμότητα 3.1 Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 • Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου • http://www.businessportal.gr • Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του Νόμος 4072/12	
Τ.08.2 - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για συστάσεις επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.	2 - μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου και του κόστους που απαιτεί η σύσταση μιας επιχείρησης με βάση τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA·	Ναι	• Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 • Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου • http://www.businessportal.gr	Το κριτήριο εκπληρώνεται γιατί έχουν θεσμοθετηθεί τα μέτρα για τη μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης επιχειρήσεων και τη χορήγηση αδειών έναρξης και άσκησης της ειδικότερης δραστηριότητας της επιχείρησης σε 115,80€ και 1,95 μέρες αντίστοιχα. [Δεν έχει ακόμα γίνει επικαιροποίηση της σχετικής ιστοσελίδας της ΕΕ].

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.08.2 - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για συστάσεις επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς	3 - μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου που απαιτεί η έκδοση αδειών και τίτλων για τη σύσταση και την άσκηση της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA·	Ναι	• Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του • Νόμος 4072/12	Ο νόμος 3982/2011 αναφέρεται στην διαδικασία αδειοδότησης των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προβλέπεται το όριο των 3 μηνών με την προϋπόθεση ότι έχει εξασφαλιστεί το σύνολο των δικαιολογητικών (αρθρ 17 – 40). Σύμφωνα με το Νόμο 4072/12, παρ. 1, όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες που εφαρμόζουν ώστε να επιτύχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο χρόνου και κόστους. Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας έχει ρόλο συντονιστή με στόχο να διασφαλιστεί ότι όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες δεν ξεπερνούν το χρονικό όριο που έχει τεθεί.
Τ.08.2 - Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για συστάσεις επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς.	4 - δράσεις που συνδέουν κατάλληλες υπηρεσίες ανάπτυξης επιχειρήσεων και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (πρόσβαση σε κεφάλαιο) και απευθύνονται μεταξύ άλλων στις μειονεκτούσες ομάδες και/ή στις μειονεκτούσες περιοχές, εφόσον είναι απαραίτητο.	Ναι	• Ν. 4019/2011 • Υλοποίηση Τοπικών Σχεδίων για την Απασχόληση (ΤοπΣΑ)- Τοπικών Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες (Τοπ/ΕΚΟ)	Στόχος των ΤοπΣΑ και Τοπ/ΕΚΟ είναι οι ωφελούμενοι (άνεργοι και άνεργοι ΕΚΟ), αφού ολοκληρώσουν την προετοιμασία τους μέσω δράσεων όπως η κατάρτιση και επιμόρφωση, εκπόνηση business plan, εξειδικευμένες υπηρεσίες αξιολόγησης και έρευνας για εκκίνηση επιχειρήσεων, παροχή υποστήριξης σε νομικά και φορολογικά θέματα κ.α, να είναι σε θέση ώστε: - να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους - να αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/ επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα.
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων·	Όχι		Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς. Ολοκληρώθηκαν επιμέρους στάδια & δρομολογήθηκαν όλες οι ενέργειες για την εκπλήρωση των κριτηρίων. Χρόνος εκπλήρωσης: 31/12/2016 Ο ΟΑΕΔ παρέχει ήδη εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά μέτρα ενώ στο πλαίσιο του Επαναπροσδιορισμού του Επιχειρησιακού Μοντέλου (ολοκλήρωση έως τέλη 2016), ενισχύεται η παροχή των ως άνω υπηρεσιών και μέτρων. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του Επαναπροσδιορισμού Επιχειρησιακού Μοντέλου του ΟΑΕΔ στην Κεντρική Διοίκηση και τα 12 επιλεγμένα, από την Steering Committee του Προγράμματος. ΚΠΑ θα ολοκληρωθεί ως 31.12.2015. Το Υπ. Εργασίας ανέπτυξε ολοκληρωμένο Σχέδιο Στρατηγικής για την Απασχόληση λαμβάνοντας υπόψη τις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	2 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι		Έχει ήδη αναπτυχθεί σύστημα παρακολούθησης των ροών της μισθωτής απασχόλησης (ΕΡΓΑΝΗ) το οποίο συνδέει τις βάσεις δεδομένων του ΟΑΕΔ, του ΣΕΠΕ και του ΙΚΑ. Υποπαράγραφοι ΙΑ.10,11,12,13 και 14 Ν.4093/2012 και αριθμ.28153/126/28-8-2013 ΥΑ (ΦΕΚ 2163Β). Επιπλέον, και όσον αφορά την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός Ευρώπης, όλες οι θέσεις εργασίας που καταχωρούνται στο ΟΠΣ του ΟΑΕΔ, μεταφέρονται αυτόματα στο portal του EURES. Ενισχύεται η πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης μέσω συστημάτων τα οποία θα τεθούν σε λειτουργία, μέχρι το τέλος του 2015.
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	3 - Η μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης θα περιλαμβάνει την ανάπτυξη τυπικών ή άτυπων δικτύων συνεργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς.	Ναι	Οι υπηρεσίες απασχόλησης του ΟΑΕΔ έχουν διαμορφώσει ήδη (άτυπες) συνεργασίες με εργοδότες, εκπαιδευτικούς φορείς και κοινωνικούς εταίρους. Με το άρθρο 29 του Ν.4144/2013 προβλέπεται η υποχρέωση όλων των υπηρεσιών της δημόσιας και τοπικής αυτοδιοίκησης και των δικαστικών υπηρεσιών να συνδράμουν τον ΟΑΕΔ με στοιχεία και πληροφοριακό υλικό.	Το δίκτυο ενισχύεται με την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων σύζευξης προσφοράς και ζήτησης αγοράς εργασίας μέχρι τις 31.12.2015. Πιο συγκεκριμένα ενισχύονται τα κάτωθι: Διάλογος με τους Κοινωνικούς εταίρους και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εμπλέκονται στον τομέα της απασχόλησης με σκοπό τη θέσπιση τυπικού πλαισίου συνεργασίας Διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων ΟΑΕΔ, ΕΡΓΑΝΗ, ΙΚΑ/ΙΔΗΚΑ, ΓΓΠΣ και λοιπών φορέων (σε εξέλιξη από το 2013) Συνεργασίες με Κοινωνικούς Εταίρους/ κλαδικούς και τοπικούς φορείς/ επιμελητήρια για την υλοποίηση προγραμμάτων μαθητείας Διερεύνηση αναγκών και ικανοποίησης εργοδοτών και εργαζομένων σε συνεργασία με τους θεσμικούς εταίρους του ΟΑΕΔ.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.08.5 - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές: Η ύπαρξη πολιτικών που διευκολύνουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων.	1 - Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα που υποστηρίζουν τους κοινωνικούς εταίρους και τις δημόσιες αρχές ώστε να αναπτύσσουν και να παρακολουθούν προληπτικές πολιτικές σε σχέση με τις αλλαγές και τις αναδιαρθρώσεις περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων μέτρα: που συμβάλλουν στην πρόβλεψη των αλλαγών·	Ναι	Υλοποιούνται δράσεις για μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (1-49 εργαζόμενους) με στόχο την επιτάχυνση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις αλλαγές τις αγοράς, ιδιαίτερα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης. Υλοποιούνται δράσεις για επιχειρήσεις που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω, εκπόνησης σχεδίου προσαρμογής των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με συμβουλευτικές υπηρεσίες και δράσεις κατάρτισης και επανακατάρτισης του προσωπικού.	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι δεν εκπληρώνεται πλήρως το σύνολο των κριτηρίων. Έχουν όμως ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση των κριτηρίων. Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 31/12/2015 Οι δράσεις που υλοποιούνται σήμερα θα ενισχυθούν με την ολοκλήρωση του συστήματος εθνικής εμβέλειας για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων της αγοράς εργασίας, το οποίο θα βρίσκεται σε θέση λειτουργίας μέχρι το τέλος του 2015.
T.08.5 - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές: Η ύπαρξη πολιτικών που διευκολύνουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων.	2 - Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα που υποστηρίζουν τους κοινωνικούς εταίρους και τις δημόσιες αρχές ώστε να αναπτύσσουν και να παρακολουθούν προληπτικές πολιτικές σε σχέση με τις αλλαγές και τις αναδιαρθρώσεις περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων μέτρα: που βοηθούν στην προετοιμασία και τη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης.	Όχι		Το Υπουργείο Εργασίας (Δ/νση Απασχόλησης & Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού) επεξεργάζεται σειρά μέτρων με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης το τέλος 2015. Προβλέπονται αντίστοιχα: Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση της επαπειλούμενης ανεργίας με ανάπτυξη δράσεων συμβουλευτικής & παροχής υποστήριξης σε σωματεία εργαζομένων Υιοθέτηση μέσων & εργαλείων για την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης τα οποία θα προκύψουν από: Την αξιολογική μελέτη των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί, καθώς και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων από την μέχρι τούδε υλοποίηση των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων Την έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις & τους κλαδικούς φορείς που συμμετείχαν στα υλοποιηθέντα προγράμματα Την αξιοποίηση καλών πρακτικών και σχετικών πρόσφατων μελετών Στη διαμόρφωση του ως άνω συστήματος προβλέπεται η ενεργός συμμετοχή κλαδικών φορέων, επιχειρήσεων & οικείων φορέων εν γένει. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1,ΕΣΠΑ

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	1 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων.	Ναι	Το Σχέδιο Δράσης για την υλοποίηση της Εγγύησης για τη Νεολαία έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 31.12.2013.	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται διότι εκπληρώνεται πλήρως το σύνολο των κριτηρίων. Η εκπόνηση του σχετικού Σχεδίου έχει λάβει υπόψη της όλα τα κριτήρια/ υποκριτήρια της αιρεσιμότητας.
Τ.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	2 - βασίζεται σε στοιχεία που απεικονίζουν τα αποτελέσματα για τους νέους εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και αποτελούν τη βάση για τη χάραξη στοχευμένων πολιτικών και την παρακολούθηση των εξελίξεων·	Ναι	Συγκέντρωση στοιχείων από: Ελληνική Στατιστική 0Αρχή και τον ΟΑΕΔ για τους καταγεγραμμένους άνεργους νέους 15-24 και 25-29 Ελληνική Στατιστική Αρχή για τους ΝΕΕΤ Υπουργείο Παιδείας σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου	
Τ.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	3 - προσδιορίζει την οικεία δημόσια αρχή που θα είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των μέτρων υπέρ της απασχόλησης των νέων και για τον συντονισμό της συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς·	Ναι	Το Υπουργείο Εργασίας και συγκεκριμένα η Διεύθυνση Απασχόλησης συνεπικουρούμενη από τον ΟΑΕΔ ορίζεται ως η Δημόσια Αρχή που θα είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία και τη διαχείριση του Συστήματος Εγγυήσεων για τη Νεολαία και το συντονισμό των εταιρικών σχέσεων σε όλα τα επίπεδα. (υπ΄αριθμ. 36016/Δ1.8229/5-11-2013 ΥΑ).	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	4 - περιλαμβάνει τους σχετικούς με την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων φορείς·	Ναι	Επιτροπή Συντονισμού για την Εγγύηση για τη Νεολαία (υπ. αριθμ. 36019/Δ1.8231/5-11- 2013 ΥΑ) Η Επιτροπή αποτελείται από τους γενικούς γραμματείς υπουργείων, εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, ενώ μπορούν να κληθούν εκπρόσωποι από την Κοινωνία των Πολιτών και κοινωνικοί εταίροι Ομάδα Εργασίας για την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων και ιδίως για την Εγγύηση για τη Νεολαία (υπ. αριθμ. 36017/Δ1.8229/5-11- 2013 ΥΑ) (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Καταγραφή φορέων με σκοπό τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων που θα συνδράμουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της Εγγύησης για τη νεολαία Επεξεργασία προτάσεων κυβερνητικών φορέων και φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης Αποστολή σχεδίου δράσης στους Κοινωνικούς Εταίρους.
T.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	5 - καθιστά δυνατή την έγκαιρη παρέμβαση και ενεργοποίηση·	Ναι	Ενίσχυση της Συνεργασίας υπουργείων Παιδείας και Εργασίας Προσέγγιση των ΝΕΕΤ μέσω δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και με την αξιοποίηση της κοινωνικής δικτύωσης	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.08.6 - ΠΑΝ: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης της «Εγγύησης για τη νεολαία».	6 - περιλαμβάνει μέτρα στήριξης για την πρόσβαση στην εργασία, τη βελτίωση των δεξιοτήτων, την κινητικότητα των εργαζομένων και τη σταθερή και διαρκής ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, ιδίως εκείνων που δεν απασχολούνται ούτε εκπαιδεύονται ούτε καταρτίζοντα.	Ναι	Τα υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας διακρίνονται σε: • Άμεσα μέτρα i. Συμβουλευτική ii. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας iii. Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών iv. Ενίσχυση της κινητικότητας EURES. • Μεσοπρόθεσμα μέτρα/ μεταρρυθμίσεις Μαθητεία (ν.4186/2013) Διαβούλευση για δημιουργία θεσμικού πλαισίου σχετικού με την πρακτική άσκηση.	
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και την ενεργητική ένταξη.	Όχι		Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς γιατί δεν ικανοποιούνται πλήρως οι απαιτήσεις των κριτηρίων, αλλά έχουν ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την πλήρη εκπλήρωση τους. Η ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη και τη μείωση της φτώχειας αναμένεται την 31.12.2014. Παράλληλα, το ως άνω πλαίσιο πολιτικής θα εξειδικεύεται στο Περιφερειακό Στρατηγικό Σχέδιο Κοινωνικής Ένταξης Νοτίου Αιγαίου. Στο υπό διαμόρφωση Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια και τα υποκριτήρια της αιρεσιμότητας. Χρόνος ολοκλήρωσης του εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής: 31.12.2014.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	2 - παρέχει επαρκή στοιχεία που αποτελούν τη βάση για τη χάραξη πολιτικών μείωσης της φτώχειας και για την παρακολούθηση των εξελίξεων·	Ναι	Η Πράσινη Βίβλος παρέχει στοιχεία που τεκμηριώνουν τη σκοπιμότητα και αναγκαιότητα υιοθέτησης στρατηγικών επιλογών για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και εισαγωγής προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης. Περιλαμβάνει αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης: α καταγραφή μηχανισμών του Υπ. Εργασίας για την κοινωνική ένταξη, β καταγραφή σχετικών μηχανισμών άλλων φορέων της κεντρικής διοίκησης και των ΟΤΑ Α΄ & Β΄ Βαθμού. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	3 - περιέχει μέτρα που στηρίζουν την επίτευξη του εθνικού στόχου για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (όπως ορίζεται στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων), ο οποίος περιλαμβάνει την προώθηση ευκαιριών βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης για τα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και για τα μέλη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων·	Ναι	Η Πράσινη Βίβλος, η οποία ολοκληρώθηκε και διαβιβάστηκε στη Διυπουργική Επιτροπή, περιλαμβάνει τον προσδιορισμό νέων απαιτούμενων παρεμβάσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας για την ανάπτυξη της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και την εκπόνηση Σχεδίου Δράσης ανάπτυξης βιώσιμων δράσεων Κοινωνικής Ένταξης, ανά πεδίο πολιτικής, χρονικό προγραμματισμό, απαιτούμενους πόρους και πηγές χρηματοδότησης.	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	4 - περιλαμβάνει τους σχετικούς με την καταπολέμηση της φτώχειας φορείς·	Ναι	Τον Ιούλιο του 2013 ολοκληρώθηκε η Πράσινη Βίβλος και διαβιβάστηκε στη Διυπουργική Επιτροπή για σχολιασμό ώστε να ολοκληρωθεί έως τις 31.12.2014 το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας. Για την εξειδίκευση των Περιφερειακών Στρατηγικών Σχεδίων γίνεται χαρτογράφηση από τους αρμόδιους τοπικούς φορείς & φορείς της κοινωνίας των πολιτών αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της φτώχειας, τις ομάδες–στόχο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες & τις ανάγκες του πληθυσμού. (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)	
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	5 - ανάλογα με τις ανάγκες που εντοπίζονται, περιλαμβάνει μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας·	Όχι		
T.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	Όχι		

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
T.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	1 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά:	Ναι	Η εθνική στρατηγική για τους ΡΟΜ είναι αναρτημένη στο site **www.esfhellas**. Σε συνέχεια της εθνικής στρατηγικής ολοκληρώθηκαν 3 πιλοτικές περιφερειακές στρατηγικές: (Ανατολική Μακεδονία, Θράκη, Θεσσαλία και Δυτική Ελλάδα) ενώ μέχρι τον Δεκέμβριο του 2014 θα έχουν ολοκληρωθεί και οι υπόλοιπες περιφερειακές στρατηγικές.	Πρακτικό 2 με την νέα αρίθμηση από 01-01-2011 (νέα δεκαετία) της ¨Διυπουργικής Επιτροπής για τα θέματα των Ελλήνων τσιγγάνων¨ για τον ορισμό του σημείου επαφής για τα ζητήματα των Ρομά στο ΕΚΚΑ. Το σύνολο των κριτηρίων/ υποκριτηρίων της αιρεσιμότητας θα έχει εκπληρωθεί έως 31.12. 2015.
T.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	2 - στο οποίο καθορίζονται εφικτοί εθνικοί στόχοι για την ένταξη των Ρομά ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα με τον γενικό πληθυσμό. Οι στόχοι αυτοί θα πρέπει να καλύπτουν τους τέσσερις στόχους της Ένωσης για την ένταξη των Ρομάά που αφορούν στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στην υγειονομική περίθαλψη και στη στέγαση·	Ναι	Η εθνική στρατηγική έχει θέσει εθνικούς στόχους για την ενσωμάτωση των Ρομ που σχετίζονται με την πρόσβαση στην εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία και στέγαση.	
T.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	3 - στο οποίο προσδιορίζονται, ανάλογα με την περίπτωση, οι μειονεκτούσες μικροπεριφέρειες ή οι απομονωμένες γειτονιές, στις οποίες οι κοινότητες είναι πιο υποβαθμισμένες, χρησιμοποιώντας τους ήδη διαθέσιμους κοινωνικοοικονομικούς και εδαφικούς δείκτες (δηλαδή πολύ χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, μακροχρόνια ανεργία κ.λπ.)·	Ναι	Η εθνική στρατηγική έχει εντοπίσει τις μικρο-περιφέρειες με μειονεκτήματα ή απομονωμένες γειτονιές, όπου οι κοινότητες είναι περισσότερο υποβαθμισμένες.	Σε συνέχεια της εθνικής στρατηγικής και των μικρο-περιφερειών που έχουν εντοπιστεί, θα γίνει: Έναρξη της επικαιροποίησης της χαρτογράφησης με ερωτηματολόγιο στο οποίο έχουν συμπεριληφθεί οι παρατηρήσεις της FRA και ολοκλήρωσή της εντός του 2014 (έως 31/12/2014) Για την επικαιροποίηση των υφιστάμενων στοιχείων προγραμματίζεται συνάντηση εντός του Α΄ εξαμήνου του 2014 , με τις υπόλοιπες Περιφέρειες που έχουν οικισμούς ΡΟΜ. Η υπάρχουσα βάση δεδομένων με στοιχεία χαρτογράφησης κ.λ.π. στοιχείων που αφορούν τους ΡΟΜ θα αναβαθμιστεί με τη συνδρομή της ΜΟΔ, και θα επικαιροποιηθεί με νέα στοιχεία που θα προκύψουν από τη χαρτογράφηση των οικισμών Ρομ (έως 31/12/2014).

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	4 - στο οποίο συμπεριλαμβάνονται δραστικές μέθοδοι παρακολούθησης για την αξιολόγηση του αντικτύπου που έχουν οι δράσεις ένταξης των Ρομά και μηχανισμός επανεξέτασης για την προσαρμογή της στρατηγικής·	Όχι		Το σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής της στρατηγικής για τους ΡΟΜΑ αποτελεί μέρος της συστημικής δράσης «Οργάνωση της Παρακολούθησης των Κοινωνικών Πολιτικών» και έχει ως έναρξη την 01.05.2015 και εκτιμώμενο χρόνο ολοκλήρωσής την 31.12.2015. Η υπάρχουσα βάση δεδομένων με στοιχεία χαρτογράφησης κ.λπ. στοιχείων που αφορούν τους ΡΟΜ θα αναβαθμιστεί με τη συνδρομή της ΜΟΔ.
Τ.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	5 - το οποίο έχει σχεδιαστεί, εφαρμόζεται και παρακολουθείται σε στενή συνεργασία και συνεχή διάλογο με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές.	Ναι	Η εξειδίκευση, η εφαρμογή και η παρακολούθηση των περιφερειακών στρατηγικών γίνεται σε στενή συνεργασία των περιφερειακών αρχές με τις τοπικές κοινότητες των ΡΟΜ.	Έχει πραγματοποιηθεί συνάντηση και με άλλους κοινωνικούς εταίρους (π.χ. Συνήγορος του Πολίτη, ΜΚΟ, εκπρόσωπων ΡΟΜ, κ.λπ.) που μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που έχουν προγραμματιστεί.
Τ.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	Ναι	Οι σχετικοί εμπλεκόμενοι φορείς μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή προτάσεων έργων, την εφαρμογή και διαχείριση των επιλεγμένων έργων από τη Ομάδα Κρούσης της ΜΟΔ αλλά και το Μεταβατικό Εθνικό Σημείο Επαφής (ΕΥΣΕΚΤ).	Έχει ξεκινήσει η δημιουργία αναφορών στην ιστοσελίδα του ΕΚΚΑ για τους ΡΟΜ, με στόχο το Α΄ Εξάμηνο να δημιουργηθεί ιστοχώρος με πληροφορίες για τα έργα που αφορούν τους ΡΟΜ και η διασύνδεσή της με άλλες ιστοσελίδες (εθνικών-ευρωπαϊκών) κοινωνικών φορέων – υπηρεσιών-κλπ, ώστε να μπορεί κανείς να έχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	1 - Υφίσταται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία.	Ναι	Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας (ΥΥ) βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης καθώς ψηφίστηκε ο ν. 4238/14 για το «Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), αλλαγή σκοπού Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και λοιπές διατάξεις». Η στρατηγική του ΥΥ για τα διαρθρωτικά ταμεία της περιόδου 2014-2020, αποτελεί υποσύνολο της ανωτέρω στρατηγικής και έχει ήδη εκπονηθεί και παρουσιαστεί από το Μάιο του 2013, έχει εξεταστεί/ διαπραγματευτεί με τις υπηρεσίες της ΕΕ. **www.ygeia-pronoia.gr** (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς γιατί οι υποχρεώσεις που συνδέονται με τα επιμέρους κριτήρια δεν εκπληρώνονται πλήρως αλλά έχουν ήδη δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωσή τους. Το σύνολο των κριτηρίων/ υποκριτηρίων της αιρεσιμότητας θα εκπληρωθεί έως τις 30.04.2016. Η εκπόνηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου υποστηρίζεται από την Πρωτοβουλία «Health in Action» και αναμένεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2014. Στο πλαίσιο του "Health in Action" αναπτύσσεται σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων, σε συνεργασία με τον ΠΟΥ, που αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το τέλος του α' εξαμήνου του 2015. Την υλοποίησή του θα αναλάβουν οι καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΥ. Η πρωτοβουλία «Health in Action» περιλαμβάνει 9 στρατηγικούς πυλώνες και 1 πρόσθετο για την επιτελική παρακολούθηση της πρωτοβουλίας. Ιδιαίτερα για την ψυχική υγεία, η στρατηγική προσδιορίζεται από το Μνημόνιο Συνεργασίας που υπεγράφη από το ΥΥ & την ΕΕ την 28-5-2013. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	2 - συντονισμένα μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας.	Ναι	Ν 4238/2014(ΦΕΚ 38/Α) «Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (Π.Ε.Δ.Υ.), αλλαγή σκοπού ΕΟΠΥΥ και λοιπές διατάξεις».	Στο τέλος του 2013 ολοκληρώθηκε η καταγραφή των ανθρωπίνων πόρων του ΕΣΥ για την αναδιοργάνωση των δομών και την ανακατανομή του προσωπικού στις υφιστάμενες δομές με βάση τις υπάρχουσες ανάγκες (βλ. ολοκλήρωση 1ου κύματος κινητικότητας). Ολοκληρώθηκε η καταγραφή και αναθεώρηση του υφιστάμενου Χάρτη Υγείας (mapping).

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	3 - μέτρα για την αύξηση της αποδοτικότητας στον τομέα της υγείας μέσω της ανάπτυξης μοντέλων παροχής υπηρεσιών και υποδομών·	Όχι		Το ΥΥ ήδη έχει θεσμοθετήσει τη στρατηγική του για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος παροχής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, παράλληλα με τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου του ΕΟΠΥΥ (ν. 4238/14). Με φορέα υλοποίησης τον Π.Ο.Υ. έχει ενταχθεί στο ΕΠ Διοικητικής Μεταρρύθμισης το «Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μεταρρυθμίσεων στον τομέα της Υγείας 2013-2015 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Υγεία Εν Δράσει», όπου και περιλαμβάνονται στοχευμένα μέτρα τόνωσης της αποτελεσματικότητας του συστήματος υγείας το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2015. Παράλληλα, έχει ενταχθεί στο ΕΠΑΝΑΔ και ήδη προκηρύχθηκε (Φεβρουάριος 2014) έργο για την δημιουργία και λειτουργία Μηχανισμού Υποστήριξης για την ΠΦΥ και τον ΕΟΠΥΥ, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τις 30.04.2016 με φορέα εφαρμογής τη Δ/νση Προμηθειών του Υ.Υ.
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	4 - σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου.	Όχι		Βάσει του άρθρου 16 του ΠΔ 106/2014 (ΦΕΚ αρ. 173 τευχ Α28/08/2014) συστάθηκε η Δ/νση Στρατηγικού Σχεδιασμού. Στο άρθρο 18 του ιδίου ΠΔ προβλέπονται οι σχετικές αρμοδιότητές της. Το σύστημα παρακολούθησης (αναφορικά με τη χρηματοδότηση των διαρθρωτικών ταμείων) υποστηρίζεται από τη νέα αρχιτεκτονική του ΥΠΑΑΝ που προβλέπει τη σύσταση «επιτελικών γραφείων» ανά Υπουργείο/ τομέα. Η ΕΥΤΥΚΑ ήδη λειτουργεί/ ασκεί σχετικές αρμοδιότητες. Αντίστοιχο σύστημα προβλέπεται στο Μνημόνιο Συνεργασίας για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης. Η Δ/νση Ψυχικής Υγείας έχει αναλάβει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του σχετικού συστήματος. Στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας «Health in Action» αναπτύσσεται σύστημα παρακολούθησης της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων. Αυτό θα τεθεί σε λειτουργία έως το τέλος του Β' τριμήνου του 2015 ενώ την υλοποίησή του θα αναλάβουν οι καθ' ύλην αρμόδιες Δ/νσεις του ΥΥ. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	5 - Ένα κράτος μέλος ή περιφέρεια έχει εγκρίνει πλαίσιο που προβλέπει τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους σε ενδεικτική βάση και μια αποτελεσματική από άποψη κόστους συγκέντρωση των πόρων στις προτεραιότητες της υγειονομικής περίθαλψης.	Ναι	Το Υπουργείο Υγείας έχει προσδιορίσει την ιεράρχηση των αναγκών του τομέα υγείας για την περίοδο έως το 2020, έχοντας παράλληλα καταρτίσει τον αντίστοιχο πίνακα προτεραιοτήτων του Τομέα Υγείας.	
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Έχει τεθεί σε εφαρμογή σύστημα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου στις αντίστοιχες βαθμίδες.	Ναι	Το ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ αναπτύσσει σύστημα συλλογής δεδομένων και πληροφοριών το οποίο μπορεί, μεταξύ άλλων, να παράσχει στοιχεία για την μελέτη του φαινομένου ΠρόωρηςΕγκατάλειψηςτουΣχολείου (ΠΕΣ). Σε αυτή τη φάση αναλύονται οι απαιτήσεις και οι προδιαγραφές για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις αιτίες της ΠΕΣ.	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι δεν εκπληρώνεται πλήρως το σύνολο των κριτηρίων. Έχουν όμως ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση των κριτηρίων Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: Α΄ εξάμηνο 2015
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	2 - παρέχει επαρκή στοιχεία για τη χάραξη στοχευμένων πολιτικών και παρακολουθεί τις εξελίξεις.	Ναι	Το ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ αναπτύσσει σύστημα συλλογής δεδομένων και πληροφοριών το οποίο μπορεί, μεταξύ άλλων, να παράσχει στοιχεία για την μελέτη του φαινομένου ΠρόωρηςΕγκατάλειψηςτουΣχολείου (ΠΕΣ). Σε αυτή τη φάση αναλύονται οι απαιτήσεις και οι προδιαγραφές για τη συλλογή στοιχείων σχετικά με τις αιτίες της ΠΕΣ.	Το ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ έχει ολοκληρώσει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση της εφαρμογής καθώς επίσης τη διαδικασία συλλογής δεδομένων σύμφωνα με τις υποδείξεις του ΙΕΠ. Εκκρεμεί η έκδοση Υ.Α για την υποχρεωτική καταγραφή των στοιχείων των μαθητών. Το σχέδιο της ΥΑ έχει εγκριθεί από το ΙΕΠ και βρίσκεται προς υπογραφή στο Υπουργείο Παιδείας. Στο πλαίσιο του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) συστάθηκε Παρατηρητήριο μέσω του οποίου θα αναλύονται τα στοιχεία και οι δείκτες για τη μαθητική διαρροή -αλλά και την ενδο-σχολική βία και την παραβατικότητα- με σκοπό τη λήψη αντισταθμιστικών και υποστηρικτικών μέτρων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	Όχι		Το Α` Εξάμηνο του 2015 αναμένεται η ολοκλήρωση της Στρατηγικής για την ΠΕΣ από το ΙΕΠ. Τα κριτήρια και υποκριτήρια της αιρεσιμότητας έχουν ληφθεί υπόψη στις προδιαγραφές για την ανάπτυξη και τεκμηρίωση της στρατηγικής.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - βασίζεται σε στοιχεία·	Όχι		
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης·	Όχι		Βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν δρομολογηθεί μελέτες του ΙΕΠ και της Ειδικής Γραμματείας Ευρωπαϊκών Πόρων του ΥΠΑΙΘ , με στόχο την πρόταση και υιοθέτηση ad hoc μέτρων για την αντιμετώπιση της Μαθητικής Διαρροής και την ολοκλήρωση της σχετικής Εθνικής Στρατηγικής έως τις 30.6.2015.
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	Όχι		
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση που περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:	Όχι		- Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». - Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=comwrapper&view=wrapper&Itemid=l 04&lang=en Έχει κατατεθεί ήδη το ήμισυ των ιδρυματικών εκθέσεων των ΑΕΙ και ΤΕΙ. Η σύνθεση της στρατηγικής των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων αναμένεται να έχει κατατεθεί μέχρι το τέλος του Α εξαμήνου του 2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	2 - εφόσον κρίνεται απαραίτητο, μέτρα για την αύξηση των ποσοστών φοίτησης και επιτυχίας.	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	Στο Ν.4009/2011 προβλέπεται η σύσταση και λειτουργία υπηρεσίας υποστήριξης φοιτητών με σκοπό την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών προς αυτούς για την ομαλή ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση και την υποστήριξη φοιτητών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες για την επιτυχή περάτωση των σπουδών τους Επιπλέον, προβλέπεται η λήψη ειδικών μέτρων για τη διευκόλυνση των σπουδών των εργαζομένων φοιτητών.
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - αυξάνουν τη φοίτηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση από ομάδες χαμηλών εισοδημάτων και άλλων υποεκπροσωπούμενων ομάδων, με ιδιαίτερη έμφαση στα μειονεκτούντα άτομα όπως, μεταξύ άλλων, στα άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες·	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=comwrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - μειώνουν τα ποσοστά εγκατάλειψης των σπουδών/ βελτιώνουν τα ποσοστά ολοκλήρωσης των σπουδών.	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - ενθαρρύνουν την καινοτομία ως προς το περιεχόμενο και τον σχεδιασμό των προγραμμάτων.	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - μέτρα για την αύξηση των δυνατοτήτων απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας.	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων	Τα Γραφεία Καινοτομίας και Διασύνδεσης των ανώτατων εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, μεταξύ άλλων, σκοπό έχουν: Να παρέχουν στους φοιτητές και σε αποφοίτους των ιδρυμάτων πληροφόρηση για ζητήματα σταδιοδρομίας και υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας υποστηρίζοντάς τους τόσο τη διάγνωση κλίσεων και δεξιοτήτων όσο και σε ζητήματα επιλογής

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
			Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	σταδιοδρομίας, περαιτέρω σπουδών και στην εξεύρεση εργασίας Να οργανώνουν την πρακτική άσκηση των φοιτητών Να οργανώνουν σεμινάρια, διαλέξεις συμβουλευτικής επαφές με μέντορες για τους φοιτητές και αποφοίτους των ιδρυμάτων σε ζητήματα καινοτομίας και κοινωνικής δράσης και εν γένει να προωθούν καινοτόμες ιδέες φοιτητών που μπορούν να αξιοποιηθούν σε επαγγελματικές ή κοινωνικές δραστηριότητες και D Να οργανώνουν κάθε είδους δραστηριότητες προώθησης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	7 - ενθαρρύνουν την ανάπτυξη «οριζόντιων δεξιοτήτων», συμπεριλαμβανομένης της επιχειρηματικότητας στα σχετικά προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης·	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=comwrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	8 - μειώνουν τις διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα όσον αφορά τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές.	Ναι	• Νόμος 4009/2011 (ΦΕΚ 195/Α/2011) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». • Νόμος 4076/2012 (ΦΕΚ 159/Α/2012) «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις» http://www.et.gr/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=104&lang=en	
Τ.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό πλαίσιο πολιτικής για τη διά βίου μάθηση (ΔΒΜ) το οποίο περιλαμβάνει μέτρα:	Ναι	• Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf • Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDVM_TELIKO.pdf	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται καθώς καλύπτονται όλα τα επιμέρους κριτήρια από τη σχετική νομοθεσία.
Τ.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	2 - για τη στήριξη της ανάπτυξης και διασύνδεσης υπηρεσιών ΔΒΜ, περιλαμβανομένης της υλοποίησής τους και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων (π.χ. πιστοποίηση, καθοδήγηση, εκπαίδευση και κατάρτιση) προβλέποντας επίσης τη συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς και τη συμμετοχή τους·	Ναι	• Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf • Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDVM_TELIKO.pdf	Η Σύνοδος Δια Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση οργανώνει τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με τις αναπτυξιακές κατευθύνσεις και τις κοινωνικές ανάγκες, τα προγράμματα και τα μέτρα πολιτικής της δια βίου μάθησης στην Ελλάδα. Στη Σύνοδο συμμετέχουν οι πρόεδροι οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων, της Ένωσης Περιφερειών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - για την ανάπτυξη δεξιοτήτων των διάφορων στοχευόμενων ομάδων, εφόσον προσδιορίζονται ως προτεραιότητες σε εθνικό ή περιφερειακά στρατηγικά πλαίσια πολιτικής (π.χ. νέοι στην επαγγελματική κατάρτιση, ενήλικες, γονείς που επανέρχονται στην αγορά εργασίας, εργαζόμενοι με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης και εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, μετανάστες και άλλες μειονεκτούσες ομάδες και ειδικότερα άτομα με αναπηρία)·	Ναι	• Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf • Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDVM_TELIKO.pdf	Στο Εθνικό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης προβλέπονται δράσεις για την αναβάθμιση του συστήματος της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και την ενίσχυση του συστήματος της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.
Τ.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - για τη διεύρυνση της πρόσβασης στη ΔΒΜ, μεταξύ άλλων μέσω προσπαθειών για την αποτελεσματική εφαρμογή των εργαλείων διαφάνειας (π.χ του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, του Εθνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων, του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ακαδημαϊκών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, της Ευρωπαϊκής Διασφάλισης της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση)·	Ναι	•Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf •Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDVM_TELIKO.pdf	Η Διαρκής Διάσκεψη Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων μεριμνά για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των παρεχόμενων υπηρεσιών ΔΒΜ στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων, με συμμετοχή μεταξύ άλλων και εκπροσώπων Εξειδικευμένων Κέντρων Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων. Ανάμεσα στις αρμοδιότητες της Διαρκούς Διάσκεψης περιλαμβάνεται και η υποβολή εισηγήσεων για την παροχή κινήτρων και τη λήψη μέτρων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στα προγράμματα γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων και ιδιαίτερα εκείνων που ανήκουν στις ΕΚΟ, όπως είναι οι ενήλικοι με αναπηρία. Επιπλέον, το ως άνω όργανο υποβάλλει εισηγήσεις για τη βελτίωση της ποιότητας καθώς και για τη διαφάνεια των αποκτώμενων προσόντων.
Τ.10.3 - Διά βίου μάθηση: η ύπαρξη εθνικού ή/και περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη διά βίου μάθηση, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - για τη βελτίωση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης με την αγορά εργασίας και την προσαρμογή της στις ανάγκες συγκεκριμένων στοχευόμενων ομάδων (για παράδειγμα, νέοι που λαμβάνουν επαγγελματική κατάρτιση, ενήλικες, γονείς που επανέρχονται στην αγορά εργασίας, εργαζόμενοι με χαμηλό επίπεδο ειδίκευσης και άλλοι εργαζόμενοι, μετανάστες και άλλες μειονεκτούσες ομάδες, ειδικότερα άτομα με αναπηρία).	Ναι	• Νόμος 3879/2010 (ΦΕΚ 163/Α) «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» http://www.gsae.edu.gr/images/stories/Nomos_diaviou.pdf • Εθνικό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Στρατηγικό Πλαίσιο http://www.gsae.edu.gr/images/417_EPDVM_TELIKO.pdf	Το Συμβούλιο Δια Βίου Μάθησης και Σύνδεσης με την Απασχόληση, είναι αρμόδιο, ανάμεσα σε άλλα, για την υποβολή εισηγήσεων για τη σύνδεση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και πιστοποίησης με το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (ειδικότητες, επαγγέλματα, προσόντα) με προσανατολισμό κυρίως στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
Τ.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	Όχι		Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι αν και υπάρχει το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις») αναμένεται και η εκπόνηση του Εθνικού Πλαισίου για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (συμπεριλαμβανομένου και του Εθνικού Πλαισίου για τη Μαθητεία) από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΙΘ (ΙΕΠ και ΓΓΔΒΜ) και του Υπουργείου Εργασίας. Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 31/12/2015.
Τ.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	2 - για τη βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων ΕΕΚ με την αγορά εργασίας, σε στενή συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς καθώς και μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της ενίσχυσης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία στις διάφορες μορφές της·	Ναι	Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.	
Τ.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - για τη βελτίωση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), μεταξύ άλλων, μέσω της καθιέρωσης μιας εθνικής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ (για παράδειγμα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση) και της εφαρμογής των μέσων διαφάνειας και αναγνώρισης, όπως, για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET).	Ναι	Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.1 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών σε σχέση με τη συμμετοχή των αρμόδιων φορέων για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης όλων των ατόμων σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης και της εφαρμογής των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την παροχή συμβουλών σε θέματα ισότητας των φύλων στις δραστηριότητες που συνδέονται με τα ΕΔΕΤ.	Ναι	ΝΟΜΟΣ ΥΠ» ΑΡΙΘ. 3304/2005 - ΦΕΚ: 16/Α (27/01/2005) Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.	Στο πλαίσιο του οικείου νόμου ορίζονται οι κάτωθι: Φορείς Προώθησης - Συνήγορος του Πολίτη (για δημόσιες Υπηρεσίες) - Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης (παροχή υπηρεσιών - πώληση αγαθών) - Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (εργασία, απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα) Διοικητική Δομή Τμήμα Ισότητας Ευκαιριών της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (διενέργεια ετήσιας δημόσιας διαβούλευσης με την συμμετοχή των αρμόδιων φορέων, για την κατάρτιση του εθνικού σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την υλοποίησή του, στο πλαίσιο του κ.π Progress). Φορείς Κοινωνικού Διαλόγου - Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή Επιστημονική υποβοήθηση - Παρατηρητήριο Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Ινστιτούτου Κοινωνικής Πολιτικής του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών Από τους ως άνω φορείς το ΣΕΠΕ και η ΟΚΕ αποτελούν μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΑΝΑΔ.
G.1 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ στους τομείς της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων.	Ναι	Ετήσιο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων.	Εκπαίδευση και ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων στελεχών της διοίκησης μέσω εκπαιδευτικών δράσεων σχετικών με το περιεχόμενο και την πρακτική εφαρμογή των Οδηγιών 2000/43/ ΕΚ & 2000/78/ΕΚ (εκπαιδεύτηκαν στελέχη του ΣΕΠΕ, του ΟΑΕΔ, Δικαστικοί, στελέχη του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, κλπ. παρήχθη εκπαιδευτικό υλικό). Υπεβλήθη πρόταση στο ΕΠΑΝΑΔ, για ένταξη έργου στο νέο Ε.Π 2014-2020, με τίτλο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ».

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.2 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό πλαίσιο των κρατών μελών σε σχέση με τη συμμετοχή των αρμόδιων φορέων για την ισότητα των φύλων σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης και της εφαρμογής των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την παροχή συμβουλών σε θέματα ισότητας των φύλων στις δραστηριότητες που συνδέονται με τα ΕΔΕΤ.	Ναι	ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3896 (ΦΕΚ 207/Α/2010) Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης - Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5 Οργανισμός της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων – ΓΓΙΦ - (ΦΕΚ 17/Α/2008)	Αρμόδιος Φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών είναι η ΓΓΙΦ. Η ΓΓΙΦ έχει ως αποστολή την πραγματοποίηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας ανδρών και γυναικών στην Ελλάδα σε όλους τους τομείς δραστηριότητας. Για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης και με σκοπό την εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας ο Συνήγορος του Πολίτη που είναι Ανεξάρτητη Αρχή. Η ΓΓΙΦ βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης του νέου «Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2014-2020». Το Πρόγραμμα αναφέρεται σε ευρύ φάσμα δημόσιων πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και περιλαμβάνει δράσεις το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα υλοποιηθεί από την ΓΓΙΦ - ΕΥΣΥΔΕ/ΥΠΕΣ. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.2 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ στους τομείς της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων καθώς και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου.	Ναι	Το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2014-2020» προβλέπει να επεκταθούν οι δράσεις κατάρτισης και επιμόρφωσης και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο εστιάζοντας στα στελέχη των φορέων που θα συμμετέχουν στο σχεδιασμό/ διαχείριση/ έλεγχο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Για το σκοπό αυτό η ΓΓΙΦ εκπόνησε «Οδηγό Ένταξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, του ΕΣΣΑΑ και του ΕΣΣΑΑΛ, καθώς και στην αξιολόγηση αυτών». (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Στην παρούσα Περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» η ΓΓΙΦ υλοποιεί προγράμματα εκπαίδευσης σε θέματα ισότητας και ενσωμάτωσης της ισότητας στις δημόσιες πολιτικές (gender maistreaming) σε στελέχη της δημόσιας διοίκησης, της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων. Το έργο αφορά στην εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων εκπαίδευσης των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων, με έμφαση στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές που υλοποιούν οι υπηρεσίες των Υπουργείων, των Περιφερειών και των ΟΤΑ. Οι παραπάνω ενέργειες απευθύνονται σε στελέχη των Υπουργείων, των Περιφερειών και των ΟΤΑ που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών ισότητας, αλλά και γενικότερα σε στελέχη δημόσιας διοίκησης, προκειμένου να υιοθετηθεί η διάσταση του φύλου σε οριζόντια βάση κατά την ανάπτυξη πολιτικών και η υιοθέτηση θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών για την προώθηση της ισότητας των φύλων.
G.3 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) στο πεδίο των ΕΔΕΤ, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου.	1 - Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό πλαίσιο των κρατών μελών για τη διαβούλευση και τη συμμετοχή των φορέων που είναι επιφορτισμένοι με την προστασία των ατόμων με αναπηρία ή των οργανώσεων που εκπροσωπούν άτομα με αναπηρία και άλλων άμεσα εμπλεκόμενων φορέων σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης και της εφαρμογής των προγραμμάτων.	Ναι	Κύρωση του Πρωτοκόλλου με το Νόμο 4074/2013 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες» http://www.espa.gr	Αρμόδια αρχή για το συντονισμό της προετοιμασίας του νέου ΕΣΠΑ είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ). Όλες οι ενέργειες διαβούλευσης αναφέρονται στο σχέδιο του νέου ΕΣΠΑ (κεφ. 1.5.1 και 15.2). Στην ηλεκτρονική πύλη http://www.espa.gr, αλλά και στους διαδικτυακούς τόπους άλλων Υπουργείων και Περιφερειών, έχει δημιουργηθεί ειδικός χώρος, ο οποίος αφορά στην περίοδο 2014-2020 όπου όλα τα βασικά υποστηρικτικά έγγραφα του αναπτυξιακού σχεδιασμού αναρτώνται και δίνεται η δυνατότητα σχολιασμού και υποβολής ερωτήσεων και προτάσεων.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.3 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) στο πεδίο των ΕΔΕΤ, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου.	2 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ στους τομείς της ισχύουσας νομοθεσίας και πολιτικής της Ένωσης και των κρατών μελών για άτομα με αναπηρία, περιλαμβανομένης της προσβασιμότητας και της πρακτικής εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία όπως αποτυπώνεται στην ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, ανάλογα με την περίπτωση.	Ναι	http://www.espa.gr/el/Pages/staticNewProgrammingPeriod.aspx	Δεδομένου, ότι η ΜΟΔ έχει την αρμοδιότητα εκπαίδευσης των Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ, ενέταξε στις δραστηριότητες εκπαίδευσης που υλοποιεί και τα ζητήματα αναπηρίας. Συστάθηκε από την ΕΥΣΣΑΑΠ «Ομάδα Εργασίας σχετικά με την ένταξη της διάστασης της αναπηρίας και της μη διάκρισης στο ΕΣΠΑ 2014-2020» (Α.Π.14125/ΕΥΣΣΑΑΠ989/24.03.2014). Στο πλαίσιο αυτό, η ΜΟΔ ΑΕ συνεργάστηκε με ΕΣΑμεΑ και τη Δ/ΝΣΗ Διεθνών Σχέσεων του Υπ. Εργασίας και κατάρτισε αναλυτικό Σχέδιο Εκπαιδευτικής παρέμβασης (30/9/2014). Έχει ολοκληρωθεί η α΄φάση εκπαίδευσης των στελεχών των Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ και έχει πραγματοποιηθεί για τα στελέχη σχεδιασμού «Διημερίδα Ενημέρωσης και Εκπαίδευσης των στελεχών των ΕΥ σε θέματα αναπηρίας και προσβασιμότητας» (8, 9/10/2014 ενημερωτικές εισηγήσεις και 4 βιωματικά εργαστήρια). Σχεδιάζεται η εκπαίδευση των Δικαιούχων. Οι λοιπές δράσεις που περιλαμβάνουν διερεύνηση αναγκών, συγκέντρωση και διάθεση εκπαιδευτικού υλικού και εκπαιδευτικές δράσεις θα πραγματοποιηθούν έως τα τέλη του 2015.
G.3 - Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) στο πεδίο των ΕΔΕΤ, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου.	3 - Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την παρακολούθηση της εφαρμογής του άρθρου 9 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία σε σχέση με τα ΕΔΕΤ σε όλη τη διάρκεια της εκπόνησης και της εφαρμογής των προγραμμάτων.	Ναι	Υ 426/14 (ΦΕΚ 523 Β/28-02-2014)	Σύμφωνα με το αρθρ. 33 σημ. 1 της Σύμβασης «για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες», ορίζεται από τον πρωθυπουργό, ένας συντονιστικός μηχανισμός μέσα στην Κυβέρνηση με αντικείμενο την εθνική εφαρμογή και την παρακολούθηση της Σύμβασης. Με βάση την Αριθμ. Υ 426/14 (ΦΕΚ 523 Β/28-02-2014) ορίστηκε το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και ειδικότερα η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου ως το σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες καθώς και ως συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων. Επιπλέον, στη συγκεκριμένη πράξη ορίζεται ότι η κοινωνία των πολιτών και, ιδιαίτερα, τα άτομα με αναπηρίες και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους, θα εμπλέκονται και θα συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία παρακολούθησης.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	Όχι		Οι ελληνικές αρχές έχουν υλοποιήσει δράσεις όπως η ίδρυση της ΕΑΑΔΗΣΥ (Ν. 4013/2011), η σταδιακή ενεργοποίηση των αρμοδιοτήτων της & η ψήφιση του Νόμου 4281/2014. Η μεταρρύθμιση είναι σε εξέλιξη. Οι δράσεις που δρομολογούνται είναι: 1. Ολοκλήρωση νομικού & θεσμικού πλαισίου 2. Νομικές & διαδικαστικές ρυθμίσεις για την ασφαλή και ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας για τις ΔΣ και την αντιμετώπιση των συνηθέστερων σφαλμάτων 3. Αποτελεσματικό σύστημα δικαστικής προστασίας των οικονομικών φορέων Οι ελληνικές αρχές πρέπει να υλοποιήσουν τις δράσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Δράσης που συμφωνήθηκε την 26.11.2014 με την ΕΕ (στο εξής «ΣΔ(G4)») προκειμένου να εκπληρώσουν την αιρεσιμότητα G4. Το ΣΔ(G4) επισυνάπτεται στην αγγλική γλώσσα στο ΕΠ με τίτλο «ACTION PLAN for the fulfillment of the General ex ante Conditionality Public Procurement». Η ΕΕ θα αξιολογήσει την εκπλήρωση της αιρεσιμότητας G4 από τις ελληνικές αρχές αποκλειστικά με βάση το λεπτομερές ΣΔ(G4). (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.	Όχι		Το εθνικό σύστημα ανάθεσης ΔΣ χαρακτηρίζεται από διαδικασίες οι οποίες εγγυώνται διαφάνεια. Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί είναι: 1. Νομικές, θεσμικές & διαδικαστικές ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματική τήρηση των αρχών της ΣΛΕΕ στη διαδικασία ανάθεσης ΔΣ, ιδίως μέσω της συντονιστικής & ελεγκτικής δράσης της ΕΑΑΔΗΣΥ 2. Νομοθεσία/ κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ανάθεση ΔΣ 3. Διαθεσιμότητα εργαλείων & συστημάτων ΤΠ: ΕΣΗΔΗΣ, ΚΗΜΔΗΣ Οι ελληνικές αρχές πρέπει να υλοποιήσουν τις δράσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Δράσης που συμφωνήθηκε την 26.11.2014 με την ΕΕ (στο εξής «ΣΔ(G4)») προκειμένου να εκπληρώσουν την αιρεσιμότητα G4. Το ΣΔ(G4) επισυνάπτεται στην αγγλική γλώσσα στο ΕΠ με τίτλο «ACTION PLAN for the fulfillment of the General ex ante Conditionality Public Procurement». Η ΕΕ θα αξιολογήσει την εκπλήρωση της αιρεσιμότητας G4 από τις ελληνικές αρχές αποκλειστικά με βάση το λεπτομερές ΣΔ(G4). (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	3 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που ασχολείται με τη διαχείριση των κονδυλίων των ΕΔΕΤ.	Ναι	1. Κατάρτιση του προσωπικού που ασχολείται με την εφαρμογή των κανόνων ΔΣ της ΕΕ μέσω: α. Στοχευμένου εκπαιδευτικού προγράμματος για το προσωπικό των αναθετουσών αρχών β. Εκπαίδευσης στελεχών των ΔΑ και δικαιούχων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2. Εφαρμογή συστήματος διάδοσης και ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων των δημοσίων συμβάσεων για το προσωπικό μέσω: α. της ΕΑΑΔΗΣΥ β. του συστήματος διάδοσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ γ. της Εθνικής Αρχής Συντονισμού για το ΕΣΠΑ (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	Όχι		Έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την εφαρμογή των κανόνων ΔΣ της ΕΕ & έχουν περιληφθεί ρυθμίσεις στο Ν.4281/2014. Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί είναι: 1. Ύπαρξη κεντρικής αρχής: ΕΑΑΔΗΣΥ 2. Τεχνική υποστήριξη από την ΕΑΑΔΗΣΥ προς όλους τους συμμετέχοντες στην υλοποίηση των ΔΣ φορείς. Οι δράσεις έχουν διαρκή χαρακτήρα και είναι σε εξέλιξη, ώστε να οργανωθεί η ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς ανάθεσης ΔΣ & να βελτιωθεί η διακυβέρνηση στον τομέα των ΔΣ. Οι ελληνικές αρχές πρέπει να υλοποιήσουν τις δράσεις που περιγράφονται λεπτομερώς στο Σχέδιο Δράσης που συμφωνήθηκε την 26.11.2014 με την ΕΕ (στο εξής «ΣΔ(G4)») προκειμένου να εκπληρώσουν την αιρεσιμότητα G4. Το ΣΔ(G4) επισυνάπτεται στην αγγλική γλώσσα στο ΕΠ με τίτλο «ACTION PLAN for the fulfillment of the General ex ante Conditionality Public Procurement». Η ΕΕ θα αξιολογήσει την εκπλήρωση της αιρεσιμότητας G4 από τις ελληνικές αρχές αποκλειστικά με βάση το λεπτομερές ΣΔ(G4). (βλ. Παρ.III1)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.5 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων.	Ναι	Η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕ),-ΚΕΜΚΕ, του Υπ. Οικονομικών σε συνεργασία με δίκτυο Αποκεντρωμένων Μονάδων ΚΕ, ΑΜΚΕ, που συστήνεται στα άλλα Υπουργεία, αποτελεί το συντονιστικό όργανο για τον έλεγχο των ΚΕ της χώρας ως προς την συμβατότητά τους με το ΕΕ δίκαιο. Σε ό,τι αφορά τις συγχρηματοδοτούμενες ενισχύσεις καθώς και τις ενισχύσεις που χορηγούνται από το ΠΔΕ & τις λοιπές ενισχύσεις αρμοδιότητας ΥΠΑΑΝ, η αρμόδια ΑΜΚΕ συστήνεται στο ΥΠΑΑΝ, και ειδικότερα στην ΕΑΣ. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Η ΑΜΚΕ του ΥΠΑΑΝ, για τον έλεγχο της συμβατότητας με το ΕΕ δίκαιο των χρηματοδοτήσεων των έργων αρμοδιότητας του ΥΠΑΑΝ (ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης) καθώς και όλων των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ (συγχρηματοδοτούμενων & μη), έχει ορισθεί με βάση το ΠΔ του Υπουργείου. Η εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί και στο νόμο πλαίσιο της περιόδου 2014-2020 ενώ υπάρχουν ρυθμίσεις για: - Έλεγχο σώρευσης - Εκπλήρωση αρχής "Deggendorf" - Τήρηση κανόνων ΚΕ καθ΄ όλη τη διάρκεια εξέλιξης ενός καθεστώτος - Έγκριση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΜΧΤ) ως προς τη νομιμότητα τους σε θέματα ΚΕ ενώ στο ΠΣΣΚΕ καταχωρούνται και οι ενισχύσεις μέσω των ΜΧΤ - Επιτάχυνση ανακτήσεων για παράνομες & μη συμβατές ενισχύσεις - Επάρκεια διασφάλισης κατάλληλων ελέγχων συμμόρφωσης καθεστώτων με τον ΓΑΚ και εγκεκριμένων καθεστώτων - Επαρκή γνώση για χορηγηθείσες ενισχύσεις περιλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.5 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που συμμετέχει στη διαχείριση των κονδυλίων των ΕΔΕΤ.	Ναι	Τα στελέχη της ΕΑΣ έχουν εμπειρία διαπραγμάτευσης & εκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ. Η ΑΜΚΕ θα συνεχίσει να εκπονεί με τη στήριξη της ΜΟΔ πρόγραμμα κατάρτισης σε θέματα ΚΕ με στόχο την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού των δομών ΕΣΠΑ. Η διάχυση πληροφοριών στις ΔΑ θα συνεχιστεί μέσω του site **www.ependyseis.gr** υποβολή ηλεκτρονικών ερωτημάτων/ έκδοση οδηγιών & κατευθύνσεων/ τεχνικών συναντήσεων, μηχανισμός ο οποίος ενισχύεται. Ενώ ο «Δίαυλος» συντελεί στην ανταλλαγή πληροφοριών. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το κριτήριο εκπληρούται σε όλο το εύρος του πεδίου του καθώς εκπληρούται το σύνολο των υποκριτηρίων του μέσω των σχετικών ρυθμίσεων. Η πρόβλεψη για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί επίσης στο νόμο πλαίσιο της νέας διαχειριστικής περιόδου 2014-2020.
G.5 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	3 - Ρυθμίσεις για την διασφάλιση της διοικητικής ικανότητας σε σχέση με την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων.	Ναι	Η διοικητική ικανότητα για την υλοποίηση & εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τις συγχρηματοδοτούμενες ΚΕ διασφαλίζεται με την λειτουργία της ΑΜΚΕ του ΥΠΑΑΝ, η οποία υποστηρίζει τους φορείς αρμοδιότητας της σε συνεργασία με την ΚΕΜΚΕ. Όπως στην τρέχουσα περίοδο θα αξιοποιηθεί η τεχνική βοήθεια. Ενδεικτικές δράσεις: • εκπαίδευση/ ενημέρωση/ συμβουλευτική υποστήριξη ΔΑ & εμπλεκόμενων φορέων • επέκταση/ επικαιροποίηση του ΠΣΣΚΕ • συντήρηση/ αναβάθμιση ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το κριτήριο εκπληρούται σε όλο το εύρος του πεδίου του καθώς εκπληρούται το σύνολο των υποκριτηρίων του μέσω των σχετικών ρυθμίσεων. Η πρόβλεψη για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί αναλυτικά στο νόμο πλαίσιο της νέας διαχειριστικής περιόδου 2014-2020.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.6 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΠΕ) και της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΣΠΕ).	Ναι	Οι Οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με τους νόμους 1650/86, 3010/2002, 4014/2011 και την ΚΥΑ οικ.107017/28.8.2006. Εφαρμογή επίσης έχουν ο νόμος 4014/2011, η ΚΥΑ 37111/2021/2003, η ΚΥΑ 11764/653 και η ΚΥΑ 9269/470/2007. (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)	
G.6 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ	2 - Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που συμμετέχει στην εφαρμογή των οδηγιών για την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ.	Ναι	Οι δράσεις κατάρτισης του προσωπικού διεξάγονται κυρίως από το ΙΝΕΠ και άλλους φορείς (ΕΥΣΠΕΔ-ΥΠΕΚΑ, ΜΟΔ κλπ) ενώ στις ιστοσελίδες: • www.ypeka.gr, αναρτώνται σχετικά νομοθετήματα & ερμηνευτικές εγκύκλιοι • http://aepo.ypeka.gr/, αναρτώνται αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων-ανανέωσης- παράτασης, για δραστηριότητες κατηγορίας Α • http://diavgeia.gov.gr/, αναρτώνται αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) έργων & δραστηριοτήτων, καθώς και σχεδίων & προγραμμάτων (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ)	Για την εκπαίδευση των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών οργανώθηκε από το ΥΠΕΚΑ ενημερωτική ημερίδα μετά την έκδοση του νέου Ν 4014/2102. Το Πρόγραμμα «Διαύγεια» στοχεύει στην επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δραστηριότητας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας. Για την ηλεκτρονική διαχείριση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης προβλέπεται, στο άρθρο 18 Ν. 4014/2012, η δημιουργία Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου πληροφοριών στο ΥΠΕΚΑ, ΚΥΑ Αριθμ. οικ. 30651/2014 (ΦΕΚ 1817/Β', 7/2014) σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρ. 18 παρ. 5 Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α΄ 209)». Σύσταση Εθνικού Περιβαλλοντικού Δικτύου (υπ. Αριθμ. 135259/10-4-2012 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ). (βλ. Παρ.III1, ΕΣΠΑ) Οι υπηρεσίες της ΕΕ θα ενημερώνονται σχετικά με την εξέλιξη της εκπλήρωσης των απαιτήσεων του κριτηρίου.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.6 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ.	3 - Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την επάρκεια της διοικητικής ικανότητας.	Ναι	Αρχές εφαρμογής των ΕΠΕ/ΣΠΕ είναι η ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ, οι αποκεντρ. & αυτοδιοικητικές υπηρεσίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και στην περιβαλλοντική παρακολούθηση των ΕΠ είναι & η ΕΥΣΠΕΔ. Ο 4014/11 επιδιώκει μείωση των απαιτούμενων χρόνων & συστήνεται μητρώο πιστοπ. αξιολογητών ΜΠΕ. Υπάρχει συνεργασία ΥΠΕΚΑ&ΥΔΜΗΔ ώστε να ληφθεί μέριμνα για ενίσχυση υπηρεσιών που εμπλέκονται στην περιβαλλοντική αδειοδότηση. ΠΔ 100/14 (ΦΕΚ 237/Α΄/14) Απόφαση Α.Π. οικ. 51365/ 31.10.14 του Υπουργού ΠΕΚΑ (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κριτηρίου, η στελέχωση των αρμόδιων Υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση και δέσμευση των εμπλεκομένων Υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σε εξέλιξη η υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για την εξασφάλιση επιπλέον στελέχωσης με εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης, επικουρικά η λειτουργία του μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών θα συμβάλει προς την κατεύθυνση αυτή. Οι υπηρεσίες της ΕΕ θα ενημερώνονται σχετικά με την εξέλιξη της εκπλήρωσης των απαιτήσεων του κριτηρίου.
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Όχι		Το σύνολο των ρυθμίσεων για την παρακολούθηση των στατιστικών δεδομένων είναι υπό επεξεργασία και θα συμπεριληφθεί σε ένα διακριτό έγγραφο εργασίας (Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014 – 2020), το οποίο θα έχει δυναμικό χαρακτήρα με συνεχή επικαιροποίηση κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Στο έγγραφο αυτό, θα αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο τρόπο τα ζητήματα παρακολούθησης των δεικτών όλων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ για όλα τα Ταμεία και τα Προγράμματα. Η οριστικοποίηση του εγγράφου θα γίνει μετά την κατάρτιση και την έγκριση του νέου ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του και οι σχετικές ρυθμίσεις του Συστήματος Παρακολούθησης θα ενσωματωθούν στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου καθώς και στο νέο νόμο ΕΣΠΑ. Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 31/10/2015.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων	2 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των συγκεντρωτικών δεδομένων.	Όχι		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/6/2016.
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	3 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: την επιλογή δεικτών αποτελεσμάτων για κάθε πρόγραμμα, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο επιλογής των δράσεων πολιτικής που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα.	Όχι		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 31/12/2014.
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	Όχι		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/4/2016.

Εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια	Εκπλήρωση κριτηρίων (Ναι/ Όχι)	Στοιχείο αναφοράς	Επεξήγηση
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	5 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: την τήρηση των ακόλουθων προϋποθέσεων για κάθε δείκτη: σταθερότητα και στατιστική επικύρωση, σαφήνεια της κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή δεδομένων.	Όχι		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 31/12/2014.
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	6 - Υφίστανται διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα δεικτών.	Όχι		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/4/2016.

9.2 Περιγραφή δράσεων για τη συμμόρφωση με τις εκ των προτέρων αιρεσιμότητες, υπεύθυνοι φορείς και χρονοδιάγραμμα

Πίνακας 25: Ενέργειες για την εκπλήρωση των σχετικών γενικών εκ των προτέρων όρων

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	4. Εκδοση κατευθυντήριων οδηγιών/ ερμηνευτικών εγκυκλίων: Μέρος Α Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	3. Υποβολή στην ΕΕ λίστας κατευθυντήριων οδηγιών/ ερμηνευτικών εγκυκλίων: Μέρος Α & Β Βλ. ΣΔ(G4)	31 Ιαν 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	8. Έκδοση τυποποιημένων τευχών δημοπράτησης: Μέρος Β	31 Δεκ 2016	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	10. Λήψη μέτρων εφαρμογής του νέου συστήματος προδικαστικής προστασίας στις ΔΣ (Ν. 4281/14)	31 Δεκ 2016	ΕΑΑΔΗΣΥ Υπουργείο Δικαιοσύνης
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών	2. Ενσωμάτωση των νέων ευρωπαϊκών οδηγιών για τις Δημόσιες Συμβάσεις - Βλ. ΣΔ(G4)	18 Απρ 2016	ΕΑΑΔΗΣΥ Υπουργείο. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	5. Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών/ ερμηνευτικών εγκυκλίων: Μέρος Β Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2016	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	9. Υποβολή στην ΕΕ σχεδίου εφαρμογής του νέου συστήματος προδικαστικής προστασίας Βλ. ΣΔ(G4)	1 Μαϊ 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ Υπουργείο Δικαιοσύνης
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	1. Δευτερογενής νομοθεσία ανάθεσης ΔΣ έργων, προμηθειών, υπηρεσιών (αρ.172 ν.4281/2014)– Βλ. ΣΔ(G4)	1 Μαϊ 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ Υπουργείο. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	6. Προσδιορισμός τευχών δημοπράτησης που θα τυποποιηθούν: Μέρος Α & Β Βλ. ΣΔ(G4)	31 Ιαν 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	1 - Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	7. Έκδοση τυποποιημένων τευχών δημοπράτησης: Μέρος Α Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.	2. Ανοιγμα αγοράς παροχής υπηρεσιών e-procurement σε ιδιώτες (διασύνδεση με promitheus) Βλ. ΣΔ(G4)	30 Απρ 2015	Γενική Γραμματεία Εμπορίου
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	2 - Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων.	1. Ολοκλήρωση δράσεων παρ. 2.7.1.3 του MoU: 4, 5(i) (ii) (v), 6,7(iii) (iv) (v) & 8 - Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2015	Γενική Γραμματεία Εμπορίου
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	3. Υιοθέτηση σε συμφωνία με ΕΕ κυλιόμενου εκπαιδευτικού προγράμματος ΔΑ & σχετικών φορέων Βλ.ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2014	Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΑΑΔΗΣΥ ΜΟΔ ΑΕ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	5. Υποστήριξη των δικαιούχων κεντρικών/ & τοπικών αναθετουσών αρχών/ & φορέων για τη νέα νομοθεσία ΔΣ Βλ.ΣΔ(G4)	30 Ιουν 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	4. Προσθήκη στον «Δίαυλο» λειτουργίας για ανταλλαγής πληροφοριών/ & καλών πρακτικών μεταξύ ανάμεσα στις ΔΑ- Βλ ΣΔ(G4)	30 Ιουν 2015	Εθνική Αρχή Συντονισμού ΜΟΔ ΑΕ
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	2. Υιοθέτηση σε συμφωνία με την ΕΕ εκπαιδευτικού προγράμματος για ΔΣ για το 2016 - Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2015	ΕΑΑΔΗΣΥ ΕΚΔΔΑ Γενική Γραμματεία Εμπορίου Υπουργείο. Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων
G.4 - Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	4 - Ρυθμίσεις σχετικά με την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων.	1. Υιοθέτηση σε συμφωνία με την ΕΕ εκπαιδευτικού προγράμματος για ΔΣ για το 2015 - Βλ. ΣΔ(G4)	31 Δεκ 2014	ΕΑΑΔΗΣΥ ΕΚΔΔΑ Γενική Γραμματεία Εμπορίου Υπουργείο. Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Ενσωμάτωση των ρυθμίσεων του Συστήματος Παρακολούθησης στο ΣΔΕ καθώς και στο νέο νόμο ΕΣΠΑ.	30 Ιουν 2015	ΕΥΘΥ με τη συνεργασία της ΕΥΣΣΑΑΠ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Διαμόρφωση 1ης Εγκυκλίου με αρχικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη ενιαίου συστήματος δεικτών ΕΣΠΑ.	31 Μαϊ 2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΕΥΣΕΚΤ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Ρυθμίσεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην παρακολούθηση του ΕΣΠΑ και των δεικτών ΕΚΤ.	30 Ιουν 2015	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ ΕΥΣΕΚΤ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Ανάπτυξη μηχανισμού στατιστικής επικύρωσης και μόνιμης συνεργασίας της ΕΑΣ με την ΕΛΣΤΑΤ.	30 Ιουν 2015	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ, την ΕΥΣΕΚΤ και τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Κατάρτιση εγγράφου "Ενιαίο Σύστημα Δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020".	30 Απρ 2015	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΥΣΕΚΤ, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ΕΥ ΟΠΣ, ΕΥΘΥ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Ανάπτυξη συστήματος συλλογής/αποθήκευσης/αναφοράς/ μετάδοσης στοιχείων μεμονωμένων συμμετοχών (ΕΚΤ)	30 Μαρ 2015	ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία με ΕΥΣΣΑΑΠ, ΕΥ ΟΠΣ και ΕΥΘΥ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Διαμόρφωση μηχανισμού για ανάπτυξη και επικαιροποίηση του Ενιαίου Συστήματος Δεικτών.	31 Μαϊ 2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΓΓΕΑ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Διαμόρφωση 2ης Εγκυκλίου για την ανάπτυξη του ενιαίου συστήματος δεικτών ΕΣΠΑ.	30 Ιουν 2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΕΥΣΕΚΤ

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	1 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση.	Προσαρμογή του ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ στην ηλεκτρονική αποθήκευση δεδομένων δεικτών & αποστολή στην ΕΕ.	30 Απρ 2016	ΕΥ ΟΠΣ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	2 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των συγκεντρωτικών δεδομένων.	Αναβάθμιση του διαδικτυακού τόπου www.anaptyxi.gov.gr/	30 Απρ 2016	ΕΥ ΟΠΣ – ΜΟΔ ΑΕ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	2 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των συγκεντρωτικών δεδομένων.	Ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση των Ετήσιων Εκθέσεων προόδου των ΕΠ στις ιστοσελίδες των ΕΥΔ & ΕΣΠΑ.	30 Απρ 2015	ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	2 - Εφαρμόζονται ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των συγκεντρωτικών δεδομένων.	Ενσωμάτωση στο ΣΔΕ και το νόμο ΕΣΠΑ, σχετικών αναφορών δημοσίευσης-σωρευτικών δεδομένων δεικτών.	30 Απρ 2016	ΕΥΘΥ, σε συνεργασία με την ΕΥΣΣΑΑΠ/ Μονάδα Β'

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	3 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: την επιλογή δεικτών αποτελεσμάτων για κάθε πρόγραμμα, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο επιλογής των δράσεων πολιτικής που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα.	Ανάλυση αν η επιλογή των δεικτών αποτελέσματος αντανακλά την επιλογή των δράσεων πολιτικής	31 Δεκ 2014	Διαχειριστικές Αρχές & Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ (βάσει των εκθέσεων των εκ των προτέρων αξιολόγησης)
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	Επιλογή δεικτών αποτελέσματος με τιμές βάσης και στόχου για κάθε ΕΠ και εισαγωγή στην SFC2014	30 Απρ 2015	Διαχειριστικές Αρχές & Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	(T3531) - Έλλειψη τιμής βάσης και στόχου	30 Ιουν 2015	Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων ΔΕΥΑ και Δημοτικών Υπηρεσιών Ύδρευσης.
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	(T3510) -Έλλειψη τιμής βάσης και στόχου	30 Ιουν 2015	Συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων Ειδικής Γραμματείας Δασών/ ΥΠΕΚΑ, Δ/νσης Δασών Περιφέρειας, Δασικών Υπηρεσιών, Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	(T3515) - Έλλειψη τιμής βάσης και στόχου	30 Ιουν 2015	Συνεργασία της Διαχειριστικής Αρχής με την ΕΥΣΣΑΑΠ
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	4 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: τη θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες.	Ενέργειες επικαιροποίησης ή εξειδίκευσης εθνικών τιμών στόχου-βάσης σε περιφερειακό επίπεδο	31 Δεκ 2015	ΕΥΣΣΑΑΠ σε συνεργασία με τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων και φορείς που τηρούν στατιστικά–διοικητικά δεδομένα
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	5 - Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών αποτελεσμάτων που περιλαμβάνει: την τήρηση των ακόλουθων προϋποθέσεων για κάθε δείκτη: σταθερότητα και στατιστική επικύρωση, σαφήνεια της κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή δεδομένων.	Ολοκλήρωση των εκθέσεων της εκ των προτέρων αξιολόγησης (αξιολόγηση κριτηρίων ποιότητας δεικτών).	31 Δεκ 2014	Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ και Διαχειριστικές Αρχές
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	6 - Υφίστανται διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα δεικτών.	Ανάπτυξη πλαισίου συλλογής δεδομένων για τη διενέργεια αξιολογήσεων επιπτώσεων.	30 Απρ 2016	ΕΥΣΣΑΑΠ & ΕΥΣΕΚΤ

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
G.7 - Η ύπαρξη της αναγκαίας στατιστικής βάσης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των επιπτώσεων των προγραμμάτων. Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων που συμβάλλουν με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο στην επίτευξη επιθυμητών αποτελεσμάτων, στην παρακολούθηση της προόδου σε σχέση με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα και στη διενέργεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων.	6 - Υφίστανται διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα δεικτών.	Περιγραφή μεθόδου ανάπτυξης υποσυστήματος δεικτών, σύμφωνα με το αρ.125.3.a.i Καν. ΕΚ 1303/2013.	30 Απρ 2016	ΕΥΣΣΑΑΠ και ΕΥΣΕΚΤ με τη συνεργασία της ΕΥ ΟΠΣ και των Διαχειριστικών Αρχών των Προγραμμάτων

Πίνακας 26: Ενέργειες για την εκπλήρωση των σχετικών θεματικών εκ των προτέρων όρων

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. (Εν εξελίξει)	31 Μαρ 2014	ΓΓΕΤ, Περιφέρειες
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Επιλογή προτεραιοτήτων ευφυούς εξειδίκευσης	15 Ιαν 2015	ΓΓΕΤ, Περιφέρειες
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ολοκλήρωση της στρατηγικής ευφυούς εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο	28 Φεβ 2015	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Δομές και μηχανισμοί για την παρακολούθηση της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης	15 Ιαν 2015	ΓΓΕΤ, Περιφέρειες
Τ.01.1 - Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	1 - Εφαρμόζεται μια εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Τελική διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής RIS3	31 Μαρ 2015	ΓΓΕΤ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.01.1 -Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	3 - προβλέπει μέτρα για την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&ΤΑ·	Επεξεργασία των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης καθως και των αποτελεσματων της μελέτης και της swot analysis ανα τομέα και ενσωμάτωση τους στο τελικό κείμενο της RIS3	15 Ιαν 2015	ΓΓΕΤ, Περιφέρειες
Τ.01.1 -Έρευνα και καινοτομία: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, η οποία επιτρέπει τη μόχλευση δαπανών έρευνας και καινοτομίας του ιδιωτικού τομέα και εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά αποδοτικών εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας.	4 - περιλαμβάνει μηχανισμό παρακολούθησης.	Ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης	15 Ιαν 2015	ΓΓΕΤ, Περιφέρειες
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	2 - κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των δράσεων μέσω της ανάλυσης SWOT ή παρεμφερούς ανάλυσης σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη·	3. Κατάρτιση διυπουργικού Μνημονίου	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ/ΓΓ ΕΣΠΑ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	2 - κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των δράσεων μέσω της ανάλυσης SWOT ή παρεμφερούς ανάλυσης σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη.	1.Εξειδίκευση/ιεράρχηση/ποσοτικοποίηση κατηγοριών παρεμβάσεων σε συνάρτηση με υποβληθέντα ΕΠ λαμβάνοντας υπόψη τις RIS	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	2 - κατάρτιση προϋπολογισμού και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των δράσεων μέσω της ανάλυσης SWOT ή παρεμφερούς ανάλυσης σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη·	2. Επικαιροποίηση συστήματος δεικτών για τη μέτρηση προόδου στο ανωτέρω 1	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	1. Θεσμοθέτηση κεντρικής δομής ενιαίου συντονισμού πολιτικής και υλοποίησης δράσεων ΤΠΕ	31 Ιαν 2015	ΓΓΤΤ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	3. Θεσμοθέτηση απλοποιημένου πλαισίου υλοποίησης έργων ΤΠΕ	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	2. Ενσωμάτωση των προτεινόμενων μέτρων στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των ΕΠ 2014 - 2020	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ/ΓΓ ΕΣΠΑ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες.	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	3. Καταγραφή των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών, των μηχανισμών υλοποίησης και των δυνητικών δικαιούχων	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ/ΓΓ ΕΣΠΑ
Τ.02.1 - Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες, μεταξύ άλλων από ευάλωτες ομάδες, επιχειρήσεις και δημόσιες διοικήσεις, το οποίο περιλαμβάνει και διασυνοριακές πρωτοβουλίες	5 - αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ.	4. Θεσμοθέτηση απλοποιημένου πλαισίου υλοποίησης έργων ΤΠΕ στο σύνολο του κύκλου τους	31 Μαρ 2015	ΓΓΤΤ
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	2 - σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές που βασίζεται σε οικονομικές αναλύσεις και λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες ιδιωτικές και δημόσιες υποδομές και τις προγραμματισμένες επενδύσεις.	2. Περεταίρω ανάλυση των επιμέρους δράσεων και της αποτελεσματικής διαχείρισης τους.	5 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	2 - σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές που βασίζεται σε οικονομικές αναλύσεις και λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες ιδιωτικές και δημόσιες υποδομές και τις προγραμματισμένες επενδύσεις.	1. Περεταίρω τεκμηρίωση μεθοδολογίας και πηγών δεδομένων της ανάλυσης (και περί εμπλοκής stakeholders)	5 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	2 - σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές που βασίζεται σε οικονομικές αναλύσεις και λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες ιδιωτικές και δημόσιες υποδομές και τις προγραμματισμένες επενδύσεις.	3. Σχέδιο Δράσης Διαχείρισης Κινδύνων για την εφαρμογή του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου.	31 Μαρ 2015	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	3 - πρότυπα βιώσιμων επενδύσεων που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε ανοικτές, οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας και ασφάλειας υποδομές και υπηρεσίες.	1. Περεταίρω τεκμηρίωση διαδικασίας προτεραιοποίησης/ αποκλεισμού για επενδυτικές προτεραιότητες.	19 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	3 - πρότυπα βιώσιμων επενδύσεων που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε ανοικτές, οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας και ασφάλειας υποδομές και υπηρεσίες.	3. Αναλυτικότερη περιγραφή του τρόπου βελτιστοποίησης της χρήσης των δημοσίων πόρων.	31 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Τ.02.2 - Υποδομή δικτύων νέας γενιάς (NGN): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGN που λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ σε σχέση με την πρόσβαση στο διαδίκτυο με υψηλές ταχύτητες, με επίκεντρο τις περιοχές στις οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτές υποδομές με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ, παρέχοντας προσβάσιμες υπηρεσίες σε ευάλωτες ομάδες.	3 - πρότυπα βιώσιμων επενδύσεων που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε ανοικτές, οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας και ασφάλειας υποδομές και υπηρεσίες.	2. Περεταίρω τεκμηρίωση συμμόρφωσης των επενδυτικών μοντέλων με «Guide to Broadband investments»	31 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
Τ.01.2 - Υποδομές έρευνας και καινοτομίας. Η ύπαρξη πολυετούς σχεδίου προϋπολογισμού και ιεράρχησης προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις.	1 - Έχει εγκριθεί ένα ενδεικτικό πολυετές σχέδιο προϋπολογισμού και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων για τις επενδύσεις το οποίο συνδέεται με τις προτεραιότητες της Ένωσης και, κατά περίπτωση, με το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Φόρουμ Ερευνητικών Υποδομών-ESFRI.	Παρακολούθηση, έλεγχος και επικύρωση της επιλογής των προτεραιοτήτων	20 Φεβ 2015	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	4. Τροποποίηση ΚΕΝΑΚ	30 Σεπ 2015	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	1. Έναρξη υλοποίησης μελέτης	30 Οκτ 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) – Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	2. Εκπόνηση μελέτης	30 Απρ 2015	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
T.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	3. Αποστολή Μελέτης στην ΕΕ (ΓΔ Ενέργειας) – Διαβούλευση/διαπραγμάτευση με την ΕΕ	31 Μαϊ 2015	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	1 - Οι δράσεις είναι: μέτρα που διασφαλίζουν την εφαρμογή ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Παραλαβή μελέτης	10 Νοε 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	2. Εκπόνηση μελέτης εκ μέρους του αναδόχου - Σχέδιο μελέτης	1 Σεπ 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)—Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	4. Αποστολή στρατηγικού σχεδιασμού στην ΕΕ	31 Δεκ 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)—Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	3. Παραλαβή μελέτης - τελικής μελέτης έκθεσης	17 Νοε 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)—Γενική Γραμματεία Ενέργειας καιι Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	**Μη εκπληρωθέντα κριτήρια**	**Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν**	**Προθεσμία (ημ/νια)**	**Αρμόδιοι φορείς**
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	3. Παραλαβή μελέτης - σχεδίου μελέτης	13 Οκτ 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)–Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	2. Εκπόνηση μελέτης εκ μέρους του αναδόχου -Τελική μελέτη έκθεση	2 Νοε 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)–Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
Τ.04.1 - Έχουν υλοποιηθεί δράσεις για την προώθηση αποτελεσματικών από πλευράς κόστους βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και αποτελεσματικών από πλευράς κόστους επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτιρίων.	3 - Οι δράσεις είναι: μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	1. Ανάθεση Μελέτης	24 Ιουν 2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)–Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής-Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Τελική διαμόρφωση και έγκριση της τιμολογιακής πολιτικής για την ύδρευση	30 Απρ 2016	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων (Εισήγηση) Εθνική Επιτροπή Υδάτων (Απόφαση έγκρισης)
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Συγκρότηση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Υδάτων	30 Ιουν 2015	ΥΠΕΚΑ (Απαιτείται Απόφαση Υπουργού)

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Διαβούλευση επί της πρότασης τιμολογιακής πολιτικής με τη Γνωμοδοτική Επιτροπή Υδάτων και με Φορείς. (για τις λοιπές χρήσεις ύδατος)	31 Μαρ 2016	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων Γνωμοδοτική Επιτροπή Υδάτων
T.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Διαβούλευση επί της πρότασης τιμολογιακής πολιτικής με τη Γνωμοδοτική Επιτροπή Υδάτων και με Φορείς. (για την ύδρευση)	30 Σεπ 2015	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων Γνωμοδοτική Επιτροπή Υδάτων

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής στις λοιπές χρήσεις ύδατος	31 Δεκ 2015	ΥΠΕΚΑ / Ειδική Γραμματεία Υδάτων
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Τελική διαμόρφωση και έγκριση της τιμολογιακής πολιτικής για τις λοιπές χρήσεις ύδατος.	30 Σεπ 2016	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων (Εισήγηση) Εθνική Επιτροπή Υδάτων (Απόφαση έγκρισης)

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	1 - Σε τομείς που στηρίζονται από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ, ένα κράτος μέλος έχει εξασφαλίσει τη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος ανά τομέα σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 περίπτωση 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, τα περιβαλλοντικά και τα οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.	Διαμόρφωση πρότασης της τιμολογιακής πολιτικής στον τομέα ύδρευσης	30 Ιουν 2015	ΥΠΕΚΑ / Ειδική Γραμματεία Υδάτων
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	2 - Η έγκριση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για την περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.	1. Ολοκλήρωση και έγκριση των Σχεδίων Διαχείρισης για το Υδατικό Διαμέρισμα Αιγαίου	31 Μαρ 2015	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων Εθνική Επιτροπή Υδάτων
Τ.06.1 - Τομέας υδάτων: Η ύπαρξη α) τιμολογιακής πολιτικής για το νερό η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους χρήστες για αποδοτική χρήση των υδάτινων πόρων και β) επαρκούς συνεισφοράς των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης, σε ποσοστό που καθορίζεται στο εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για τις επενδύσεις που στηρίζονται από τα προγράμματα.	2 - Η έγκριση σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού για την περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.	2. 2ος κύκλος των Σχεδίων Διαχείρισης για τα υδατικά διαμερίσματα	31 Δεκ 2015	ΥΠΕΚΑ/Ειδική Γραμματεία Υδάτων Εθνική Επιτροπή Υδάτων
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Έγκριση ΠΕΣΔΑ (σταδιακά)	30 Σεπ 2015	Αρμόδιοι για την εκπόνηση και υλοποίηση των ΠΕΣΔΑ είναι οι Περιφερειακοί ΦΟΔΣΑ του Ν. 4071/2012 ή, εφόσον αυτοί δεν υπάρχουν ή δεν λειτουργούν, οι οικείες Περιφέρειες, κατόπιν διαπιστωτικής πράξης του ΓΓ Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Εκπόνηση μελέτης αναθεώρησης 12 ΠΕΣΔΑ (σταδιακά)	30 Ιουν 2015	Αρμόδιοι για την εκπόνηση και υλοποίηση των ΠΕΣΔΑ είναι οι Περιφερειακοί ΦΟΔΣΑ του Ν. 4071/2012 ή, εφόσον αυτοίδεν υπάρχουν ή δεν λειτουργούν, οι οικείες Περιφέρειες, κατόπιν διαπιστωτικής πράξης του ΓΓ Αποκεντρωμένης Διοίκησης
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Διενέργεια Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης ΕΣΔΑ Δημόσια Διαβούλευση -Ενσωμάτωση παρατηρήσεων στον ΕΣΔΑ	28 Φεβ 2015	ΥΠΕΚΑ / Διεύθυνση προστασίας βιοποικιλότητας, εδάφους & διαχείρισης αποβλήτων/ Τμήμα Αστικών, Βιομηχανικών & Συναφών Αποβλήτων
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Έγκριση ΕΣΔΑ	15 Μαρ 2015	ΥΠΕΚΑ / Διεύθυνση προστασίας βιοποικιλότητας, εδάφους & διαχείρισης αποβλήτων/ Τμήμα Αστικών, Βιομηχανικών & Συναφών Αποβλήτων
Τ.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	2 - Η ύπαρξη ενός ή περισσότερων σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων όπως ορίζει το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Διενέργεια Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης ΠΕΣΔΑ Δημόσια Διαβούλευση - Ενσωμάτωση παρατηρήσεων στους ΠΕΣΔΑ (σταδιακά)	15 Σεπ 2015	Αρμόδιοι για την εκπόνηση και υλοποίηση των ΠΕΣΔΑ είναι οι Περιφερειακοί ΦΟΔΣΑ του Ν. 4071/2012 ή, εφόσον αυτοίδεν υπάρχουν ή δεν λειτουργούν, οι οικείες Περιφέρειες, κατόπιν διαπιστωτικής πράξης του ΓΓ Αποκεντρωμένης Διοίκησης

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	3 - Η ύπαρξη προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, όπως ορίζει το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Έγκριση Προγράμματος Πρόληψης	31 Δεκ 2014	ΥΠΕΚΑ / Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
T.06.2 - Τομέας αποβλήτων: Προώθηση των οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, ιδίως μέσω της εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων.	4 -Έχουν θεσπισθεί τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των στόχων της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με την οδηγία 2008/98/ΕΚ και με βάση την ιεράρχηση των αποβλήτων. ανακύκλωση έως το 2020 σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Υιοθέτηση αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη του στόχου της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης έως το 2020	30 Σεπ 2015	ΥΠΕΚΑ / Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	5 - μία σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	5 - μία σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	5 - μία σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	5 - μία σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων για τα οποία προβλέπεται στήριξη από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	1 - Η ύπαρξη συνολικού/ών σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών το οποίο συμμορφώνεται τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	1 - Η ύπαρξη συνολικού/ών σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών το οποίο συμμορφώνεται τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	15 Σεπ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	1 - Η ύπαρξη συνολικού/ών σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών το οποίο συμμορφώνεται τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	1 - Η ύπαρξη συνολικού/ών σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών το οποίο συμμορφώνεται τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	2 - τη συμβολή στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. …/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	2 - τη συμβολή στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. …/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	2 - τη συμβολή στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. …/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	2 - τη συμβολή στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. …/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - το ΔΕΔ-Μ κορμού και το συνολικό δίκτυο εφόσον προβλέπονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - το ΔΕΔ-Μ κορμού και το συνολικό δίκτυο εφόσον προβλέπονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - το ΔΕΔ-Μ κορμού και το συνολικό δίκτυο εφόσον προβλέπονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	3 - το ΔΕΔ-Μ κορμού και το συνολικό δίκτυο εφόσον προβλέπονται επενδύσεις από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	4 - δευτερογενείς συνδέσεις.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	4 - δευτερογενείς συνδέσεις.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	4 - δευτερογενείς συνδέσεις.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	4 - δευτερογενείς συνδέσεις.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	6 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων.	1. Ολοκλήρωση μελέτης	24 Ιαν 2015	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
Τ.07.1 - Μεταφορές: Η ύπαρξη ενός συνολικού σχεδίου/ων ή πλαισίου/ων για τις επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το θεσμικό σύστημα των κρατών μελών (περιλαμβανομένων των δημόσιων μεταφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) το οποίο υποστηρίζει την ανάπτυξη υποδομών και βελτιώνει τις συνδέσεις με το ευρύτερο και με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ.	6 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων.	2. Ολοκλήρωση μέτρων για την εξασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων	28 Φεβ 2015	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	3. Ατομικό Σχέδιο Δράσης (ΑΣΔ) βασιζόμενο σε αμοιβαίες υποχρεώσεις	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	4. Εξατομικευμένη υποστήριξη	31 Δεκ 2016	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	5. Ενίσχυση εξατομικευμένων υπηρεσιών και ευρύτερο φάσμα υποστηρικτικών υπηρεσιών προς ΕΚΟ	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	2. Μέτρα έγκαιρης παρέμβασης και πρόληψης/ Παροχή υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς κόστος	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν την ικανότητα και παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	1. Μείγμα στοχευμένων και τεκμηριωμένων ΕΠΑ, εξατομικευμένες υπηρεσίες	31 Δεκ 2016	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	2 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν τη δυνατότητα και παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	2. Εθνικής εμβέλειας πληροφοριακό σύστημα συλλογής/ανάλυσης στοιχείων εργασίας- Συμβολή οικείων ΟΠΣ	31 Δεκ 2015	Δ/νση Απασχόλησης, Μονάδα Ανάλυσης και Τεκμηρίωσης και Δ/νση Πληροφορικής)- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ΟΑΕΔ
Τ.08.1 - Σχεδιάζονται και εφαρμόζονται ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	2 - Οι υπηρεσίες απασχόλησης έχουν τη δυνατότητα και παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	1. Εθνική καταγραφή θέσεων/πρόσβαση αναζητούντων εργασία σε ευρωπαϊκές/εθνικές/περιφερειακές βάσεις	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	3. Ατομικό Σχέδιο Δράσης (ΑΣΔ) βασιζόμενο σε αμοιβαίες υποχρεώσεις	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	2. Μέτρα έγκαιρης παρέμβασης και πρόληψης/ Παροχή υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς κόστος	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	5. Ενίσχυση εξατομικευμένων υπηρεσιών και ευρύτερο φάσμα υποστηρικτικών υπηρεσιών προς ΕΚΟ	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.	4. Εξατομικευμένη υποστήριξη	31 Δεκ 2016	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	1 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: εξατομικευμένες υπηρεσίες και ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε πρώιμο στάδιο, τα οποία είναι ανοικτά σε όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, με έμφαση στα άτομα που αντιμετωπίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των μελών των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων•	1. Μείγμα στοχευμένων και τεκμηριωμένων ΕΠΑ, εξατομικευμένες υπηρεσίες	31 Δεκ 2016	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	2 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	2. Εθνικής εμβέλειας πληροφοριακό σύστημα συλλογής/ανάλυσης στοιχείων εργασίας- Συμβολή οικείων ΟΠΣ	31 Δεκ 2015	Δ/νση Απασχόλησης, Μονάδα Ανάλυσης και Τεκμηρίωσης και Δ/νση Πληροφορικής)- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
Τ.08.3 - Οι θεσμικοί φορείς της αγοράς εργασίας εκσυγχρονίζονται και ενισχύονται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, και πριν από τις μεταρρυθμίσεις των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας καταρτίζεται ένα σαφές στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής και πραγματοποιείται η εκ των προτέρων αξιολόγηση που αφορά μεταξύ άλλων τη διάσταση της ισότητας των φύλων.	2 - Δράσεις για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης προκειμένου οι υπηρεσίες να έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν: ολοκληρωμένη και διαφανής πληροφόρηση σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.	1. Εθνική καταγραφή θέσεων/πρόσβαση αναζητούντων εργασία σε ευρωπαϊκές/εθνικές/περιφερειακές βάσεις	31 Δεκ 2015	ΟΑΕΔ – Συναρμοδιότητα διαφορετικών κατά περίπτωση Διευθύνσεων.

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.08.5 - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές: Η ύπαρξη πολιτικών που διευκολύνουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων.	2 - Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα που υποστηρίζουν τους κοινωνικούς εταίρους και τις δημόσιες αρχές ώστε να αναπτύσσουν και να παρακολουθούν προληπτικές πολιτικές σε σχέση με τις αλλαγές και τις αναδιαρθρώσεις περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων μέτρα: που βοηθούν στην προετοιμασία και τη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης.	1. Μέτρα προετοιμασίας και διαχείρισης της διαδικασίας αναδιάρθρωσης	31 Δεκ 2015	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ)
Τ.08.5 - Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές: Η ύπαρξη πολιτικών που διευκολύνουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση των αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων.	2 - Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα που υποστηρίζουν τους κοινωνικούς εταίρους και τις δημόσιες αρχές ώστε να αναπτύσσουν και να παρακολουθούν προληπτικές πολιτικές σε σχέση με τις αλλαγές και τις αναδιαρθρώσεις περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων μέτρα: που βοηθούν στην προετοιμασία και τη διαχείριση των διαδικασιών αναδιάρθρωσης.	2. Μέτρα εξατομικευμένης υποστήριξης εργαζομένων	30 Ιουν 2015	Διεύθυνση Απασχόλησης-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και την ενεργητική ένταξη .	2. Εξειδίκευση Περιφερειακών Στρατηγικών Σχεδίων Κοινωνικής Ένταξης	30 Ιουν 2015	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και την ενεργητική ένταξη .	1.Εκπόνηση και ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και την ενεργητική ένταξη .	3. Συνεργασία με ΕΛΣΤΑΤ/ΕΥΣΕΚΤ/ ΕΥΣΣΑΑΠ για διαμόρφωση επαρκούς βάσης στοιχείων & ανάπτυξης δεικτών	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας και την ενεργητική ένταξη.	4. Διασύνδεση διαθέσιμων οικείων πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων	31 Δεκ 2014	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου - Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ -ΕΥΣΕΚΤ
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	5 - ανάλογα με τις ανάγκες που εντοπίζονται, περιλαμβάνει μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας.	1.Εκπόνηση και ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	5 - ανάλογα με τις ανάγκες που εντοπίζονται, περιλαμβάνει μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας.	2. Εξειδίκευση Περιφερειακών Στρατηγικών Σχεδίων Κοινωνικής Ένταξης	30 Ιουν 2015	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	5 - ανάλογα με τις ανάγκες που εντοπίζονται, περιλαμβάνει μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας.	3. Συνεργασία με ΕΛΣΤΑΤ/ΕΥΣΕΚΤ/ ΕΥΣΣΑΑΠ για διαμόρφωση επαρκούς βάσης στοιχείων & ανάπτυξης δεικτών	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	5 - ανάλογα με τις ανάγκες που εντοπίζονται, περιλαμβάνει μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας.	4. Διασύνδεση διαθέσιμων οικείων πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων	31 Δεκ 2014	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	1.Εκπόνηση και ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	3. Συνεργασία με ΕΛΣΤΑΤ/ΕΥΣΕΚΤ/ ΕΥΣΣΑΑΠ για διαμόρφωση επαρκούς βάσης στοιχείων & ανάπτυξης δεικτών	31 Δεκ 2014	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	4. Διασύνδεση διαθέσιμων οικείων πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων	31 Δεκ 2014	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.09.1 - Η ύπαρξη και η εφαρμογή εθνικού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας με στόχο την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.	6 - Κατόπιν αιτήματος και σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, οι εμπλεκόμενοι φορείς θα μπορούν να λάβουν υποστήριξη για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων και για την υλοποίηση και τη διαχείριση των επιλεγμένων έργων.	2. Εξειδίκευση Περιφερειακών Στρατηγικών Σχεδίων Κοινωνικής Ένταξης	30 Ιουν 2015	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Τ.09.2 - Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά.	4 - στο οποίο συμπεριλαμβάνονται δραστικές μέθοδοι παρακολούθησης για την αξιολόγηση του αντικτύπου που έχουν οι δράσεις ένταξης των Ρομά και μηχανισμός επανεξέτασης για την προσαρμογή της στρατηγικής.	1. Ολοκλήρωση δράσης «Οργάνωση της Παρακολούθησης των Κοινωνικών Πολιτικών»	31 Δεκ 2015	Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας -ΥΠΑΚΠ
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	3 - μέτρα για την αύξηση της αποδοτικότητας στον τομέα της υγείας μέσω της ανάπτυξης μοντέλων παροχής υπηρεσιών και υποδομών·	2. Ολοκλήρωση έργου για τη συγκρότηση & λειτουργία Μηχανισμού Υποστήριξης για την ΠΦΥ & τον ΕΟΠΥΥ	30 Απρ 2016	Δ/νση Προμηθειών του Υ.Υ
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	3 - μέτρα για την αύξηση της αποδοτικότητας στον τομέα της υγείας μέσω της ανάπτυξης μοντέλων παροχής υπηρεσιών και υποδομών·	1. Ολοκλήρωση έργου «Πρόγραμμα Υποστήριξης των Μεταρρυθμίσεων στον τομέα της Υγείας 2013-2015»	31 Δεκ 2015	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Υπουργείου Υγείας (ΕΥΤΥΚΑ)
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	4 - σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου.	3. Ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης υλοποίησης μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του «Health in Action»	30 Ιουν 2015	Γενική Γραμματεία Υπουργείου Υγείας
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	4 - σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου.	1. Σύσταση Δ/νσης Στρατηγικού Σχεδιασμού	31 Δεκ 2014	Γενική Γραμματεία Υπουργείου Υγείας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.09.3 - Υγεία: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την υγεία, στο πλαίσιο του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, το οποίο διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα.	4 - σύστημα παρακολούθησης και ελέγχου.	2. Σχεδιασμός & υλοποίηση συστήματος παρακολούθησης του Μνημονίου Συνεργασίας για τη Ψυχική Υγεία	31 Δεκ 2015	Δ/νση Ψυχικής Υγείας
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	1. Έκδοση ΥΑ για την καταγραφή απουσιών & προόδου μαθητών/Ενέργειες καταγραφής ΜΔ σε ΣΕΚ & ΙΕΚ	30 Νοε 2014	ΥΠΑΙΘ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	2. Παρακολούθηση απουσιών ώστε να εντοπιστούν οι «επίφοβοι προς διαρροή» και να ληφθούν ad hoc μέτρα	30 Μαρ 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	5. Ολοκλήρωση εθνικής στρατηγικής για τη μαθητική διαρροή/ πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	3. Ολοκλήρωση & εφαρμογή του συστήματος για την καταγραφή της μαθητικής διαρροής στις ΣΕΚ & στα ΙΕΚ	30 Μαρ 2015	ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	3 - Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου.	4. Υιοθέτηση πολιτικών ad hoc για την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - Βασίζεται σε στοιχεία.	2. Παρακολούθηση απουσιών ώστε να εντοπιστούν οι «επίφοβοι προς διαρροή» και να ληφθούν ad hoc μέτρα	30 Μαρ 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - Βασίζεται σε στοιχεία.	3. Ολοκλήρωση & εφαρμογή του συστήματος για την καταγραφή της μαθητικής διαρροής σε ΣΕΚ & ΙΕΚ	30 Μαρ 2015	ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - Βασίζεται σε στοιχεία.	5. Ολοκλήρωση εθνικής στρατηγικής για τη μαθητική διαρροή/ πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - Βασίζεται σε στοιχεία.	1. Έκδοση ΥΑ για την καταγραφή απουσιών & προόδου μαθητών & Ενέργειες καταγραφής ΜΔ σε ΣΕΚ & ΙΕΚ	30 Νοε 2014	ΥΠΑΙΘ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	4 - Βασίζεται σε στοιχεία.	4. Υιοθέτηση πολιτικών ad hoc για την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης.	2. Παρακολούθηση απουσιών ώστε να εντοπιστούν οι «επίφοβοι προς διαρροή» και να ληφθούν ad hoc μέτρα	30 Μαρ 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης.	4. Υιοθέτηση πολιτικών ad hoc για την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης.	1.Έκδοση ΥΑ για την καταγραφή απουσιών & προόδου μαθητών/ Ενέργειες καταγραφής της ΜΔ σε ΣΕΚ & ΙΕΚ	30 Νοε 2014	ΥΠΑΙΘ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης.	5. Ολοκλήρωση εθνικής στρατηγικής για τη μαθητική διαρροή/ πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	5 - καλύπτει σχετικούς τομείς της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, εστιάζει ειδικότερα στις ευάλωτες ομάδες που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, μεταξύ των οποίων σε άτομα από περιθωριοποιημένες κοινότητες, και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης.	3. Ολοκλήρωση & εφαρμογή του συστήματος για την καταγραφή της μαθητικής διαρροής στις ΣΕΚ & στα ΙΕΚ	30 Μαρ 2015	ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	5. Ολοκλήρωση εθνικής στρατηγικής για τη μαθητική διαρροή/ πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	4. Υιοθέτηση πολιτικών ad hoc για την αντιμετώπιση της μαθητικής διαρροής	30 Ιουν 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	3. Ολοκλήρωση & εφαρμογή του συστήματος για την καταγραφή της μαθητικής διαρροής στις ΣΕΚ & στα ΙΕΚ	30 Μαρ 2015	ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	2. Παρακολούθηση απουσιών ώστε να εντοπιστούν οι «επίφοβοι προς διαρροή» και να ληφθούν ad hoc μέτρα	30 Μαρ 2015	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.1 - Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου: η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΠΕΣ) στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	6 - περιλαμβάνει όλους τους τομείς πολιτικής και ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων στην αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου φορέων.	1. Έκδοση ΥΑ για την καταγραφή απουσιών & προόδου των μαθητών/ Ενέργειες καταγραφής ΜΔ σε ΣΕΚ & ΙΕΚ	30 Νοε 2014	ΥΠΑΙΘ/ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	2. Σύνθεση της στρατηγικής	30 Ιουν 2015	ΑΔΙΠ και ΥΠΑΙΘ
Τ.10.2 - Τριτοβάθμια εκπαίδευση: η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας, στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	1. Κατάθεση των Ιδρυματικών Εκθέσεων των ΑΕΙ οι οποίες θα έχουν υποκεφάλαιο στρατηγικού σχεδιασμού	31 Δεκ 2014	Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΔΙΠ)
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	1 - Η ύπαρξη ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων στο σχέδιο/σχέδια ή στο πλαίσιο/ πλαίσια μεταφορών.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας	1 - Η ύπαρξη ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων στο σχέδιο/σχέδια ή στο πλαίσιο/ πλαίσια μεταφορών.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	1 - Η ύπαρξη ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων στο σχέδιο/σχέδια ή στο πλαίσιο/πλαίσια μεταφορών.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	1 - Η ύπαρξη ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων στο σχέδιο/σχέδια ή στο πλαίσιο/πλαίσια μεταφορών.	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	2 - συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	2 - συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	2 - συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης·	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	2 - συμμορφώνεται με τις νομικές απαιτήσεις για τη διενέργεια στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - καθορίζει σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων (περιλαμβάνοντας χρονοδιάγραμμα και χρηματοδοτικό πλαίσιο).	4. Υιοθέτηση / έγκριση ΣΠΕΜ	28 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - καθορίζει σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων (περιλαμβάνοντας χρονοδιάγραμμα και χρηματοδοτικό πλαίσιο).	1. Ολοκλήρωση διαβούλευσης Στρατηγικού Σχεδίου Επενδύσεων Μεταφορών (ΣΠΕΜ)	19 Μαϊ 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
T.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - καθορίζει σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων (περιλαμβάνοντας χρονοδιάγραμμα και χρηματοδοτικό πλαίσιο).	3. Τελική έκδοση ΣΠΕΜ	24 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	Μη εκπληρωθέντα κριτήρια	Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν	Προθεσμία (ημ/νια)	Αρμόδιοι φορείς
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	3 - καθορίζει σειρά ρεαλιστικών και ώριμων έργων (περιλαμβάνοντας χρονοδιάγραμμα και χρηματοδοτικό πλαίσιο).	2. Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) του ΣΠΕΜ	20 Νοε 2014	ΕΔΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	4 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων.	1. Ολοκλήρωση μελέτης	24 Ιαν 2015	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
Τ.07.3 - Λοιποί τρόποι μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών οδών και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων: η ύπαρξη στο συνολικό σχέδιο/-α ή πλαίσιο/-α για τις μεταφορές ειδικής ενότητας για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις θαλάσσιες μεταφορές, τους λιμένες, τις πολυτροπικές συνδέσεις και τις υποδομές αερολιμένων, το οποίο συνεισφέρει στη βελτίωση των συνδέσεων με το ευρύτερο και το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στην προώθηση της βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας.	4 - Μέτρα που διασφαλίζουν την ικανότητα των ενδιάμεσων φορέων και των δικαιούχων να παράγουν τη σειρά έργων.	2. Ολοκλήρωση μέτρων για την εξασφάλιση της ικανότητας των δικαιούχων	28 Φεβ 2015	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
Τ.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	2. Διαμόρφωση Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	31 Δεκ 2015	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΙΕΠ, ΓΓΔΒΜ) και Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Θεματική εκ των προτέρων αιρεσιμότητα	**Μη εκπληρωθέντα κριτήρια**	**Δράσεις που πρέπει να αναληφθούν**	**Προθεσμία (ημ/νια)**	**Αρμόδιοι φορείς**
Τ.10.4 - Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1 - Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), στο πλαίσιο του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1. Εξειδίκευση/ οριστικοποίηση των οροσήμων του σχεδίου εφαρμογής της μαθητείας	31 Μαρ 2015	Γενική Γραμματεία- -Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

10.ΜΕΙΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΦΟΡΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Σύνοψη της αξιολόγησης του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους και, όπου είναι αναγκαίο, των προγραμματισμένων δράσεων, συνοδευόμενη από ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για τη μείωση του διοικητικού φόρτου.

1. Με βάση την αποτίμηση της προγραμματικής περιόδου (ΠΠ) 2007-2013, οι ελληνικές αρχές θεωρούν το υφιστάμενο ΣΔΕ αξιόπιστο και λειτουργικό. Εντούτοις, προκειμένου να συμβάλει στην ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου των δικαιούχων θα απλουστευθεί όσο είναι δυνατό, διασφαλίζοντας όλες τις απαιτήσεις των κανονισμών της ΠΠ 2014-2020. Θα παρέχει ευελιξία για τον χειρισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών σχεδιασμού και υλοποίησης πράξεων του ΕΠ (π.χ. ΟΧΕ, ΒΑΑ, ορισμένες δράσεις ΕΚΤ κλπ.) κατ' αναλογία και των δικαιούχων που θα συμμετέχουν. Η θέσπιση ενιαίων κανόνων επιλεξιμότητας για τα ΕΠ (π.χ. για έργα που παράγουν έσοδα ή επιλογές απλοποιημένου κόστους) αποτελεί σημαντική απλούστευση για τους δικαιούχους.
2. Σε εθνικό επίπεδο έχουν ήδη ληφθεί μέτρα για την απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης των έργων και επιπλέον θα ενσωματωθούν στο ΕΠ οι οριζόντιες ρυθμίσεις που εισάγονται στο πλαίσιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης της χώρας και στοχεύουν στη διακίνηση εγγράφων και εφαρμογή διαδικασιών με ηλεκτρονικό τρόπο, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ σχετικά με τα χαρακτηριστικά των πληροφοριακών συστημάτων της ΠΠ 2014-2020. Ειδικότερα προβλέπονται:
   - □ Εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής σε όλο το δημόσιο τομέα, μέχρι το τέλος του 2016
   - □ Διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ με τα πληροφοριακά συστήματα των δικαιούχων, καθώς και με επιλεγμένα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης (π.χ. ΕΣΗΔΗΣ, ΔΙΑΥΓΕΙΑ)
   - □ Ηλεκτρονική διαχείριση διαδικασιών και εγγράφων του ΣΔΕ που αφορούν σε συναλλαγή των δικαιούχων με το ΟΠΣ και με τους φορείς διαχείρισης. Παροχή καθοδήγησης στον χρήστη για τα βήματα των διαδικασιών και εντοπισμός ελλείψεων ή λαθών κατά τη συμπλήρωση των στοιχείων
   - □ Παροχή εξειδικευμένης λειτουργικότητας προς τους δικαιούχους με σκοπό την αποφυγή πολλαπλής συμπλήρωσης της ίδιας πληροφορίας
   - □ Υποστήριξη αυτοματοποιημένης αποστολής μηνυμάτων προς τους δικαιούχους και παρακολούθηση της κατάστασης των αιτημάτων τους
   - □ Υποστήριξη διαδικασιών ελέγχου της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων από την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου μέσω ηλεκτρονικής πρόσβασης στα στοιχεία που απαιτούνται για τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων
   - □ Ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω των λογαριασμών του ΠΔΕ
   - □ Πλήρης εφαρμογή του συστήματος της ηλεκτρονικής διαχείρισης των διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (μέσω του ΕΣΗΔΗΣ)
   - □ Ηλεκτρονική διαβούλευση: καθιέρωση και εφαρμογή σε όλο το δημόσιο τομέα, μέχρι το τέλος του 2016.

   Έχει αναπτυχθεί η επιχειρησιακή πλατφόρμα «ΔΙΑΥΛΟΣ», που αποτελεί τον αποκλειστικό χώρο δημοσιοποίησης και διαβούλευσης εγγράφων μεταξύ των υπηρεσιών για την παροχή έγκαιρης πληροφόρησης προς τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

   Η πλήρης εφαρμογή της ηλεκτρονικής διαχείρισης των διαδικασιών του ΣΔΕ τοποθετείται αρχές του 2016. Η αρχή ελέγχου και οι δικαιούχοι που εφαρμόζουν ιδιαίτερα πληροφοριακά συστήματα, προβλέπεται να έχουν ολοκληρώσει μέχρι τότε τις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασύνδεση των συστημάτων τους με το ΟΠΣ.
3. Αξιοποιούνται οι δυνατότητες για την ευρύτερη δυνατή εφαρμογή των επιλογών απλοποιημένου κόστους, καθώς και κοινών ρυθμίσεων άλλων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ (π.χ. HORIZON 2020). Οι επιλογές απλοποιημένου κόστους που έχουν ήδη εγκριθεί, καθώς και οι επιλογές απλοποιημένου κόστους που προβλέπονται από το νέο κανονιστικό πλαίσιο και των οποίων η εφαρμογή δεν προϋποθέτει μελέτη προσδιορισμού, θα αξιοποιηθούν άμεσα. Για την άμεση ενεργοποίηση των ανωτέρω σχεδιάζεται ενημέρωση και εκπαίδευση των στελεχών της ΔΑ, μέσω της ΕΑΣ και με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ.
4. Για τη βέλτιστη οργάνωση δομών και διαδικασιών σχετικών με δράσεις κρατικών ενισχύσεων, οι ελληνικές αρχές θα δημιουργήσουν, στη βάση και καλών πρακτικών από αντίστοιχες δομές του εξωτερικού, νέο μηχανισμό χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Οι βασικές λειτουργίες του μηχανισμού θα υιοθετηθούν και από το ΕΠ.
5. Σε συνέχεια των θεσμοθετημένων ρυθμίσεων για την απλοποίηση των διαδικασιών υλοποίησης στο επίπεδο των δικαιούχων (απλοποίηση διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, συντέλεσης απαλλοτριώσεων, αρχαιολογικών αδειοδοτήσεων, ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, χρηματοδότησης πράξεων από το ΠΔΕ, εγγυοδοσία αναδόχων, κλπ), προγραμματίζονται συμπληρωματικές ρυθμίσεις που συμβάλλουν στη μείωση του διοικητικού βάρους. Αυτές αφορούν σε περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών χρηματοδότησης και πληρωμής των έργων (απλοποιημένη διαδικασία χρηματοδότησης και προγραμματισμού των πιστώσεων από το ΠΔΕ με τη συμμετοχή της ΔΑ και με μείωση των βημάτων που ακολουθούνται έως σήμερα), ενοποίηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων και θέσπιση προτύπων τευχών για τις διακηρύξεις δημόσιων συμβάσεων. Για τις πληρωμές συγχρηματοδοτούμενων έργων θεσπίστηκε νέα ΥΑ με την οποία αποσαφηνίζονται οι ευθύνες και τα δικαιολογητικά που τηρούνται για κάθε δαπάνη από τους εμπλεκόμενους φορείς (υπηρεσία που εκτελεί το έργο, οικονομική υπηρεσία, υπεύθυνος λογαριασμού) και υποκαθίσταται για τους φορείς της κεντρικής κυβέρνησης ο θεσμός του υπολόγου - φυσικού προσώπου από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία. Με το νέο νόμο για το ΕΣΠΑ θεσπίζεται η ένταξη και η χρηματοδότηση όλων των έργων των ΠΕΠ από μια ΣΑΕ ανά ΠΕΠ.

   Συμπληρωματικά, για τη βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου και την υποστήριξη των δικαιούχων, πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση της «διαδρομής υλοποίησης» σημαντικών κατηγοριών έργων, ώστε να καταγραφούν οι απαιτούμενες ενέργειες, να απλοποιηθούν οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες και να τεθούν εύλογες προθεσμίες υλοποίησης και ολοκλήρωσης έργων. Επικαιροποιήθηκαν οι οδηγοί ωρίμανσης της ΜΟΔ ΑΕ για έξι βασικές κατηγορίες έργων (οδικά, λύματα, απορρίμματα, λιμενικά, κτιριακά, απαλλοτριώσεις). Για να υποδειχθούν οι παρεμβάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση

των διαδικασιών ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων συγκροτήθηκαν Ομάδες Εργασίας ανά κατηγορία έργων με συμμετοχή των συναρμόδιων υπουργείων/φορέων. Έτσι, έχουν ήδη προσδιοριστεί και οριστικοποιηθεί δράσεις που θα τεθούν σε εφαρμογή με οργανωμένο τρόπο από την ΕΑΣ σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία/φορείς. Σε ότι αφορά σε θεσμικού τύπου παρεμβάσεις, όσες κρίθηκαν αναγκαίες έχουν ήδη ενσωματωθεί (επίλυση θεμάτων μη επιλέξιμου ΦΠΑ, πρόβλεψη διαιτησίας για έγγραφα σύμβασης, ορισμός αποκλειστικών προθεσμιών για γνωμοδοτήσεις επί περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατάργηση της επιλογής μελών Επιτροπών με κλήρωση) ή προβλέπονται συμπληρωματικά στον νέο νόμο για το ΕΣΠΑ 2014-2020.

Η ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ, με τη συνεργασία της TFGR, έχει αναλάβει τη διάγνωση των αναγκών και τη λήψη μέτρων για την ενίσχυση της διοικητικής, χρηματοοικονομικής & επιχειρησιακής ικανότητας των δικαιούχων που θα υλοποιήσουν δράσεις δημόσιου χαρακτήρα, καθώς και τη συστηματική υποστήριξή τους. Στο πλαίσιο αυτό, με βάση σχετική εμπειρογνωμοσύνη, εντοπίζονται τα προβλήματα που απορρέουν από την εσωτερική δομή και οργάνωση των δικαιούχων, το προσωπικό, τις διαδικασίες κλπ. σε σχέση με την καλή εκτέλεση των έργων και προτείνονται μέτρα αντιμετώπισης.

11. ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

11.1 Βιώσιμη ανάπτυξη

Περιγραφή των ειδικών δράσεων που θα εφαρμοστούν προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά την επιλογή των πράξεων οι απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος, η αποδοτικότητα των πόρων, ο μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν, η ανθεκτικότητα σε καταστροφές, η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.

Δεδομένου ότι η ενσωμάτωση των αρχών της αειφορίας στην κατάρτιση των Προγραμμάτων αποτελεί επιταγή, εφαρμόζεται η Οδηγία 2001/42 σχετικά με την Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ορισμένων Σχεδίων και Προγραμμάτων, όπως έχει εναρμονιστεί στο εθνικό δίκαιο, καθώς αποτελεί ένα σημαντικό μέσο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στην κατάρτιση και την υλοποίηση των Προγραμμάτων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 και στην αναζήτηση αειφόρων λύσεων.

Συνοπτικά, ο στόχος της εφαρμογής της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ) κατά την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, είναι αφενός η εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Προγράμματος, και αφετέρου η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη διαδικασία προγραμματισμού.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης των Προγραμμάτων 2014-2020, η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση αποτελεί μια διαδικασία «παράλληλη και συμπληρωματική» με την εκπόνηση των Προγραμμάτων και την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Συνεπώς η ενσωμάτωση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης έχει ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό των ΕΠ και συγκεκριμένα:

1. Κατά την εκπόνηση του ΕΠ, η ΣΜΠΕ υλοποιείται παράλληλα με στόχο το συνεχή εμπλουτισμό του Προγράμματος και την πρόταση επανορθωτικών δράσεων μέχρι την τελική υποβολή και έγκρισή του
2. Κατά τη διαβούλευση της ΣΜΠΕ με τις περιβαλλοντικές αρχές της χώρας για την τήρηση της
3. Κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων επιλογής των πράξεων σε σχέση με τη συμμόρφωση στη ΣΜΠΕ του ΕΠ ανά Άξονα Προτεραιότητας, τα οποία θα συμπεριλαμβάνονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου και θα εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του κάθε ΕΠ.

Επιπλέον το ελληνικό κανονιστικό πλαίσιο περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων λαμβάνει πλήρη μέριμνα «δέουσας εκτίμησης» σύμφωνα με την Οδηγία οικοτόπων και πτηνών, στο Ν. 4014/2011 άρ. 10 και στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' επιταγήν αυτού.

Η συνολική αντιμετώπιση σε σχέση με την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης παρατίθεται αναλυτικά στην ενότητα 1.5.3 του ΕΣΠΑ 2014-2020 και εφαρμόζεται κατά περίπτωση και ανάλογα με τη φύση των πράξεων όπως περιγράφονται στα ΕΠ.

11.2 Ισότητα ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων

Περιγραφή των ειδικών δράσεων για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την αποφυγή των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού κατά τη διάρκεια της εκπόνησης, του σχεδιασμού και της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος, και ιδίως αναφορικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων στοχευόμενων ομάδων που κινδυνεύουν να πέσουν θύματα παρόμοιων διακρίσεων, και ιδίως τις απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει ενσωματώσει κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την πρόληψη κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων-στόχων που κινδυνεύουν από διακρίσεις και, ιδίως, τις απαιτήσεις για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες.

Ειδικότερα, διασφαλίζεται στο πλαίσιο του Προγράμματος:

- □ Η ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας
- □ Η ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση
- □ Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
- □ Η καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Κατά τη διάρκεια σχεδιασμού και εφαρμογής του προγράμματος προβλέπεται επίσης η ανάληψη πρόσθετων πρωτοβουλιών για:

- □ Την ενεργό συμμετοχή -δημόσια διαβούλευση, περιφερειακές και τομεακές αναπτυξιακές ημερίδες, εθνικά συνέδρια- στη διαδικασία σχεδιασμού αρμόδιων δημόσιων φορέων

- □ Την ισόρροπη, κατά το δυνατόν, συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ και την εκπροσώπηση σε αυτή δημόσιων αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα ισότητας, καθώς και κοινωνικών οργανώσεων ειδικών πληθυσμιακών ομάδων
- □ Τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη δημοσιοποίηση του Προγράμματος και των ειδικότερων δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό, ώστε να διασφαλίζεται η κατά το δυνατόν ευρύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην κοινοτική συγχρηματοδότηση
- □ Την παρακολούθηση και τη σχετική ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω της ετήσιας έκθεσης, όσον αφορά τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε σχέση με την παροχή ίσων ευκαιριών στο πλαίσιο του ΕΠ, την αποτελεσματικότητα τους και τις διορθωτικές παρεμβάσεις που απαιτούνται, ώστε να διασφαλίζεται η αρχή της μη διάκρισης
- □ Τη χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων για την τήρηση της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης, καθώς και για την ενίσχυση της προσβασιμότητας κατά τη διαδικασία επιλογής, υλοποίησης και αξιολόγησης πράξεων για συγχρηματοδότηση (όπου είναι εφικτό).

Στο Πρόγραμμα, στον Άξονα Προτεραιότητας 4 έχουν ενταχθεί Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΚΤ και δράσεις που αφορούν στην ενεργό ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας, στην κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομ καθώς και στην καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων, στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, στην βελτίωση στην πρόσβαση υψηλής ποιότητας υπηρεσίες κοινωνικές και υγειονομικής περίθαλψης. Η συνολική δαπάνη αυτών των προτεραιοτήτων ανέρχεται σε 36.5 εκατ. Ευρώ και αντιστοιχεί στο 21,5% του συνόλου των δεσμεύσεων του Προγράμματος.

Επιπρόσθετα, σημαντική στήριξη στην προσπάθεια καταπολέμησης των διακρίσεων πραγματοποιείται και μέσω άλλων δράσεων του Προγράμματος. Ενδεικτικά αναφέρονται οι υποδομές υγείας πρόνοιας και εκπαίδευσης, στον Άξονα Προτεραιότητας 5 που αποσκοπούν στη μείωση των ανισοτήτων και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης.

11.3 Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Περιγραφή της συμβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και, κατά περίπτωση, ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος και πράξης.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου έχει πλήρως ενσωματώσει στον σχεδιασμό του Προγράμματος την αρχή της προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και λαμβάνει μέριμνα για τη τήρηση της και κατά τα στάδια της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του Προγράμματος.

Η σημερινή κατάσταση στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας αναδεικνύει τις δυσκολίες ισότιμης ένταξης των γυναικών στην οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα. Στις γυναίκες απασχολούμενες της Περιφέρειας καταγράφεται σημαντικά μικρότερο ποσοστό απασχόλησης έναντι των ανδρών (40,7% έναντι 66,4% για τους άνδρες), ενώ η ανεργία των γυναικών είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των ανδρών (26,1% έναντι 17,3% για τους άνδρες).

Στο πλαίσιο του Προγράμματος θα επιδιωχθεί η επίτευξη των ακόλουθων στόχων σύμφωνα με τους κανονισμούς:

- □ Η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας
- □ Η συμμετοχή των γυναικών σε δραστηριότητες υπαίθρου με στόχο την τοπική ανάπτυξη
- □ Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των γυναικών, πρόληψη και καταπολέμηση της γυναικείας φτώχειας και όλων των μορφών βίας λόγω φύλου
- □ Η ένταξη της διάστασης του φύλου σε ζητήματα κοινωνικής προστασίας και προστασίας της υγείας
- □ Η στήριξη της οικογένειας, και της εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής
- □ Η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στη δημόσια ζωή και στις διαδικασίες λήψης πολιτικών, κοινωνικών και οικονομικών αποφάσεων
- □ Η καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου και των έμφυλων στερεοτύπων
- □ Η ένταξη της ισότητας των φύλων στις δημόσιες πολιτικές, παρακολούθηση και αξιολόγησή τους.

Ήδη στο Πρόγραμμα έχουν ενταχθεί επενδυτικές προτεραιότητες και δράσεις που στηρίζουν την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας. Μεταξύ των δράσεων που προβλέπονται, περιλαμβάνεται και η ενίσχυση των υπηρεσιών Φροντίδας και Φιλοξενίας Τέκνων με στόχο τη διευκόλυνση των γυναικών για συμμετοχή στην αγορά εργασίας.

Το ύψος των πόρων για τις δράσεις αυτές ανέρχεται σε 14,9 εκ. ευρώ που αντιστοιχεί στο 9,5% του συνόλου των δεσμεύσεων του Προγράμματος. Πέρα από τις συγκεκριμένες δράσεις η αρχή της ισότητας διαπνέει το σύνολο των δράσεων και θα τηρηθούν όλες οι κατευθύνσεις που προβλέπονται από τους κανονισμούς και κατά την εφαρμογή του Προγράμματος. Οι συγκεκριμένες κατευθύνσεις είναι κοινές με την υποχρέωση για αποφυγή διακρίσεων όπως αναφέρονται και στο 11.2.

12. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

12.1 Μεγάλα έργα που πρόκειται να υλοποιηθούν κατά την περίοδο προγραμματισμού

Πίνακας 27: Κατάλογος μεγάλων έργων

Έργο	Προβλεπόμενη ημερομηνία κοινοποίησης/υποβολής (έτος, τρίμηνο)	Προβλεπόμενη έναρξη υλοποίησης (έτος, τρίμηνο)	Προβλεπόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης (έτος, τρίμηνο)	Άξονες προτεραιότητας / Επενδυτικές προτεραιότητες

12.2 Πλαίσιο επιδόσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Πίνακας 28: Πλαίσιο επιδόσεων ανά ταμείο και κατηγορία Περιφέρειας (συνοπτικός πίνακας)

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο Στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023)		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις			28			140
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Έρευνα, καινοτομία: Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών κέντρων	Ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης			4			10
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ			6.300.000			22.382.000
1 - Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός ψηφιακών εφαρμογών	Αριθμός			4			19
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ύδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδρευσης	Άτομα			0			2.400
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας	Άτομα			30.000			70.000
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων	kWh/έτος			0			70.000
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ			8.400.000			33.529.790
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ενταγμένα Έργα	Αριθμός			3			0
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	Αριθμός			6			0
2 - Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός			0			8
3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα			300			870

Άξονας Προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο Στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023)		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ			11.900.000			41.143.624
3 - Βελτίωση βασικών υποδομών	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός			1			4
4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ			13.630.000			43.019.780
4 - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης – Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	ΕΚΤ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Μειονεκτούντα άτομα (δηλ. συμμετέχοντες που ζουν σε νοικοκυριά ανέργων Ή ζουν σε νοικοκυριά ανέργων με συντηρούμενα τέκνα Ή που ζουν σε μονοπρόσωπα νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα Ή μετανάστες, άτομα με αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες	Συμμετέχοντες			7.900			17.000
5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Παιδική μέριμνα και εκπαίδευση: Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης	Άτομα			150			340
5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Ποσό πιστοποιημένων δαπανών	Ευρώ			6.900.000			25.000.000
5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Συμβάσεις που έχουν υπογραφεί για την υλοποίηση των έργων	Αριθμός			3			
5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός			0			6
5 - Ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής	ΕΤΠΑ	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	Αριθμός λιμένων των οποίων αναπτύσσονται οι υποδομές	Αριθμός			0			2

ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ 2014 - 2020
ΕΚΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΕ 200 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ - Ε. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΣΤΗΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 2015,
ΣΕ ΧΑΡΤΙ VELVET 150 ΓΡΑΜΜΑΡΙΩΝ ΜΕ ΕΞΩΦΥΛΛΟ VELVET 350 ΓΡΑΜΜΑΡΙΩΝ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ.
ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΕΚΑΝΕ Η ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ - Ε. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΕΝΩ ΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΕΙΧΕ Η ΜΟΝΑΔΑ Α΄ ΤΗΣ Ε.Υ.Δ.